

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_198331

UNIVERSAL
LIBRARY

OUP—901—26-3-70—5 000

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No ^K921/K965 Accession No ^K585:

Author కలకాండ.

Title శ్రీనివాస చరిత్ర. 1951

This book should be returned on or before the date last marked below *

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ

(ವೆಂಕಟೇಶ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ)

ಶ್ರೀಕರು
ಜಿ. ಶ್ರೀ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಎನ್ ಟಿ ಸಿ
ಶಿಕ್ಷಕ ಹೃನ್ಮೂಲ ಮಾನವರೂ,
ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಾಶನ ಸ್ಥಳ
ಸರಸ್ವತಿ ಪುಸ್ತಕ ಭಾಂಡಾರ
ಬಸವನ ಬೀದಿ, ವೆಂಕಟೇಶ ದೇವರ ಗುಡಿಯ ಹತ್ತರ
ಬೆಳಗಾವಿ

೧೯೫೧

ಜೆಲೆ :]

[೧-೮-೦

॥ ೫೬ ॥

ಪ್ರೀಯಃ ಕಾಂತಾಯ ದೇವಾಯ | ಕಲ್ಯಾಣ ಸಧಯೋರ್ಧನಾಮ್ ||
 ಪ್ರೀ ನೇಂಕಟಿ ನಿವಾಸಾಯ | ಪ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ಮಂಗಲಮ್ ||

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟೇಶನ ಆರತಿ

ಜಯ ಜಯ ವೆಂಕಟರಮಣಾ | ಭವಸಂಕಟ ಹರಣಾ ||
 ವಯನಿಧಿ ರಯನ ಕೃಪಾಘನ | ಭಕ್ತಜನೋದ್ಧರಣಾ ||
 ಜಯದೇವ ಜಯದೇವ || ಎಲ್ಲವಿ ||

ಪ್ರೀತತಿ ವದ್ಯಾತತಿ ಪತಿ | ತಿರುಪತಿ ಗರಿಮಾನಾ ||
 ರೂಪವ ಪೋಹಕ ಧರಿಸಿದೆ | ಕೊರವಂಜಿಯ ವೇಷಾ ||
 ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ತಾಸತ್ರಯ | ನಾರಕ ಜಗದೀಶಾ ||
 ಸ್ವಾಸಿತ ಭೂಪ್ರಕುಂಠವ | ಸುಲಭಮೂಃಪಿನಾರಾ || ೧ ||

ಒಕ್ಕಲಾವತಿ ವಾತ್ಸಲ್ಯದ | ಸುಖ ಜೆಳಿಸಿದ ದೇವಾ ||
 ಸ್ತುತು ಮಹಾಮಹಿಮಸ್ತುಲ | ಜನಮನ ಮುದವೀಷಾ ||
 ಕಕ್ಕಲತೆಯಲ ಬಯಕೆಗಳ | ಸ್ನೇಹೇರಿಸುವ ದೇವಾ ||
 ಸಕಲ ಜನಂಗಳ ಕೈಯಿಂ | ಕೈಕೊಳ್ಳುವಿ ನೀವಾ || ೨ ||

ಽಘ್ರಾದಿ ಭಜಕಗೂಲಯಾಪ | ಬಿರುದಾವಲಿ ಧರಣ ||
 ಸಗ್ರಹ ಕಲ್ಯಾಣಾದ್ಭುತ | ಸುಮನ ಮನೋಹರನೆ ||
 ಜಾಗ್ರತ ದೇವತ ನಿಂತಿದೆ | ಕಲೆಯುಗದಲಿ ನೀನೆ ||
 ರಾಘವ ದಾಸರು ನಲಯುವರು | ವಾಡುತ ಕೀರ್ತಿಯನೇ || ೩ ||

ಪ್ರೀತುತ್ಸಂದರ ಚಾಮುತ್ಯ ಮನಿಸುನಸವಾನಿನೇ ||
 ಸರ್ವ ಲೋಕ ನಿವಾಸಾಯ ಪ್ರೀನಿವಾಸಾಯ ಮಂಗಲಮ್ ||

— ಶ್ರೀರಸ್ತು —

ಮುದ್ರಕರು ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಪಾಲೇಕರ, ವಸಂತ ಮುದ್ರಣಾಲಯ,
 ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರು. ಸೌ. ಸರಸ್ವತೀಬಾಯಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ (ಹಿರೇಬಾಗೇ
 ಪಾಡಿ), ಇವರು ಬೆಳಗಾವಿಯ ಬಸವನ ಬೆದಿಯಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ
 ಮಾಲಿಕೆಯ ಸರಸ್ವತಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದರು

ಬಿನ್ನಹ

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ದಯಾವ್ರೇಣೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮತ್ಪೂಜ್ಯ ವಾಲ್ಮೀಕೀ ಶ್ವರ ಭಾರತಿ ಶ್ರೀಗಳವರ ಕೃಪಾವ್ರಸಾದದಿಂದಲೂ ಈ “ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ” ಗ್ರಂಥವನ್ನು ನಾನು ನವರಾತ್ರಿಯೊಳಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಮೊನ್ನಿನ ಕೃಷ್ಣಾಷ್ಟಮಿಯ ಸುದಿನದಲ್ಲಿಯೇ ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ಆ ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಯೆಂದು ಸ್ವರ್ಣವಾಯಿತೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಅನಂದವೆನ್ನಿಸುವದು ಇದೊಂದು ಸಾಹಿತ್ಯದೇವಿಯ ನವರಸವೆಂಬ ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನವರತ್ನಗಳ ನಂದಾದೀಪಗಳಂತೆ ನವವಿಧ ಭಕ್ತರಿಗೆ ವಾರಾಯಣ ಗ್ರಂಥವಾಗಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಹಾರೈಕೆ.

ಈ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮನಿಲಯದಿಂದ ಗುರು ಚರಿತ್ರೆ, ದತ್ತ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ, ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲದೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ, ಶ್ರೀಗುರು ವಾಲ್ಮೀಕೀಶ್ವರಭಾರತಿ ಸ್ವಾಮಿಗಳವರ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಸಹಿತವಾದ ‘ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮ’ (ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಮಾಯಣ) ಗ್ರಂಥವು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾವಿಕ ಭಕ್ತರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಆಶೆಯಿರುವದು ನದ್ರವ ‘ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ’ ವು ಕೂಡ ಅದೇ ಆವೇಶದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಿದೆ.

ಭಾಷಾಸೇವೆಯ ಮಿಗಿಲೆಂಬದನ್ನು ಸಾಹಿತಿಗಳಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುವ ಮಾತಾಗಿದೆ. ನಾಲಗೆಯು ಭೋಜ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿಯ ವತ್ಸರಗಳ ರುಚಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ತಿಳಿಯುವದು ಅದರ ಹೃದಯವು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯ ನವರಸ ಒಯಸುವದು ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೃದಯಂಗಮ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು. ಅದರ ಪೂರ್ಣತೆಗಾಗಿಯೇ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಗ್ರಂಥಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ‘ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ’ ವನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವೆವು.

‘ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ’ ಎಂದು ಈ ಗ್ರಂಥವು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟದೂ ಇದು ವೆಂಕಟೇಶ ಮಹಾತ್ಮ್ಯದ ಪೂರ್ದವಭಾಗವಾಗಿರುವದು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನ ೧೨೨ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಬರುವವು ಭಾವಿಕರಾದ ವೆಂಕಟೇಶನ ಭಕ್ತರು ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಇವನ್ನಿಷ್ಟೇ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವ ಪರಿವಾರವುಂಟು.

ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ‘ವೆಂಕಟೇಶ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದೆರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವವು. ಅವುಗಳನ್ನು

ಬರೆದವರೆಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕವು ಓಮಗರಿಗೆ ರುಚಿಕಟ್ಟಾಗಬೇಕು. ಸುಲಭ ಹಾಗು ಸರಳ ಭಾಷೆಯದಾಗಬೇಕು. ಎಂಬ ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದಲೇ ಬರೆದಿರುವರು ಆದರೆ ಅವರ ಉದ್ದೇಶವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧಿಸಿರುವ ದೆಂಬದರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವಾಚಕರ ಮತಿಗೇ ಬಿಟ್ಟುಗೊಟ್ಟು ಈ 'ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ' ಗ್ರಂಥಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆದಿರುವ ನಮ್ಮ ಹೃದ್ಗತವನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸುವಾ.

ಈ ಗ್ರಂಥವು ಪೂರ್ಣ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಹೊರಬೀಳುವ ವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಶ್ರಮವಹಿಸಿದ ಶ್ರೀ ಕಾ. ರಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರಿಗೆ, ಮತ್ತು ಅಷ್ಟು ಕಟ್ಟಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ವಸಂತ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನ ಸಂಚಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀಯುತ ಎನ್. ಜಿ. ವಾಲೇಕರ ಅವರಿಗೂ ಚಿರಋಣಿಯಾಗಿರುವೆನು.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮನಿಲಯ
ಮಾಳಮರಡಿ, ಧಾರವಾಡ
ಅನಂತನ ಚತುರ್ದಶಿ

ಸಜ್ಜನರ ಸೇವಕ,
— ಜಿ. ಶ್ರೀ. ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಪರಿವಿಡಿ

೧ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ ...	೧	೭ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ....	೭೨
೨ " " ..	೨೭	೮ " "	೮೧
೩ " " ..	೩೬	೯ " "	೧೦೭
೪ " " ..	೪೪	೧೦ " "	೧೩೩
೫ " "	೫೦	೧೧ " "	೧೪೩
೬ " " ...	೫೭	೧೨ " "	೧೫೧

ಚಿತ್ರಗಳ ಪರಿವಿಡಿ

	ಪುಟ
೧ ಪದ್ಮಾವತಿದೇವಿ (ಮೂರು ಬಣ್ಣದ ಚಿತ್ರ)	೧
೨ ಹುತ್ತಿಗೆ ಆಕಳು ಹಾಲು ಸುರಿಸುವದು	೪೦
೩ ಪದ್ಮಾವತಿಯಿಂದ ಪರಾಜಿತ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು	೭೯
೪ ಕೊರವಂಜಿ ನೇಷದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು	೧೦೪
೫ ಪದ್ಮಾವತಿ-ಶ್ರೀನಿವಾಸರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಹೋತ್ಸವವು	೧೭೬

॥ ೩೬ ॥

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ

(ವೆಂಕಟೇಶ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ)

೧ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

★

ಕೃತಯುಗದ ವೃಷಭಾಚಲವು

ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ 'ವೃಷಭಾಸುರ' ಎಂಬ ದುಷ್ಟ ದೈತ್ಯನು ಈಗಲೇ ವೆಂಕಟಾಚಲವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಯ ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳಾದ ಋಷಿಗಳನ್ನು ಬಹುಪರಿಯಿಂದ ಹೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವರು ಮಹಿಮಾ ಹೋಮ-ಹವನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಧ್ವಂಸಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಇಡೀ ವನವನ್ನು ತನ್ನದೆಂದೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಅಲ್ಲಿರುವ ಋಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಚಿಂತೆಗೊಳಗಾದರು. ಅವರು ಮಾಡುವ ಜಪ-ತಪಗಳಿಗೆ ಅವನಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಕೆಲದಿನ ಕಾಲ ಕಳೆದರು. ಬರಬರುತ್ತ ಅವರಿಗೆ ಆ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಇರುವದೇ 'ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಹಲವು ಬಗೆಯಿಂದ ಅವರು ನಿರ್ವೀರ್ಯರಾದರು. ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ಕಾಟದ ಕಾಲವು ಅವರಿಗೊಂದು ಕಷ್ಟದ ಕಾಲವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗತಿಯು ವರ್ತಿಸಲು ಕೆಲವೊಂದು ಕಾಲವು ನಿಯಮಿತವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ಆದರ ನಾಶಕ್ಕೂ ಒಂದು

ಕಾಲವಿರುವದು ಆ ಕಾಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವದು ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಈ ರಾಕ್ಷಸನ ವಿಷಯವಾಗಿಯೂ ಅರಿಯಬಹುದು. ಋಷಿಗಳ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಅವನಿಂದಾಗುವ ತಾಪವನ್ನು ಸಹನ ಮಾಡಿದರು, ಸುರಕ್ಷಿತ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಆ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಬೇರ ಕಡೆಗೆ ಇರಹತ್ತಿದರು ಅಲ್ಲಿಯೂ ರಾಕ್ಷಸನ ಬಂಧನವಾಗದಿರಲಿಲ್ಲ ಆಗ ಮಾತ್ರ ಋಷಿಗಳ ತಾಳ್ಮೆ ಕಡಹತ್ತಿತು ಅದರಿಂದ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ನಾಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಾತೊರೆಯಹತ್ತಿತು. ಆ ಎಲ್ಲ ಋಷಿಗಳು—‘ನಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿನ ಫಲ ಹೋದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ, ಮಾತ್ರ ಈ ದೈತ್ಯನ ಸಂಹಾರವು ಆಗಲೇಬೇಕು’ ಎಂಬ ವಿಚಾರವುಳ್ಳವರಾದರು ಕಡೆಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಈ ಹವಣಿಕೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಾಗಿ ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೋದರು ಅಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಪರಿವಾಲಕನಂಬ ಮಹಾ ಬರುವು ಉಳ್ಳ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕಂಡರು ಆತನನ್ನು ಬಹುಪರಿಯಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು. ತಮಗೆ ವ್ಯವಭಾಸರನಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದ್ದ ಉಪದ್ರವವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದೂ ಬಿಡದೆ ಹೇಳಿದರು ಸಂತಾಪದಿಂದ ಆ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಮೊರೆಯಿಟ್ಟರು ಆ ಸುಗುಣಸ್ವರೂಪದ ಹರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅವರೆಲ್ಲರು—

“ನಾರಾಯಣಾ! ದಯಾನಿಧಿ! ಶರಣಾರ್ಥರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವನೆಂಬದಾಗಿ ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನೇ— ನಾವು ವಾಸವಾಗಿರುವ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಭಾಸನೆಂಬ ದೈತ್ಯನಿರುವನು ಅವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕ್ರೂರ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಆ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವನು. ನಾವು ಮಾಡುವ ಹೋಮ-ಹವನಗಳೆಲ್ಲ ಅವನು ತೊಂದರ ಕೊಡುವನು. ಅವನ ರಾಕ್ಷಸೀಕೃತಿಗಳಿಂದ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಗತಿಗಾಣದವರಾಗಿರುವೆವು ದೇವಾ! ಇನ್ನುಮೇಲೆ ನಾವು ಅವನ ಉಪಟಳವನ್ನು ಸಹಿಸಲಾರೆವು. ಅವನು ನಮಗೆ ಕೊಡುವ ಪೀಡಗಳನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಣ ಬಿಡುವದೇ ನಮಗೆ ಸುಖವೆನ್ನಿಸುವದು ದಯಾಸಾಗರ! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಹೀನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆವು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀನು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಆ ನೀಚ ದೈತ್ಯನನ್ನು ಸಂಹರಮಾಡಿ ನಿನಗಿದ್ದ ‘ದುಷ್ಟದಮನ’ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೀರಬೇಕು. ವಿವರ್ಣಾವಸ್ಥೆ ಹೊಂದಿ ಪ್ರಾಣಬಿಡುವ

ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ 'ಶರಣಾಗತ ರಕ್ಷಕ' ಎಂಬ ನಿನ್ನ ಬಿರುದನ್ನು ಸಾರ್ಥಕ ವಾಗಿಸಿರೋಣು" ಎಂದು ಆ ಋಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಂಗಾಲರಾಗಿ ಬಾಯ್ಬಿರೆದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ಪುನಃ ಪುನಃ ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ವಂದಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ಅವರು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮೇಲಿನ ತಮ್ಮ ಸತ್ಪ್ರಿಯೆಯಿಂದ 'ಆ ದುಷ್ಟರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ನೀನು ಕೊಲ್ಲಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು' ಎಂದು ಹಟಹಿಡಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮುಖದಿಂದ ಅಭಯವಾಕ್ಯವು ಹೊರಡುವ ವರೆಗೆ ಅವರೆಲ್ಲರು ಕೈ ಮುಗಿದು ನಿಂತರು.

ತನ್ನನ್ನು ಅನನ್ಯಭಾವದಿಂದ ಮೊರೆಹೊಕ್ಕು ಋಷಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಭಗವಂತನು ತನ್ನ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದನು. ಅವರ ಕಷ್ಟಮಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ಮೇಲೆ ಸಂತಪ್ತನಾದನು. ಅವನಲ್ಲಿ ಈಗ ಸಿಟ್ಟೆಂಬ ಬೆಂಕಿಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸ ಹತ್ತಿತು ಆಗ ಅವನು ಆ ಋಷಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು— "ಒಳ್ಳೆದು ಇನ್ನು ನೀವೆಲ್ಲರು ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿರಿ. ಮನ ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಅಂಜಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಿರಿ ನಾನು ಆ ನೀಚ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಸಿಳುವೆನು. ಇದುವರೆಗೆ ನಿಮಗೆ ಒದಗಿದ್ದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಮರೆಯಿರಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸುಖವಾಗಿ ಇರಿರಿ. ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಹೀರುವದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಂದಿನಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧನಾದೆನೆಂದು ತಿಳಿಯಿರಿ" ಎಂದು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದಂಥ ಋಷಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದನು. ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ತಾನು ಅವಕಾಶ ಮಾಡದೆ ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಇಳಿದು ವೃಷ ಭಾಸುರನು ಇದ್ದ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

ಶ್ರೀಹರಿಯು ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಭೂಲೋಕ ದಲ್ಲಿ ವೃಷಭಾಸುರನಿರುವ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು. ಆ ವೃಷಭಾಸುರನಿರುವ ಸ್ಥಾನ-ನಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದನು.

ಆ ವೃಷಭಾಸುರನೆಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ರಾಕ್ಷಸನಲ್ಲ. ಅವನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ತುಂಬುರ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ನಾರಸಿಂಹ ಶಾಲಿಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದೇ ಅವನ ಅಭಿಷ್ಠ ದೇವತೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆ ಶಾಲಿಗ್ರಾಮ ಶಿಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು ದೇವನು ಇರುವನೆಂದು ಅವನ ದೃಢ

ನಂಬಿಗೆಯಿತ್ತು. ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ತನ್ನ ಹದನವಾದ ಖಡ್ಗದಿಂದ ತನ್ನ ಶಿರ ಸ್ವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಬಳಿಕ ಅದನ್ನೇ ನಾರಸಿಂಹ ಶಾಲಿಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೂ ಎಂದು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಏರಿಸುತ್ತಿದ್ದನು ಈ ಅವನ ಕ್ರಮವು ದಿನದಿನವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ಈ ಕೃತಿಯಿಂದ ಅವನ ಶಿರಸ್ಸು ಪುನಃ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಆ ರಾಕ್ಷಸನ ೫ ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳು ಕಳೆದವು. ಕೊನೆಗೆ ಆತನಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀ ನಾರಸಿಂಹನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾದನು. ಆಗ ವೃಷಭಾಸುರನು ಆ ನಾರಸಿಂಹನಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಸ್ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮ ಪದವಿಯನ್ನು ಬೇಡಲಿಲ್ಲ. ಆತನು ಕೇವಲವಾಗಿ 'ದೇವಾ ನಾರಸಿಂಹ ನಿನ್ನ ಕೂಡ ನಾನು ಯುದ್ಧಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಈ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಬೇಕು.' ಎಂದು ಗರ್ವವು ನಮ್ಮತೆಯೂ ಕೂಡಿದ ಮಾತಿನಿಂದ ವರವನ್ನು ಬೇಡಿದನು

ವೃಷಭಾಸುರನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ನಾರಸಿಂಹನು ಒಪ್ಪಿದನು. ಹಾಗೂ ಆತನು 'ವೃಷಭಾ ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಕಾದಿ ನಿನ್ನ ಆಶೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವೆನು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಬಲಶಾಲಿ ರಾಕ್ಷಸನ ಕೂಡ ನಾರಸಿಂಹವತಾರಿಕನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಯುದ್ಧವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು ಈ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಋಷಿಗಳೇ ಕಾರಣವಾದರೂ ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ.

ನಾರಸಿಂಹರೂಪಿಯಾದ ಹರಿಯು ವೃಷಭಾಸುರನಿರುವ ಗುಡ್ಡವನ್ನೇರಿ ಹೋದನು. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಯ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕಿದನು. ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಪರ್ವತದ ಹಾಗೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ಆ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಕಂಡನು. ರಾಕ್ಷಸನೂ ಸಹ ನಾರಸಿಂಹನನ್ನು ದುರದುರನೆ ನೋಡಿದನು ಶ್ರೀಹರಿಯು ಆತನನ್ನು ನೋಡಿ—'ವೃಷಭಾ! ನೀನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದಿ ನನ್ನಿಂದ ಯುದ್ಧದ ಭಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡೆ ಆ ನಿನ್ನ ಆಶೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಹಂಬಲವುನಾಶವಾಗಿ ನೀನು ಬಿದ್ದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಕೇಳುವ ದಿಲ್ಲ. ಏಳು! ಏಳು! ಸಿದ್ಧನಾಗು ಏಳು! ಹೇಡಿಯಂತೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡು

ಬಿಟ್ಟರೆ ನಿನ್ನ ಬಯಕೆ ಹೇಗೆ ಕೊನೆಗಾಣಬೇಕು? ಎಂದು ಮೂದಲಿಸಿದನು. ವೃಷಭಾಸುರನಿಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿದಕೂಡಲೇ ಬಹಳ ಕೋಪ ಉಂಟಾಯಿತು. ತಾನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನಾರಸಿಂಹನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡ ಪ್ರಸಂಗ ವನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡನು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಬಾಹುಗಳನ್ನು ಚವ್ವರಿಸುತ್ತ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾದನು. ಶ್ರೀಹರಿಯೂ ಅವನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತನು.

ಹಿಂದಕ್ಕೆ ದೇವ-ದೈತ್ಯರ ಯುದ್ಧವಾಗಿತ್ತಷ್ಟೇ? ಆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಎಲ್ಲ ದೈತ್ಯರೂ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು ಈಗ ಶ್ರೀಹರಿ ಹಾಗು ವೃಷಭಾಸುರರ ಯುದ್ಧವೂಕೂಡ ದೇವ-ದೈತ್ಯರ ಯುದ್ಧವೆನಿಸಿದರೂ ಆಗಿ ನಂತೆ ಎಲ್ಲ ದೇವ-ದೈತ್ಯರು ಕೂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಆಗಿನ ಯುದ್ಧವು ಸಾಮೂಹಿಕ ಯುದ್ಧವೆನ್ನಿಸಿತ್ತು; ಈಗ ದೇವದೈತ್ಯರ ಒಂದೊಂದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಯುದ್ಧದಂತೆ ಆಯಿತು.

ಯೋಧಕರಿಬ್ಬರೂ ಸರಿಯಾದ ಕಸುವಿನಿಂದ ಕಾಳಗಮಾಡ ಹತ್ತಿದರು. ಒಳ್ಳೇ ಚಮತ್ಕಾರವಾಗಿ ಹೋರಾಡಹತ್ತಿದರು. ಅವರ ಈ ಯುದ್ಧವನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತರು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಿ ಕಾದುವ ರಾಕ್ಷಸನ ಪರಾಕ್ರಮದಿಂದ ಆ ದೇವತೆ ಗಳೆಲ್ಲ ಭಯವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬಹಳವೇಕೆ? ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಹರಿಯೂಕೂಡ ತನ್ನ ಒಂದಾನೊಂದುಕಾಲದ ಭಕ್ತನೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆ ಶೂರನಾದ ವೈರಿಯೂ ಆಗಿದ್ದ ವೃಷಭಾಸುರನ ರಣಕುಶಲತೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿದನು. 'ಶಬಾಸ್ ವೃಷಭಾ' ಎಂದು ಆತನನ್ನು ಉತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸಿದನು. ಆ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲೇ ಆ ರಾಕ್ಷಸನು ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ಮುಂದೆಂದು ಯುದ್ಧಮಾಡಹತ್ತಿದನು. ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ಲೀಲಾಜಾಲದಿಂದ ಆ ಭಕ್ತನೊಡನೆ ಆತನ ಶಕ್ತಿಯು ಕುಂದುವವರೆಗೆ ಕಾದಿದನು. ತಾನು ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತಲೆ ಆ ರಾಕ್ಷಸನಿಗೆ ತನ್ನ ಭಯಂಕರ ವಾದ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ತೋರಿದನು. ಅದರೂ ಆ ದೈತ್ಯನು 'ಕಾದುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ಅಣಕಿಸಿದನು. ತಾನೂ ತನ್ನ ರಾಕ್ಷಸ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿವಿಶ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಹರಿಯೆದುರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ ದನು. ಈ ಎರಡು ವಿಶ್ವರೂಪಗಳ ಹೋರಾಟ ಹಾಗೆ ದರ್ಶನದಿಂದ ದೇವ

ತೆಗಳು ಬಿರಗಾದರು ರಾಕ್ಷಸನ ಮಾಯೆಗೆ ಭಯಗೊಂಡರು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಯುದ್ಧಮುಗಿಯುವ ಲಕ್ಷಣ ತೋರಲಿಲ್ಲ. ವೃಷಭಾಸುರನಿಗೆ ಅಪಜಯವುಂಟಾಗುವ ಭಾಗವೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ 'ನಾನು ಇವನಿಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಇವನೊಡನೆ ಇದುವರೆಗೆ ಯುದ್ಧಮಾಡಿದೆನು. ಇನ್ನು ಆ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಈ ರಾಕ್ಷಸನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ಅದರಂತೆ ತನ್ನ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಆ ವೃಷಭಾಸುರನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು.

ವೃಷಭಾಸುರನು ಶ್ರೀಹರಿಯು ತನ್ನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ— 'ಈ ವಿಷ್ಣು ಚಕ್ರವನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ನನ್ನಿಂದಾಗುವದಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಈತನಿಗೆ ಶರಣು ಹೋಗದೆ ಗತ್ರಂತರವಿಲ್ಲ ಈ ಚಕ್ರವನ್ನು ನಾನು ಎದುರಿಸಿ ನಿಂತರೆ ನನ್ನ ಶಿರಸ್ಸು ಸಹಸ್ರ ಹೋಳಾಗುವುದು ನಿಶ್ಚಯ. ಇನ್ನು ಇವನನ್ನು ಶರಣುಹೋಗಲೇಬೇಕು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿದೆನು. ಮತ್ತು ಆಕೂಡಲೇ ತಾನು ಯುದ್ಧಮಾಡುವ ಹವಣಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಶ್ರೀಹರಿಯಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತನು. ಶ್ರೀಹರಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿ ಆ ರಾಕ್ಷಸನು— 'ದೇವಾ! ಚಕ್ರಪಾಣಿಯೇ! ಶ್ರೀಹರಿಯೇ! ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು ನಾನು ತಿಳಿಗೇಡಿಯಾಗಿ ನಿನ್ನಕೂಡ ಯುದ್ಧಬಯಸಿ ಕಾದಿದೆನು. ಆದರೂ ನನ್ನ ಬಹುದಿವಸದ ಆಶೆ ತೀರಿದಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ನಾನು ಮರಣವೊಂದನ್ನೆ ಆಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಕರದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವ 'ಸುದರ್ಶನ'ವು ಆ ನನ್ನ ಆಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿನ್ನ ಚಕ್ರದಿಂದ ಹತನಾದವನು ಭವಚಕ್ರದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಕಲ್ಪಾಂತ್ಯದವರೆಗೂ ಕೀರ್ತಿವಂತನಾಗುವನಂತೆ. ಆ ಸುಯೋಗವು ಇಂದು ನನಗೆ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಈ ನಿನ್ನ ಚಕ್ರದಿಂದ ನನ್ನ ಪಂಚಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಹೀರು; ನನ್ನನು ಈ ಭವದಿಂದ ದೂರಮಾಡು. ಹಾಗೂ ಇದುವರೆಗೆ ಕ್ರೂರಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಆಸ್ಪದವಾಗಿದ್ದ ಈ ನನ್ನ ದೀರ್ಘ ದೇಹವನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಉರುಳಿಸು. ನಿನ್ನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಇದನ್ನು ದಹಿಸಿಬಿಡು! ದೇವಾ! ಎಂದು ವೃಷಭಾಸುರನು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು.

ಶ್ರೀಹರಿಯು ವೃಷಭಾಸುರನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಚಕ್ರದಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ರಾಕ್ಷಸನು ತನ್ನ ಕೊನೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ವಿದಿತಪಡಿಸಿದನು. ಅದೇನೆಂದರೆ— 'ದೇವಾ! ಈ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶವು ಇದುವರೆಗೆ ನನಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಖ್ಯಾತಿಯು ನನಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಈ ಪರ್ವತದಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ನಿನ್ನ ಕರದಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಪಂಚವ್ರಾಣಗಳು ಈ ದೇಹದಿಂದ ದೂರಾಗಿ ಮುಕ್ತಗೆ ಹೊರಟ ಸ್ಥಾನವೂ ಈ ಪರ್ವತವಾಯಿತು. ಅಂದಮೇಲೆ ನನ್ನ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಈ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಹೆಸರನ್ನಿಟ್ಟು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅದು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ 'ವೃಷಭಾಚಲ' ಎಂದು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಂಥ ವರವನ್ನು ದಯವಾಲಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪಾದಗಳಿಗೆ ದಂಡವತ್ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು.

ಶ್ರೀಹರಿಯು ಭಕ್ತ ವೃಷಭನನ್ನು ಕುರಿತು— ವೃಷಭಾ! ಈ ನಿನ್ನ ಮನೋರಥವು ಈಡೇರಲಿ ಎಂದು ಆಶೀರ್ವಾದವಿತ್ತನು.

ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕೃಪೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ ವೃಷಭರಾಕ್ಷಸನು ಆ ಕೂಡಲೆ ಹರಿಯ ಪಾದಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಉರುಳಾಡಿ ದೇಹಬಿಟ್ಟನು.

ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವೃಷಭಾಸುರನ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿಯೇ ವೈಕುಂಠ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ 'ವೃಷಭಾಚಲ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಶ್ರೀತಾಯುಗದ ಅಂಜನಾಚಲವು

ಇನ್ನು ಶ್ರೀತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ವೈಕುಂಠ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ 'ಅಂಜನಾಚಲ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಇದ್ದಿತು. ಈ ಹೆಸರು ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವೆಂದರೆ—

ಆ ಯುಗದಲ್ಲಿ ವಾನರರಲ್ಲಿ ವೀರನಾದ ಕೇಸರಿ ಎಂಬಾತನಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ 'ಅಂಜನ' ಎಂಬವಳು ಪ್ರೇಮದ ಹೆಂಡತಿಯಿದ್ದಳು. ಎಷ್ಟೋ ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಆ ದಂಪತಿಗಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ತಮಗೆ 'ಪರಲೋಕದ ಕಾದಿಯೇ ಕಟ್ಟಾಯಿತು' ಎಂದು ಆ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಭಾವನೆ

ಯುಂಟಾಯಿತು ಈ ಭಯದಿಂದ ಅವರು ಬಹಳ ದುಃಖಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ತಮ್ಮ ಇಹಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕಕ್ಕಾಗಿ ಏನುಮಾಡಬೇಕು? ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಗುರು ಮತಂಗ ಋಷಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಸನ ತಿಳಿಸುವದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದರು

ಬಳಿಕ ಒಂದು ದಿವಸ ಆ ದಂಪತಿಗಳು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದ ಮತಂಗರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಮಕ್ಕಳ ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಕೊರಗುವ ಅವರನ್ನು ಕಂಡು ಋಷಿಯು ಅವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಹಾಗೂ ಅವರು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದನು.

ಆಗ ದಂಪತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ದುಗುಡವನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕತೆಗೆ ಏನುಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬದಾಗಿಯೂ ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಋಷಿಯು ಅಂಜನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು— 'ಅಂಜನಾದೇವಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ 'ಪಂಪಾ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸದೋವರನಿದೆ. ಅದರ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಐವತ್ತು ಹರದಾರಿಯಮೇಲೆ ನಾರಸಿಂಹನ ಆಶ್ರಮವು ಇರುವದು, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಗಿರಿಯು ಇರುವದು. ಆ ಗಿರಿಯ ತಟದಲ್ಲಿ 'ಸ್ವಾಮೀರ್ಥ' ಎಂಬ ಪುಣ್ಯ ತೀರ್ಥವಿದೆ. ಹಾಗೂ 'ಆಕಾಶಗಂಗೆ' ಎಂಬ ತೀರ್ಥವು ಇರುವದು. ಅಂಜನಾದೇವಿ! ನೀನು ಆ ಪುಣ್ಯಕರ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಹನ್ನೆರಡು ವರುಷಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಲು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆಯಂತೆ ಒಳ್ಳೆ ಫಲವು ದೊರಕುವದು ಅಂದರೆ ಇದರ ಅರ್ಧವಿಷ್ಟೇ ನಿನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮಹಾಗುಣ—ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಮಗನೊಬ್ಬನು ಹುಟ್ಟುವನು' ಎಂಬ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದನು

ಮತಂಗ ಋಷಿಯ ವಚನದಿಂದ ಸಂತೋಷಭರಿತರಾದ ಕೇಸರಿ ಅಂಜನೆಯರು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು.

ಮತಂಗರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಅಂಜನಾದೇವಿಯು ಕೂಡಲೇ ನಾರಾಯಣ ಗಿರಿಗೆ ತೆರಳಿದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸ್ವಾಮೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುವಳು. ಅಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷವನ್ನು ಸುತ್ತರಿಯುವಳು, ವರಾಹ ರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವಳು. ಆಕಾಶಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಪುನೀತಳಾಗಿ

ತಪಸ್ಸನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವಳು ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆಕೆಯ ನಿತ್ಯ ಕ್ರಮವು ನಡೆಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾಗಲಿಲ್ಲ. ಊಟದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ಆಹಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸುವದನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಳು. ದೈಹಿಕ ಸುಖಗಳ ನ್ನಲ್ಲ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಳು ತಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅಶಕ್ಯವೆನಿಸುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತಡೆ ದಳು. ಹೀಗೆ ಅವಳು ಒಂದು ವರುಷದ ವರೆಗೆ ತಪವನ್ನು ಆಚರಿಸಲು ಅವಳು ಶರೀರದಿಂದ ಕೊರಗಿ ಸೂರಗಿದಂತಾದಳು. ಆಕೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಾಯುದೇವನೇ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ಪಾಪಪ್ರಸಾದವನ್ನು ತಂದು ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಜ್ವಲಹತ್ತಿದನು. ಆಕೆಗೆ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗು ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ತನಗೆ ದೊರಕುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸಾದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಶಾಂತಳಾಗಿ ಇರ ಹತ್ತಿದಳು. ಇದು ದೇವನು ತನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಫಲವೆಂದೇ ಅವಳ ಭಾವನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಅವಳ ನಿತ್ಯದ ಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಅಂಜನಾ ದೇವಿಯು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ತಪಸ್ಸಿನಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿರಲು ಮುಂದೆ ಅವಳ ವ್ರತಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಫಲದೊರೆಯುವ ಕಾಲಉಂಟಾಯಿತು. ವಾಯುವು ಆಕೆಯ ತಪಸ್ಸಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಪಾಪಪ್ರಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಅಂಜನಾದೇವಿಯು ಆ ಪೂರ್ಣಪ್ರಸಾದವನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟಳು. ದಿನದ ಪ್ರಸಾದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಂದು ದೊರೆತದ್ದು ಆಕೆಗೆ ಬಲು ಮಧುರವೆನಿಸಿತು ಅದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಆ ಹೊತ್ತೇ ಅಂಜನಾದೇವಿಗೆ ಗರ್ಭಧಾರಣವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಗರ್ಭವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಚಿಹ್ನೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅವಳಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಗಹತ್ತಿತು ಮತಂಗ ಋಷಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ತಾನು ಮಾಡಿದ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲವು ತೀವ್ರವಾಗಿಯೇ ದೊರೆಯುವದೆಂದು ಅವಳಿಗೆ ಭರವಸೆಯಾಯಿತು ಆ ಹಿಗ್ಗಿನಲ್ಲೇ ಆಕೆಯ ಗರ್ಭಕ್ಕೆ ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳುಗಳು ತುಂಬಿದವು. ಮುಂದೆ ತುಸು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದವರ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕುಕ್ಕಿಸುವ ಗಂಡುಮಗನು ಆಕೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದನು.

ಅಂಜನಾದೇವಿಯು ಗಂಡುಮಗುವನ್ನು ಹಡೆದ ಸುದ್ದಿಯು ಆಕೊಡಲೆ ಎಲ್ಲ ಆಶ್ರಮವಾಸಿ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಂದೂ ಹೊಂದದೆ ಇದ್ದಂಥ ಆನಂದವಾಯಿತು ! ಮತಂಗ ಋಷಿಯು ತೀವ್ರವೆ

ಅಂಜನಾದೇವಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ವಾನರವೀರ ಕೇಸರಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬಂದನು ಕೂಸನ್ನು ಕಂಡರು ಒಳ್ಳೆ ಹರುಷವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು ವೇದೋಕ್ತವಾಗಿ ಮಗುವಿಗೆ ಜನನ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಮಗುವು ಒಳ್ಳೆ ಮನೋಹರವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಅದರ ಗದ್ದವು ಉದ್ದವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಕೂಸಿಗೆ 'ಹನು' ಎಂದರೆ ಉದ್ದವಾದ ಗದ್ದವುಳ್ಳವನಾದ್ದರಿಂದ ಕೂಸಿಗೆ 'ಹನೂಮಂತ' ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿದರು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಜನನೋತ್ಸವವನ್ನು ಜರುಗಿಸಿದರು

ಮೇಲೆ ಬರೆದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಂಜನಾದೇವಿಯು ಆ ವೈಕುಂಠಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸುಮಾಡಿದಳು. ಹಾಗೂ ತನ್ನ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲವಾಗಿ 'ಹನೂಮಂತ' ಎಂಬ ಸತ್ಪುತ್ರನನ್ನು ಪಡೆದಳು ಅದುದರಿಂದ ಈ ಗಿರಿಯನ್ನು ಅಂದಿನಿಂದ ಅಂಜನಾದೇವಿಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯ ಹತ್ತಿದರು ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಶ್ರೀತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠಪರ್ವತಕ್ಕೆ 'ಅಂಜನಾಚಲ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಉಂಟಾಯಿತು

ದ್ವಾವರಯುಗದ ಶೇಷಾಚಲವು

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ವೈಕುಂಠಗಿರಿಯು ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ 'ವೃಷಭಾಚಲ' ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಹೊಂದಿತು; ಶ್ರೀತಾಯುಗದಲ್ಲಿ 'ಅಂಜನಾಚಲ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ದ್ವಾವರಯುಗದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪರ್ವತವು 'ಶೇಷಾಚಲ' ಎಂಬದಾಗಿ ಮೆರೆಯಿತು ಈ ಹೆಸರು ಉಂಟಾಗಲು ಕಾರಣವೇ ನಂದರೆ—

ವೈಕುಂಠಾಧಿಪನಾದ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವು ಒಂದುದಿನ ತನ್ನ ವೈಕುಂಠಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪತ್ನಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸರ್ಮತ ಕುಳಿತಿರುವನು ತನ್ನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಯಾರೂ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರಬಾರದೆಂದು ಆತನು ಆದಿಶೇಷನನ್ನು ಆದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಪಾಲಕನನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿದ್ದನು. ಹಾಗೂ ಅವನಿಗೆ 'ಯಾರನ್ನೂ ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೂ ಒಳಗೆ ಬಿಡಬಾರದು' ಎಂದು ಕಟ್ಟಿಪ್ಪಣಿ ವಿಧಿಸಿದ್ದನು.

ಆದಿಶೇಷನು ದ್ವಾರರಕ್ಷಕನಾಗಿ ವೈಕುಂಠಮಂದಿರದ ದ್ವಾರಕಾಯ ಹತ್ತಿದನು ಆಗ ಪ್ರಾಣೇಶವಾಯುವು ಆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ

ಬಂದನು. ನೆಟ್ಟಿಗೆ ನೈಕುಂಠಮಂದಿರದ ಬಾಗಿಲಕ್ಕೇ ಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾವಲುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಅದಿಶೇಷನನ್ನು ಕೇಳಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ಶೇಷನು ಅವನನ್ನು ಒಳಗೆ ಹೋಗಲು ತಡೆದನು. ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಹೇಸುಂಡದಿಂದ ವಾಯುವನ್ನು 'ಮುಂದೆ ಅಡಿ ಇಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ' ಎಂದು ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡಿದನು. ಆಗ ವಾಯುವು ಬಲು ಸಿಟ್ಟಾಗಿ— ಶೇಷ ! ನಾನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಹರಿರರ್ಚನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವೆನು. ಈಗ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ತಡೆಯುವದು ನಿನ್ನ ಮೂರ್ಖತನವಾಗುವದು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಇದೇ ವೈಕುಂಠ ದ್ವಾರದ ಕಾವಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಜಯ—ವಿಜಯರ ಅವಸ್ಥೆ ಏನಾಯಿತೆಂಬದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಅವರು ಸನಕಾದಿ ಋಷಿಗಳನ್ನು ತಡೆದು ಶಾಸಹೊಂದಿ ರಾಕ್ಷಸ ಜನ್ಮಹೊಂದಿದರು ಅದೇ ಹಾಡು ನಿನಗೆ ದೊರಕೇತು. ಎಚ್ಚರವಿರಲಿ ! " ಎಂದು ಗರ್ವಯುಕ್ತ ನುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿದನು.

ವಾಯುವಿನ ಮಾತುಕೇಳಿ ಶೇಷನಿಗೆ ಬಲು ಕೋಪ ಬಂದಿತು. ಆಗ ತನ್ನ ದೊಡ್ಡಿ ಸ್ತಿಕೆಯಿಂದ ಶೇಷನು— ' ಎಲೈ ವಾಯುವೆ ! ನೀನು ಸಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಅವಮಾನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವಿ ನನ್ನ ಬಲಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಬಲವು ಸರಿಯಾಗಲಾರದು ಜ್ಞಾನ-ವೈರಾಗ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಸರಿಗಟ್ಟಲಾರಿ. ನಾನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅಂತಃ ಪುರವಾಸದಲ್ಲಿ ಆತನಿಗೆ ಮೃದು ತಪ್ಪನಾಗಿ ನನ್ನ ಭಕ್ತಭಾಷವನ್ನು ನೀಡುವೆನು. ಇದರಿಂದಲೂ ನಾನು ಆ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಶಿಶುವಿನಂತೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವೆನು. ನಾನು ಜಗತ್ಪ್ರಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ದ್ವಾರವನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವೆನು. ಈ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ ನಾನು ಅಸಾಮಾನ್ಯನಾಗಿರುವೆನು. ನನ್ನನ್ನು ಯಾವ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಎದುರಿಸಲಾರಿ. ಅಂಥ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಇನ್ನುಮೇಲೆ 'ಬಂದದಾರಿಗೆ ಸುಂಕವಿಲ್ಲ' ಎಂಬಂತೆ ನೀನು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂದೆ ತಿರುಗುವದೇ ಲೇಸು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಬಲು ಕಷ್ಟ-ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಕಾದೀತು. " ಎಂದು ತನ್ನ ಆತ್ಮವಾರುಷವನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ವಾಯುವನ್ನು ಹಿರಿಯಾಳಿಸಿ ನುಡಿದನು.

ಶೇಷನು ತನ್ನನ್ನು ಜರೆದು ಆಡಿದ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ವಾಯುವು ಆ ಶೇಷನ ತಿಳಿಗೇಡಿತನವನ್ನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಕಳೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದನು. ಅದೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು. ಶೇಷನ ಬಿರುಸು ಮಾತುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆಗೆ ವಾಯುವಿನ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಮೀರಿಸಿದವು ಅವ ರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಎದ-ವಿವಾದವು ಬೆಳೆಯಿತು. ಕರ್ಕಶ-ಕರೋರ ಮಾತುಗಳು ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡಹತ್ತಿದವು ಅವರ ಆ ವಿಕೋಪದ ನುಡಿಗಳು ಹವೆಯ ತೆರ ಗಳೊಡನೆ ಜೆರೆತು ಹರಿಮಂದಿರದ ಅಂತಃಪುರವನ್ನು ಸೇರಿದವು ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮುಖೇವಿಯ ಕವಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿದವು. ಆ ಕೂಡಲೇ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ತನ್ನ ಪತಿಗೆ ಆ ಶೇಷ-ವಾಯುಗಳ ಜಗಳಾಟ ನಡೆದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅವಳು ತನ್ನ ವತಿಗೆ— 'ನೀವು ಈಗಲೇ ದ್ವಾರದ ವರೆಗೆ ಹೋಗಿರಿ, ಆ ಶೇಷ-ವಾಯುಗಳ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿರಿ; ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮ ಸಮನ್ವಯವುಂಟಾಗುವಂತೆಮಾಡಿರಿ' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಕೂಡಲೆ ಗರುಡನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದನು ಅವರಲ್ಲಿ ಗರುಡನು ಬರಲು ಅದನ್ನೇರಿ ಹರಿಯು ಮಹಾದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಶೇಷ-ವಾಯುಗಳು ತೆಕ್ಕಮುಕ್ಕ ಬಿದ್ದು ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಈಡಾಡುವದನ್ನು ಕಂಡನು.

ಬಡಿದಾಟದ ಭರದಲ್ಲಿ ಹರಿಯು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದನ್ನು ಅವರು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಶಂಖನಾದವು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಹೋರಾಟದಿಂದ ಹಿಂದೆಳೆಯಿತು ಅವರ ಎದ-ವಿವಾದಕ್ಕೆ ಇಳಿಗಳೆಯು ಉಂಟಾಯಿತು. ತನ್ನೆದುರಿಗೆ ಗರುಡನನ್ನೇರಿ ನಿಂತ ಹರಿಯನ್ನು ಕಂಡು ವಾಯುವು ಭಯಚಕಿತನಾದನು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮೂರ್ಖತನಕ್ಕೆ ತಾವೇ ನಾಚಿಕೊಂಡು ಕೆಳಗೆ ಮೋರೆಯಾದರು. ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತು— “ಮೂರ್ಖರೇ! ಇದೇನು ನಿಮ್ಮ ಅಶಿಕ್ಷಿತತನವು?” ಎಂದು ನುಡಿದು ವಾಯುವನ್ನು ಕಂಡು— “ವಾಯುವೇ! ಈ ಕಲಹದ ಮೂಲ ಕಾರಣವೇನು?” ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಆಗ ವಾಯುವು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ‘ನಾನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದು ಶೇಷನ ಕೂಡ ನ್ಯಾಯಮಾಡಿದೆನಲ್ಲ! ಆದರೂ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ನನ್ನ ಉದ್ಧೇ

ಶವು ಸಫಲವಾಯಿತು' ಎಂದು ಆನಂದಭರಿತನಾದನು. ಆಗ ಅವನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಅದಿ ಶೇಷನ ಉನ್ಮತ್ತತೆಯನ್ನು ಸಾಗ್ರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಹತ್ತಿದನು. ಶ್ರೀಹರಿ-ವಾಯು ಗಳು ಇನ್ನೂ ತಮ್ಮ ಮಾತು ಮುಗಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶೇಷನು ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಡುವೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿದನು ಹಾಗೂ ವಾಯುವಿನನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆದು ಹರಿಯೆದುರು ಹೇಳಹತ್ತಿದನು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳ ಹತ್ತಿದನು.

ಆಗ ಶ್ರೀಹರಿಯು ವಿಚಾರದಿಂದ— ಶೇಷನಿಗೆ ಗರ್ವವು ಉಂಟಾದುದು ನಿಜ. ಅದನ್ನು ಯುಕ್ತೆಯಿಂದ ದೂರಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು' ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಆಗ ಅವನು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ಶೇಷ-ವಾಯು ಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕರೆದನು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತು 'ನೀವಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಭಕ್ತರು. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಸದ್ಯ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ 'ನಾ ಹೆಚ್ಚು, ನೀ ಕಡಿಮೆ' ಎಂಬ ಅಹಂಕಾರವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿದೆ ಇದು ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಭೂಷಣವಲ್ಲ. ಆದರೂ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ನನ್ನನ್ನು ಮರ್ಯಾದಿಸುವಿರಿ ಎಂದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಧನ್ಯನೆಂದೇ ತಿಳಿಯುವೆನು. ಈಗ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಹಂಬಲವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವೆನು. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿಂದು ನನಗೆ ಸಂಬಿಕೆಯಿದೆ" ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಶ್ರೀಹರಿಯ ಇಂಗಿತವನ್ನರಿಯದೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಆತನ ಮಾತು ಮನ್ನಿಸು ವದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದರು ಶೇಷನಂತೂ ತನ್ನ ಬಲದಿಂದ ಜಯಪಡೆಯುವೆನೆಂದು ಬಲು ಕುಣಿದಾಡಹತ್ತಿದನು. ವಾಯುವು ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಜಯವಡೆಯುವ ಕುರಿತು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸಹತ್ತಿದನು.

ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೆ 'ನೀವಿಬ್ಬರೂ ನಾನು ಹೇಳುವ ಪಣ ವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಿರಿ. ಆ ಪಣವನ್ನು ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದವನೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಂದ ಬಲವಂತನು' ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ಎಂದು ನುಡಿದು ಶೇಷನನ್ನು ಕುರಿತು— 'ಶೇಷ! ನೀನು ನಿನ್ನ ಶರೀರದಿಂದ ಮೇರು ಪರ್ವತದ ಪುತ್ರನೆನ್ನಿ ಸಿದ ಅನಂದ ಪರ್ವತವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತುಗಟ್ಟು. ಹಾಗೂ ಭಯಂಕರ

ವಿಷಕಾರುವಂತೆ ಫೂತ್ಪರಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ಬಳಿಕ ನಾಯುವಿಗೆ— 'ನಾಯುವೇ ನೀನು ಶೇಷನು ಸುತ್ತುಹಾಕಿದ ಆ ಪರ್ವತವನ್ನು ಅಹಮತ್ತಾಗಿ ಮೇಲೆ ಎತ್ತು. ಅದು ಅಗಲಾಡದಿದ್ದರೆ ಶೇಷನು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವನು. ಪರ್ವತವು ಅಲ್ಲಾಡಿದರೆ ನಾಯುವು ಬಲವುಳ್ಳವನು ಎಂದು ಪಣದ ತನ್ನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಶ್ರೀಹರಿಯು ಹೇಳಿದನು ಮತ್ತು ಆ ಪಣಕ್ಕೆ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಅಣಿಯಾಗುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಹುರುಡುಂಟಿಸಿದನು

ಶ್ರೀಹರಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂದು ಶೇಷನು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತ ಆ ಆನಂದ ಪರ್ವತದ ಸನಿಹಕ್ಕೆ ಬಂದನು ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಉದ್ದವಾದ ಶರೀರವನ್ನು ಉಬ್ಬಿಸಿ ಆನಂದ ಪರ್ವತವನ್ನು ಸುತ್ತುಹಾಕಿದನು ಅಲ್ಲದೆ ಭಯಂಕರ ವಿಷಕಾರಿ ಫೂತ್ಪರಿಸುತ್ತ ನಾಯುವು ಪರ್ವತವನ್ನು ಎತ್ತಲು ಬರುವ ಹಾದಿ ನೋಡಹತ್ತಿದನು

ನಾಯುವೂ ಪಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು ಬರುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಬಂದನು ಆಕೂಡಲೆ ನಾಯುವು ತನ್ನ ಕರಿಬೆರಳಿನಿಂದ ಆ ಪರ್ವತವನ್ನು ಗಿವುಚಿ ಬಿಸಾಡಿದನು.

ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ನಾಯುವಿನ ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಆ ಆನಂದ ಪರ್ವತವು ತನ್ನನ್ನು ಸುತ್ತುಹಾಕಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಶೇಷನಸಹಿತ ಅಂತರಿಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹಾರಿ, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಗಮನಿಸಹತ್ತಿತು.

ಆನಂದ ಪರ್ವತದ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅದರ ತಲೆ ಮೇರುಗಿರಿಯು ಕಂಡನು. ಇನ್ನು ಅಂತರಿಕ್ಷದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ಪುತ್ರನ ಅವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರಿತು ಕೂಡಲೆ ಆ ಪರ್ವತವು ನಾಯುವಿನ ಹತ್ತರ ಬಂದಿತು. ಹಲವು ರೀತಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡಿತು. ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು ಗಾಸಿಗೊಳಸಬಾರದು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಿತು.

ಮೇರು ಪರ್ವತದಂತೆ ಆನಂದ ಪರ್ವತವನ್ನು ಸುತ್ತರಿದ ಶೇಷನೂ ಕೂಡ ಅಂಜಿದನು. ತಾನೆಲ್ಲಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಿಂದಬಿದ್ದು ನಾಯುವೆನೋ ಎಂಬ ಅಂಜಿಕೆ ಶೇಷನಿಗಾಯಿತು. ಆಗ ಅವನೂ ಕೂಡ ಒಾಯಿತೆಗೆದು ನಾಯು

ವನ್ನು ಒದರಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡನು. — ‘ ಮಹಾರಾಯಾ , ಪ್ರಾಣೇಶ ನಾನು ಸೋತೆ. ನನಗೆ ಜೀವದಾನಕೊಡು, ಬಲದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಸುರುವವನು ಯಾವನೂ ಇಲ್ಲ ನನ್ನನ್ನು ಈಗ ರಕ್ಷಿಸು ” ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು.

ಮೇರು ಹಾಗೂ ಶೇಷರ ಬಿನ್ನಹಕೇಳಿ ವಾಯುವು ಕರುಣಾಭರಿತ ನಾದನು ಅವನು ಆ ಕೂಡಲೆ ಅಂತರಿಕ್ಷದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವ ಪರ್ವತ ವನ್ನು ಸಶೇಷವಾಗಿ ತನ್ನ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದನು. ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ಸುವರ್ಣ ಮುಖರೀ ನದಿಯ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟನು.

ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯಿಂದಲೂ ವಾಯುವಿನ ಬಲ ದಿಂದಲೂ ಶೇಷನ ಗರ್ವವು ಹರಣವಾಯಿತು ಆಗ ಶೇಷನು ಗತಬಲನಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಂತನು. ತನ್ನ ಅವಿವೇಕತನವನ್ನು ತಾನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡನು. ಮತ್ತು ತಾನು ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಕುರಿತು—‘ ನಾನು ಸುತ್ತರಿದ ಗಿರಿಸಹಿತವಾಗಿ ವೈಕುಂಠಗಿರಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿದನು. ಉದಾರಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ‘ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ’ ಎಂದು ವರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಅಂದಿನಿಂದ ಆ ವೈಕುಂಠಗಿರಿಯನ್ನು ‘ಶೇಷಾಚಲ’ ಎಂದು ಕರೆಯಹತ್ತಿದರು.

ಕಲಿಯುಗದ ವೇಂಕಟಾಚಲವು

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಲಹಸ್ತಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪಟ್ಟಣವೊಂದಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ‘ಪುರಂದರ’ ಎಂಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿದ್ದನು. ಅವನು ಒಳ್ಳೆ ಸತ್ಯವಂತನಾಗಿ ಯಾಗ-ಹೋಮಾದಿ ನಿತ್ಯ-ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ಪರನಾಗಿದ್ದನು. ಬಹುದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಆತನಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮುಸ್ತಿನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಪುಣ್ಯ ದಫಲವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಮಗನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ತನಗೆ ಇಹ-ಪರ ಗತಿಗಾಗಿ ಪುತ್ರನು ಜನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಪುರಂದರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಾರ ವಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಅಪರೂಪವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನಿಗೆ ಜಾತ-ಕರ್ಮ ವಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಅವನಿಗೆ ‘ಮಾಧವ’ ಎಂದು ನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿ ಸಡಗರದಿಂದ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

ಮಾಧವನು ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ಬೆಳೆಯಹತ್ತಿದನು. ಶಿಶುವಾಗಿ ಬಾಲಕನಾದನು ಎಂಟನೆ ವರುಷವು ಆತನಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಶಾಸ್ತ್ರ ನೇಮದಂತೆ ಆತನಿಗೆ ಎಂಟುವರ್ಷಗಳು ತುಂಬಲು ಪುರಂದರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮಗನ ಮಂಜಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದನು ವೇದಾಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಹತ್ತಿದನು ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ಶಾಸ್ತ್ರ-ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನೂ ಕಲಿತು ಮಾಧವನು ಪಂಡಿತನಾದನು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತನಾದ ಆ ಮಾಧವನಿಗೆ ಅವನ ತಂದೆಯು ವಾಂಡ್ರದೇಶದ 'ಚಂದ್ರರೇಖೆ' ಎಂಬ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದನು

ಮಾಧವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ತಂದೆಯ ಹಾಗೆ ಸುಶೀಲನಾಗಿದ್ದಂತೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಚಂದ್ರರೇಖೆಯು ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆ ನಡತೆಯುಳ್ಳಾ ಕೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಪತಿ ವ್ರತಾಶಿರೋಮಣಿಯಾದ ಆಕೆಯು ಉತ್ತಮಗೃಹಿಣಿಯೆನ್ನಿಸಿದಳು

ತನಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಮಾಧವನ ಸಂಸಾರವು ಒಳ್ಳೆ ಸುಖಮಯವಾಗಿ ಸಾಗಹತ್ತಿತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮುದುಕರಾದ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಮಾಧವ-ಚಂದ್ರರೇಖೆಯರಿಂದ ಸೇವೆಹೊಂದುತ್ತ ಆನಂದದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಮಾಧವನು ತನ್ನ ಶುದ್ಧಾಚರಣೆಯಿಂದಲೂ ಪಾಂಡಿತ್ಯದಿಂದಲೂ ಲೌಕಿಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಗೌರವಪಡೆದಿದ್ದನು.

ಹೀಗೆ ಮಾಧವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಆನಂದದಿಂದ ಕಾಲಕಳೆಯುತ್ತಿರಲು ಒಂದಾನೊಂದುದಿನ ಕಾಲಕರ್ಮದಿಂದ ಅವನ ಜೀವನದ ದುರ್ಘಟನೆಯು ಒದಗಿತು ಅವನು ಸದಾಸತ್ಯರ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದರೂ ಅವನ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಕೃತಕರ್ಮಫಲವನ್ನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವನು ಅನುಭೋಗಿಸಬೇಕಾಯಿತು ವಿಷಯಸಾಸನೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುವನು ಪಂಡಿತನೇ ಇರಲಿ ಪಾಮರನೇ ಇರಲಿ ಸುಶೀಲನೇ ಇರಲಿ, ದುಶ್ರೀಲನೇ ಇರಲಿ, ಯಾರೇ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಿಗಳಾಗುವರು, ದುಷ್ಟಕರ್ಮ ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುವರು. ಕೊನೆಗೆ ತಮಗಿರುವ ಮಾನ-ಮರ್ಯಾದೆಗಳಿಂದ ಹೊರತಾಗಿ ಜನತೆಯಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು ಈಗ ಮಾಧವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಈ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿ

ಯಿತು ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಹಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ ಕಾಮಪಾಸನೆ ಹುಟ್ಟಿತು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಚಂದ್ರರೇಖೆಯು ಗೃಹಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಾಗ ಆಕೆಯನ್ನು ಕರೆದು ತನ್ನ ಪಾಸನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹವಣಿಸಿದನು. ಆಗ ಆ ಚಂದ್ರರೇಖೆಯು ತನ್ನ ಗಂಡನ ವಿಚಾರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅರಿತಳು. ಮತ್ತು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಹತ್ತಿದಳು. ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಗಂಡನಿಗೆ - 'ಪ್ರಿಯರೆ ಇದೇನು ತಮ್ಮ ವಿಪರೀತಭಾವನೆಯು? ರವಿರಾಯನು ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಹಗಲು ನಿಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಮರೆಯಾಗಿದೆಯೇ? ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಷೇಧವು ನಿಷೇಧವೆಂದು ನೀವು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿ ಅರಿತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗೃಹ್ಯಾಗ್ನಿಯ ಆರಾಧಿಸುವಿರಲ್ಲವೇ? ಮೇಲಾಗಿ ಮನೆಯ ಮುಪ್ಪಿನ ಹಿರಿಯರು ನಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಇರುವರಲ್ಲವೇ? ಇವೆಲ್ಲವೂ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದು ನೀವು ಈಗ ವಾಸನೆತಾಳುವುದು ನಿಮ್ಮ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂದೊದಗುವ ವಿನಾಶದ ಪೂರ್ವಸೂಚನೆಯಲ್ಲವೇ? ನೋಡಿರಿ ಇನ್ನೂ ವಿಚಾರಮಾಡಿರಿ ಈ ನಾನು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬೇಡಿರಿ' ಎಂದು ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು.

'ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯು ತನಗೆ ಹಿತವಾದ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಳು' ಎಂಬ ವಿಚಾರವು ಆತನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅದರ ವಿಪರೀತವಾಗಿ 'ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನೀನು ಮೀರುವಿ. ಇದರಿಂದ ನಿನಗೆ ವಾಪ ತಟ್ಟುವದು. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ನೀನು ಈಗಲೇ ನನ್ನ ಬಯಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು ಎಂದು ಕಠೋರವಾಗಿ ನುಡಿದನು.

ಗಂಡನು ಎಂದೂ ನುಡಿಯದ ಕಠೋರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಚಂದ್ರರೇಖೆಯು ಕೇಳಿ ದಿಗಿಲುಗೊಂಡಳು, ಏನೂ ವಿಚಾರಗಾಣದಾದಳು. ಇದೊಂದು ಧರ್ಮಸಂಕಟವೆಂಬ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಸಿಕ್ಕುಬಿದ್ದಳು. ಕೊನೆಗೆ ಆಕೆಯು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ - 'ಇದೇನೋ ನಮಗೆ ವಿನಾಶಕಾಲವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನನ್ನ ಧರ್ಮಸ್ವನಾದ ಪತಿಯಲ್ಲಿ ಈಬಗೆಯ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಅಂದುಕೊಂಡಳು. ಹಾಗೂ ಅವಳು 'ಪತಿಯ ಆಜ್ಞೆಯೇ ಪರಮವು' ಎಂಬದನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಸರ್ವಧರ್ಮಕ್ಕಾಗಿ

ಸಿದ್ಧವಾದಳು. ಆಗ ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ಕೂರಿತು:— “ಪ್ರಿಯರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗಲು ಈಗ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಸರವಿಲ್ಲ. ನಾನು ನೀರು ತರುವ ಕಾರಣವನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಹೇಳುವೆನು. ಅವರಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಪಡಕೊಂಡು ಊರಿಂದ ದೂರನಲ್ಲಿರುವ ಜಲಾಶಯಕ್ಕೆ ತೆರಳುವೆನು. ನೀವು ಅದಕ್ಕಂತಲೂ ಮೊಗಲೇ ದರ್ಭ-ಪತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ತರುವ ನೆವನನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ನಡೆಯಿರಿ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನಂತರ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲದ ಸ್ವಲ್ಪದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು.

ಏಷಯವಾಸನೆಯಿಂದ ಸೀಡಿತನಾದವನಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ, ಅಂಜಿಕೆಗಳು ಇರ.ವದಿಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ ಅವನ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಕೂಡ ಮನಗಣಿಸಿ ಹೋಗುವದು ಈಗ ಮಾಧವನ ಗತಿಯಾದರೂ ಹಾಗೇ ಆಯಿತು. ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯು ಅವನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಯಿತು. ಈ ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆತನು ಆಕೆಯನ್ನು ಬಲು ಹೊಗಳಿದನು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಆತನು ತನ್ನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳೇ-ದರ್ಭ-ಪತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಸಾಹಿತ್ಯತರುವ ಕಾರಿತು ವನಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆದು ಹೊರಬನು.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಮಯ ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಧವ 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬಿದ್ದನು. ಊರದಾಟಿ ಕೆಲವು ಅಂತರದಮೇಲಿದ್ದ ಒಂದು ಮನುಷ್ಯ ಸಂಚಾರವಿಲ್ಲದ ಗಿಡದ ಗುಂಪಿನ ವನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದನು. ಹೆಂಡತಿ ಬರುವ ಮಾರ್ಗದ ಕಡೆಗೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತನು.

ಜಂಪ್ರರೇಖೆಯೂ ಕೂಡ ಗಂಡನು ಹೋದ ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳಿಗೆ ಬಗಲಲ್ಲಿ ಕೂಡಸಿ ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಟಳು. ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಗಂಡನ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತ ಹಾಗೇ ಬಿಸಿಲಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದಳು. ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಗಿಡದ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತ ತನ್ನ ಪತಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಕೈಮಾಡಿ ಕರೆಯುವದನ್ನು ಕಂಡಳು, ಏನ್ನಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಗಂಡನ ಬಳಿಗೆ ಸೇರಿದಳು.

ಹೆಂಡತಿಯು ತನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯದೆ ಬಂದುದಕ್ಕೆ ಮಾಧವನಿಗೆ ಒಹಳೇ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು! ತನ್ನ ಹತ್ತರ ಬಂದು ನಿಂತ ಆಕೆಯ

ಮುಖದ ಉದಾಸನತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಕೆಲ ನಿಮಿಷ ಆತನು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ಬಳಿಕ ಅವನು ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಸಮೀಪದ ಒಂದು ಮರದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಒಬ್ಬ ಸುಂದರಳಾದ ಯುವತಿಯನ್ನು ಆತನು ಕಂಡನು. ಮೊದಲೇ ವಿಕಾರವರನಾದ ಮಾಧವನು ಆ ಯುವತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ತನ್ನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಚಂದ್ರರೇಖೆಯನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟನು.

ಮರದಡಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಯುವತಿಯು ತನ್ನ ಸಹಜವಾದ ರೂಪ-ಲಾವಣ್ಯಗಳಿಂದ ಮಾಧವನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆದಳು. ಹೀಗೆ ಅವರಿಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ಅನ್ಯೋನ್ಯವಾಗಿ ಕೂಡಿದವು.

ಬಳಿಕ ಮಾಧವನಿಗೆ ಆ ಯುವತಿಯನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹವ್ಯಾಸವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಚಂದ್ರರೇಖೆಯಿಂದ ಆತನು ಪಾಗುವದೆಂದು ಅವನು ತಿಳಿದನು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಆತನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು— “ ಪ್ರಿಯ ನೀನು ನನ್ನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮೀರದೆ ಉರಿಯುವ ಬಿಸಿ ಲಲ್ಲಿ ಬಂದು ಶ್ರಮ ಹೂಂಡಿದೆ. ನಿನ್ನ ಈ ಸತೀಧರ್ಮದಿಂದ ನಾನು ಸಂತುಷ್ಟನಾದೆನು. ಇನ್ನು ನೀನು ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ನಾವು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ಧರ್ಮ ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನೀಗ ಅರಿತೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾನು ದುಷ್ಟ ವಿಕಾರದಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಹಿಂದೆ ತಿರುಗಿಸಿದೆನು. ನೀನು ಇನ್ನು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ವಿಕಲ್ಪಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾರದ ಈಗಲೇ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ಗೃಹಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗು, ನಾನು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬರುವೆನು ” ಎಂದು ಜೊಳ್ಳು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿದನು. ಅವಳು ತನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮರೆಯಾಗುವವರೆಗೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಡುತ್ತ ಮರದಬುಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತ ಯುವತಿಯ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದನು.

ಮಾಧವನು ಆ ಯುವತಿಯ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹತ್ತಿದಕೂಡಲೆ ಆಕೆಯು ಹಿಂದೆ ಸರಿಸರಿದು ನಿಲ್ಲಹತ್ತಿದಳು. ಹಾಗೂ ಆಕೆಯು ಅವನಿಗೆ— ‘ ಸ್ವಾಮಿ ನಾನು ಚಂಡಾಲಳು ’ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ನುಡಿದು ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಹಿಂದೆ ಸರಿದಳು.

ತನ್ನಿಂದ ಅಂತರಿಸುತ್ತ ಸರಿಯುವ ಯುವತಿಯ ರೂಪ-ಲಾವಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಧವನು ತನ್ನ ಕಾಮುಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡಹತ್ತಿದನು. ಆಕೆಯ ಮುಖವು ಕಲಾಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರಬಿಂಬವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆಕೆಯು ಉಟ್ಟ ಬಿಳಿಯಪತ್ತಲವೂ, ಆಕೆಯ ನಡುವನ್ನು ಬಿಗಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಒಡ್ಡಣವೂ ಹಾಗೂ ಆಕೆಯ ಎದೆ-ತೋಳುಗಳನ್ನು ಚಿಟಿಚಿಟಿಯಾಗುವಂತೆ ಬಿಗಿದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಕುಪ್ಪಸವೂ ಆತನನ್ನು ಆ ಅಂತ್ಯಜಳ ಸನಿಹಕ್ಕೆ ಬರಮಾಡಲು ಆತುರತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು ಆ ಚಾಂಡಾಲ ಕನ್ನಿಕೆಯ ಮೂಗಿನಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುವ ಮೂಗುತಿಯೂ ಕಮಲದಂತಿರುವ ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣಿನ ತಟದಲ್ಲಿ ಲೇಪಿಸಿದ ಕಾಡಿಗೆಯೂ, ಪುಷ್ಪವೂ ಕಠಿಣವೂ ಆಗಿ ತೋರುವ ಆಕೆಯ ಸ್ತನಗಳೂ, ಭ್ರಮರಗಳ ಹಿಂಡಿನಂತೆ ಆಕೆಯ ಮುಂದಲೆಯಮೇಲೆ ಹಾರಾಡುವ ಮುಂಗುರುಳುಗಳೂ ಆ ಮಾಧವನನ್ನು ಮರುಳ್ಳನದಲ್ಲಿ ತಂದಿಸಿಳಿದವು. ಆಕೆಯ ಶಿರಸ್ಸೆಂಬ ಕೃಷ್ಣಾಚಲವನ್ನು ಅಡರಿ ಎರುವಂತಿದ್ದ ಸ್ವರ್ಣದಂತಹ ದೇಳೂ ಆ ಮರುಳ ಬ್ರಹ್ಮಣನನ್ನು ಮೋಹದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ನೂಕಿತು ಅವಳ ಮಂಜುಳ ಸ್ವರದಿಂದ ಗುಣುಗುಣುವಾಗಿ ಹಾಡುವ ಪದಗಳೂ ಅತ್ತಿತ್ತ ಮಂದಗತಿಯಿಂದ ಓಡಾಡುವ ಆಕೆಯ ವಾದಗಳೂ ಮಾಧವನ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವಾಗಿ ಇತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಆ ಮೋಹಿನಿ ಸ್ವರೂಪದ ಆ ಚಾಂಡಾಲಕನ್ನಿಕೆಯನ್ನು ಅವಳು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೊಲೆಯಳಾಗಿದ್ದರೂ ಮಾಧವನು ಅವಳನ್ನು ದೇವಲೋಕದ ಅಪ್ಸರೆಯರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠಳೆಂದು ಭಾವನೆಯುಳ್ಳವನಾದನು. ಈಕೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮುಟ್ಟಬಾರದೆಂದೇ ಅರಿತು ಬ್ರಹ್ಮನು ಅಂತ್ಯಜರಲ್ಲಿಯೇ ಈಕೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಹುಟ್ಟಿಸಿರಬಾರದು? ಎಂದು ಮಾಧವನ ತರ್ಕವು. ಇಂಥ ನಾರೀ ಮಣಿಯು ತನಗೆ ಲಭ್ಯವಾದರೆ ತನ್ನ ಇಹಜನ್ಮದ ಸಾಫಲ್ಯವಾಯಿತು. ಎಂದು ಆತನ ಗ್ರಹಿಕೆಯಾಯಿತು ಇನ್ನು ಚಂದ್ರರೇಖೆಯನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದಾಯಿತು. ಈ ಚಾಂಡಾಲೆಯೊಡನೆ ಬೆರೆಯಲು ಏನೊಂದು ಆತಂಕವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಹಾಗೇ ಮಾಡುವೆನು ಎಂಬ ಮನೋನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

ಮಾಧವನಲ್ಲಿ ವಿಷಯವಿಕಾರವು ಹೆಚ್ಚಿತು. ಆತನು ಅತ್ತಿತ್ತನೋಡಿ ಸಾನಕಾಶವಾಗಿ ಮತ್ತೂ ಅಂತ್ಯಜಳ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಈ ಸಾರೆ ಅವನು ಅವಳನ್ನು ಮೊದಲು ನುಡಿಯಗೊಡದೆ ತಾನೇ ಎಲೈ 'ಶುಭಾಂಗಿಯೇ' ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿನು? ಎಂದು ನುಡಿದು ಮಾತಿಗೆ ಸುರುಮಾಡಿದನು. ಆಗ ಆ ಚಾಂಡಾಲಿಯು 'ಕುಂತಳ' ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುವರು, ಎಂದು ಹೇಳಿ ತುಸು ಗಾಂಜದಂತೆ ನಟಿಸಿ ಅವನಿಂದ ದೂರ ಸರಿಯಲು ಹವಣಿಸಿದಳು. ಮಾಧವನು ಮತ್ತೂ ಮುಂದೆ ಸರಿದನು. ಆಗ ಆ ಕುಂತಳಿಯು ಅವನ ವಿಕಾರದ ಹುಚ್ಚುತನವನ್ನು ಅರಿತು— "ಎಲೈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶ್ರೇಷ್ಠನೆ ಯಾಪಾ ಗಲೂ ಹಿಂಸೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಜೀವಿಸುವ ಹೊಲೆಯರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ದಾಕೆ ನಾನು. ಹೀಗಿದ್ದು ನೀನು ನನ್ನಹತ್ತರ ಸರಿದು ಒರುವ ಕಾರಣವೇನು? ನೀವು ಕುಲೀನರು, ವೇದವನ್ನು ಕಲಿತವರು, ಹಾಗೂ ಮಡಿವಂತರು ಚಾಂಡಾಲರ ಮೋರೆಸಹ ನೋಡದಂಥ ಕರೋರ ನಡೆವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಈಗ ನನ್ನೊಡನೆ ಕೂಡಲು ಹವಣಿಸುವಿರಲ್ಲ? ಈ ನಿಮ್ಮ ನಿಂಧ್ಯ ವರ್ತನವು ನನಗಂತೂ ಸರಿಬಾರದು. ಎಂದು ಹೀಯಾಳಿಸಿ ನುಡಿದಳು. ಮತ್ತೂ ಅವನಿಂದ ಹಿಂದೆಸರಿದಳು. ಆಕೆ ಸರಿಸರಿದಂತೆ ಮಾಧವನ ವಿಕಾರ ಮತ್ತಿಷ್ಟು ತಲೆಗೆರಹತ್ತಿತು. ಆತನು ಓದಿದ ಕಾವ್ಯ-ಅಲಂಕಾರಗಳು ಆಕೆಯ ಜಿಲುಪಿಕೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವನ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರ ಬಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಾಗಹತ್ತಿದವು. ಅವನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ವೇದಾಂತದ ತತ್ವ ಗಳು ಆಕೆಯ ಜಾತಿಯ ಕೇಳತನವನ್ನು ಮರೆಯಿಸಲು ಅವನಿಗೆ ಸಹಾಯ ಕಾರಿಗಳಾದವು. ಕೇವಲ ಪಾಪಾಂಡಿಯಂತೆಯೇ ಅವನು ದುರಾಚಾರದ ಮಡು ವಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತಾದನು. ಬಹಳ ಹೇಳುವದೇನು? ಆ ಮಾಧವನನ್ನು ಪುಣ್ಯವು ಸೋಂಕದಾಯಿತು. ಅವನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗವು ಕಾಣದಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಹೀನಸ್ವಿತಿಯಿಂದ ಅವನು ಆ ಚಾಂಡಾಲಕನ್ನಿಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಹೃದಯ ಮಂದಿರದ ದೇವತೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆತುರನಾದನು. ಆ ದಿನ ಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಅಲ್ಲಿ ಆಕೆಯೊಡನೆ ವರ್ತಿಸಹತ್ತಿದನು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಹೀನಗತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಚಂಡಾಲಳಾದ ಕುಂತಳಿಯೂ ಕೂಡ ಅಸಹ್ಯ ಪಟ್ಟಳು. ತನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿ

ದಳು ಅದು ಯಾವುದರಿಂದಲೂ ಅವನ ಮನಸ್ಸು ತಾಳೆಯ ಮೀಲೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆ ರೋಲೆಯೇಗಾಗಿ ಅವನು ಜೀವಕೊಡಲು ನಮ ಸಿದ್ಧ ನಾದನು ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಕುಂತಕಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ— 'ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮತಿಹೀನನಾಗಿ ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ಜೀವಕೊಡುವನು ಎಂದಮೇಲೆ 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ನನ್ನು ಕೊಂದ ಪಾವವು' ನನ್ನ ವದನಿನಲ್ಲಿ ಬೀಳುವಂತಾಗುತ್ತದ್ದಲ್ಲ" ಎಂದು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಒಳಬಿದ್ದಳು ಅವಳು ಜಾತಿಯಿಂದ ಹೀನನಾದರೂ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಅರಿವಿನಿಂದ ಪರೋಪದೇಶ ಮಾಡುವಷ್ಟು ಬುದ್ಧಿಯು ಅನುಳ್ಳಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಮಾತಾಡುವ ಜಾಣತನವೂ ಅವಳಿಗಿತ್ತು ಅವಳು ಜಲವೆಯೂ ಹರೆಯದವಳೂ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಯಮನ ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನದಿತ್ತು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅಕೆಯ ಮಾಧವನಿಗೆ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳ ಮಾರ್ಗಮಾಡಿದಳು ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಾರದೆಂದು ಉಪದೇಶಿಸಿದಳು ಅಕೆಯ ಯಾವ ಉಪಾಯಗಳೂ ವಿಕಾರವಂತನಾದ ಮಾಧವನಿಗೆ ನಾಬಲ್ಲ ಎಲ್ಲವೂ ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಿದ ಕೊಡದೇ ಅಲಿ ಅಥವಾ ಬೋಗಲ್ಲಮೇಲೆ ಮಳಸುವಂತೆ ಆಯಿತು!

ಕೂನೆಗೆ ಆ ಕುಂತಕಯು ಮಾಧವನನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ನುಡಿದಳು ಅದನ್ನೂ ಅವನು ಲಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ, ಭಯಂಕರವಾದ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಯ್ಯಹತ್ತಿದಳು, ಅವಳು ಆತನು ತನ್ನ ಹುಚ್ಚು ನಗೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸಿದನು ಮಾತ್ರ ಅಕೆಯ ಪುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಏನೂ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ, ಹಿಂದೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಆ ಕುಂತಕಯು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಇನ್ನೂ ಉಗ್ರಳಾಗಿ ಕೆಲ್ಲಿನಿಂದ ಎಸೆದಳು, ಬಡಿಗೆಯಿಂದ ಹೂದೆಯುಹೋದಳು ಅದರ ಮಾಧವನು ನಾಚಿಕೆ ಹಾಗೂ ಹದಲಿಕೆಯಿಂದ ಅಕೆಯ ಮುಂದೆ 'ಹೊಡ ಹೊಡೆ' ಎಂದು ಬೆನ್ನುಮಾಡಿ ನಿಂತನು. ಅಕಳುಕೆಳಗೆ ವಿಷಯ ವಿಕಾರವು ಎಂಥದು ನೋಡಿರಿ? ಕುಂತಕಯು ಯಾವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಆ ವಿಕಾರನಾದ ಮಾಧವನಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಲಿಲ್ಲ ಆತನು ತನ್ನ ಕೆಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ದೂರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ಕುಂತಕಯು ಹಠಾತ್ತಾನಾದಳು ಮುಂದೆ ಏನೊಂದು ಕಂಡಿದಾಡಳು. ಎಷ್ಟಾದರೂ ಹೆಂಗನು 'ಅಬಲೆ'ಯಲ್ಲವೇ? ಮಾಧವನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ,

ಅವನನ್ನು ಹಿಂದೂಡಿ ಓಡಿಹೋಗಲು ಅವನಷ್ಟು ನಾಮಧ್ಯೇಯವು ಅವಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ; ಅವಳು ಅಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಜೀವ ಕೊಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದಂತೆ ಆಕೆಯು ಆ ಮಾಧವನ ಕೈಯಿಂದ ತಪ್ಪಿ ಸಿಕ್ಕೊಳ್ಳಲು ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಬಿಡುವ ಧೈರ್ಯವು ಅವಳಿಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಬಲದಿಂದಲೂ ಆ ಕುಂತಳೆಯು ಏನೊಂದನ್ನು ತೀಯದಂತಾದಳು. ಕೇವಲ ಆಕೆಯು ಮಾಧವನಮುಂದೆ ಹುಲ್ಲಿನ ಗೊಂಬೆಯಂತಾಗಿ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಳು!

ಕೊನೆಗೆ ಆ ನೀಜನೂ, ಕಾಮಾಂಧನೂ ಆದ ಮಾಧವನು ವರುಷಿನಂತೆ ಅಜರಿಸಿ ಆ ಕುಂತಳೆಯೊಡನೆ ಬೆರತನು ಕ್ಷಣಿಕ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ನೈತಿಕ ಅಧಃಪತನವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಹಾಯ್! ಹಾಯ್! ದೈವಗತಿಯು ವಿಚಿತ್ರವಾದದ್ದು. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ವರಾಹರಾದಿ ಋಷಿಗಳೂ, ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳೂ ಕೂಡ ಕಾಮನ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರಲಿಲ್ಲವೇ?

ಆಯಿತು! ಮಾಧವನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವವು ಅವನಿಂದ ದೂರಾಯಿತು! ನಂಜನಂಜನವರೆಯಾಗಿ ಅಜರಣಿಯಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾದ ಅವನ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಆ ಮಾಧವನಿಂದ ಕಲಂಕಹತ್ತಿತು. ಕುಂತಳೆಯ ಸಮಾಗಮದಿಂದ ಆತನು ಚಾಂಡಾಲನಾಗಿಬಿಟ್ಟನು. ನಿಂದ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸಹತ್ತಿದನು. ಮದ್ಯಮಾನಾದಿಗಳನ್ನು ಸೇವಿಸಹತ್ತಿದನು. ಅಲ್ಲಾ ವಧಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಮುಷ್ಟಿನ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳನ್ನೂ ಧರ್ಮವತ್ತಿಯನ್ನೂ ಮರತುಬಿಟ್ಟನು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆತನು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗಿನ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಕಳೆದನು. ಆಗ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪ್ರಿಯಳನ್ನಿಸಿ ಅವನ ಕೃಪೆಯನ್ನೂ ಅವರಿಂದ ಕುಂತಳೆಯು ವ್ಯತಪಾದಳು! ಅನಂತರ ಮಾಧವನ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಳುಹೀರಿತು! ವಶ್ಯಾತ್ತಾಪಕ್ಕಾಗಿ ಮನಸು ಹಾತೊರೆಯಹತ್ತಿತು. ಆದರೆ ಮಾಡುವನೇನು? 'ನನ್ನ ಜೀವನವೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣ ಹದಗೆಟ್ಟು ಹೋಯಿತಲ್ಲ!' ಎಂಬ ಹಳಹಳಿಕೆಯು ಅವನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ತನ್ನ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು.

ಆದರೆ ಅವನು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ— 'ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸದ್ಯ ಹಲವು ಪಾಪಗಳು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ವಾಸವಾಗಿವೆ. ಇನ್ನು ಇವಕ್ಕೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಪಾಪವೊಂದನ್ನು

ಕೂಡಿಸಿ ಇನ್ನೂ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಲಾರದು ಅವರಿಂದ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಜನ್ಮಗಳೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಈ ಜನ್ಮದ ಅನರ್ಥಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೀನ ದುಃಖವನ್ನು ಹೊಂದುವವು' ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿದನು ಹಾಗೂ ತಾನು ಬಲವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಣ ನೀಗುವ ದುಸ್ತರ ದಿಂದ ಹಿಂದಾದನು. ಆ ಬಳಿಕ ತಾನು ಇದ್ದಂಥ ಚಾಂಡಾಲ ವಸತಿಯಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಬಂದನು, ಪೇಶಾಭೃಷ್ಟನಾಗಿ ಹುಚ್ಚನಂತೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ಹೊರಟು ಹೋದನು

ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೋದ ! ಎಲ್ಲಿಯೋ ಕೂತ ! ಏನೋ ತಿಂದ ! ದೊರೆಯ ದ್ವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ! ಹೀಗಾಗಿದ್ದ ಹುಚ್ಚನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಆ ಮಾಧವನದಾಯಿತು 'ಕೆಟ್ಟಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯನ ಕಟ್ಟು-ನಿಟ್ಟುಗಳೆಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವವು?'

ಮಾಧವನು ಊರು-ಕೇರಿಗಳೆಲ್ಲದೆ ನಾಡು-ಬೀಡುಗಳೆಲ್ಲದೆ, ಓಣಿ-ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುವ ಹುಚ್ಚನಂತಾದನು ಅವನು, ಅನೇಕ ಪಾಪಗಳ ದೊಡ್ಡ ಗಂಟನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವನ ಜೀವನ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಪುಣ್ಯಾಂಶದ ತುಣುಕು ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಅದರ ಫಲವನ್ನೇ ಕಾಣುವ ದೈವಯೋಗವು ಆತನಿಗೆ ಕೂಡುವ ಕಾಲವು ಈಗ ಬಂದಿತು

ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ನಾಡುಗಳಿಂದ ಕೆಲ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತರು ಶೇಷಾಚಲ ಯಾತ್ರಿಗಾಗಿ ಇತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಬಂದರು ಅವರು ಮಾಧವನು ಉಳಿದಿರುವ ಊರಿನ ಮಾರ್ಗವಾರ್ಗ ನಡೆದಿದ್ದರು ಅವರ ಯಾತ್ರೆಯ ಗುಂಪು ಬಲು ದೊಡ್ಡದಾಗಿತ್ತು ಮಾಧವನು ಆ ಜನ ಜಂಗುಳಿಯನ್ನು ಕಂಡನು ತಾನೂ ಆ ಯಾತ್ರಿಕರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಅವರೊಡನೆ ಸಾಗಿದನು. ಆ ಯಾತ್ರಿಕರು ಇಳಿದಲ್ಲಿ ಇವನೂ ಇಳಿಯುವನು ಅವರು ಉಂಡಲ್ಲಿ ಇವನೂ ಉಣ್ಣುವನು. ಒಂದೊಂದು ವೇಳೆ ಕೂಳು ದೊರೆಯದಿದ್ದಾಗ ಆ ಯಾತ್ರಿಕರ ಎಂಜಲಿಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರು ಬಿಟ್ಟು ಉಚ್ಚಿಷ್ಟ ತಿನ್ನುವನು ಈರೀತಿಯಾಗಿ ಆ ಮಾಧವನು ಆ ಯಾತ್ರಿಕರೊಡನೆ ತಾನೂ ಶೇಷಾಚಲಕ್ಕೆ ಬಂದನು

ಧರ್ಮಾತ್ಮರಾದ ಯಾತ್ರಿಕರು, ಶೇಷಾಚಲದ ಕಪಿಲತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದರು, ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಧಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು. ಹಾಗೂ ಪಿತೃ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನುಮಾಡಿ ಪಿತೃಗಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ನೀಡಿದರು.

ಮಾಧವನಾದರೂ ಅವರೊಡನೆ ಸ್ನಾನ, ಕ್ಷೇತ್ರವಿಧಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಗಿಯಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಪಿತೃಗಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ಪಿಂಡಪ್ರದಾನ ಕೊಡುವದು ಇವನಿಗೆ ದುಸ್ತರವೆನ್ನಿಸಿತು ತನಗೇ ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವಾಗ ಅನ್ನದ ಪಿಂಡಗಳು ಇವನಿಗೆ ಹೇಗೆ ದೊರೆಯಬೇಕು? ಈ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿ ಆತನು ಕೊರಗಹತ್ತಿದನು ಎಲ್ಲ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿ ಒಂದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನು ನಿರರ್ಥಕಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಅವನ ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಅವನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ— 'ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅವನ್ನು ನೀಡಿ, ಯಾತ್ರಾ ವಿಧಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಲೇಬೇಕು' ಎಂದು ಬಂದಿತು. ಹಾಗೂ ಆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ಪಿಂಡಗಳನ್ನು ಪಿತೃಗಳಿಗಾಗಿ ನೀಡಿದನು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ತನ್ನ ಶೇಷಾಚಲ ಯಾತ್ರೆಯು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ಸಮಾಧಾನ ತಂದು ಕೊಂಡನು.

ಮಾಧವನ ಪೂರ್ವ-ಪುಣ್ಯಾಂಶದಿಂದ ನಿರಾಯಾಸವಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಶೇಷಾಚಲ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಏನೊಂದು ವೆಚ್ಚ-ವ್ಯಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ಯಾತ್ರಾ ವಿಧಿಯು ಪೂರ್ಣವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಅವನ ಪಿತೃಗಳು ಮೋಕ್ಷಹೊಂದಿದರು.

ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಧಿಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದ ನಂತರ ಮಾಧವನು ಆ ಯಾತ್ರಿಕರೊಡನೆ ವೈಕುಂಠಗಿರಿಯನ್ನು ಏರಿದನು ತಾನು ಬೆಂಬಳಿಸಿಬಂದ ಧರ್ಮಾತ್ಮರನ್ನು ಆತನು ಅವರ ನೆರಳಿನಂತೆ ಹಿಂಬಾಲಿಸಿಯೇ ಇದ್ದನು. ಆ ಗಿರಿಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಲೇ ಅವನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಪಾಪವು ವಾಂತಿಯ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಅವನ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಿತು. ಅವನು ಇದುವರೆಗೆ ತಿಂದ, ಕುಡಿದ ಪಾಪರೂಪದ ಹೊಲಸು ಅವನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ದಗ್ಧವಾಯಿತು ! ಹೀಗೆ ಅವನ ಪಾಪದ ದುರ್ಗಂಧ ಸುಟ್ಟು ಹೊಗೆಯ ರೂಪದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಪಸರಿಸಿ ಬಯಲಾಯಿತು.

ಮಾಧವನ ಈ ಘಟನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಅರಿತುಕೊಂಡು ಕೌತುಕವುಳ್ಳವರಾದರು. ಆಕೂಡಲೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾನಗಳಿಂದ ಅವತರಿಸಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾಧವನಿದ್ದ ವೈಕುಂಠಗಿರಿಗೆ ಬಂದರು. ಅವನ ಇದುವರೆಗಿನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ಹೊಗಳಿದರು ಧನ್ಯ! ಮಾಧವಾ ನೀನು ಧನ್ಯ! ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡಿ ಅವನಮೇಲೆ ಹೂವಿನ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಿದರು

ಶ್ರೀಹರಿಯು ವಾಪಿಸ್ಸನಾದ ಅಜಾಮಿಳನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದನು. ಅದ ರಂತೆಯೇ ಈಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾಧವನನ್ನು ಮುಂದೆ ಕರೆದು ಆತನ ನೆತ್ತಿಯನ್ನು ಆಘ್ರಾಣಿಸಿದನು ಮತ್ತು 'ಮಾಧವ! ನೀನು ಇಂದಿನಿಂದ ಪವಿತ್ರನಾದೆ. ಇನ್ನು ನೀನು 'ಸ್ವಾಮಿ ಪುಷ್ಕರಿಣಿ' ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಶ್ರೀ ವರಾಹ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ವಂದಿಸು. ಆಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ದೇಹದಿಂದ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾಧವನಿಗೆ—'ನೀನು ನಿನ್ನ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವರ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ವರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸುಧರ್ಮ ರಾಜನಿಗೆ ಮಗನಾಗುವಿ. ಆಕಾಶರಾಜನೆಂದು ಹೆಸರುಹೊಂದುವಿ. ಲೋಕ ಮಾತೆ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ನಿನಗೆ ಮಗಳನ್ನಿ ಸುವಳು. ಅವಳನ್ನೇ ವರಿಸಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವಿಷ್ಣುವು ನಿನ್ನ ಅಳಿಯನಾಗುವನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳು ಒದಗಿದ ನಂತರ ನಿನಗೆ ವೈಕುಂಠಲೋಕವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದು' ಎಂದು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವರದಿಂದ ಆ ಮಾಧವನನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿದನು.

ಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾಧವನನ್ನು ಕರುಣಿಸಿದುದಿಂದ ಆ ವೈಕುಂಠಗಿರಿಗೆ 'ವೇಂಕಟಾಚಲ' ಎಂಬ ಹೆಸರು ಉಂಟಾಯಿತು. ವೇಂ ಅಂದರೆ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಕಟಿತೇ ಅಂದರೆ ತುಡಿಸುತ್ತದೆ. ಪಾಪಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾಶಪಡಿಸುವದು ಎಂಬ ಅರ್ಥದ ಶಬ್ದವು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಂದಲೇ ಈ ಹೆಸರು ಇಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕಸ್ಯಪ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಭಾಗೀರಥಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಯಜ್ಞವನ್ನು ಹೂಡಿದರು. ಆ ಯಾಗಕ್ಕಾಗಿ ಸುರಲೋಕದಿಂದ ನಾರದರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ನಾರದರು ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು—‘ಈ ಯಜ್ಞದ ಫಲವನ್ನು ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಹರಿ-ಹರ-ಬ್ರಹ್ಮರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವಿರಿ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ನಾರದರ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಎಲ್ಲ ಋಷಿಗಳಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆನಿಸಿತು. ಹಾಗೂ ಯಜ್ಞಫಲವನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅವರೆಲ್ಲರು ನಾರದರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಭೃಗುಮುನಿಯ ಹತ್ತರ ಬಂದು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಭೃಗುಮುನಿಯು ಆ ಋಷಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು—‘ನೀವು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ಹರಿ-ಹರ-ಬ್ರಹ್ಮರನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿಸುವೆನು. ಅದುವರೆಗೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಿ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಮಾಧಾನ ಪಡಿಸಿ ಕಳಿಸಿದನು.

ಭೃಗುಮುನಿಯು ಸಪ್ತರ್ಷಿ ಹಾಗೂ ನಾರದರನ್ನು ಯಾಗಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ ತಾನು ತಡಮಾಡದೆ ಕೂಡಲೆ ಹೊರಟನು. ಆತನು ಮೊದಲು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹಿಡಿದನು. ಹೋಗುವಾಗ ಅವನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ—‘ಪಿತಾಮಹನಾದ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವನೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಹೂಡಿರುವ ಯಾಗ ಫಲವನ್ನು ವಡೆಯಲು ತಕ್ಕವನಾಗಿರುವನು. ನಾನು ಈಗ ನೇರವಾಗಿ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಭಿಕ್ಷೆಯಾಗಿ ‘ಯಜ್ಞಫಲ ಸ್ವೀಕರಿಸಿಕೊಂಡುಹೋಗಲು ಬಿನ್ನಹಮಾಡಿ ಬರಬೇಕು’ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತ ಬಂದು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದನು. ಕಮಲಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ದೂರದಲೇ ಕಂಡು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ತಾನುಬಂದ ಕೆಲಸದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಹವಣಿಕೆಯುಳ್ಳವನಾದನು. ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಎದುರು ಬಂದು ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದ ಭೃಗುಮುನಿಯನ್ನು

ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ತನ್ನ ಚತುರ್ಮುಖಗಳಿಂದ ವೇದಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವದರಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ತಂದೆ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಮಾಡುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಮಗ್ನನಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಬ್ರಹ್ಮನ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಭೃಗುಮುನಿಯು ಹಲವು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದನು ಯಾವದೂ ಉಪಯೋಗಬೀಳಲಿಲ್ಲ. 'ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿದವರ ನಮಸ್ಕಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದೂ, ತನ್ನಲ್ಲಿ ಏನಾದರೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದವರ ಆಗಮನದ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವದೂ ಗೃಹಸ್ಥನ ಧರ್ಮವಾಗಿರುವದು. ಹೀಗಿದ್ದು ನಾನು ಇದುವರೆಗೂ ಕಾದುನಿಂತರೂ ಈ ವಿಧಿಯು ಲಕ್ಷಿಸಲೊಲ್ಲನು. ಇನ್ನು ಇವನಿಗೆ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಮಾಡುವ ಯಜ್ಞದ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡಿಸುವದೆಂದರೆ ಅಪಾತ್ರದಾನದಂತಾಗುವದು' ಎಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದ ಭೃಗುಮುನಿಯು ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂದಿರಿಗಿದನು. ಬ್ರಹ್ಮ ಮಂದಿರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಬಂದನು. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ನಿಂತು 'ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು?' ಎಂಬದನ್ನು ತಾನೇ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ತ್ರಿಮಾರ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಶಂಕರನೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಎಂದು ಅರಿತು ನೆಟ್ಟಗೆ ಕೈಲಾಸ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದನು.

ಮನೋಹರವಾದ ಕೈಲಾಸಗಿರಿಗೆ ಭೃಗುಮುನಿಯು ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ರಸುಣೀಯ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಸೋಜಿಗಬಟ್ಟನು. ಬ್ರಹ್ಮನಲೋಕದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಉಂಟಾದ ಅನಾದರವೂ ಅವಮರ್ಯಾದೆಯೂ ಅವನಿಗೆ ಅಸಹ್ಯವೆನಿಸಿದ್ದವು. ಈ ಕೈಲಾಸಗಿರಿಯ ದರ್ಶನದಿಂದ ಅವನ್ನು ಕೆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಮರೆತನು. ಅವನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಯವಾಗಹತ್ತಿ ಆನಂದವು ಉದಿಸಹತ್ತಿತು. ಆ ಸೊಬಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅವನು ಲಗು ಬಗೆಯಿಂದನಡೆದು ಶಂಕರ-ಪಾರ್ವತಿಯರ ವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ತಾನು ಬಂದ ಕಾರ್ಯದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಶಂಕರನಿಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಆತುರವುಳ್ಳವನಾದನು. ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದನು ಶಂಕರನು ಎಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿರದ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡಹತ್ತಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ದಿವ್ಯವಾದ ಜಗುಲಿಯಮೇಲೆ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಜಗತ್ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ರೇಡಿಸುತ್ತ ಕೂಗಿತಿರುವ ಶಂಕರನನ್ನು ಕಂಡನು. ನೋಡಿ ಕೂಡಲೆ ಮುನಿಯು ಕಂಡದಂತೆ ಕಡಿಕಡಿಯಾದನು.

ಭೃಗುಮುನಿಯು ಮಂದಿರ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಶಂಕರನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ದೂರಿನಿಂದಲೇ ಬರುವ ಮುನಿಯನ್ನು ವಾರ್ವತೀದೇವಿಯು ಕಂಡು ನಾಚಿಕೆಬಟ್ಟಳು. ಆಗಲೇ ಜಗುಲಿಯಿಂದ ಎದ್ದು ಕೆಳಗಿಳಿದಳು. ಹಾಗು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ' ಇಲ್ಲಿಗೆ ಭೃಗುಮುನಿಯ ಆಗಮನವಾಯಿತು ' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಕೂಡಲೆ ಶಂಕರನು ತನ್ನ ಕಡೆಗೇ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆ ಮುನಿಯು ಒಮ್ಮೆಲೇ ನಿಂತುದನ್ನು ಕಂಡನು. ಮುನಿಯು ಇನ್ನೂ ಸಮೀಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಂಕರನು ಆ ಮುನಿಯನ್ನು ನೋಡೀ ನೋಡದಂತಾಗಿ ವಾರ್ವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು—ಆ ಮುನಿಯ ಕಂಪಿಗ ತಾಗುವಂತೆ—' ಈಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮುನಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಗಿ ಸೂಚನೆ ಕಳಿಸದೆ ಬಂದುದು ಆತನ ಘೋರ ಅಪರಾಧವು. ಅವನಿಗೆ ಏನೊಂದು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವನನ್ನು ಇದೀಗಲೇ ಶಿಕ್ಷಿಸುವೆನು. ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಕೂಡಲೆ ತನ್ನ ಮುಖವನ್ನು ಆ ಮುನಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೊರಳಿಸಿ ಮಹಾಪ್ರಚಂಡವಾದ ತನ್ನ ಉರಿಗಣ್ಣನ್ನು ತೆರೆದನು. ಮತ್ತು ಜಗುಲಿಯಿಂದ ಇಳಿದು ಮುನಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಆತನನ್ನು ದಂಡಿಸಲು ಹೋದನು. ಆಗಿನ ಆ ಶಂಕರನ ಉಗ್ರ ಸ್ವರೂಪವು ಭೃಗುಮುನಿಯಾಗದೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಯಾವನಾದರೂ ಸುರನರನಾಗಿದ್ದರೆ ತತ್ಕ್ಷಣವೇ ನಾಶಹೊಂದಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಆದರೆ ತಪೋವೀರನಾದ ಭೃಗುವಿನ ಮುಂದೆ ಶಂಕರನ ಆ ರುದ್ರ ಪ್ರಭಾವದ ಅಟ ಸಾಗಲಿಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ. ಆ ಮುನಿಯು ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪಮಾತ್ರ ಶಂಕರನಿಗೆ ವಜ್ರಲಿಪವಾಯಿತು.

ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಎಂಥ ಎಡರುಗಳು ಉಂಟಾದರೂ ಕೊನೆಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸದೆ ಬಿಡುವದು ವೀರನ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ ಭೃಗುಮುನಿಯು ತನಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ, ಶಂಕರನ ಕೈಲಾಸಗಿರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಉಂಟಾಗಿದ್ದ ಅಪಮಾನವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದಾದನು. ಇದುವರೆಗೆ ತನಗೆ ಆಗಿದ್ದ ಹಾದಿಯ ದಣುವನ್ನು ಎಣಿಸದಾದನು. ಆದರೂ ಅವನ್ನು ತಾನು ಹಿಡಿದ ಕೆಲಸದಿಂದ ವಿಮುಖನಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಕೈಲಾಸಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಶಂಕರನಿಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟು ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಆತನು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು. ಹಾಗೆಯೇ ಹೊರಟು

ಹಾದಿನಡೆದು ತನಗಾದ ಬಳಲಿಕೆಯನ್ನು ನೋಡದೆ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಮಂದಿರವಿರುವ ವೈಕುಂಠನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದನು.

ಶ್ರೀಹರಿಯ ವಾಸಸ್ಥಳವಾದ ವೈಕುಂಠವು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದ ಭೃಗು ಮುನಿಯನ್ನು ತನ್ನ ರಮಣೀಯತೆಯಿಂದ ಆನಂದಗೊಳಿಸಿತು ಆತನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಕಳವಳವು ಶಾಂತವಾಯಿತು ಹರಿ ಮಂದಿರದ ಭವ್ಯವಾದ ವ್ಯಾಕಾರವೂ, ಗೋಪುರ ಶಿಖರಗಳೂ ಆತನನ್ನು ಬೆರಗುಗೊಳಿಸಿದವು ಆ ಮಂದಿರದ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಹಗಲೂ-ರಾತ್ರಿಯೂ ಕಣ್ಣೆಣೆಯಿಕ್ಕದೆ ದ್ವಾರಪಾಲಕರು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಆ ದ್ವಾರ ರಕ್ಷಕರ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಭೃಗುಮುನಿಯು ಸಂತೋಷಬಟ್ಟನು ಹಿಂದೆ ವಿಧಿಯಿಂದಲೂ ಹರನಿಂದಲೂ ತನಗಾದ ಅವಮಾನವನ್ನು ಮರೆತು ಈ ಹರಿ ಮಂದಿರದ ಮಹಾದ್ವಾರದಿಂದ ಏನೊಂದು ಅಡ್ಡಿಯಾಗದೆ ಒಳನೇರಿದನು

ಭೃಗುಮುನಿಯು ಹರಿಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವ ನೋಡುತ್ತ ಮುಂದೆ ನಾಗ ದನು ಅಲ್ಲಿ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರೀಮಹಾವಿಷ್ಣುವು ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾದ ಮಾಲಿನೀಯಿಂದ ಸಹಿತವಾಗಿ ಶೇಷತಲ್ಪದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದುದನ್ನು ಕಂಡನು ಕೂಡಲೆ ಆ ಮುನಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಗಿದ ಸಿಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿತು ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಿಡಿಯನ್ನು ಕಾರುವ ಕೆಂಡವಂತೆ ಕೆಂಪಾದವು. ತುಟಿಗಳರಡೂ ಒಂದೇಸವನೆ ಅದುರ ಹತ್ತಿದವು “ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಇದೇ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕಂಡು ಬರುವದಲ್ಲ!” ತನ್ನಲ್ಲಿ ವಬಗುಟ್ಟುತ್ತ ಭರಣಿದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದುನಿಂತನು. ಮತ್ತು ಅವನನ್ನು ಏನೂ ವಿಚಾರಿಸದೆ ತನ್ನ ಎಡ ಗಾಲಿನಿಂದ ಅವನ ಎದೆಗೆ ಒಡೆದನು! “ಹಾಯ್! ಹಾಯ್!!” ಎಂಥ ಅನರ್ಥಕಾರಕ ಪ್ರಸಂಗವಿದು? ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ನುಡಿದಳು. ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಳಮಳಿಸಹತ್ತಿದಳು ಭೃಗುಮುನಿಯ ಪಾದದ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಹರಿಯು ಚೇತರಿಸಿಕೊಂಡು ಎದ್ದುನಿಂತನು. ತನ್ನ ಎದುರಿಗೆ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ ನಿಂತ ಸಿಟ್ಟಿನ ಭೃಗುಮುನಿಯನ್ನು ಕಂಡು— “ಮುನಿ ವರ್ಯೆ! ನನ್ನಿಂದ ಅಕ್ಷಪ್ಪವಾದ ಅಪರಾಧವಾಯಿತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಶಾಸನವೂ ನನಗಾಯಿತು. ತಾವು ಇನ್ನು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.” ಎಂದು

ನುಡಿದನು. ಹಾಗೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮ ನಿಯ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದನು. ತನಗಾದ ನೋವನ್ನು ಮರೆತು ಆ ಮುನಿಯನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕೋಪವಿಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳಿಂದ—‘ಮುನಿವರ್ಮರೇ! ಕಠಿಣತರವಾಗಿರುವ ಹಾಗೂ ಮುಪ್ಪು-ಮರಣಗಳಿಲ್ಲದ ನನ್ನ ಈ ಶರೀರವನ್ನು ಸೂಂಕದ ನಿಮ್ಮ ಪಾದಗಳು ಎಷ್ಟು ನೊಂದಿರುವವೋ ಏನೋ? ಆ ವೃಥೆಯನ್ನು ತಾವು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಬೀರುವ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದನು; ಹಾಗೂ ಮುನಿಯ ಪಾದಗಳನ್ನು ಒತ್ತಹತ್ತಿದನು. ಬಿಸಿನೀರನ್ನು ತರಿಸಿ ಪಾದಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ತನ್ನ ಶಲ್ಯದಿಂದ ಒರಿಸಿದನು. ಆ ಮುನಿಯ ಚರಣಾರ್ಥವನ್ನು ತನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಧಾರಣಮಾಡಿದನು. ಹಾಗೂ ವೇದಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ತನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ‘ಸ್ವಾಮಿ! ತಮ್ಮ ದರ್ಶನವು ಇಂದು ನನಗೆ ಲಭಿಸಿತು ನಾನು ಕೃತ್ಯಕೃತ್ಯನಾದೆನು ತಮ್ಮಂಧವರ ಪಾದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದಲೇ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಸವಿತೃವಾಗುವವು ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸ್ತುತಿಸಿ ಕೊಂಡಾಡಹತ್ತಿದನು.

“ ಸಿಟ್ಟಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ತಾನು ಶ್ರೀಹರಿಯಮೇಲೆ ಹರಿಯಾಯ್ದುದು ತನ್ನ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪಾಯಿತು ” ಎಂದು ಭೃಗುಮುನಿಯು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡಹತ್ತಿದನು. “ ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಏನೂ ಸೇಡುತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಅವನು ಎಂಥ ದೊಡ್ಡವನು? ವೈಕುಂಠವಾಸಿ ಈ ಹರಿಯಯೋಗ್ಯತೆಯೇನು? ಯಾಕಶ್ಚಿತ ಅರಣ್ಯವಾಸಿ ನಾನೊಬ್ಬ ಬಡಮುನಿಯ ಪಾಡೇನು? ನಾನು ಹೀಗೆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮೇಲೆ ಹರಿಹಾಯ್ದಿದ್ದು ನನ್ನದು ತಪ್ಪು. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ತಪ್ಪು! ” ಎಂದು ಭೃಗುಮುನಿಯು ಬಹಳೇ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡಹತ್ತಿದನು. ಭೃಗುಮುನಿಯ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರಗಳು ನಡೆದಿರುವಾಗಲೇ ಶ್ರೀಹರಿಯಿಂದ ಮುನಿಗೆ ತಕ್ಕ ವಾದ ಉಪಚಾರಗಳೆಲ್ಲ ಯಥಾವಿಧಿಯಾಗಿ ಮುಗಿದುವು.

ಶ್ರೀಹರಿಯಿಂದ ಸನ್ಮಾನವನ್ನು ಪಡೆದ ಮುನಿಯು ತಾನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು. ಹರಿಯು ಆ ಮುನಿಯನ್ನು ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಮಂದಿರ ದ್ವಾರದವರೆಗೆ ಕಳಿಸಿಬಂದನು.

ಭೃಗುಮುನಿಯು ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಭೂಲೋಕದ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿದನು. ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೆಸವನೆ “ಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮ” ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತ ನಡೆದನು. ಹಾ, ಹಾ, ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆತನು ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಹೊರಟು ಭೂಲೋಕವನ್ನು ಬಂದು ಸೇರಿದನು. ಭಾಗೀರಥೀತೀರದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞದ ಆರಂಭ ನಡೆಯಿಸಿರುವ ಋಷಿಗಳ ಹತ್ತರ ಬಂದನ.

ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಭೃಗುಮುನಿಯು ಬರುವ ಹಾದಿಯನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು ‘ಹರಿಸರ್ವೋತ್ತಮ’ ಎಂದು ಒದರುತ್ತಬರುವ ಭೃಗುಮುನಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಆನಂದದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಮಾಡಿದರು. ‘ಯಜ್ಞಫಲವೆಲ್ಲ ಶ್ರೀಹರಿಗೇ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದು’ ಎಂದು ಮುನಿಯಾಡಿದ ಮಾತಿಗೆ ಸರ್ವಋಷಿಗಳೂ ಸಂತೋಷಬಟ್ಟರು. ಸುರುಮುನಿನಾರದರಂತೂ ‘ನಾರಾಯಣ’ ಎಂದು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತ ಆನಂದಭರಿತನಾದನು.

ಆ ಬಳಿಕ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಹೂಡಿದ ಯುಗವು ಏನೊಂದು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕೊನೆಗೂಡಿತು. ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ‘ಯಜ್ಞದ ಫಲವು’ ಶ್ರೀಹರಿಗೇ ಅರ್ಪಣವಾಯಿತು.

ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಭೃಗುಮುನಿಯು ಮರ್ಯಾದೆಹೊಂದಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆ ಯುಂಟಾಯಿತು. ಶ್ರೀಜಗನ್ಮಾತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಬಲು ಸಂತಾಪ! ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಭೂಲೋಕದ ಯಶಸ್ವಿತ ಮುನಿಯು ಒದೆದುದೇ ತನ್ನ ಗಂಡನ ಎದೆಗೆ ಮುನಿಯಪಾದದ ಹೊಡೆತ ತಾಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿಮೇಲೆ ಬಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅವಳ ಮೃದು ಹೃದಯವು ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ಒಡೆದು ಚೂರಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ಹೊಡೆತವನ್ನು ತಾಳಿಕೊಂಡ ತನ್ನ ಗಂಡನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅಂದೆಯೇ ಅವಳಲ್ಲಿ ಅನಾದರ ಭಾವನೆಯು ಉಂಟಾಯಿತು. ಆ ಭಾವನೆಯ ಮೊಳಕೆಯು ಬೆಳೆದು, ಕೂಡಲೆ ಮರವಾಯಿತು. ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ‘ದೇವಾ! ಆ ವರುಣನ ಮಗನಾದ ಭೃಗುಮುನಿಯಿಂದಾದ ಅವಮಾನವನ್ನು ನೀವು ತಾಳಿಕೊಂಡಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯವೆಂದರೆ ಅದು ನನ್ನ ಆ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದು ಅದಕ್ಕೆ

ಆ ಯೇಕಶ್ಚಿತ್ತ ಮುನಿಯಪಾದ ತಟ್ಟಬೇಕೆ? ಇದರಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾದ ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯವು ದೂಷಿತವಾಗಲಿಲ್ಲೇ? ಆ ಮುನಿಯ ಈ ನೀಚ ಕೃತ್ಯದ ನೇಡು ನಿಮ್ಮಿಂದ ತೀರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತೇ? ಏನೊಂದೂ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಪ್ರತೀಕಾರವಾಗಲಿಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಹೇಡಿಗಳಂತೆ ಅವನಿಂದಾದ ಅವಮಾನವನ್ನು ಎಣಿಸದೆ ಪ್ರತೀಕಾರದ ಬದಲು ಆ ಮುನಿಗೆ ನೀವು ಮೇಲಾದ ಸತ್ಕಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದಿರಿ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ಸಹನ ಮಾಡಬೇಕು? ತನ್ನ ಪತಿದೇವನಿಗಾದ ಅನ್ಯಾಯ, ಅನಾದರ, ಅವಮಾನ ಮುಂತಾದ ಅಪಕ್ರಯಗಳನ್ನು ಕಣ್ತೆರೆದು ನೋಡದೆ ಸಹನಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಈ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಇರುವರೆ? ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪಿದರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪಸಹ ಒಪ್ಪುವದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಸಹನ ತಾಳದಂತೆ ನಾನು ಸಹನಮಾಡಲಾರೆ; ಇನ್ನು ನೀವು ಇದ್ದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಿಲ್ಲಲಾರೆ; ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿಯ ಕರವೀರನಗರಿಗೆ ನಾನೀಗ ಹೋಗುವೆ. ನೀವೇಬ್ಬರೇ ಇರಿರಿ” ಎಂದು ನುಡಿದು—ಅಲ್ಲಿಂದ ನಡೆದೇ ಬಿಟ್ಟಳು. ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಕರವೀರಪುರವನ್ನು ಸೇರಿದಳು.

“ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀಯಪತ್ನಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಮಹಾದೇವಿಯು ತನ್ನೊಡನೆ ಜಗಳ ಹೊಡಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳು. ಇನ್ನೇನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು?” ಎಂದು ಶ್ರೀಹರಿಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಳಮಳಿಸುತ್ತಿರುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ! ‘ಆಕೆಯಸಿಟ್ಟು ವೃಥಾ ವಾದುಗಲ್ಲ; ಆಕೆಯು ನನ್ನ ಹಿತವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸುವಳು, ನಾನು ಜಗತ್ತಿನ ಹಿತವನ್ನು ನೋಡುವೆನು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ಆಕೆಯ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಯತ್ನಿಸುವದನ್ನು ಬಿಡುವದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿಲ್ಲ ಮುಂದಾದರೂ ಈ ನಮ್ಮ ಗೃಹಕಲಹವನ್ನು ನಾನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಲೇಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಇಂದಿನಿಂದಲೇ ತಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆನು ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದನು. ಅದರಂತೆ ಆತನು ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಹೊರಟು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ದೇವಲೀಲೆಯಿಂದ ಮಾನವನಾಗಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿಯ ರೇಷಾ ಚಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದನು.

ಶ್ರೀಹರಿಯು ಬಂದಿಳಿದ ಶೇಷಾಚಲವು ಗಂಗೆಯ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿದೆ ಗಂಗೆಯಿಂದ ಮುನ್ನೂರು ಯೋಜನದಂತರದಲ್ಲಿ ಶುಕ ಹುಗು ಆಗಸ್ಯರ ಆಶ್ರಮ

ಗಳಿವೆ ಆ ಆಶ್ರಮಗಳ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಸುವರ್ಣಮುಖರೀ ಎಂಬ ನದಿಯು ಹರಿದದೆ. ಆ ನದಿಯ ಮೇಲ್ಗಡೆಗೆ ಎರಡುವರೆಯೋಜನದಲ್ಲಿ ಈ ಶೇಷಾಚಲವುಂಟು. ಈ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ವೈಕುಂಠಗಿರಿಎಂದೂ ಮೇರುಪುತ್ರನೆಂದೂ ಕರೆಯುವರು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ವೈಕುಂಠಲೋಕಕ್ಕೆ ಸಮವಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನ ವಾಸ್ತವ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿಯೂ ಆ ಪರ್ವತವಿರುವದು ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಶೇಷನು ಅವತರಿಸಿದ್ದವರಿಂದ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಶೇಷಾಚಲವೆಂದೂ ಕರೆಯುವರು ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ದ್ವಾವರಯುಗದಲ್ಲಿ ಆ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶವು ಶೇಷ ಮತ್ತು ವಾಯುಗಳ ವಾದ ವ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ವಾಯು ದೇವನಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವದು ಈ ಅತಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಪರ್ವತಕ್ಕೆ ವೇಂಕಟಾಚಲವೇ ಮುಖವೆಂದೂ ಅಹೋಬಲಗಿರಿಯೇ ಮಧ್ಯವೆಂದೂ ಶ್ರೀಶೈಲಪರ್ವತವೇ ಅದರ ಹಿಂದುದಿಯೆಂದೂ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶೇಷ ಸ್ವರೂಪದ ಈ ಎಲ್ಲ ಪರ್ವತದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ 'ಶೇಷಾಚಲ' ಎಂದು ಹೆಸರು.

ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಇದೇ ಶೇಷಾಚಲವು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ತನಗೆ ಇರಲು ತಕ್ಕದಾದುದೆಂದು ತಿಳಿದನು. ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಕರವೀರ ಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದನಂತರ ತಾನು ಈ ಶೇಷಾಚಲದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇರಹತ್ತಿದನು.

ಆ ಶೇಷಾಚಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪನಸ, ಮಂದಾರ, ಪಾರಿಜಾತಾದಿ ಗಿಡ-ಮರಗಳು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತುಂಬಿತುಳುಕುವ ಕೆರೆ-ಸರೋವರಗಳೂ, ಸಣ್ಣ-ದೊಡ್ಡ ಪ್ರವಾಹಗಳೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು ಅಲ್ಲಿರುವ ಜಲಾಶಯ-ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜುಲ ಸ್ವರದಿಂದ ಉಲಿಯುವ ಗಿಳಿ ಕೋಗಲೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದಬಲುಶೋಭೆಯುಂಟಾಗಿತ್ತು. ಪರ್ವತದ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲಿ-ಸಿಂಹ ಮೊದಲಾದ ವನ್ಯಶ್ವಾಪದಗಳ ಸುಳಿದಾಟಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನರಿ-ಕರಡಿ, ಮೊಲ-ಚಿಗರೆ, ಕಾಡಾಕಳು-ಕಸ್ತೂರೀಮೃಗಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವಲ್ಲದೆ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೀಳುವ ಆಕಳುಗಳು ಹಿಂಡುಗಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಮೇಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಗೆ ಹಲವು ಪುಷ್ಪ

ನಾಟಕಗಳು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಮಾಲತಿ, ಚಂಪಕ ಮೊದಲಾದ ಹೂಗಿಡಗಳಿಂದ ಹಬ್ಬುವ ಸುಗಂಧ ಪರಿಮಳವು ನನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಘಮಘಮಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಬಹಳ ಹೇಳುವ ದೇನು? ಅಲ್ಲಿಯನನಗಳೆಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಕರವೆಂದೂ ಸಂವತ್ತಿಸಿಂದ ಕೂಡಿದವೆಂದೂ ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಪರ್ವತದ ಮನೋಹರತೆಯನ್ನು ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿಯ ಗಿಡಮರಗಳೆಲ್ಲ ಸುರಲೋಕದ ದೇವತೆಗಳೆಂದೂ, ಕಪಿವಾನರಗಳು ಸುರಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಮುಷಿಗಳೆಂದೂ, ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಚಂದ್ರಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಿತೃಗಳೆಂದೂ ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಇದಲ್ಲದೆ ಆ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲುವುದುಬಿದ್ದ ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡ ಶಿಲೆಗಳು ಸುರಲೋಕದಲ್ಲಿಯ ಯಕ್ಷ-ಗಂಧರ್ವ ಕನ್ನರರೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಭೂಲೋಕದ ರಮ್ಯವಾದ ಶೇಷಾಚಲವನ್ನೇ ಪ್ರೀತಿಯು ಸುರಲೋಕದ ವೈಕುಂಠಗಿರಿಯೆಂದೇ ತನ್ನ ವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಆರಿಸಿದನು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವೂಬಾಗಿ ಆತನ ಪ್ರಭಾವವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಕೂಡ ಆ ಹರಿಯ ಹಾಗೂ ಆತನು ಅವತರಿಸಿದ ಪರ್ವತದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯುವದರಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞರೆಂದೇ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಮರ್ತ್ಯರಾದ ಹಾಗೂ ಮಂದಬುದ್ಧಿಯವರಾದ ಮನುಷ್ಯರು ಆ ಪರ್ವತದ ವರ್ಣನೆಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿರುತ್ತದೇ?

೩ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಈ ಮೊದಲು ವರ್ಣಿಸಿದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಇಳಿದ ಪ್ರದೇಶ ಅರ್ಧಾತ್ ಶೇಷಾಚಲದ ಪಾವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ವೃಕ್ಷಪಡಿಸುವ 'ಸ್ವಾಮಿ ಪುಷ್ಕರಿಣಿ' ಎಂಬ ತೀರ್ಥವು ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದಿರುವುದು. ಆ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಮೊನ್ನೆ, ಮೊಸಳೆ ಮೊದಲಾದ ಜಲಚರಗಳೂ, ಕುಕ್ಕುಟ, ಸರ್ಪಮೊದಲಾದ ಭೂಚರ ಪ್ರಾಣಿಗಳೂ ನಿರಂತರವಾಗಿ ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವವು. ಅದರ ಸುತ್ತಲಿನ ದಂಡೆಯ ಪ್ರದೇಶವು ಮುಗಿಲನ್ನು ಮುದ್ದಿಡುವ ಗಿಡ-ಮರಗಳಿಂದಲೇ ಶೋಭೆಯುಳ್ಳದಾಗಿತ್ತು. ಪುಣ್ಯಪಾವನೇ ಭಾಗೀರಥಿಯೇ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತ ತೀರ್ಥ ಪ್ರವಾಹಗಳಿಗೆ ಈ ಸ್ವಾಮಿ ಪುಷ್ಕರಿಣಿಯೇ ಮಾತೃ ಭೂಮಿಯಂತೆ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿರುವುದು. ಇಂಥ ಆ ಪುಣ್ಯಕರ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದವರ ಪಾಪಗಳು ನಾಶವಾಗಿ ಅವರು ಪವಿತ್ರರಾಗುವರು. ಅವರೇ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರೆಂದು ಎನ್ನಿಸುವರು. ದೇವತೆಗಳೂಕೂಡ ಆ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಧನುರ್ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಮ್ಮ ಪಿತೃಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರಾದ್ಧ-ತರ್ಪಣಗಳನ್ನು ನೆರೆವೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಅದೇ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಶಂಖನೆಂಬ ಹೆಸರಿನರಾಜನೂ ಆಂಗಿರಸಪುತ್ರ ನಾರಾಯಣಮುನಿಯೂ ಸ್ನಾನಾದಿ ವಿಧಿಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ದರ್ಶನ ಪಡೆದರು. ಅದರಂತೆಯೇ ಅಯೋಧ್ಯೆಯ ದಶರಥನ ಮಗನಾದ ಶ್ರೀರಾಮನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ತನ್ನಿಂದಗಲಿದ ಸತಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಪುನಃ ಹೊಂದಿದನು. ಇವೆಲ್ಲ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಮಿ ಪುಷ್ಕರಿಣಿ ತೀರ್ಥವೇ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ಪುಣ್ಯದಾಯಕವೂ ಆಗಿರುವದೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಸ್ವಾಮಿ ಪುಷ್ಕರಿಣಿ ತೀರ್ಥವು ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಮೂರು ಕೋಟಿ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವು. ಈ ತೀರ್ಥದ ಪಶ್ಚಿಮ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಾರಾಹ ಮುದ್ರೆಯ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಭೂದೇವಿಯಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ಒಂದು ಅಶ್ವತ್ಥ ವೃಕ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಶೋಭಾಯಮಾನನಾಗಿರುವನು. ಶ್ರೀಮನ್ ನಾರಾಯಣನು

ಈ ಗಿರಿಯು ವೈಕುಂಠಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾದುದೆಂದರಿತು ತಾನು ಅಜ್ಞಾತವಾಗಿ ವಾಸಿಸಲು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದನು. ಈ ಸ್ವಾಮಿವುಷ್ಕರಿಣಿಯ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗಿದ್ದ ಹುಣಸಯಸುರದ ಕೆಳಗಿರುವ ಒಂದು ಹುತ್ತನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅನಂದಭರಿತನಾದನು. ಹಾಗೂ ಆತನು ಆ ಹುತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿರಹತ್ತಿದನು.

ಇಂತು ಅಜ್ಞಾತವಾಗಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಆ ಹುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಧ್ವಾಪರ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುಗಗಳ ನಡುವಿನ ಸಾವಿರ ವರುಷಗಳವರೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಂತನಾಗಿ ಇದ್ದನು.

ಮುಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಕಲಿಯುಗದಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಾಗ ಕನ್ನಿಕೆಯ ಉದ್ಭವದಿಂದ ಜೋಳಸಂಬವನು ಹುಟ್ಟಿದನು. ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವನಾದನು. ರಾಜನಾಗಿ ಇಡೀ ಭರತಖಂಡವನ್ನು ಧರ್ಮದಿಂದ ಪರಿಪಾಲಿಸಿದನು. ಆತನಾಳುವ ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜರು ಸುಖದಿಂದಿದ್ದರು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕಾಲಾನುಸಾರವಾಗಿ ಮೋಡಗಳು ಮಳಸುಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಬರವೆಂಬದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾರಿಯರೆಲ್ಲ ವತಿಸ್ತತ್ರೆಯರಾಗಿಯೂ ನರರೆಲ್ಲ ಧರ್ಮವರಾಯಣರಾಗಿಯೂ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜೀನೇ-ಜೀನರಿಕೆಗಳು ಕೂಲಿಸುಲಿಗೆಗಳು, ತಗಲ — ತವ್ವಡಿಗಳು ಆಗಿನ ಜನರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳನ್ನು ದೇವರೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸೇವೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮದವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಧರ್ಮದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಜೋಳರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಸ್ಥಿತಿ ಒಳ್ಳೆ ಸಂಪನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಇದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ವೈಕುಂಠಗಿರಿಯಿಂದ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಜ್ಞಾತವಾಗಿ ವಾಸಮಾಡಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವೇ ಎಂಬುದೆಂದು ಹೇಳಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ವೈಕುಂಠದಿಂದ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ತನ್ನ ವತಿಯಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ದೂರಾಗಿ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿಯೆ ಕರವೀರಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದಳು. ಎಂಬದನ್ನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆ. ಸಿಟ್ಟಿನ ಭರದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಂದೆ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾರ್ಷಗಳು ಯೋಗ್ಯಾಯೋಗ್ಯವೆಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಒಮ್ಮೆಲೇಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆಳಿಯುವವು. ಮುಂದೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮ ತಿಳಿದುಹತ್ತಿದ ಕೂಡಲೆ

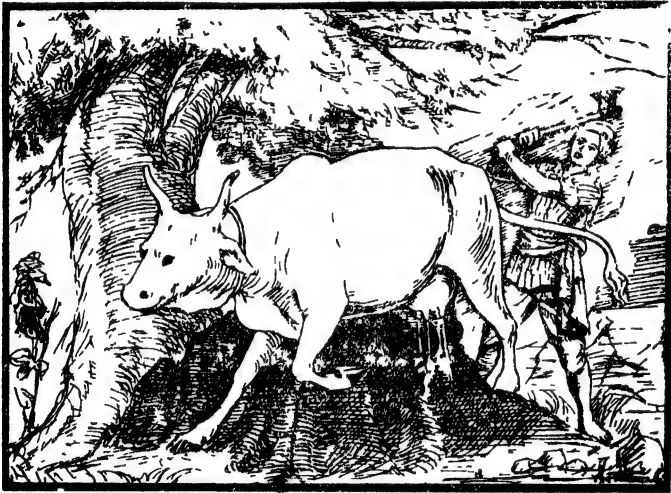
ಪಶ್ಯಾತ್ತಾಪ ಪಡುವರು. ಅದರಂತೆಯೇ ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಸ್ಥಿತಿ ಯಾಯಿತು. ಅವಳಿಗೆ ತಾನು ಹರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದದ್ದು ಸರಿಯಾಗ ಲಿಲ್ಲೆಂಬವಿಚಾರವು ತನ್ನ ಪತಿಯೂಕೂಡ ವೈಕುಂಠಮಂದಿರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಜ್ಞಾತವಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದ ಸಂಗತಿಯು ತಿಳಿದಕೂಡಲೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಮನಸ್ಸು ತಳಮಳಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಮಾಡುವ ಳೇನು? ಆಗಿಹೋದದ್ದಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನೇ ಹಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಕೂಡುವ ಮಂದ ಮತಿಯವಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾತವಾಗಿ ವಾಸಿಸಿದ ತನ್ನ ವತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದಳು ತನ್ನ ಪತಿಯು ಅಜ್ಞಾತನಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಬೇರೊಂದು ವೇಷವನ್ನಾತನು ಧರಿಸಿರ ಬಹುದು. ತನ್ನ ಹಸರನ್ನು ಬದಲಿಸಿರಬಹುದು. ಇವೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಆಕೆಯು ತಾನೂ ಅವನಂತೆಯೇ ಗುಪ್ತವಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ ಆತ ನನ್ನು ಶೋಧಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದಳು. ಕೂಡಲೆ ಅವಳು ತಾನು ಗೋಪಾಲಿಕೆಯ ವೇಷಧರಿಸಿದಳು, ತನ್ನ ಮನುತೆಯಮಗ ಬ್ರಹ್ಮ ನನ್ನು ಆಕಳುವನ್ನಾಗಿಯೂ; ಶಿವನನ್ನು ಕರುವನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ತಾನೇ ಆ ಆಕಳು ಹಾಗು ಕರುವನ್ನು ಮಾರಲಿಕ್ಕೊಂದು ಹೊರಟಳು. ಹಲವು ನಾಡುಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಕೊನೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಾತ್ಮ ನಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ವರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಜೋಳಮಹಾರಾಜನ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಜೋಳರಾಯನಮಂದಿರ ವ್ರವೇಶಿಸಿ—“ ಪ್ರಭೋ! ಈ ನನ್ನ ಆಕಳು ಬಲುಸಭ್ಯವಾದುದು. ವಿಪುಲವಾಗಿ ಹಾಲನ್ನು ಕರೆಯುವದು, ಈ ಕರು ಅದರ ಮಗು. ಈ ನನ್ನ ಆಕಳನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಗುವಿನಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಿದೆನು. ನನ್ನ ಗಂಡನು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ದೇಶಾಂತರ ಹೋದದ್ದರಿಂದ ನಾನೂ ಗಂಡನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಳಲಬೇಕಾಯಿತು ನನ್ನ ಉಪಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಆಕಳನ್ನು ಮಾರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಕಳುಗಳನ್ನು ಮಾರಬಾರದೆಂದು ಧರ್ಮವು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾಡುವದೇನು? ಇದನ್ನು ಗೋ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ತಮ್ಮ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರೆ ನನಗೆ ಏನೊಂದು ಪಾಪವು ತಟ್ಟ ಲಾರದು ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವೆನು ತಾವು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು ಅರಸನು ಆ ಗೋಪಾಲಿಕೆಯನ್ನು

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆ ಗೋವಿನ ಬೆಲೆಯಾಗಿ ಧನ-ಕನಕವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆಕೆಯನ್ನು ಕಳಿಸಿದನು. ಗೋವಾಲಿಕೆಯು ತಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಿಂತೆ ರಳುವಾಗ ಭೇನುರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ—‘ ಮಗು! ನನ್ನ ಪತಿಯಾದ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸಮಾಪದಲ್ಲಿಲ್ಲಿಯೋ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ವಾಸವಾಗಿರುವನು. ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಆತನನ್ನು ಹುಡುಕು. ’ ಎಂದು ಮರೆಮಾತು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ತಿರುಗಿದಳು.

ಗೋವಾಲಿಕೆಯಿಂದ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಪಡೆದ ಆಕಳು ಸುರಲೋಕದ ಕಾಮ ಭೇನುವಿನ ಲಕ್ಷಣೆಯುಳ್ಳದಾಗಿತ್ತು. ಅರಸನ ಹಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿಇದ್ದ ನಾವಿರಾರು ಆಕಳುಗಳಲ್ಲಿ ಇದೊಂದೇ ಒಡೆದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು ಅಂಥ ಸುಂದರವೂ ಪುಷ್ಪವೂ ಆಗಿದ್ದಿತು ಅದರ ಕೆಚ್ಚಲು ಸದಾ ಹಾಲಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ಭಾರವುಳ್ಳದಾಗಿ ಇಳಿ ಬಿದ್ದ ಜೇಂಗೊಡದಂತೆ ತೋರುತ್ತಲಿದ್ದಿತು. ಅದರ ಹಾಲ ಕರೆಯು ವವರು ಕರೆಕರೆದು ದಣೆದು ಬಿಡುವರೇ ಹೊರತು ಅದರ ಮೊಲಗಳಲ್ಲಿಯ ಹಾಲೆಲ್ಲ ತೀರಿದಮೊದಲು ಎಂದೂ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಹಾಲಿನ ರುಚಿಯು ದೇವತೆಗಳು ಸೇವಿಸುವ ಅಮೃತದ ರುಚಿಗಿಂತಲೂ ಮಧುರವಾಗಿತ್ತು ಆ ಆಕಳದ ಹಾಲನ್ನು ರಾಜಪತ್ನಿಯು ತನ್ನ ಮಗುವಿನ ಪೋಷಣೆಯ ನಿಮಿತ್ತ ವಾಗಿಯೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳ ಆ ಆಕಳು ರಾಜನ ಹಾಗು ಅವನ ಹೆಂಡತಿಯ ಪ್ರೀತಿಯ ಆಕಳಾಗಿತ್ತು.

ದಿನದಿನವೂ ಅರಮನೆಯ ಆಕಳುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಗೋಪಾಲನೊಬ್ಬನು ಸಮಾ ಪದ ಪರ್ವತದ ಅಡವಿಗೆ ಮೇಯಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಎಲ್ಲ ಆಕಳುಗಳೊಡನೆ ಈ ಆಕಳಾದರೂ ಇರುತ್ತಿತ್ತೆಂಬದನ್ನು ಜೀರಿ ಹೇಳಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲ ದನ ಕರುಗಳು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಮೇಯುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಈ ಆಕಳು ಮೇಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ತನ್ನ ಮುಸುಡಿಯಿಂದ ನೆಲವನ್ನು ಮೂಸುತ್ತ ಮೇಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರಿ ಸುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಮೂಸುತ್ತಿರುವದು ಏನೋ ಹುಡುಕುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಧಾತ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮನು ವೇಂಕಟಾಚಲದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿರುವ ತನ್ನ ಪಿತ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಶೋಧಕ್ಕಾಗಿ. ಇದು ಆ ಗೋಪಾಲನಿಗಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ಯಾವ ಮಾನವನಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವದು ಶಕ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಆಕಳ ರೂಪವ ಬ್ರಹ್ಮನು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಮುಸುವ ನೆವದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ಅಲ್ಲಿರುವ 'ಸ್ವಾಮಿ ಪುಷ್ಕರಿಣಿ' ತೀರದ ಮೇಲಿರುವ ಒಂದು ಹುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಸುಳಿವು ಆಕಳರೂಪವಾದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆಗ ಆ ಧೇನುವಿ ಗಾದ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪಾರಾವಾರವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಸಂತೋಷದ ಭರದಲ್ಲಿ ಆ ಹುತ್ತಿನಮೇಲೆ ತನ್ನ ತುಂಬಿದ ಕೆಚ್ಚಲಿನಿಂದ ಧಾರಗಟ್ಟೆ ಹಾಲನ್ನು ಸುರಿಸಿತು. ಇದರಂತೆ ಪ್ರತಿದಿವಸವೂ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪೂಜನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿದ್ದ ಹುತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಆಕಳು ಹಾಲು ಸುರಿಯುತ್ತಿರುವದು.

ಆಕಳ ಈ ಕ್ರಮವು ಎಂದರೆ ಹುತ್ತಿನಮೇಲೆ ಹಾಲನ್ನು ಸುರಿಸುವದು ದಿನದಿನವೂ ನಡೆಯಿತು. ಹೀಗಾಗಹತ್ತಿದರಿಂದ ಆ ಆಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲನ್ನೇ ಕೊಡದಾಯಿತು. ಹಿಂಡುವವರೇ ಬೇಸರಿಯುವಂತೆ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುವ ಆಕಳು ಕಾಮಧೇನುವಿಗೆ ನರಿಯಾದದ್ದೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಹುತ್ತಿನಮೇಲೆ ಹಾಲು ಸುರಿಸಹತ್ತಿದಂದಿನಿಂದ ಆ ಆಕಳು ಒಂದುದಿನವೂ ಒಂದು ಹನಿ ಹಾಲನ್ನು ಸಹ ಕೂಡಲಿಲ್ಲ. ಅದರ ಹಾಲಿನ

ಸವಿಗಂಡ ರಾಜನುಗುವು ಉಪವಾಸಕ್ಕೇಡಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ರಾಜ ಪತ್ನಿಯ ಕಳವಳವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಬೇರೆ ಹಾಲನ್ನು ಕೂಸು ಕುಡಿಯ ದಾಯಿತು. ಅತ್ತತ್ತು ಕೇಸರ ಬಾಸರಿಡಹತ್ತಿತು. ಆಕಳು ಹಿಂಡಲಾರ ದ್ದಕ್ಕೆ ರಾಜಪತ್ನಿಯು ಮೊದಲು ಆಕಳಮೇಲೆ ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಒಳಕ ಅವಳು 'ಗೋಪಾಲನೇ ಈ ಆಕಳ ಹಾಲನ್ನು ಹಿಂಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರ ಬಹುದು' ಎಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದ ಗೋಪಾಲನನ್ನು ಕರೆದು— 'ಎಲೊ ನೀಚ ಗೋಪನೆ! ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಮಗುವಿನ ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಹಾಲಿಗೆ ಈ ಆಕಳನ್ನು ಹಲವು ಧನ-ಕನಕಗಳನ್ನು ಸುರುವಿಕೊಂಡುದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಆಕಳು ಹಾಲನ್ನೇ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಹೀಗೇಕಾಗಿದೆ? ಆ ಹಾಲನ್ನು ನೀನೇ ಹಿಂಡಿಕೊಂಡು ಕುಡಿಯುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ! ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಕಳು ತಾನೇ ತನ್ನ ಮೊಲೆಯನ್ನು ಕುಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ತನ್ನ ಕರುವಿಗೆ ಕುಡಿಸುತ್ತಿ ದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಅಪರಾಧವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲೇಬೇಕು' ಎಂಬದಾಗಿ ಗದ್ದರಿಸಿ ನುಡಿದಳು. ಜೈದಳು, ಬಡೆಯ ಹೋದಳು. ಕೊನೆಗೆ ಒಂದೆರಡೇಟು ತಳಿಸಿಯೇಬಿಟ್ಟಳು.

ರಾಜಪತ್ನಿಯ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮನ ಬೆವರಿದ ಹುಡುಗ ಗೋಪಾಲನು ಎನೊಂದು ದಿಕ್ಕುಗಾಣದಾದನು. ತಾನು ದಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವೆನೆಂಬ ಭೀತಿ ಯಿಂದ ಅಳಹತ್ತಿದನು. ನಿಜವಾದ ಅಪರಾಧಿಯು ದಂಡನೆಯನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸ ಬಹುದು. ಶೋಕವನ್ನೂ ಆವರಿಸಬಹುದು. ನಿರಪರಾಧಿಯಾದವನಿಗೆ ಆರೋಪ ವನ್ನು ಹೊರಿಸಿದರೆ ಅದೇ ಅವನ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ವಜ್ರಾಘಾತದಂತೆ ಪರಿಣಮಿಸು ವದು. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸದ್ಯ ಗೋಪಾಲನದಾಯಿತು. ರಾಜಪತ್ನಿ ಆತನಿಗೆ "ಆ ಹಾಲನ್ನು ನೀನೇ ಹಿಂಡಿಕೊಂಡು ಕುಡಿದಿರಬಹುದು" ಎಂದು ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಿರಪರಾಧಿಯಾದ ಗೋಪಾಲನ ಮೇಲೆ ಆಕಾಶವೇ ಕಳಚಿ ಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು. ರಾಜಪತ್ನಿಯು ತನ್ನ ಮೈಗೆ ಒಳತಾಗಿ ತಳಸಿದುದರ ವ್ಯಥೆಗಿಂತಲೂ ಆತನಲ್ಲಿ ಮನೋವ್ಯಥೆಯು ಅಧಿಕವಾಯಿತು. ಆದರೂ ಆತನು ತನ್ನ ದುಗುಡನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಟ್ಟು ರಾಜಪತ್ನಿಯನ್ನು ಕುರಿತು.—'ತಾಯಿ! ನಿಮ್ಮ ಆಕಳನ್ನು ನಾನೇನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಆಕಳು ತಾನೇ ತನ್ನ ಮೊಲೆಯನ್ನು ಕುಡಿದು ಕೊಳ್ಳುವದನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ನಾನು ಕಂಡಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಅನ್ಯರಾದರೂ ಬಂದು ಹಿಂಡಿಕೊಂಡು ಹಾಲು ಒಯ್ಯುವದನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಕರುವು ಕುಡಿಯುವದೆಂದರೆ ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಆಕಳು ಮೊಲೆಯುಣ್ಣೆ ಸುವದೂ ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಆಕಳು ಏಕೆ ಹಿಂಡಲಾರದೆಂಬದರ ವಿಚಾರವು ನನಗೆ ಏನೊಂದೂ ತಿಳಿಯದಾಗಿದೆ. ಈ ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ತಾವೇ ಒರೆಹಚ್ಚಿ ನೋಡತಕ್ಕುದು” ಎಂದು ತನ್ನ ಭಯವನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ನುಡಿದನು. ಅವನ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ರಾಜ ಪತ್ನಿಯ ಕೋಪವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆಕೆಯು—‘ ಮೂರ್ಖ! ಗೋರಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ನಿಯಮಿಸಿರಲು ಅವದೊಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಂದು ನಿಸ್ಕರವಾಗಿ ನುಡಿಯುವೆ. ಮೈಮೇಲಿನ ವರಿವೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾತ ನಾಡುತ್ತಿರುವೆ. ನೀನೇ ವ್ರತನಿತ್ಯವೂ ಅದರ ಹಾಲನ್ನು ಕರೆದುಂಬುವಿ. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ತಿಲಮಾತ್ರ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ನೀನಾಡಿದ ಅಸತ್ಯ ನುಡಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇದೀಗಲೇ ತಕ್ಕ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅತಿ ಕೋಪವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಆ ಗೋವಾಲನನ್ನು ರಾಜಮಂದಿರದ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಹಗ್ಗದಿಂದ ಬಿಗಿದು ತನ್ನ ಮನದಣಿವಂತೆ ಒಳಿತಾಗಿ ತಳಿಸಿದಳು. ಹೊಡೆತದಿಂದ ತಳಮುಳಗೊಂಡ ಆ ಗೋವಾಲನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅತ್ತತ್ತಂತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಹೊಡೆಯಹತ್ತಿದಳು. ಕೊನೆಗೆ ತಾನೇ ಬೇಸತ್ತು ಆ ರಾಕ್ಷಸೀ ಸ್ವರೂಪದ ರಾಜಪತ್ನಿಯು ‘ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ! ವುನೇ ಇಂದಿನಿಂದ ನಮ್ಮ ಆಕಳು ಹಾಲು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ನಿನ್ನ ದೇಹದಿಂದಲೇ ಹೊರಹೊರಡಿಸುವೆನು ” ಎಂದು ಕರೋರನಾಗಿ ನುಡಿದು ಕಂಬಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದ ಆ ಗೋವಾಲನನ್ನು ಬಂಧನದಿಂದ ಮುಕ್ತಮಾಡಿದಳು.

ಏನೂ ಅವರಾಧವಿಲ್ಲದ ಗೋವಾಲನು ರಾಜಪತ್ನಿಯಿಂದ ಮೈ ಹೆಣ್ಣಾಗುವಂತೆ ಹೊಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಅದು ಹೈರಾಣಾಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡನು. ‘ ಅನಾಥ ನಾದ ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ರಾಜಪತ್ನಿಯಿಂದಲೇ ಸಂರಕ್ಷಿತನಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಈಗ ಕೇವಲ ಆಕಳಿನ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಅವರ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹೊರತಾದೆನಲ್ಲಾ! ಎಂದು ತಳಮುಳಸಹತ್ತಿದನು ಮತ್ತು ಆತನು ಆ ಆಕಳು ಹಾಲನ್ನೇಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ? ಅದರ ಮೊಲೆ ಹಾಲು ಯಾವ ಬಗೆಯಿಂದ ಮಯಾಗುವಾ ತ್ತಿರಬಹುದು? ಇವೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಆತನು ತನ್ನ ಚಿತ್ತವನ್ನು

ಹರಿಬಿಟ್ಟನು. ಆತನು ಇದರ ಒಗೆಗೆ ನಾನು ಕೂಡಲೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವೆನು. ಹಾಲು ಬತ್ತುವ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಿಳಿಯುವೆನು. ಹಾಗೂ ರಾಜಪತ್ನಿಯವರ ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಕಳಹುಡೋದ ಪ್ರೀತಿ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ಆಕಳವೇ ತನ್ನ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಹಾಲನ್ನು ಮರಯಲ್ಲಿ ತಾನೇ ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವೆನು ಅಥವಾ ಅನ್ಯರು ಯಾರಾದರೂ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ಹಾಲನ್ನು ಕರೆದುಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನೂ ಒಂದೇ ಕೊಡೆತಡಿದ ಕೊಲ್ಲುವೆನು ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದನು. ಮತ್ತು ಮಾರನೆಯದಿನದಿಂದ ಮುನ್ನಿನದಿನದ ತನ್ನ ಮನೋನಿರ್ಧಾರ ಕಾಣಲು ಎಂದಿನಂತೆ ಅರಮನೆಯ ಆಕಳುಗಳನ್ನೆಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಮೇಯಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅಡವಿಗೆ ನಡೆದನು

ಅಂದು ಮಧ್ಯಾಹ್ನವನು ಬಿಸಿಲೇರಿ ನೆಲಕಾಯಹತ್ತಿದೆ. ಗೋವಾಲರಿಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದನಗಳನ್ನು ಹುಲ್ಲುಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಹೂಗಿಸಿ ಗಿಡಮರಗಳ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಗುಂಡು-ಗಜಗ, ಬೇಣಿ-ಫಣಿ ಮೊದಲಾದ ಆಟಗಳನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿರುವರು ಕೆಲ ಗೋವಾಲರು ಕೊಳಲನ್ನು ನುಡಿಸುವದರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾಗಿರುವರು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಮನೆಯಿಂದ ತಂದ ರೊಟ್ಟಿ-ಬುತ್ತಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಹತ್ತಿರುವರು. ನಮ್ಮ ಅರಮನೆಯ ಗೋವಾಲನು ತನ್ನ ಮೈ ಹುಣ್ಣು ಹುಣ್ಣಾದುದರಿಂದ ಆ ಎಲ್ಲ ಗೋವಾಲರಿಂದ ದೂರಹೋಗಿ ಒಂದಡೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವನು. ಆತನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ಆಕಳುಗಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುವದರಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿರುವನು.

ಹೀಗೆ ತಾಸರಡು ತಾಸು ಕಳೆದವು ಆ ಗೋವಾಲನು ನೋಡ ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ದೂರನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಿಂದಿನಿಂದ ರಾಜಧೇನುವು ಅಗಲಿತು. ಅದು ಪರ್ವತದ ಅಗಣ್ಣದ ನಿಟ್ಟಿಗೆ ತಾನೊಂದೇ ಮಾರ್ಗಕ್ರಮಿಸುವದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದನು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಆತನು ತಡಮಾಡದೆ ಉಳಿದಗೋವಾಲರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ತಾನು ತನ್ನ ಆಕಳು ಹೋದ ಹಾದಿಯಿಂದ ನಡೆದನು. ಕಟ್ಟಡವಿ ಪ್ರದೇಶ. ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಆಕಳು ಅದರ ಹಿಂದಿಂದ ಮೆಲ್ಲಡಿಹಾಕುತ್ತ ನಡೆದಿರುವ ಗೋವಾಲನು ಹೀಗೆ ಕೆಲ ದೂರ ಹೋದನಂತರ ಆ ಆಕಳು ಆ ಗಿರಿಯಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾಮಿವುಷ್ಕರಿಣೀ ತೀರ್ಥದ ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಹುಣಸೇ

ನುರದ ಬುಡದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಹುತ್ತಿನ ಹತ್ತರ ಬಂದಿತು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಅದು ತಡನೂಡದೆ ಆ ಹುತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಹಾಲನ್ನೆಲ್ಲ ಧಾರೆ ಗಟ್ಟಿ ಸುರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು! ಆಕಳ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅದನ್ನು ಬೆಂಬಳಿಸಿ ಬಂದ ಗೋಪಾಲನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡನು, ಕೌತುಕಬಟ್ಟನು. ಕೂಡಲೆ ಕಟುತರ ಕೋಪೋದ್ರಿಕ್ತನಾಗಿ ಆ ಆಕಳನ್ನು ಕುರಿತು—‘ಎಲೈ ವಿಶ್ವಾಸ ಘಾತಕಿ ಯಾದ ಆಕಳವೇ ! ನೀನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಈ ಹುತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿಯ ಹಾಲನ್ನೆಲ್ಲ ಸುರಿಸಿ ಬರಡಾಕಳಂತೆ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವಿ. ನಿನ್ನ ಈ ನೀಚತನವು ರಾಜಪತ್ನಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಒಳಿತಾಗಿ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿತು. ಅಪರಾಧ ಮಾಡುವವರೊಬ್ಬರು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವವರಿನ್ನೊಬ್ಬರು. ಇದಾವನ್ಯಾಯ? ಈ ನಿನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ರಾಜ ಪತ್ನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡುವ ಮೊದಲೇ ನಾನೇ ನಿನಗೆ ತಕ್ಕ ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡುವೆ ನಿಲ್ಲು!’ ಎಂದು ಭಯಂಕರವಾದ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ತನ್ನ ಕೈಗೂಡಲಿಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕತ್ತಿ ಆ ಆಕಳ ಮೇಲೆ ವೆಟ್ಟನ್ನಿಕ್ಕಿ ಹೋದನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಟುತಪ್ಪಿ ಆ ಹುತ್ತಿಗೆ ಹೊಡೆತಬಿದ್ದಿತು! ಹಾಯ್! ಹಾಯ್! ಆಕಳು ಆ ದುರಂತದಿಂದ ಪಾರಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಕೂಡಲೆ ಕೂಡಲಿಯ ಎಟು ಬಿದ್ದ ಹುತ್ತಿನಿಂದ ರಕ್ತವು ಚಿಮ್ಮಿ ಹತ್ತಿತು. ಪುಟಿಯುವ ನೆತ್ತರವು ತುಸು ಎತ್ತರ, ಅಳೆತ್ತರ ಕಡೆಗೆ ನಾಲ್ಕು ಅಳೆತ್ತರ ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚಾಗಿ ಚಿಗಿಯುತ್ತ ಮುಗಿಲಿನತನಕ ಜಿಗಿಯಹತ್ತಿತು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಗೋಪಾಲನು ಮೌಹಾರಿ ದಿಕ್ಕುಗಾಣದಾದನು. ಒಳ್ಳೆಭಯ ಭೀತನಾದನು. ಇಷ್ಟೇ ಏಕೆ? ಆ ಕೂಡಲೆ ಆತನ ಮಂಚಪ್ರಾಣಗಳು ಶರೀರದಿಂದ ವಿಮುಖವಾದವು. ಅರ್ಧಾತ್ ಆತನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಮೃತಹೊಂದಿದನು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ದುರಂತವನ್ನು ನೋಡಿದ ಆ ಆಕಳವು ಆ ವೇಂಕಟಾಚಲದರಣ್ಯ ದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ರಾಜ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಚೋಳರಾಜನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ದೀನವದನವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ನಿಂತು ಕಣ್ಣೀರಿಡಹತ್ತಿತು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಗುಡುಗುಡು ಉರುಳಾಡ ಹತ್ತಿತು. ಅಕ್ರೋಶವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಕರ್ಕಶಸ್ವರ ದಿಂದ ‘ಅಂಬಾ’ ಎಂದು ಒದರಹತ್ತಿತು.

ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮನೋಭಾವವನ್ನರಿಯುವದು ದುಸ್ತರವು. ಕೇವಲ ಸನ್ನೆ-ಸಂಜ್ಞೆಗಳಿಂದ ಅವುಗಳ ಮನೋಗತದ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಯಾಗದು. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯ ಶಾಪದ ಪರಿಣಾ ಮನಾಗಿ ಪಶುಗಳ ಮಾತಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ನಿಂತುಹೋಯಿತಂತೆ. ಆ ಶಾಪ ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದಿದೆ. ಸದ್ಯ ಚೋಳ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಆಕಳು ಬಂದು ಹೆಲವುರೀತಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಿತು. ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿತು. 'ಇವೆಲ್ಲ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಅದಕ್ಕೇನೋ ವ್ಯಥೆಯಾಗು ತ್ತಿರಬಹುದು' ಎಂಬದಿಷ್ಟೇ ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಯಿತೇ ಹೊರತು ನಿಜ ಸಂಗತಿಯು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆತನು ತನ್ನೊಬ್ಬ ಜಾಣ ಸೇವಕನನ್ನು ಕರೆದು— 'ಸೇವಕ! ಈ ನಮ್ಮ ಆಕಳು ತನ್ನ ಸನ್ನೆಗಳಿಂದ ಸೂಚಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯವು ಅದಕ್ಕೇನೋ ಕಷ್ಟವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಂಬಂತೆ ತೋರು ವದು. ನೀನು ಇದನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಅದು ಹೋಗುವಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗು. ಅದರ ದುಃಖದ ಕಾರಣವನ್ನು ಶೋಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ.' ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿ ಆಕಳ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ಆ ಸೇವಕನನ್ನು ಕಳುಹಿದನು.

ಆರಸನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಸೇವಕನು ಆ ಧೇನುವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿ ಸಾಗಿದನು. ಆಕಳು ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿ ನೆಟ್ಟಗೆ ತಾನು ವೇಂಕಟಗಿರಿಯಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾಮಿಪುಷ್ಕರಣಿ ತೀರ್ಥದ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದ್ದ ಹುತ್ತಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಸೇವಕನೂ ಅಲ್ಲಿ ಬಂದು ತಲುಪಿದನು. ಆಕೂಡಲೆ ಆತನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಭಯಾನಕ ದೃಶ್ಯವು ಗೋಚರವಾಯಿತು ಅಲ್ಲಿ ಮೃತಪಟ್ಟುಬಿದ್ದ ಗೋಪಾಲ ನನ್ನೂ ಹುತ್ತಿನಿಂದ ಪುಟಿಯುವರಕ್ತವನ್ನೂ ಕಂಡು ಗದಗದನೆ ನಡುಗಿದನು. ಕೂಡಲೇ ಓಡುತ್ತೋಡುತ್ತ ಚೋಳರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಾನು ಕಂಡಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದನು.

ಸೇವಕನಿಂದ ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ಚೋಳರಾಜನು ದಿಕ್ಕುಗಾಣ ದಂತಾಗಿ— 'ಇದೊಂದು ಭಯಂಕರ ಪ್ರಸಂಗ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತಲ್ಲ!' ಎಂದ, ತಳಮಳಿಸಿದನು. ಆ ಕೂಡಲೇ ಅವನು ರಥವನ್ನೇರಿ ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆದು ಗೋಪಾಲನು ಮೃತಪಟ್ಟು ಬಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಂದನು. ಆ ಹುಡುಗನ ಮೃತ ಶರೀರ ವನ್ನು ಕಂಡು ಶೋಕಮಾಡಹತ್ತಿದನು. ನೆತ್ತರ ಚಿಮ್ಮುವ ಆ ಹುತ್ತನ್ನು

ಕಂಡು ಭಯಚಕಿತನಾದನು. ಆಗ ಆತನ ಮುಖದಿಂದ— “ ಅಕಟಕಟಾ ! ಈ ಭಯಂಕರವಾದ ಕೃತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ನೀಚನು ಸಾಹಸ ಮಾಡಿರಬಹುದು ? ಮೂಕ ಜೀವನವಾದ ಆಕಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಸಂಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಈ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿತು. ಇದೆಂಥ ಕೌತುಕವು ? ಇದು ವರೆಗೆ ನಾನು ಇಂಥ ದುರ್ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೋಪಾಲನ ವೃತ ಶರೀರ, ರಕ್ತಮಯ ಹತ್ತು ಇವುಗಳಿಂದಷ್ಟೇ ನಡೆದ ಸಂಗತಿಯ ಏನೊಂದು ಸುಳಿವು ಕಾಣದಲ್ಲ ? ಎಂಬದಾಗಿ ಹಲವು ಉದ್ಗಾರಗಳು ಅವನ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಟವು.

ಅಜ್ಞಾತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಹುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಭಕ್ತವತ್ಸಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಜೋಳರಾಜನ ಆಕ್ರೋಶವನ್ನು ಕೇಳಿದನು ಆಕೂಡಲೇ ಅವನು ಹುತ್ಸುನ್ನೊಡೆದು ಮೇಲೆ ಬಂದನು ಆತನ ತಲೆಗೆ ಕೊಡಲಿಯ ಏಟು ಕೂತಿದೆ ರಕ್ತ ಬಂಬಾಳಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಪುಟಿಯುತ್ತಿದೆ. ಮುಖವು ಕಾಂತಿಹೀನವಾಗಿ ಆತನ ವ್ಯಾಕುಲ ಚಿತ್ತವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಅಶ್ರು ಧಾರೆಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಇಂಥ ವಿಪರೀತ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೂ ಆತನು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ-ಚಕ್ರ-ಗದೆ-ಪದ್ಮಗಳನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿರುವನು. ಈ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಪ್ರಕಾಶಮಾನನಾಗಿ ಗದ್ದದ ಸ್ವರದಿಂದ ರಾಜನಿಗೆ— ಎಲೈ ಪಾಪಿಷ್ಠನೇ ಮೂರ್ಖನೇ ! ರಾಜ್ಯಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಸೊಕ್ಕಿಗೇರಿದ ಜೋಳ ಭೂಪಾಲನೇ ! ಇದು ನೋಡು ನನ್ನ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಅನಾಧನಾದ ನಾನು ಅನ್ನಾನ್ನಗತಿಕನಾಗಿ ಕಾಡು-ನಾಡುಗಳನ್ನದೆ ಮನಬಂದಂತೆ ಅಲೆಯುತ್ತ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳನ್ನು ನೀಗಿದೆನು; ಸ್ವಬಾಂಧವರಿಂದ ಹೊರತಾದೆನು ಇಷ್ಟೇ ಏಕೆ ? ಇಪ-ಪರಗಳಿಗೆ ಸಾಧನವೆನಿಸಿದ ಮೋಹದ ಹೆಂಡತಿಯಿಂದ ಹೀಯಾಳಿಸಿಕೊಂಡೆನು. ಅವಳಿಂದ ಅಗಲಿದೆನು ಕೊನೆಗೆ ಜೀವನ ತಾಪಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ ಈ ವೇಂಕಟಾಚಲದಲ್ಲಿ ಗೌಪ್ಯವಾಗಿ ಈ ಹುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರಹತ್ತಿದೆನು. ಯಾರೂ ಅರಿಯದಂತ ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ದುರ್ವಿಧಿಯು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ! ನಿನ್ನ ಗೋಪಾಲನು ಕೊಡಲಿಯಿಂದ ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಬಲವಾದ ಏಟನ್ನು ಹಾಕಿದನು ! ಅವನೆಂಥ ದುಷ್ಟನು ? ಆತನು ನನ್ನನ್ನು ಗಾಯಗೊಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ತಾಪ

ನಾಗಿದೆ. ರಾಜ ! ಇನ್ನು ನಾನು ಬಹಳವಾಗಿ ನುಡಿಯಲಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಮದೋನ್ಮತ್ತನಾದ ನೀನೇ ಕಾರಣನು. ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಚೋಳ ! ನೀನು ಅನ್ಯಾಯ ಅಧರ್ಮಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿರುವ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂಥ ದುರ್ಘಟನೆಗಳು ಒದಗ ಹತ್ತಿವೆ ನೀನು ರಾಜಭತ್ತದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನಮ್ಮಂಥ ದೀನರಿಗುಂಟಾದ ತಾಪವನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಇರುತ್ತಿರುವಿ. ರಾಜವ್ಯಜನಗಳ ಅಲೆ ದಾಟದಿಂದುಂಟಾದ ವಾಯುವಿನಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಯ ಒಳ್ಳೆ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲ ಹಾರಿ ಹೋಗಿವೆ. ವಂದಿ-ಮಾಗಧ-ಭಟ್ಟಂಗಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತುತಿಸಾಠಕರು ಹೊಗಳುವ ನಿನ್ನ ಸದ್ಗುಣಗಳು ದುರ್ಗುಣಗಳಾಗಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವವು ಬಹಳ ಮಾತುಗಳಿಂದೇನು ? ಒಂದೇ ಒಂದು ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದಾದರೆ ನೀನೊಬ್ಬ ಅವರಾಧದ ಮೂರ್ಛಿಯು. ಕ್ಷಮೆಹೊಂದಲು ತಕ್ಕವನಲ್ಲದ ದೋಷಿಯು ಆದುದರಿಂದಲೇ ನಾನು ನಿನಗೆ ಶಾಪವನ್ನು ಕೊಡುವೆ. 'ರಾಜ ! ನೀನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕಷ್ಟ-ಶೋಕಗಳ ವರಿಣಾಮ-ವ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ತೆಗಾಗಿ ಪಿಶಾಚ್ಯನಾಗು' ಎಂದು ಸಿಟ್ಟಿನಭರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ನುಡಿದೇ ಬಿಟ್ಟನು.

ಆಯ್ತು ! ಚೋಳರಾಜನಿಗೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಬಲವತ್ತರವಾದ ಶಾಪವು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ತಟ್ಟಿತು ಶ್ರೀಹರಿಯನುಬದಿಂದ ಶಾಪವು ಹೊರಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೆ ರಾಜನು ಜೇರು ತುಂಡಿರಿಸಿದ ತಾಳೆಮರದಂತೆ ದೊಪ್ಪನೆ ಭೂಮಿಗೆ ಉರುಳಿದನು. ಮೂರ್ಛಹೋದನು ಎಚ್ಚತ್ತು ಶೋಕಿಸಿದನು ; ಕೆಲ ಹೊತ್ತಿನಂತರ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಚರಣಾರವಿಂದಗಳನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದು ಶೋಕವಾದರೂ ಒಳ್ಳೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಉಡುರುತ್ತಿದ್ದ ತನ್ನ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಆತನ ಪಾದವನ್ನು ತೊಳೆದನು. ತನ್ನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು ಆತನ ಚರಣಗಳ ಮೇಲಿಟ್ಟನು. ಭೀತಿಯಿಂದಲೂ ಗದ್ಗದ ನಡುಗುವದನಿಯಿಂದಲೂ ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯನ್ನು ಹಲವು ಬಗೆಯಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳಹತ್ತಿದನು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದನು. ಆದರೇನು ; ಶ್ರೀಹರಿಯ ಶಾಪವು ಆತನಿಗೆ ವಜ್ರಲೇಪದಂತಾಯಿತು.

೪ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಜೋಳ ಭೂಮಾಲನು ಹುತ್ತಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕ ಎದ್ದ ದೇವ ದೇವೋತ್ತಮ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನಿಂದ ಶಾಪಹೊಂದಿದರೂ ಆತನ ಸಾಕಾರ ಮೂರ್ತಿದರ್ಶನದಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಪಡೆದನು. ಆದರೆ ಆ ಅನಂದವು ಕ್ಷಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಯಿತು. ಶಾಪವುನೆನಪಾಗಿ ಕಳವಳಗೊಳ್ಳ ಹತ್ತಿದನು. ಕೂಡಲೆ ಆತನು ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿನನ್ನು ಕುರಿತು— ದೇವ! ಕರುಣಾಸಾಗರರಾದ ನೀವು ಏನೂ ಅಪರಾಧವಿಲ್ಲದ ನನ್ನನ್ನು ಶಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲ! ಇಲ್ಲಿ ಒದಗಿದ ಯಾವ ದುರ್ಘಟನೆಗಳೂ ನನಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಲಾರವು, ಸ್ವಾಮಿ! ನಿಮಗೆ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ತುರುಗಾಹಿ ಗೋಪಾಲನ ಕೊಡಲಿಯೇಟಿನಿಂದ ಪರಮದುಃಖವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದುದು ನನ್ನ ಅಂತಃಕರುಣಕ್ಕೆ ಮಾಯಲಾರದ ಹುಣ್ಣಾದಂತಾಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಶಪಿಸಿದ್ದರಿಂದಂತೂ ಆ ಹುಣ್ಣಿನಮೇಲೆ ಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಂಬಿಯಿಂದ ಬರೆಯನ್ನೆಳದಂತಾಯಿತು. ನನ್ನ ದುರ್ದೈವದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಿದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಈ ಘಟನೆಗಳೊದಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಹೀನಾ ವಸ್ಥೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಿದವು ಈಶೇಚ್ಛೆಗೆ—ಉಪಾಯವಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಅತಿ ವ್ರಾಕುಲತೆಯಿಂದ ನುಡಿದು ದೇವನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ಸ್ತಂಭದಂತೆ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟನು.

ಏನೊಂದು ವಿಚಾರ, ಕಾರಣಗಳಿಲ್ಲದೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ತನ್ನಿಂದ ಶಾಪ ಪಡೆದ ರಾಜನು ತನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತುದನ್ನು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನು ಕಂಡು ಬಹುಪರಿಯಾಗಿ ಹಳಕಳಿಸಿದನು. ದಯಾಸಾಗರನೆಂಬ ಹೊಗಳಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕವನೆನಿಸಿದ ನನ್ನಿಂದ ಇದಂಥ ಅನುಚಿತಕೃತಿಯುಂಟಾಯಿತು? ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೆ ಈ ರಾಜನಿಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ದೇವತ್ವಕ್ಕೆ ಕಲಂಕವನ್ನು ನಾನೇ ಉಂಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡೆನಲ್ಲ! ಆದದ್ದಾಗಿ ಹೋಯಿತೆಂಬ ತಿಳಿವು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉದಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ; ಎಂದು ಬಲು ಸತ್ವಾತ್ಮಾವದಿಂದ ನೊಂದನು. ಬಳಿಕ ಆ ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು— ಜೋಳರಾಜ! ನಾನು ಏನೂ ವಿಚಾರಮಾಡದೆ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದಲೂ ಗಾಯದಿಂದಂಟಾದ ಬಳಲಿಕೆಯಿಂದಲೂ ನೀನೇ ದೋಷಿಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ.

ಆ ಭಾವಾವೇಶದಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ತಿಳಿದು ಕಳವಳ ಪಟ್ಟಿ. ಅದರೆ ಉಪಯೋಗವೇನು ? ಬುದ್ಧಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಹುಡುಕಿದರೆ ದೊರೆಯುವದೇನು ? ಮಿಂಚಿ ಮಾಯವಾದಮಾತಿಗೆ ಚಿಂತಿಸುವದು ಕೇವಲ ದಡ್ಡತನವೇಸರಿ ರಾಜ ; ಅದದ್ದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ಶಾಪವು ತೊಡೆಯಲು ಬಾರದಂತಹದು. ಅದನ್ನು ನೀನು ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುವದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆ ಅಸಹ್ಯವಾದ ತಾಪವಾಗುತ್ತಿರಬಹುದು ; ಆದರೂ ನಿನಗೆ ಸಮಾಧಾನವೆನ್ನಿಸುವ ಕೆಲವುಮಾತು ಹೇಳುವೆನು ಚಿತ್ತೈಸು. ಅದೇ ನೆಂದರೆ—“ ರಾಜ ! ಸದ್ಯದ ಕಲಿಯುಗ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ನಾವಿಬ್ಬರು ಸತ್ಯ ಸಂಕಲ್ಪವೆಂಬ ದೋಷದಿಂದ ಬೆರೆತು ಸಮದುಃಖಿಗಳಾಗಿ ಇರೋಣ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕೆಲ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ತೊಂಡದೇಶದಲ್ಲಿ ‘ ಆಕಾಶರಾಜ ’ ಎಂಬೊಬ್ಬರಾಜನು ಜನಿಸುವನು. ಮುಂದೆ ಅವನಿಗೆ ‘ ಪದ್ಮಾವತಿ ’ ಎಂಬ ಕನ್ಯೆಯು ಮಗಳಾಗುವಳು. ಆ ರಾಜನು ತನ್ನ ಆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನನಗೇ ಕನ್ಯಾದಾನ ರೂಪದಿಂದ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಡುವನು. ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನನಗೊಪ್ಪಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ನನ್ನಮಾವ ಆಕಾಶರಾಜನಿಂದ ನವರತ್ನ ಬಂಗಾರಗಳಿಂದ ವಿರಚಿತವಾಗಿರುವ ಕಿರೀಟವು ನನಗೆ ವರಭೂಷಣವೆಂದು ಅರ್ಪಿತವಾಗುವದು. ಮಾವನಿತ್ತು ಆ ಶಿರೋಭೂಷವನ್ನು ನಾನು ವ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರದಿವಸ ಧರಿಸುವೆ. ಆಗ ನನ್ನ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರುತುಂಬಿ ಬರುವವು. ಆಗ ಮಾತ್ರ ನೀನು ಅಲ್ಲ ಕಾಲದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನನ್ನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆಗ ಅಸ ದೃಶವಾದ ಸುಖಪಡುವಿ” ಎಂದು ಭವಿಷ್ಯ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಆ ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ ತಾನು ಸದ್ಯಕ್ಕೆಕೊಂಡ ಅವತಾರದ ಪ್ರಯೋಜನದ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಆ ಚೋಳ ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು.

. ಚೋಳರಾಜನು ಶ್ರೀಹರಿಯ ಇಂಗಿತವನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿತನು. ಆತನುಕೊಟ್ಟ ಶಾಪವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯದೆ ಅದನ್ನೇ ಪ್ರಸಾದವೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದನು. ಆ ಶಾಪಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಪಿಶಾಚ್ಚರೂಪವನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡಿದನು. ಹಾಗೂ ಆ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ಕೂಡಲೆ ಅರಣ್ಯ-ವನಗಳನ್ನು ಸಂಚರಿಸಲು ಶೀಘ್ರಗತಿಯಿಂದ ಗಮನಿಸಿದನು

ಜನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಜೋಳರಾಜನು ಶಾವಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ವನಾಂತರವನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಶ್ರೀಹರಿಯು ಆತನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ವಚನದಂತೆ ತಾನೂ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹುತ್ತನ್ನೇ ಸೇರಿ ತನ್ನ ತಲೆಗೆ ಗೋವಾಲನ ಕೊಡಲಿಯ ವೆಟ್ಟಿನಿಂದಾದ ಗಾಯವನ್ನು ಘಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕುರಿತು ದೇವಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದನು ಕೂಡಲೆ ಸುರಗುರುವು ಆಗಮಿಸಿ ವಲ್ಮೀಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಕಂಡು ಆತನ ತಲೆಗಾದ ಗಾಯನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಔದುಂಬರದ ಹಾಲಲ್ಲಿ ಎಕ್ಕೆಯ ಕಾಯಿಯಲ್ಲಿಯ ಅರಳೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಲು ಮಾಯುವದೆಂದು ಹೇಳಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಹಿಂತೆರಳಿದನು

ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಔಷಧವನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತಾನೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ವ್ರತಿ ನಿತ್ಯವೂ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಕೇವಲ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದಲೇ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಉವಚರಿಸಿಕೊಂಡು ತಲೆಯಗಾಯ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ವೇಂಕಟಾಚಲದಲ್ಲಿಯ ಹುತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಮೊದಲಿನ ರಾಮಾವತಾರ ಹಾಗೂ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಂಡು ಆನಂದದಿಂದ ಇರಹತ್ತಿದನು ಆತನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ರಾಮಾವತಾರವೆಂದರೆ—ತಾನು ವಾಸಮಾಡಿದ ಹತ್ತಿರ ಕೌಸಲ್ಯಾಮಾತೆಯು, ಅವಕ್ಕೆ ನೆರಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಹುಣಿಸೇಮರವೇ ದಶರಥನು; ಶೇಷಗಿರಿಯೇ ತಮ್ಮೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು. ಹಾಗೂ ವೇಂಕಟಾಚಲವೇ ತನ್ನ ಆಯೋಧ್ಯಾನಗರವು ಎಂಬದಾಗಿ ಉತ್ತೇಕ್ಷಿಸಿ ತಾನು ಶ್ರೀರಾಮನ ಹಾಗೆ ವತ್ಸೀವಿರಹಿತನಾದವನು ಹೀಗೆ ಭಾವಿಸಿದನು. ಅದೇಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆತನು ಕೃಷ್ಣಾವತಾರವನ್ನು ನೆನಸಿಕೊಂಡ ಬಗೆಹೇಗೆಂದರೆ—ಆ ವಲ್ಮೀಕವೇ ದೇವಕಿಯು, ತಿಂತ್ರಿಣೀವೃಕ್ಷವೇ ವಸುದೇವನು, ಶೇಷಗಿರಿಯೇ ಬಂಧು-ಬಲರಾಮನು, ವೇಂಕಟಾಚಲವೇ ಮಧುರೆಯು, ಸ್ವಾಮಿಪುಷ್ಕರಿಣಿ ತೀರ್ಥವೇ ಯಮುನಾನದಿಯು, ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಪರ್ವತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಮೃಗ-ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಗೋವ-ಗೋಪಿಯರು ಎಂಬ ಈ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಲೋಲುಪನಾಗರಲು ಇದಕ್ಕೂ ಮಿಗಿಲಾಗಿ

ಆತನಿಗೆ 'ತಾನು ವಾಸಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವಲ್ಮೀಕಿವು ವೈಕುಂಠ ವನ್ನು ವಿಸ್ಮರಣೆಮಾಡುವಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಸುವರ್ಣಮುಖರೇ ನದಿಯೇ ವೈಕುಂಠಲೋಕದಲ್ಲಿಯೆ ವಿರಜಾ ನದಿಗೆ ಸದೃಶವಾಗಿಯೂ, ಇಲ್ಲಿಯ ವೃಕ್ಷಗಣಗಳು ವೈಕುಂಠಲೋಕದಲ್ಲಿಯೆ ಮುಕ್ತ ಬ್ರಹ್ಮರಾಗಿಯೂ, ಮೃಗ ಸಮುದಾಯವು ಮುಕ್ತರುದ್ರರಾಗಿಯೂ, ಇಲ್ಲಿಯ ಕಪಿಗಳೆಲ್ಲ ಸನಕ-ಸನಂದನ ಮೊದಲಾದ ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿಯೆ ಋಷಿ ಗಳಾಗಿಯೂ ಸ್ವಯಂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ವೈಕುಂಠಾಧಿಪ ರಮಾವತಿ ನಾರಾಯಣ ನಾಗಿಯೂ ಆಗಿರುವರೆಂಬ ದೃಢಭಾವನೆಯಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ವೈಕುಂಠ ವನ್ನು ಈ ವೇಂಕಟಗಿರಿಯ ಸುಂದರ ಮರತು ಸುಖದಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನನಾಗಿ ಇರಹತ್ತಿದನು.

ಈ ವ್ರಕಾರ ನಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಿಯವೆನಿಸಿದ ವೇಂಕಟಾಚಲ, ರೇಷಾಚಲ, ಸ್ವಾಮಿಪ್ರಸ್ಥಾರಣಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮಹಾತ್ಮ್ಯವನು ಬ್ರಹ್ಮಮೊದಲಾದವರು ವರ್ಣಿಸಲು ನಿರ್ಬಲರಾದಾಗ ಮನುಷ್ಯರು ಅದನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವದು ಹೇಗೆ?

ವರಾಹ—ಶ್ರೀನಿವಾಸರು

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ತಲೆಗೆ ಆದ ಗಾಯವು ಪ್ರತಿ ನಿತ್ಯವೂ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಹೇಳಿದ ಔಷಧಲೇವನದಿಂದ ಗುಣವಾಗತೊಡಗಿತು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತಾನೇ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡಿ ವನಸ್ಪತಿಯನ್ನು ತಂದು ಔಷಧವನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ತಾನೇ ಗಾಯಕ್ಕೆ ಲೇಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವನು ಯಾರೂ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ ಅನಾಥನಾಗಿ ಅಜ್ಞಾತವಾಸಿಯಾದವನಿಗೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು? ಅದೇ ಸ್ಥಿತಿಯು ಈಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಒಂದಾನೊಂದುದಿನ ಔಷಧಿ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಆತನು ಅರುಣೋದಯವಲ್ಲಿದ್ದು ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನೆದುರಿಗೆ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು ತನ್ನ ಹಲವು ಸೂಕರ ಗಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವವನ್ನು ಕಂಡನು ಬೇಟೆಯ ನೆವದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಆ ತಂಡವೂ ಈ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ನೋಡಿತ್ತು ಆ ಸೂಕರ ತಂಡದವರು ಶಾಮಕಧಾನ್ಯವನ್ನು ಅವಹರಿಸಿದ ವೃಷಭಾಸುರನನ್ನು ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ

ಜಯಿಸಿ ಗೆಲುವಿನ ಮದದಿಂದ ಉನ್ಮತ್ತರಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ದೂರಂದಲೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ—‘ಎಲೈ ನಮಗೆ ಎದುರಾಗಿಬರುವ ನೀನಾರು? ನಿಲ್ಲು, ನಿಲ್ಲು ಎಂದು ಗರ್ಜಿಸಿ ಆರ್ಭಟಿಸುತ್ತ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಕಡೆಗೇ ಒತ್ತರದಿಂದ ಬರಹತ್ತಿದರು. ಮಾರಿಬಂದಾಗ ಓರೆಯಾಗುವದೇಲೇಸು’ ಎಂದರಿತು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತಾನು ಮುಂದೆ ಹೋಗುವದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು ಹಾಗೇ ಹಿಂತಿರುಗಿ, ತಡಮಾಡದೆ ಬಂದು ತನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಾನವಾದ ಹುತ್ತನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡನು. ಆ ಸೂಕರ ತಂಡದ ಒಡೆಯನಾದ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿರುವ ಹುತ್ತಿನ ಹತ್ತಿರಬಂದು ಅಡಗಿಕುಳಿತಿರುವ ಆತನನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿಕರೆದು ‘ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ! ನೀನು ಅಂಜಬೇಡ, ನನ್ನಿಂದ ನಿನಗೆ ಏನೂ-ದು ತೊಂದರೆ ಯಾಗುವದಿಲ್ಲ ಹುತ್ತಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಾ’ ಎಂದು ಆತನನ್ನು ಕರೆದನು. ಕೇವಲ ಲೋಕರೀತಿಯನ್ನುಗುಣವಾಗಿ ಭಯ ಪಟ್ಟವನಂತೆ ನಟಿಸುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಭಯವೆಲ್ಲಿ? ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಕರೆದಕೂಡಲೆ ಆತನು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಹುತ್ತಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದನು. ಎದುರುನಿಂತಿರುವ ವರಾಹ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡನು. ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡಿದನು. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಗುರುತಿಸುವ ಸೂಚನೆಯಿಂದ ಅನ್ಯೋನ್ಯರಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದರು. ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಬಂದ ಅನಂದ ಬಾಷ್ಪಗಳನ್ನು ಕೈಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಮಿಡಿದುಜಲ್ಲಿದರು. ಕಣ್ಣನ್ನೊರಿಸಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭುಜಗಳಿಂದ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಆಲಂಗಿಸಿದರು. ಸರಸವಿಸುಖದ ನುಡಿಗಳ ನ್ನಾಡಿದರು. ಇಂತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸ—ವರಾಹ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಕೇವಲ ಲೌಕಿಕಕರಂತೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತರಹದ ಮಾತು-ಕತೆಗಳನ್ನಾಡಹತ್ತಿದರು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮೊದಲಾದ ಸುರರು ಅಲ್ಲಿಬಂದರು. ಆ ವರಾಹ-ಶ್ರೀನಿವಾಸರ ಸಂದರ್ಶನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರಮೇಲೆ ಹೂಮಳೆ ಗರೆದರು. ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಸಂತೋಷವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ. ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರು ವೇಂಕಟಾಚಲದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಲ್ಲಭಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಅಗಮ್ಯವಾದ ಮಾಯಾಲೀಲೆಯನ್ನೂ ಕೊಂಡಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋದರು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸ.— ವರಾಹಮೂರ್ತಿಗಳ ಮಾತು—ಕತೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹುತ್ತಿನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ವೇಳೆಗಳೆದಂತೆ ಅವರ ಮಾತುಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಹತ್ತಿದವು. ವರಾಹದೇವನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಕುರಿತು ‘ನೀನು ವೈಕುಂಠವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅಗಕ್ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತಾನು ವೈಕುಂಠದಲ್ಲಿ ಸುಖನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿ ಭೃಗುಮುನಿಯು ಬಂದು ಹೋದುದಿಂದು ಮೊದಲಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ತನ್ನನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಕರವೀರಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದವರೆಗಿನ ಸಾಧ್ಯಂತ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದನು. ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿರಹಿತ ವೈಕುಂಠ ಮಂದಿರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಭೂಲೋಕದ ವೇಂಕಟಾಚಲದ ಈಹುತ್ತೇ ನನಗೆ ಸೋಗಸಾಗಿ ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಾನು ವಾಸಮಾಡಹತ್ತಿರುವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದನು. ಮತ್ತು ಗೋವಾಲಿನಿಂದ ತನ್ನ ತಲೆಗೆ ಗಾಯನಾದುದನ್ನೂ ತಾನು ಚೋಳರಾಜನಿಗೆ ಶಾವಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನೂ ಔಷಧಕ್ಕಾಗಿ ಅಡಲಡವಿಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಚರಿಸುವದನ್ನೂ ಒಂದೂಬಿಡದೆ ಆ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಗೆ ನಿರಭಿಮಾನದಿಂದ ತಿಳಿಸಿದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನರಿತು ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು—‘ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರವೇನು ? ಎಂದು ಕೇಳಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ‘ ಮೂರ್ತಿ ! ಇಂದಿನದಿನ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವಾಯಿತು. ಇದು ನನ್ನ ಭಾವಿ ಸುದೈವದ ಸೂಚನೆಯೆಂದೇ ತಿಳಿಯುವೆನು. ಇನ್ನು ಕಲಿಯುಗ ಮುಗಿಯುವವರೆಗೂ ನಾನಿಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಯು ಒಂದು ಇರುವದು. ನೀನು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡುವಿ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯೂ ನನಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ “ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆಗೂ ನೀನು ನನಗೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ತೀರ ಹೆಚ್ಚಿಂದರೆ ನೂರು ಅಡಿ ಅಳತೆಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ” ಎಂಬುದಾಗಿ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವದು ಅಶಕ್ಯವು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ವೈಕುಂಠನಾಥ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯ ಹತ್ತರ ಕೇವಲ ನೂರು ಅಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಬೇಡುವದು ಆತನ ಎಂಥ ಹೀನದೇವಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದು ? ಇದರಿಂದ ಐಶ್ವರ್ಯಮದದಿಂದ ಮೆರೆಯುವ ಮಾನವನ ಪಾಡೇನು ? ಅದೇನೇ ಇರಲಿ.

ಸದ್ಯ ವರಾಹ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ನೂರುಅಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇಡಲು ಆತನಿಗೆ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು—‘ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ನೀನು ಕೇಳಿದಂತೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಏನೊಂದು ಆತಂಕವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಆ ಭೂಮಿಯು ದಾನವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿನಗೆ ದೊರೆಯಲಾರದು. ನೀನು ಕೊಂಡ ನೆಲಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗ್ಯಹಣವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುವದು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟನು. ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯ ಉತ್ತರದಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ದರಿದ್ರತನವನ್ನೇ ಮಾತ್ರ ಹೀಯಾಳಿಸಿಕೊಂಡನು ಹೊರತು ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯ—ನಿರ್ವಾಕ್ಷಣ್ಯವೃತ್ತಿಗೆ ಹೆಸರಿಡಲಿಲ್ಲ ಆತನು ‘ನನಗಂತೂ ನೂರುಅಡಿ ಭೂಮಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯುಂಟು. ನಾನು ಈಗ ಮೇಲಾದ ದರಿದ್ರನಾಗಿರುವೆ ಕನಕ—ಕಾಂತಿಯರಿಂದ ದೂರಾಗಿರುವೆನು. ಆದರೆ ನೀನು ಕೊಟ್ಟ ಭೂಮಿಯ ಬೆಲೆಗಾಗಿ ನನ್ನ ವಿಚಾರವೊಂದನ್ನು ನಿನ್ನ ಮುಂದಿಡುವೆ. ಅದು ನಿನಗೆ ಒಪ್ಪಿತವಾಗುವದು ಎಂದು ನನ್ನ ನಂಬುಗೆಯಿದೆ’ ಎನ್ನಲು ವರಾಹ ಮೂರ್ತಿಯು ‘ಅದಾವುದು?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ‘ಕರುಣಾಸಿಧಿಯಾದ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯೆ! ಈ ವೇಂಕಟಾಚಲಕ್ಕೆ ನನ್ನ ವರಮ ಭಕ್ತರುಬಂದು ನನ್ನ ದರ್ಶನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮುಂಚೆ ಅವರು ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವನ್ನು ತಕ್ಕೊಳ್ಳಲಿ ನಿನಗೆ ಸ್ವೀಕಾರಭಿಷೇಕವನ್ನೂ ನೈವೇದ್ಯವನ್ನೂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಆ ಬಳಿಕ ಆ ಉಪಚಾರಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಮಾಡಲಿ ನೀನು ನನಗೆ ದಯಪಾಲಿಸುವ ಭೂಮಿಯ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಬೆಲೆಯು ಇದೇ ಎಂದು ಭಾವಿಸು ಇದನ್ನು ನೀನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನನಗೆ ನೂರುಅಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀಡು. ದಯಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಲು ವರಾಹ ಮೂರ್ತಿಯು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಭಕ್ತವರ್ಗದಿಂದ ಪೂಜಾಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ಆತನ ಮಾತುಗಳಿಗೊಪ್ಪಿದನು. ನೂರುಅಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಆತನಿಗೆ ನೀಡಿದನು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾನವರಂತೆ ಲೋಕವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಮನಸ್ಸುತೊಡಗಿಸಿದನು. ಅಜ್ಞರಿಗೆ ಮೋಹವನ್ನುಂಟುಪಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ಮನೋಭಿಷ್ಟತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸ-ವರಾಹಮೂರ್ತಿಗಳು ಒಂದೇರೂಪಿನ ಲಿಲಾ ವತಾರಿಗಳಾಗಿ ಶೇಷಾಚಲವಾಸಿಗಳಾದರು.

ಬಯಕೆಯ ಬಕುಲಾವತಿ

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾಗೂ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯರಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹವು ಭೂವ್ಯವಹಾರವಾದಂದಿನ್ನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಹತ್ತಿತು ಪರಸ್ಪರಹಿತವನ್ನು ಅವರು ಚಿಂತಿಸಹತ್ತಿದರು. ಹುತ್ತಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನೊಬ್ಬನೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಊಟ-ಉಡಿಗೆಗಳ ಉಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿಯೂ ತಲೆಯಗಾಯದ ಶುಶ್ರೂಷೆಗಾಗಿಯೂ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು ಬಕುಲಾವತಿಯೆಂಬವಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿದನು. ಆಕೆಯು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಮಧುಯುಕ್ತ ಶಾಮಾಕಾನ್ಮವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ತಂದು ಆತನಿಗೆ ಉಣ್ಣಲು ನೀಡುವಳು. ತಲೆಗೆ ಔಷಧವನ್ನು ಲೇಪಿಸುವಳು. ವಾದ ಸಂವಾಹನೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಬಕುಲಾವತಿಯೆಂದರೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಕಾಗಿ ತೋರಿದರೂ ಆತನಿಗೆ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸಂಬಂಧಿಕಳಾಗಿದ್ದಳು. ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆಕೆಯು ಕೃಷ್ಣನ ತಾಯಿಯಾದ ಯಶೋದೆಯಾಗಿದ್ದಳು. ಆಗ ಆಕೆಯು ಆ ಮಗನ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವವನ್ನು ನೋಡಲು ಬಯಸಿ ಆ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಲು ಆತನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಕೃಷ್ಣನು 'ತಾಯಿ! ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಬಯಕೆಯು ಈಡೇರಲಾರದು ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿವಾಹ ಮಹೋತ್ಸವದ ಸಡಗರವನ್ನು ತೋರಿಸುವೆನು. ಎಂದು ವಾಗ್ದಾನಮಾಡಿದ್ದನು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಯಶೋದಾಮಾತೆಯು ಮಗನ ಮದುವೆಯ ಆಶೆಯನ್ನೊಂದುಳಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ಜನ್ಮವನ್ನು ನೀಗಿದಳು. ಮಗನೂ ತನ್ನ ಕೃಷ್ಣಾವತಾರವನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿದನು. ಮುಂದೆ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನೆಯ ಕಲಿಯುಗವು ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಲು ಕೃಷ್ಣನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಅವತಾರವನ್ನು ತಾಳಿ ವೇಂಕಟಾಚಲವಾಸಿಯಾದನು. ಯಶೋದಾಮಾತೆಯು ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಕುಲಾವತಿಯೆಂದು ಜನ್ಮತಾಳಿದಳು. ಈ ಪ್ರಕಾರ— ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಸಂನ್ಯಾಸರಿಂದ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಬಂದಳು. ಆಕೆಯು ಪುತ್ರಮೋಹದಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸೇವೆಗೆ ಕೊಂಡಳು. ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ತಾಯಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವ

ರಂತೆ ನಟಸಹತ್ತಿ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಕ್ರೀಡಿಸಹತ್ತಿದನು. ಬಕುಲಾವತಿಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಆತನ ಹಿತವನ್ನು ಬಯಸುವಳು. ಆತನು ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ರೇಣೀ ತನ್ನ ಬಯಕೆಯೇಡೀರುವದೆಂದು ಆಕೆಯ ನಂಬುಗೆ. ಆತನ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಭಕ್ತಿಯನ್ನಿರಿಸುವದೇ ತನಗೆ ಮುಕ್ತಿ ಎಂದು ಅವಳ ಭಾವನೆ. ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ತನ್ನ ಕಣ್ಣುಟ್ಟ ಕಾಣುವದೇ ತನ್ನ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕ್ಯವೆಂದು ಆಕೆಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ.

ಹೀಗೆ ಅನಂತ ಆಶೆ—ಬಯಕೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಬಕುಲಾವತಿಯು ವೇಂಕಟಾಚಲನಿವಾಸಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸೇವೆ ಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲಕಳೆಯ ಹತ್ತಿದಳು.

೬ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಮೃಗಯಾತುರನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು.

ಸುರಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ' ಹೇಳಿದ ಔಷಧದಿಂದಲೂ ಬಕುಲಾ ವತಿಯು ಮಾಡುವ ಆರೈಕೆಯಿಂದಲೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ತಲೆಯ ಗಾಯ ಮಾಯಹತ್ತಿತು. ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗಿ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಮಾಡಿ ನೀಡುವ ಪಥ್ಯ ಕರನಾದ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ ಮಾಡಹತ್ತಿದಂದಿನಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಆ ಗಾಯ ವೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿ ಆತನಲ್ಲಿ ಕುಂದಿದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಬರ ಹತ್ತಿತು. ಈಗ ಅವನಿಗೆ ಕೇವಲ ಪತ್ತೀಸುಖದ ಹೊರತು ಇನ್ನಾವ ಸುಖಕ್ಕೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಕಾಲೂರಿ ನಿಲ್ಲಲು ನೂರು, ಅಡಿನೆಲವು ದೊರೆತಾಗಿನಿಂದಂತೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸುಖದ ಸವಿಯೇ ತನ್ನದಾಗಿದಂತಾದನ ಭಾವನೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಆತನಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವು ಇಮ್ಮಡಿಯಾಗಿಯೂ ಶಕ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೂ ಉಂಟಾದವು ಆತನ ಮನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಮಾರ್ಪಾಟಾಯಿತು. ಹಲವು ಲೀಲೆಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗಿಡ ಬೇಕೆನ್ನುವನು. ನನವನಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಸಂಚರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅವೇ ಕ್ಷಿಸುವನು ಮತ್ತು ಗಜದ ನೂಂಡಿಲನ್ನೆಳೆದು ಚಲ್ಲುವ ಹವಣಿಕೆಯೂ ಕ್ರೂರ ಸಿಂಹನ ದವಡೆಯನ್ನು ಕಿತ್ತಿ ಅದನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಹುರುಪೂ ಆತನಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗ ಹತ್ತಿತು.

ವಸಂತಕಾಲದ ಒಂದಾನೊಂದು ದಿನದಲ್ಲಾತನು ಮೃಗಯಾ ವ್ಯಸ ನಾತುರನಾದನು ಆ ತನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ತನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಕುಲಾ ವತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಆಗ ಆಕೆಯು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ವಿಜಯ ಪ್ರಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದಳು. ಅವನು ಬೇಟೆಗಾಗಿ ತಾನೇರಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ದೇವಲೋಕದ ಇಂದ್ರನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮನೋಮಾತ್ರವಾಗಿ ಸ್ಮರಿಸಿದನು. ಆ ಕೂಡಲೆ ತುರಗವು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಬಂದು ಎದುರು ನಿಂತಿತು. ಬಳಿಕ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕಿರಾತರೂಪವನ್ನು

ಧರಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಚಲ್ವಿಕೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತನಾದನು ತನ್ನ ಮನವೊಪ್ಪುವಂತಹ ಶುಭ್ರವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿದನು. ಗಂಧಾಕ್ಷತೆ-ಮಾಲ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ತನ್ನನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರದ ಕಂಠಿ-ಗೋಪುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡನು. ಆ ಬಳಿಕ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೆರಳುಂಗರ, ಕಡೆ-ತೋಡೆಗಳನ್ನೂ ಭುಜಗಳಿಗೆ ಕಿರೀಟಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಮೈಗೆ ಸುಗಂಧಯುಕ್ತ ದ್ರವ್ಯ ಪೂಸಿಕೊಂಡನು ಇದಲ್ಲದೆ ತಲೆಗೂದಲನ್ನು ಸರಿ ವಡಿಸಿ ಜರತಾರೀ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ರುಮಾಲನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡನು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಧನುರ್ಬಾಣಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕಾಲಲ್ಲಿ ಆವುಗೆಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ಶೃಂಗಾರವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಬಳಿಕ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಆತನಿಗೆ ಆರತಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸಿ 'ಮಗು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ! ವಿಜಯಿಯಾಗು' ಎಂದು ಹರಕೆಯಿತ್ತಳು.

ಬಕುಲಾವತಿಯಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ವಡೆದು ಹುತ್ತಿನಿಂದ ಸಜ್ಜಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿದನು. ಆ ಕುದುರೆಯ ಸೂಬಗನ್ನು ಹೇಳುವದೇನು ? ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಇಂದ್ರನ ಕುದುರೆಯೇ ಅದಾದುದರಿಂದ ಅದು ಪಡೆಯದ ಶೃಂಗಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀಲವರ್ಣದ ಶರೀರಕಾಂತಿಯೂ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದಿಂದ ಎಸೆವ ನಾಲ್ಕೂ ಚರಣಗಳೂ ಅದರ ಒಳೆ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು ಅದಕ್ಕೆ ರುವ ದೇವಮಣಿ, ಕಂಠಾಭರಣ ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲತ್ತೆರಡೂ ಸುಳಿಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷವೇನೊಂದೂ ಇದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಅಶ್ವದ ನಿಡಿದತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಳತೆಯಿತ್ತು. ತನ್ನ ಮೈಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಅದು ಬಲು ನುಣ್ಣುಗೊಣ್ಣು *ತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣದ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಶೇಷಾಚಲದ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಮನಬಂದಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಕ್ರೂರವನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಹತ್ತಿದನು. ಆತನ ಬಾಣದ ಹೊಡೆತದಿಂದ ಬಲವುಳ್ಳ ಹಾಗು ಬಲವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಲ್ಲ ಮರಣವೊಂದೇ ಸಮನಾಗಿ ತೋರಿತು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮೈಬೆಸರುವಂತೆ ಬೇಟೆಯಾಡಿಯಾತನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದರಿದು ಹೋಗಲು ಪರ್ವತಪ್ರಾಯವಾದ ಸೂಕ್ತಾನೆಯೊಂಥು ಸೂಡರುತ್ತ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಅವನ ಮೇಲೇರಿಬಂದಿತು. ಆತನ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೊಡೆತದಿಂದ ಆ ಮದ

ಕರಿಯು ಭೀಳಿಡುತ್ತ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಓಡಹತ್ತಿತು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಅದರ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಬಿಡದೆ ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಹುದೂರದವರೆಗೆ ಓಡಿಸಿದನು. ಓಡಿ ಓಡಿ ಬೇಸತ್ತು ಆ ಸ್ಥೂಲಕಾಯದ ಆನೆಯ ಮದವಿಳಿಯಿತು, ಬಲವಳಿಯಿತು ತನ್ನನ್ನು ನಿರ್ಬಲನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಈತನು ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇವಿಕೆ ಮಾನವನೂಲ್ಲ, ದಾನವನೂ ಅಲ್ಲ ಇವನು ದೇವಾಧಿದೇವ ಶ್ರೀಹರಿಯೇ ಇರಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಶ್ವಾಸತಾಳತು ಇನ್ನು ಇವನಿಗೆ ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕರೇಮಾತ್ರ ಮರಣವನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಬಂದು ತನ್ನ ನೀಳ್ವಾದಗೂಂಡಲವನ್ನು ಎತ್ತಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿತು. ಹಾಗು 'ನಿನ್ನನ್ನು ಮೊರೆ ಹೊಕ್ಕಿರುವೆನು' ಎಂಬದನ್ನು ಸುಚಿ ಸವಂತೆ ತನ್ನ ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಿಂದ ಭೀಳಿಡಹತ್ತಿತು. ದಯಾಸಾಗರ ನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಆ ಆನೆಯ ಹತಬಲವನ್ನೂ ಅದರ ಕರುಣಾ ಜನಕ ಸ್ತಿತಿಯನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ತನ್ನ ಬಿರುದಿಗೊಪ್ಪುವಂತೆ ಅದರಮೇಲೆ ಕೃಪೆಮಾಡಿ ದನು ಹಾಗು 'ನೀನು ಒಳ್ಳೆಗತಿಯನ್ನು ವಡೆ' ಎಂದು ಹರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟನು. ಕೂಡಲೆ ಆ ಮದಗಜವು ಗರ್ಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ ಓಡಿತು ಅದೇ ಪರ್ವತದ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ವನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಆಕಾಶರಾಜನ ಸುತೆಯಾದ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ತನ್ನ ಕೆಳದಿಯರೊಂದಿಗೆ ಕುಳಿತ ಮರದ ಹತ್ತರಬಂದಿತು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತಾನೂ ವನಶೋಭೆಯನ್ನು ನೋಡನೋಡುತ್ತ ತನ್ನ ಕುದುರೆಯನ್ನೊಡಿಸುತ್ತ ಆ ಆನೆಯು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದನು. ಪದ್ಮಾವತಿಯೂ ಆಕೆಯ ಸಖಿಯರೂ ತನ್ನೆದುರುಗೆ ಓಡಿಬರುವ ಆನೆಯ ರಭಸಕ್ಕೆ ಅಂಜಿ ಗದಗದನೆ ನಡುಗಹತ್ತಿದರು ಆನೆಯು ಸನಿಹಕ್ಕೆ ಬಂದ ಬಂದಂತೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೈಗಳಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡರು. ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಹೊಂದಿಕೊಂಡರು. ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದರು. ನಡುನಡುವೆ ಮುಚ್ಚಿದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪಿಳುಕಿಸಿ 'ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆನೆಯು ಇತ್ತ ಕಡೆಗೇ ಬರುವದೋ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೆಕಡೆ ಹೋಗುವದೋ' ಎಂಬದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಆನೆಯು ಮಾಯವಾಗಿ ಮರೆಯಾಯಿತು ಆದರೆ ಆನೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪುರುಷನೊಬ್ಬನು ಬರುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಸಖಿಯ ರಲ್ಲೊಬ್ಬಳು-ಎಳಿರೇಳಿರೇ ಅದು ಆನೆಯಲ್ಲ! ಸಿಂಹವು! ಕಣ್ಣೆರೆಯಿರಿ.

ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆ ಹಿಂಹವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ನಮ್ಮ ಒಡತಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಬಲವಿರಲು ಇಂಥ ಸಿಂಹಕ್ಕೆ ಬೆದರುವದೇಕೆ ? ಏಳೆ! ಸಖಿ ವದ್ಮಾವತಿ! ಏಳಿರೇಳಿರಿ ಎದ್ದುಬಿಡಿರಿ ಎಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಎದ್ದು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದಳು. ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಆ ಸಖಿಯಳು ಆಡಿದಂತೆ ಸಿಂಹವು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಆ ಸಖಿಯಮೇಲೆ ಹರಿಹಾಯ್ದು-ಸಿಂಹ, ಸಿಂಹ! ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೋಸ ಮಾಡುವಿಯಾ ಮೂರ್ಖೆ! ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿನಗೆ ಬಲವಾದ ಏಳು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ನಿಲ್ಲು 'ಎಂದು ಆ ಸಖಿಯಮೇಲೆ ಹೋದಳು. ಅಗಲಾಸಖಿಯು 'ಮಹಾಸಖಿ! ನಾನಿದುವರಿಗೆ ಸುಳ್ಳು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಲಿಲ್ಲ ಈಗಲಾದರೂ ಸಿಂಹಬರಹತ್ತಿದೆ. ಎಂದು ನಾನಾಡಿದ ಮಾತು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ' ಅಗೋ ನೋಡಿ! ಆ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ನಮ್ಮ ಎದುರಿಗೇ ಆ ಪುರುಷ ಸಿಂಹವು ಬರುತ್ತಿದೆ ಅಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ತೋರಿ ಹಾಸ್ಯಮಾಡಿದಳು ಆಗ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಹುಬ್ಬುಗೈ ಹಚ್ಚಿ ತಮ್ಮಕಡೆಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಅಶ್ವಾರೋಹಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಸಖಿಯ ಜಾಣ್ಮನದ ಮಾತಿಗೆ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದಳು. ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಆ ಸಖಿಯರಿಗೆ 'ಅಶ್ವಾರೋಹಿಯಾದ ಆತನೇ? ಇರಲಿಬಿಡು ಅವನೊಬ್ಬ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಗಾಗಿ ಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಿರಾತನಂತೆ ತೋರುವನು ಅವನಿಂದ ನಾವು ಭಯಪಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ' ಎಂಬದಾಗಿ ನುಡಿದಳು. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರೊಂದಿಗೆ ನುಡಿಯುತ್ತ ಹೊರಡುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿದ ಆತನು ಅರ್ಧಾತ್ ಕಿರಾತರೂಪಿಯಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಅವರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದನು. ಒಂದೆಡೆಗೆ ಒಟ್ಟಾಗಿದ್ದ ಆ ಕನ್ಯೆಯರ ಗುಂಪನ್ನು ಕಂಡನು. ತಾರಿಯರಂತಿದ್ದ ಆ ಕನ್ಯೆಯರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ರೋಹಿಣೀ ನಕ್ಷತ್ರದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನಳಾದ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೆಲನಿಮಿಷ ಕುದುರೆನಿಲ್ಲಿಸಿದ, ನೋಡುವ ಮೆಚ್ಚಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದನ್ನು ಮರೆತ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಬೇಟೆಯಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೋರಿದ ಪದ್ಮಾವತಿಯೆಂದರಾರು ? ಯಾವರಾಜನ ಮಗಳು ? ಇದೆಲ್ಲ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯೋಣ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ತಲೆಗೆ ಗಾಯವಾದಾಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಶಾಸಿತ ಚೋಳರಾಜನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಅಶ್ವಾಸನ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಮರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆಗ ಆತನು ಚೋಳರಾಜನಿಗೆ ಮುಂದೆ ಕಲಿಯುಗ

ದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶರಾಜನು ಜನಿಸುವನು ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಭವಿಷ್ಯ ಸೂಚನೆಯೇ ಅದಾಗಿರುವದು. ಭಾರತೀಯ ಯುದ್ಧ ಸಮಾಪ್ತಿಯನಂತರ ಕೆಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಚಂದ್ರವಂಶದಲ್ಲಿ ಸುವೀರನೆಂಬ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ರಾಜನಾಗಿ ಹೋದನು ಆತನ ತರುವಾಯ ಅವನ ಮಗ ಸುಧರ್ಮನು ರಾಜ್ಯವಾಳಿದನು. ಸುಧರ್ಮನಿಂದ ಜನಿಸಿದ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯನೇ ಆಕಾಶರಾಜನು. ಕಿರಿಯನು ತೊಂಡಮಾನನೆಂಬವನು.

ತಂದೆತರುವಾಯ ಆಕಾಶರಾಜನು ತೊಂಡದೇಶಕ್ಕೊಡೆಯನಾಗಿ ಧರ್ಮದಿಂದ ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆಯನ್ನು ನಾಗಿಸಿದನು. ಅವನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸತತವು ಸುಭಕ್ತಿಯೇ ನೆಲೆಸಿತ್ತು ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಧಿ ನೇಮಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜ್ಯವೆಲ್ಲ ಗೋ-ಧನ-ಕನಕ-ಧಾನ್ಯಾದಿ ಸಂಪದುಗಳಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದಿತು ನಾರೀವರ್ಗವೆಲ್ಲ ಲಜ್ಜಾ-ವಿನಯ-ಮರ್ಯಾದೆಗಳ ಮೂರ್ತಸ್ವರೂಪವಾಗಿದ್ದಿತು. ಪುರುಷರು ವರಮಧಾರ್ಮಿಕರೂ ಏಕವಶ್ವೀವ್ರತಸ್ಥರೂ ತಾವಾಗಿದ್ದರು ಎಲ್ಲರೂ ನಿರುದ್ಯೋಗದಿಂದ ವಿಮುಖರಾಗಿದ್ದರು ಆಕಾಲಿಕ ಮರಣವೂ ಕೊಲೆ-ಸುಲಿಗೆ, ಮರೆನೋಸ, ತಗಲು-ತವ್ವಡಿಗಳೂ ಇವುಯಾವವನ್ನೂ ಜನರು ಆ ರಾಜನ ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣದಾಗಿದ್ದರು. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಆಕಾಶರಾಜನ ರಾಜ್ಯ ವೆಂದರಿ ಅಡೊಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ಸುಖದ ನಾಮ್ರಾಜ್ಯವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗದ ಒಂದು ಭಾಗವು ಇದೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾದರೆ ಈ ಆಕಾಶರಾಜನಾಳುವ ನಾಡೇ ಅದೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ತೋರಿ ಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ಣತೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕಾಣುವದು ಅಶಕ್ತವೇ ಕೇವಲ ದೇವನೊಬ್ಬನೇ ಪೂರ್ಣ ಪರಾತ್ಪರನು. ಅವನ ಹೊರತು ಯಾವನೂ ಆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ; ಮುಟ್ಟನು. ಅಂತೆಯೇ ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿಸಿನ ಆಕಾಶರಾಜನೂ ಅವನ ರಾಜ್ಯವೂ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿ ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧತೆ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ 'ವರಲೋಕ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಂತತಿಯು ಮಾತ್ರ ಅವನಿಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಯಸ್ಸು ಹಿಂಚಲಿಸ ಹತ್ತಿತು. ಶರೀರದ ಬಲವೂಚೆಲುವೂ ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಕುಂದಹತ್ತಿದವು. ಆತ

ನಿಗೂ ಆತನ ಪತ್ನಿಗೂ ಪುತ್ರೇಚ್ಛೆಯ ಹುಚ್ಚೇ ಹಿಡಿಯಿತೆನ್ನುವದು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಾಗುವದು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಬಯಕೆಯು ಪ್ರಾಣಿವರ್ಗಕ್ಕೆಲ್ಲವೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು 'ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ಮಾನವಗೆ ಮೋಕ್ಷಲಭಿಸದು' ಎಂದು ಆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬನಿಗಾಗಿಯೇ ಉಸುರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಆಕಾಶರಾಜನು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಹಾರೈಸುವದು ಸಹಜವಾಗಿತ್ತು. ದಂಪತಿಗಳೇವರು ಹಲವು ವಿಧವಾದ ವ್ರತೋಪವಾಸನೆ, ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ, ವಾನಧರ್ಮ, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಇವಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೂ ಹಿಂದುಳಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೈಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಿದುದಾಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕುಲಗುರುವನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಆತನನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿ "ಗುರುಗಳೇ 'ದೇವ-ಗುರು-ಪಿತೃಗಳ ಋಣಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವ ಪುತ್ರನು ಇದುವರೆಗೆ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ" ಎಂದು ಹಲಬಗೆಯಿಂದ ಹಲಬಿಡರು ತಮ್ಮ ದುರ್ದೈವವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತ 'ನಾವು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅದೆಂಥ ಘೋರ ಪಾವಕರ್ಮವನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆವು? ಎಂದು ಮೆರೆಯಿಟ್ಟರು. ಹಾಯ್! ಹಾಯ್! ಮಗನ್ನೆತ್ತಿ ಆಡಿಸಿ ನೊಬಗನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ? ಪುತ್ರೋತ್ಸವವೂ ಆ ಪುತ್ರನಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಚೌಲಾದಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳೂ ಆತನಿಗೆ ಗೈಯ್ಯುವ ಯೌವರಾಜ್ಯಾಭಿಷೇಕವೂ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಹಸರಿನಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಕೇಳಿವ್ಯಥೆಪಡಬೇಕಾಯಿತೇ ಹೊರತು ಅವುಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಸುಖವನ್ನು ಕಾಣುವ ಸೌಭಾಗ್ಯವು ಇದುವರೆಗೆ ನಮಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ದುರ್ವಿಧಿಯೇ ಕಾರಣವು. ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ನಾವು ಯನುಪಾಶದ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾಗಬೇಕಾಯಿತು ಜಗತ್ತಿನ ಜನರಿಂದ 'ಇವರು ಬಂಜೆಗಳು' 'ನಿಪುತ್ರಿಕರು' ಇತ್ಯಾದಿ ದೂಷಣೆಯುಳ್ಳ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಆಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ಸಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಆ ದುರ್ವಿಧಿಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿರುವದು ಆಯ್ತು ನಿರುವಾಯವಾಯ್ತು ನನ್ನಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಚಂದ್ರವಂಶದ ಬೆಳೆಯುವ ಮೊಳಕೆಯು ಕರಿಬಿದ್ದಂತಾಯಿತು! ದೇವಾ! ನಾವು ವಾಪಿಷ್ಠರೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಗುರಿಗೈದೆಯಾ! ನಮಗೆ ಪುತ್ರ ಸಂತತಿಯನ್ನೀಯದೆ ಹೋದರೂ ಧರ್ಮ ಸಂತಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು ನಮ್ಮದರಲ್ಲಿ ಜನಿಸುವಂತೆ ದಯೆಮಾಡಬಾರದೇ! ಇನ್ನೇನು

ಮಾಡುವದು ? ನಾವು ಹೆಂಬಲಿಸುವದೆಲ್ಲ ವೈಧವೇ ಅಹುದು ! ಎಂದು ಗುರುವಿನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರಳು ಕರಗುವಂತೆ ಆ ರಾಜದಂಪತಿಗಳು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದರು. ಮತ್ತು ಅವರು ತಮ್ಮ ಗುರುವನ್ನು ಕುರಿತು—‘ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞರೇ ! ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಪುತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರುವ ಕೃಪೆಯಾಗಬೇಕು’ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು

ಹಲವು ಬಗೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಆಶೆಯಿಂದ ತಾಪಬಡುವ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು ಗುರುವು ಸಾಂತ್ವನಪರವಾದ ನುಡಿಗಳಿಂದ— “ರಾಜ ! ಸಂತಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ಅಜ್ಞ ಜೀವಿಗಳಂತೆ ನೀನು ದುಃಖಮಾಡುವದು ಯುಕ್ತವೇ ? ಶಾಸ್ತ್ರಸಮ್ಮತವಾದ ಪುತ್ರಕಾಮೇಷ್ಟಿ ಎಂಬ ಯಾಗವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು. ಆ ಯಾಗಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಒಂದು ಯೋಗ್ಯ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂಗಾರದ ನೇಗಿಲುಗಳಿಂದ ಆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಶೋಧಿಸು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ವೇದಘೋಷದೊಡನೆ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳಿಸು. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಿದ್ಧಿಸುವದು.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಗುರುವು ತನ್ನ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹಿಂತೆರಳಿದನು.

ಕುಲಗುರುವಿನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ರಾಜನು ಯಾಗಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿಯೊಂದನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಸುವರ್ಣಮಯ ನೇಗಿಲಿನಿಂದ ಅದನ್ನು ಹರಗಿಸ ಹತ್ತಿದನು. ಆಗ ಆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರದಳವುಳ್ಳ ಒಂದು ಅರಳಿದ ಕಮಲ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಕಂಡು— “ಅಹಹ ! ಇದೆಂಥ ಕಮಲವು ? ನಾನಿದುವರೆಗೂ ಇಂಥ ಪುಷ್ಪವನ್ನು ಕಂಡಿರಲೇ ಇಲ್ಲ ! ಎಂದು ಒಳ್ಳೆ ತವಕದಿಂದ ಅದರ ಸನಿಹಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಸ್ವರೂಪಾಕೃತಿ ಯುಳ್ಳ ಒಂದು ಕೂಸನ್ನು ಕಂಡನು. ಅದರ ಮಂಗಲಕರವಾದ ಮುಖವು ವದ್ಯಪತ್ರದಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ನಯನಗಳೂ ರಾಜನನ್ನು ಕೆಲನಿಮಿಷ ಭ್ರಾಂತಗೊಳಿಸದಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಆತನು ಅತ್ಯಂತ ಹರಷದಿಂದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಯಾಲುತ್ವವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದನು. ಆ ಶಿಶುವನ್ನೆತ್ತಿ ತನ್ನೆದೆಗವಚಿ ಕೊಂಡು— “ಅಹಹ ! ಶ್ರೀಹರಿಯ ಮಾಯೆಯು ಅಗಾಧವಾದುದು ! ‘ಮಕ್ಕಳು, ಮಕ್ಕಳು’ ಕಕ್ಕಸಪಡುವ ನನಗೆ ಈ ಅಕ್ಕರೆಯ ಶಿಶುವನ್ನು

ಆತನು ನನಗೆ ದಯವಾಲಿಸಿದನು! ಈ ಕೂಸನ್ನು ಆ ದೇವನು ನನಗಾಗಿಯೇ ಉದ್ಭವಿಸಿರಬಹುದೇ, ಅಥವಾ ಅನ್ಯರಿಗಾಗಿಯೇ? ಎಂದು ಕಿಂಚಿತ್ ಸಂಶಯುಕ್ತನಾದನು. ರಾಜನಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಸಂದೇಹದ ತೊಡಕು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ— “ಆಕಾಶರಾಜ! ಈ ಅಯೋನಿಜ ಕನ್ನಿಕೆಯುನಿನಗಾಗಿಯೇ ನಿರ್ಮಿತವಾದುದು. ಇದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯೂ ಪುಣ್ಯವೂ ಹೆಚ್ಚುವದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಶಿಶುವು ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಸಂರಕ್ಷಿತವಾಗುವದು ಉಚಿತವು.” ಎಂಬದಾಗಿ ಉಂಟಾದ ಆಕಾಶವಾಣಿಯಿಂದ ಬಿಚ್ಚಿ ಹೋಯಿತು.

ಆ ದೇವವಾಣಿಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಆಕಾಶರಾಜನು ನಿಸ್ಸಂದಿಗ್ಧನಾಗಿ ಆ ಕೂಸನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ತೀವ್ರವೇ ತನ್ನ ರಾಜಮಂದಿರದೊಳಹೊಕ್ಕನು. ತನ್ನ ಪ್ರಿಯ ವತ್ತಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಆಕೆಯ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ನೀಡಿದನು. ‘ದೇವಿ! ಹಡೆಯದ ಮಕ್ಕಳೂ ಪಡೆಯದ ಭಾಗ್ಯವೂ’ ನಮ್ಮೊರತು ಇನ್ನಾರಿಗೂ ಲಭಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲೆಂದು ಕೊರಗುತ್ತಿರುವ ನಮಗೆ ತನ್ನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣು ಕುಕ್ಕಿಸುವ ಈ ಚಿಕ್ಕ ಕಂದಮ್ಮನನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಿರುವನು! ಇದನ್ನು ನೀನು ನಿನ್ನ ಔರಸ ಸಂತತಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದ ಮಮತೆಯುಳ್ಳದೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸಂಗೋಪನ ಮಾಡು, ಯಾವ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಏನೊಂದರಿಂದಲೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿಸು.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಗಲೇ ಮಗುವಿನ ಜನನೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಮಿಗಿಲಾದ ಸಂಭ್ರಮೋತ್ಸವವನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿದನು. ದಾನ-ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದನು

ರಾಜಪತ್ನಿ ಧರಣೀದೇವಿಯು— ‘ಅನಾಯಾಸದಿಂದ ತನಗೆ ಕೂಸು ದೊರೆಯಿತು. ತನ್ನ ಬರಿದಾದ ಉಡಿಯು ತುಂಬಿತು’ ಎಂದು ಹಿರಿಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗಿದಳು. ಅವಳು ರಾಜಮಂದಿರದ ನಾರಿಯರಿಗೆಲ್ಲ— “ಇಂದಿಗೆ ನನ್ನ ಬಂಜೆ ತನವು ಹಿಂಗಿತು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನೇ ಈ ಶಿಶುವನ್ನು ನಮಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ವಂಶದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ನೀಡಿರುವನು.” ಎಂದು ಹರ್ಷಾತಿರೇಕದಿಂದ ನುಡಿದಳು. ಮುಂದೆ ಅವಳು ಆ ಕೂಸನ್ನು ವರೋವರಿಯಿಂದ ಸಲಹಹತ್ತಿದಳು. ರಾಜನೂ ಕೂಡ ಮೇಲೆ

ಮೇಲೆ ದರಬಾರಿನಿಂದ ಅರಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೂಸಿನ ಸಮಾಚಾರ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವನು. ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡುವನು. ಆ ಸೊಬಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ರಾಜ್ಯಕಾರಭಾರದ ಕಡೆಗಿರುವ ತನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಮರೆಯುವನು. ಅಹಹ! ಮಕ್ಕಳ ಮೋಹವು ಎಂತಹದು ||

ಶ್ರೀಹರಿಯ ಕೃಪೆಯಿಂದ ರಾಜನಿಗೆ ಕನ್ನಿಕೆಯು ದೊರೆತಳು. ಆ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಆತನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಧರಣೀದೇವಿಯು ಗರ್ಭವತಿಯಾದಳು. ಮಂತ್ರ ವಿಜ್ಞೇದದ ಸಂಶಯಮಡುವಿನ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿಸಿಕ್ಕ ಆಕಾಶ ರಾಜನಿಗೂ ಅವನ ಸತಿಗೂ ಹಿಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು ಗರ್ಭಿಣೀಸ್ತ್ರೀಯು ಳಿಗೆ ಜರುಗಿಸುವ ಸಂಸ್ಕಾರ ವಿಧಿಗಳೆಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತದಂತೆ ನಡೆಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆಕೆಗೆ ಊಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಯಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು ಗರ್ಭಿಣಿಗೆ ಐದನೆಯತಿಂಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲು ಸೀಮಂತಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಡಗರದಿಂದ ಮಾಡಿದರು ಆಪ್ತೇಷ್ಟವರ್ಗದವರಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಹೊಮ್ಮುಡಿಸುವ, ಉಡಿತುಂಬುವ ಮರ್ಯಾದೆಗಳು ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆಶ್ರಮದ ಋಷಿಪತ್ನಿ ಯರು ಗರ್ಭವತಿ ಧರಣೀದೇವಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ರಾಜ್ಞಿಯೆಗೆ ತಕ್ಕವಾದ ಮನ್ನಣೆಯಿಂದಲೂ ಸಡಗರದಿಂದಲೂ ಉಡಿತುಂಬಿದರು. ಉದ್ಯಾನೋಪನಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಿನ ವನಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಶುಭಾಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿ ಆರತಿ ಮಾಡಿದರು. ಮನಸೋಕ್ತವಾಗಿ ಹರಸಿದರು

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಧರಣೀದೇವಿಯು ತನ್ನ ಬಸಿರಿನ ನವಮಾಸಗಳನ್ನು ಸೊಗಸಿನಿಂದ ಕಳೆದು ಹತ್ತನೆಯತಿಂಗಳಿನ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ರವಿಶಶಿಗಳ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಮೀರುವ ಸ್ವರೂಪವುಳ್ಳ ವರಪುತ್ರನನ್ನು ಹೆತ್ತಳು. ಅಂದು ಸೂರ್ಯನು ಕನ್ಯಾರಾಶಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಚಂದ್ರನು ರೋಹಿಣೀತಾರೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಕೂಸಿನ ಜನ್ಮದಿನವು ಶುಕ್ಲ ಪಕ್ಷದ ದಶಮಿಯ ಗುರುವಾರ ಸಂಜೆಯದಾಗಿತ್ತು.

ರಾಜನು-ತನಗೆ-ಪುತ್ರ ವ್ರಾಪ್ತಿಯಾದ ಅನಂದವನ್ನು ಉತ್ಸವದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದನು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗೆ ಬಹುಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ, ಅನೆ-ಕುದುರೆ-ಆಕಳುಗಳನ್ನೂ ನವವಿಧದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನೂ ದಾನ

ಮಾಡಿದನು ಮಗನ ಜಾತಕಮೋಕ್ಷವನಂತೂ ಸರಿಯೇ. ಆತನು ಆದ ರೊಡನೆ ತನಗೆ ಯಾಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಕನ್ಯೆಯ ನಾಮಕರಣ ವಿಧಿಯನ್ನೂ ನೆರವೇರಿಸಿದನು ಮಗಳಿಗೆ 'ಪದ್ಮಾವತಿ' ಎಂದೂ ಮಗನಿಗೆ 'ವಸುದಾನ' ಎಂದೂ ಹೆಸರಿಡಿಸಿದನು. ಭೂಮ್ಯಂತರ್ಗತಸ್ಥಿತಪದ್ಮದಲ್ಲಿಂದ ದೊರೆದ ಕನ್ಯೆಗೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯೆಂಬ ಹೆಸರೇ ಅನ್ವರ್ಥಕವಾಯಿತು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಅವತರಿಸಿದ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನೂ ವಸುದಾನನ್ನೂ ರಾಜ-ರಾಣಿಯರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸಲಹೆಹತ್ತಿದರು ಅವರ ಸಂಗೋಪನವನ್ನು ಒಳ್ಳೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ತಾವೇ ವಹಿಸಿದರು ನಲಿವಾಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಮುಖನೋಡಿ ಅಕ್ಕರತೆಗೊಳ್ಳುವರು ಅವಕ್ಕೆ ಏನೊಂದು ಅಳುವಾದಲ್ಲಿ ಬಹುಪರಿಯಿಂದ ರಮ್ಮಿಸುವರು. ಮಕ್ಕಳ ತಿನಿಸು-ಉಣಿಸು, ಉಡಿಗೆ-ತೊಡಗ, ಆಟ-ನೋಟಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವರ ದಿನದ ಬಹುಕಾಲವು ಕಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಆಕಾಶರಾಜನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ರಾಜ್ಯಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮರೆತು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆಕಾಶ ರಾಜನು ಕಲಂಕವಿಲ್ಲದೆ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಶೋಭಿಸುವ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಚಂದ್ರನಂತೆ ವರ್ಧಿಸುವವರನ್ನು ನೋಡಿ ಹರುಷಿತನಾದನು. 'ನಾನು ಹಲವು ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ನನ್ನ ಇಹ-ಪರಗಳ ಸಾಫಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಎರಡುರೂಪಗಳಿಂದ ಈ ಮಕ್ಕಳು ನನಗೆ ಲಭಿಸಿದರು' ಎಂದು ನುಡಿಯುವನು.

ಹೀಗೆ ಸುಖದಲ್ಲಿದ್ದರಾಜನ ಮಗಳೂ, ಮಗನೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವವನ್ನು ನೀಗಿ ಬಂದ ಬಾಲ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹಿಂದೊಗೆದರು. ಪದ್ಮಾವತಿಯಂತೂ ಯೌವನಾ ವಸ್ತ್ರೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿಯೇ ನಿಂತಳು. ಮಗಳುಮದುವೆಗೆ ತಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನವಳಾದಳೆಂದು ರಾಜ-ರಾಣಿಯರಿಗೆ ಸಂತೋಷ. ಅದರೊಡನೆ ಆಕೆಗೆ ತಕ್ಕ ಪತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ ಒಂದು ಚಿಂತೆ; ರಾಜನು ವರಶೋಧನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಗನಾದನು ಮಗವಸುದಾನನಿಗೂ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿ ವ್ರತಬಂಧ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಗುರುಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿ ರಾಜರಿಗವಶ್ಯವಾದ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದನು. ಇಂತು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳ ಉತ್ಪರ್ಷೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಾಜನು ದಿನಗಳೆಯಹತ್ತಿದನು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಮೃಗಯಾರ್ಥವಾಗಿ ಶೇಷಗಿರಿ ತಟದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಸಂಗತಿಯ ವರ್ಣನೆಯು ಈ ಮೊದಲು ಬಂದಿದೆ. ಆತನು ಬೇಟೆ ಯಾಡಿ ಒಂದು ಮದ್ದಾನೆಯ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಗಿರಿಯನ್ನಿಳಿದುದನ್ನೂ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಆನೆಯು ಅವನಿಂದ ಅಂತರಿಸಿ ಹೋಗಲು ಆತನು ಆ ಅರಣ್ಯದ ಸಮೀಪ ದಲ್ಲಿದ್ದ ರಮ್ಯವನವೊಂದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ತಾನೇರಿದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮುಂದೂ ಡುತ್ತ ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನು. ಅದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶರಾಜನ ಮಗ ಳಾದ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ತನ ಓರಗೆಯ ಗೆಳತಿಯರೊಂದಿಗೆ ವನವಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದರು ಹಲತೆರದ ಸೌಗಂಧಯುಕ್ತ ಹೂಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರೆಲ್ಲ ಆಗಿನ ವಸಂತಕಾಲದ ಬಿಸಿಲಿನ ಬೇಗೆಯಿಂದ ಬೆಂದು ಬಳಲಿ ಒಂದು ಮಹಾವೃಕ್ಷವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ ವಿಶ್ರಮಿಸಿದ್ದರು ಅವರಾಡುವ ಮಾತುಗಳೂ, ಅವರ ಹರಟೆಯೂ ಅವರ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ತಕ್ಕ ಬಗೆಯಿಂದಲೇ ಅವರವರಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದವು. ಅವರ ವನ ದಲ್ಲಿಯ ವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಯಾರೊಬ್ಬರಿಂದ ತಡೆಯೂ, ಭೀತಿಯೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿದ್ದವು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಓರಗೆಯವರಾಗಿದ್ದರೂ ಸಂವತ್ತಿನ ಸೊಬಗಿನಿಂದಲೂ, ಕುಲ ಶೀಲ ವೃತ್ತಿಗಳಿಂದಲೂ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ತರಗತಿಯುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು ಆದರೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಮೇಲು-ಕೀಳುಗಳೆಂಬ ತಾರತಮ್ಯದ ಹೆಮ್ಮೆಯಿರಲಿಲ್ಲ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ರಾಜನ ಮಗಳಾದರೂ ಗೆಳತಿಯರೆಲ್ಲರೊಡನೆ ಬೆರೆತು ಒಳ್ಳೆ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು, ನಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಕುಳಿತು ಸರಸವಾಡುವ ಆ ಸವಿಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸರಿಕರೆದುರು—ದುರಭಿಮಾನ, ಗರ್ವ, ಕಪಟ, ಮೋಸ ಮುಂತಾದ ಕೀಳುತನ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಹೀಗೆ—ಅವರ ಅಂದಿನ ಸೂಗಸಿನ ವನವಿಹಾರ ನಾಗಿತ್ತು.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ತನ್ನ ಸಖಿಯರೊಡನೆ ಒಂದು ಮರದ ತಂಪಾದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಅವರ ಮುಂದುಗಡೆಯ ಮಾರ್ಗ ವನ್ನು ಬಳಸಿ ನಾರದ ಮುನಿಯು ನೇರವಾಗಿ ಅವರಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಬರುವವನ್ನು ಕಂಡರು. ಆದರೆ ಅವರು ಅವನನ್ನು ಋಷಿಯೊಬ್ಬನೆಂದೇ ಅರಿತರಲ್ಲದೆ ನಾರ ದನೆಂದವರು ಗುರುತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಋಷಿಯ ಮಂದ ಹಾಗೂ ಸ್ವಲಿತ ಗತಿಯಿಂದ

ಆತನು ಮುಪ್ಪಿನ ಮುದುಕನೆಂದವರು ಸಹಜವಾಗಿ ತಿಳಿದರು ಅವನ ಉದ್ದವಾದ ಕೆಂಜೆಡೆಗಳೂ ಭಸ್ಮದಿಂದ ಲೇಪಿತವಾಗಿದ್ದ ಶುಭ್ರವಾದ ಶರೀರವೂ, ಅವನ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ನಾಮಜಪ ಸರವೂ, ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಣೆಯೂ ಪದ್ಮಾವತಿ ಮೊದಲಾದ ಸವಿಯರೆಲ್ಲರಲ್ಲಿ 'ಇವನೊಬ್ಬ ಪೂಜ್ಯ ನಿರುವನು' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯುಂಟಾಗಿತ್ತು. ಆ ಋಷಿಯು ಮುಖದಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ 'ವೈಕುಂಠಪತೇ! ನಾರಾಯಣಾ! ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ!' ಎಂಬ ನಾಮೋಚ್ಚಾರ ನಡೆಯಿಸಿದ್ದನು. ನಡನಡುವೆ ಬಿಸಿಲಿನ ಆಯಾಸವನ್ನಾತನು ಹೊಂದಿರುವನೆಂಬದರ ಸೂಚಕವಾದ 'ಉಶ್' ಎಂಬುದು ಆತನ ಮುಖಶ್ವಾಸದಿಂದ ನಿಡಿದಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಸ್ವರೂಪದ ಆ ಋಷಿಯು ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಗೆಳತಿಯರೊಡನೆ ಕುಳಿತ ಮರವನ್ನೇ ಕಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಆಗ ಅವರೆಲ್ಲರು ಬಹಳವಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿದ ಮಾತುಕತೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಆ ಋಷಿಯತ್ತ ಚೆಲ್ಲಿದರು. ಇವನು 'ನಮ್ಮಜ್ಜನು' 'ನಮಗೆ ಪೂಜ್ಯನು' ಎಂಬ ಗೌರವಬೀರುವ ಮನಸ್ಸನ್ನೊಪ್ಪಿದರು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಸಖಿಯರೊಡ್ಡೊಬ್ಬರಾಗಿ ಬಂದು ಆತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಋಷಿಯಿಂದ 'ಸುಖಮಸ್ತು' ಎಂಬದಾಗಿ ಹರಕಹೊಂದಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ವಂದಿಸಿದ ಆಕಾಶ ರಾಜಪುತ್ರ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು— 'ತಾಯಿ ತೀವ್ರವೇ ನಿಮಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲಿ' ಎಂದು ಆಶೀರ್ವಾದದ ಮಾತು ನುಡಿದರು.

ಹರಕೆಯ ತಾರತಮ್ಯಯುಕ್ತ ವಾಣಿಗಳಿಂದ ಪದ್ಮಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಕೌತುಕ ವೆನಿಸಿತು. ತನ್ನ ಹಿಂಡು ಜನ ಗೆಳತಿಯರಿಗೆ ಋಷಿಯು ಕೊಟ್ಟ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ತಾನು ಪಡೆದ ಅಶೀರ್ವಾದವು ಮೇಲೆತ್ತರವಾದುದೆಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಯಿತು. ಹಾಗೂ ಅವಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ತರದ ಗೌರವದ ಅಂಕುರವು ಮೊಳೆಯಿತು. ಆ ಋಷಿಯು ಯಾರಿರುವರೆಂಬುದನ್ನರಿಯುವ ಕುತೂಹಲವು ಆಕೆಯಲ್ಲುಂಟಾಯಿತು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಸಖಿಯರಿಗೆ— 'ಗೆಳತಿಯರೆ! ಈ ನಿರ್ಮಾಣುಷವಾದ ಅರಣ್ಯದ ವನದಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಸಂಚರಿಸುವ ಈ ದಿವ್ಯ ಮುನಿಪೋತ್ತಮನು ಯಾರಿವರೆಂಬದನ್ನು ವಿನಯದಿಂದ ಅವರವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿರಿ.' ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಸಖಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಆಕೆಯ ಕೆಳದಿಯರು ಆ ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಶ್ರಮವನ್ನು ಪರಿ

ಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮುನಿಯನ್ನು ಕಂಡು— ‘ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞರಾದ ಮುನಿಗಳೇ ನೀವು ಯಾರು? ಈ ನಿರ್ಜನವಾದ ಅರಣ್ಯವನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ವಿಚಾರ ವೇನು? ನಮ್ಮ ಪ್ರೇಮದ ಸಖಿಯಾದ ಪದ್ಮಾವತಿಯವರು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದುದರಿಂದ ನಾವೀಗ ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅನ್ಯಥಾ ಗೃಹಿಸಬಾರದು’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯುಕ್ತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ನಾರದನು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದಿದನು. ಆಗ ಆತನು, ಮಕ್ಕಳೇ! ನಾನೇನು ನಿಮ್ಮ ಪದ್ಮಾವತಿಯಳಿಗೆ ಹೊರಗಿನವನಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಕುಲಗುರುವು ನಾನಾಗಿರುವೆನು. ಇದು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೂ ನಾನೀಗ ತಿಳಿಸುವೆನು. ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಹಾಗು ಹಿಂದಿನಂತ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು—‘ಮಗಳೇ ಇತ್ತಬಾರಮ್ಮ ನೀನು ನನ್ನ ಪರಿಚಯವನ್ನರಿಯೆ. ನಾನು ನಿನ್ನ ಇತ್ತಂಭೂತ ಹಾಗು ಭವಿಷ್ಯತ್ ವರ್ತತ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನರಿತಿರುವೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳುವದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಕೌತುಕ ವಾಗುವದಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಹೃದಯದ ಅಂತರಾತ್ಮನಿಗೆ ನೀನು ಸೇವಿಸಲ್ಪಿಸುವಿ. ಬಾ. ಮಗು. ಮುಂದೆಬರು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಸ್ತನಾಮುದ್ರಿಕೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರದಬಲದಿಂದ ನಿನ್ನ ಸಲ್ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವಿವರಿಸುವೆನು. ಎಂದು ನುಡಿದನು. ತಾನು ಇದೀಗ ಪ್ರಾಯದ ಸೋಪಾನವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿದ ಆಕೆಗೆ ತುಸು ಸಂಶಯವುಂಟಾದರೂ ಆತನಲ್ಲಿ ಪಿತೃ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದಳು. ತಾನು ಆತನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ‘ತಾತ! ಇದುಕೇಳ್ಳಿ. ನನ್ನ ಅಂಗೈಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿರಿ. ನನ್ನ ಆಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಗ್ರಹಾದಿಗಳ ಬಲಾಬಲತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ’ ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಆಗ ನಾರದನು ಆಕೆಯ ವದಂತಲದಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಹಸ್ತವನ್ನು ನವಿರೆವೆಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಿದ ತನ್ನ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಒಳ್ಳೆ ಆಳವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ— ‘ತಾಯಿ! ಆಕಾಶಗುನರಿ! ಪದ್ಮಾವತಿಯೆ! ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ನಿನ್ನನ್ನು ವರಿಸುವನೆಂಬದನ್ನು ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ಹಸ್ತದಿಂದೆ ಕಾಣುವೆನು.’ ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಆಗ ಅವಳು ‘ತಾತಾ! ಇದು ಚೇಷ್ಟೆಯೇಕೆ?’ ಎಂದು ಕೈಹಿಂದೆಗೆಯುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ನಾರದನು ‘ತಾಯಿ! ಇದು ಅನೃತವಾಕ್ಯವಲ್ಲ. ಅಮೃತ ವಾಕ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸು.

ನಾನು ವಿಶದ ಪಡಿಸುವ ನಿನ್ನ ಹಸ್ತವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಒರೆಹಚ್ಚಿ
 ವಿಶ್ವಾಸವು ಫಲದಾಯಕವಲ್ಲವೇ? ಎಲ್ಲರೂ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಬಯಸುವರು
 ಅದೇ ಸಮಂಜಸವು. ನೀನು ಕೈಹಿಂದೆ ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ದೇವತೆಗಳೂಕೂಡ
 ಮನ್ನಿಸಿದ ಈ ಸಾಮುದ್ರಿಕೆಯನ್ನಲ್ಲಗಳೆಯುವಿಯಲ್ಲ! ಇದು ನನ್ನ ಚೇಷ್ಟೆ
 ಯಲ್ಲ. ನೀನು ಆಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆಮಾಡಿದ ಚೇಷ್ಟೆ. ಎಂದು ನುಡಿದನು ಆಗ
 ವಿಚಾರವಂತೆಯಾದ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಕೈಮುಂದೆಮಾಡಿ-ತಾತ !
 ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನನ್ನ ಹಸ್ತವನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ನನ್ನ ಮುಂದಿನ
 ಆಗು-ಹೋಗುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿ ಎಂದು ನುಡಿದಳು ಆಗ ನಾರದನು ತನ್ನ
 ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ- 'ತಾಯಿ! ನಿನ್ನ ಅಂದವಾದ ಮುಖವು
 ಬಾಲಚಂದ್ರನಂತೆಯೂ, ಕಣ್ಣುಗಳು ಕಮಲದೇಸಳುಗಳಂತೆಯೂ ಸೂಗ
 ಸಾಗಿ ತೋರುವ ನಾಸಿಕವು ತಿಲಕುಸುಮದಂತೆಯೂ ಎಸಯುತ್ತವೆ. ಕಪೋಲ
 ಗಳು ದರ್ಪಣಕಾಂತಿಯನ್ನೂ ಹುಬ್ಬುಗಳು ಧನುಸ್ಸಿನಾಕಾರವನ್ನೂ ಹೊಂದಿ
 ಶೋಭಿಸುವವು. ದಾಡಿಮದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಹೋಲುವ ಹೆಲ್ಲುಗಳೂ ಕೆಂಪು
 ರಾಗರಂಜಿತತುಟೆಗಳೂ ಕೋಮಲವಾದ ನಾಲಿಗೆಯೂ ವರ್ಣನೆಗೆ ತಕ್ಕವುಗಳಾ
 ಗಿರುವವು. ಭ್ರಮರವರ್ಣದ ಮುಂಗುರುಳುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಪ್ಪು ಕೂದಲು
 ಗಳು ನಿನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯದ ಶಿಖರವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವದು. ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ
 ನಿನ್ನ ಹಣೆಯೆಂಬದು ಮಣಿಮಯ ಪೀಠದಂತಿದ್ದು ಅದು ನಿನ್ನ ಸುಷ್ಪ
 ವಾದ ಅವೃಷ್ಟವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವದು. ಪದ್ಮಾವತಿ! ಪದ್ಮ ತಲ
 ದಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ನಿನ್ನ ಹಸ್ತಗಳ ಶೋಭೆ ಮಿಗಿಲಾಗಿರುವದು ಬಾಲ
 ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಕಂಠವು ಒಳಸೇರುವ ತಾಂಬೂ
 ಲದ ರಸವನ್ನು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋರ್ಪಡಿಸುವದು. ನಿನ್ನ ಎದೆಯ ಪ್ರದೇಶವು
 ಕಿರಿದೆತ್ತರದ್ದು. ನಿನ್ನದರವು ಬಾಳೆಯ ಎಲೆಯಂತೆ ತೆಳುವಾಗಿಯೂ ಸುಳಿನಾ
 ಭಿಯು ಕಮಲದಂತೆಯೂ ಇರುವದು ಬಾಳೆ ಕಂಬಗಳಂತೆ ಆಕಾರವಿರುವ
 ನಿನ್ನ ತೊಡೆಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ಶರೀರದ ಸೊಬಗು ಎದ್ದು ನಿಂತಂತೆ ಭಾಸವಾಗು
 ವದು ಮಗು! ಪದ್ಮಾವತಿ! ನೀನೇನು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸುಕೃತಗಳನ್ನಾಚರಿಸಿದೆಯೋ
 ಏನೋ! ತತ್ಪಲವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಸರ್ವಸಲ್ಲಕ್ಷಣಗಳೆಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ಸ್ವಕಾರವಾಗಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕರಪದ್ಮವನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ನುಡಿದು ಕೂಡಲೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಪದ್ಮಾವತಿ ಮೊದಲಾದವರು ನೋಡ ನೋಡುತ್ತಿರುವಷ್ಟ ರಲ್ಲಿಯೇ ನಾರದನು ಅಂತರ್ಧಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದನು. ಮತ್ತು ತಾನೊಂದು ಯೋಚಿಸಿದ ಕಾರ್ಯದ ಅರ್ಥಾತ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣದ ಅರ್ಪಭಾಗವು ಮುಗಿದು ದೆಂದು ಹರುಷಹೊಂದಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟು ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ಆವಾಸವೆನಿಸಿದ್ದ ಶೇಷಾಚಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋದನು.

ಇಂತಿದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮೃಗಯಾವಿಹಾರದಿಂದ ಮೊದಲಾಗಿ ನಾರದನು ಶೇಷಾಚಲದಿಂದ ಮರೆಯಾದವರೆಗಿನ ವರ್ಣನೆಯು.

೭ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಈ ಮೊದಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ಹಯತನ್ನೇರಿ ಆನೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಳಿ ಸುತ್ತ ಪದ್ಮಾವತಿಯೂ ಆಕೆಯ ಸಖಿಯರೂ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದನೆಂಬದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆ ಆತನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ಆನೆಯು ಅವನಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಅವನದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಮೊದಲಾದವರು ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಓಡುತ್ತ ಬಂದಿತು. ಆ ಸಖಿಯರೆಲ್ಲ ಅದೇ ಬಂದು ಹೋದ ನಾರದರು ಹೇಳಿದ ಸಾಮುದ್ರಿಕೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ನಡೆಯಿಸಿದ್ದರು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆನೆಯು ಫೀಳಿಡುತ್ತ ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೇ ಸಾಗಿಬರುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡು ಭಯಗೊಂಡರು ಮರದ ಬೊಡ್ಡೆಯ ಮರೆಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೊಬ್ಬರು ಬಿದ್ದುಕೊಂಡರು. ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಆ ಮದ್ದಾನೆಯು ಹೋಯಿತೋ ಹೇಗೋ ಎಂದು ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದ ಕೈಗಳೆರಳುಗಳ ಸಂದಿನಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಹತ್ತಿದರು ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಭಯಪ್ರದವೆನಿಸಿದ್ದ ಆನೆಯು ಕಾಣಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕುಕ್ಕಿಸುವ ರವಿಕಾಂತಿಯಿಂದ ಮಿಗಿಲಾದ ಪ್ರಕಾಶಮಾನನಾದ ದಿವ್ಯಪುರುಷನೊಬ್ಬನು ಅಶ್ವಾರೂಢನಾಗಿ ನಿಂತದು ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಆತನು ನವರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಆಭರಣಗಳಿಂದಲೂ ಮೃಗಯಾರ್ಥವಾಗಿಯೇ ಧರಿಸಿದ ಉಡುಪು-ತೊಡವುಗಳಿಂದಲೂ ಬಗಲಿಗಿರಿಸಿದ ಬಾಣ-ಬತ್ತಳಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ ಒಳಿತಾಗಿ ಶೋಭಿವಂತನಾಗಿದ್ದನು. ಆತನ ಈ ಅಪೂರ್ವವಾದ ಸಡಗರವನ್ನು ಆ ಯುವತಿಯರೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಭ್ರಮರಗಳನ್ನು ಕರಪಲ್ಲವಗಳೆಂಬ ಕಮಲಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವನ್ನಾಗಿಮಾಡಿ ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡರು. ಮನದಣಿಯವಂತೆ ತಾವಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರು. ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡದೆಬಂದ ಆತನನ್ನು ಗಜರಾಜವು ಈ ವನಕ್ಕೆ ಆ ಪುರುಷನು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ತನ್ನ ಸೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ಆತನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಫೀಳಿಡುತ್ತ ಆತನನ್ನು ದಯಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ವನಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಓಡಿಹೋಯಿತು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಪುನಃ ಆದನ್ನು ಬೆಂಬಳಿಸಿ ಬೇಟೆಯಾಡಬೇಕೆಂದು ಹವಣಿಸಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಆ ವನದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಿಂತ ಪದ್ಮಾವತಿ ಮೊದಲಾದ ಕನ್ನಿಕೆಯರು ಆತನ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸೆಳೆದದ್ದರಿಂದ ಅವನ ಆ ಹವಣಿಕೆಯು ಬಯಲಾಗಿ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರನ್ನೇ ಮಿಕಿ ಮಿಕಿ ನೋಡುತ್ತ ಹತ್ತಿದ ಕುದುರೆಯನ್ನಿಳಿಯದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತನು. ಗಜರಾಜವು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ತನ್ನ ಸೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಹೋದದ್ದನ್ನೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ತಮ್ಮನ್ನು ಒಂದೆಸವನೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವದನ್ನೂ ಕಂಡು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಸಖಿಯರೆಲ್ಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಕಡೆಗೆ ತಮ್ಮ ಬೆರಳುಮಾಡಿ ತೋರಿಸುತ್ತ ತಮ್ಮತಮ್ಮೊಳಗೆ ಪಿಸುಪಿಸು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಸಖಿಯರಲ್ಲೋರ್ವಳು ಇನ್ನೊಬ್ಬಳಿಗೆ—‘ಗೆಳತಿ ! ನೋಡಿದಿಯಾ ಆ ಕಿರಾತನನ್ನು. ಆತನೆಷ್ಟು ಚೆಲುವನಾಗಿರುವನು? ಅವನ ಕಣ್ಣುಗಳೆಂಬ ಕಮಲಗಳು ಎಂಥ ಮನಹರವಾಗಿರುವವು ? ಆತನ ಮುಖಮುದ್ರೆಯು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೋರುವದರಿಂದ ಅವನೊಳ್ಳೆ ಬಲವಂತನಾಗಿರಬಹುದಲ್ಲವೆ ? ತ್ರಿಭುವನ ಬಲಯುತನವನಾದ್ದರಿಂದಲೇ ಆಗೋ ಆ ಪರ್ವತಪ್ರಾಯವಾದ ಮದ್ದಾನೆಯು ಅವನಿಗೆ ಸೊಂಡಿಲಿನಿಂದ ಶರಣುಮಾಡಿ ಓಡಿಹೋಯಿತು ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ತನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೆ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಈ ಮೆಲ್ವಾತುಗಳು ಬಲು ಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕರ್ಣಪಟಲಗಳನ್ನು ಒಳಸೇರಲು ಪದ್ಮಾವತಿಯಳಿಗೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ನೋಡುವ ಕೂತುಹಲವಿಮ್ಮಡಿಸಿತು. ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಆತನನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿನೋಡಿದರೂ ಅವಳ ಮನದಣಿಯಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಕಿವಿಗಳು ಅವನ ಹೆಸರು—ದಸೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಹಾತೊರೆದರೂ ಅವಳ ನಾಲಗೆಯು ಆ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಮ್ಮತಿಸದಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಸಖಿಯರನ್ನು ಕುರಿತು—‘ ಗೆಳತಿಯರೇ ನಮ್ಮೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ನಿಂತ ಆ ಕಿರಾತರೂಪನಾದವನು ಯಾರು ? ಅವನ ದೇಶ-ಕೋಶ, ತಾಯಿ-ತಂದೆ, ಕುಲ-ಶೀಲಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿರಿ ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಆ ಗೆಳತಿಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ—‘ ಎಲೈ ಮಹಾನ್ ! ನೀವು ಯಾರು ? ನಿಮ್ಮ ನಾಡಾವುದು ? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಹೆತ್ತ ಪುಣ್ಯವಂಶರದಾರು ? ಪುರುಷರಿಲ್ಲದ ಈ ವನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಉದ್ದೇಶವೇನು ?

ಈ ಎಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ಸಾಗ್ರ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುವಿರೆಂದು ಆಶಿಸುವೆವು. ಹಾಗೂ ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜಪುತ್ರಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯವರ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವಿಹಾರಸ್ಥಾನವಿರುವದರಿಂದ ತಾವು ತೀವ್ರವೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಕಾಲ್ಕೆಗೆಯುವದು ಉತ್ತಮವು' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಗೆಳತಿಯರು ಎದುರುಬಂದು ತನ್ನನ್ನು ನುಡಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೂ ಅವರು ಕೊನೆಗೆ ತನಗೆ ಭೀತಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದದ್ದೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಮಹತ್ವವೆನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆಗಲಾತನು 'ಕನ್ನಿಕೆಯರೇ ನೀವು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವದು ಉತ್ತಮವಿದ್ದರೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಾರ್ಯದ ಉದ್ದೇಶವೊಂದನ್ನೇ ತಿಳಿಸುವದಾದರೆ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸದೆ ಆ ನಿಮ್ಮ ಸಖಿ ರಾಜಪುತ್ರಿಯಳಿಗೇ ತಿಳಿಸುವೆನು' ಎಂದು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತನ್ನ ಎಡಗೈ ಬೆರಳನ್ನು ಮುಂದೆಮಾಡಿ ಆಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು. ಆಗ ಸಖಿಯರು ಮಾರುನುಡಿಯಲರಿಯದೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನೇ ನೋಡಹತ್ತಿದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನಂತೂ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಅಸದೃಶರೂಪ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಮಿಡುಕಹತ್ತಿದನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಹಾಗೂ ಗೆಳತಿಯರ ದೃಷ್ಟಿಗಳು ತನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿದ್ದರೂಕೂಡ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಆ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷಿಸದೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಕಡೆಗಣ್ಣಿನ ನೋಟದಿಂದ ಪರಮ ಸುಂದರನಾತನನ್ನು ನೋಡುವದರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನಳಾಗಿದ್ದಳು

ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಗ್ನಳಾದ ಪದ್ಮಾವತಿಯಿಂದ ಏನೊಂದು ಮಾತುಗಳು ಹೊರಟು ಆತನನ್ನು ವಿಚಾರಿಸದಾದರಿಂದ ಆ ಸಖಿಯರು ತಾವೇ ಆತನನ್ನು ಕುರಿತು ಉಪರಿಧರ್ಮತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೇ ಪುನಃ ಕೇಳಿದರು.

ಈಗ ಮಾತ್ರ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರಕೊಡದೆ ಗತ್ಯಂತರವುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ತಾನು ಆ ಸಖಿಯರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಕಾಮುಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಹತ್ತಿದ್ದು ಆಯುಕ್ತವೆಂದೇ ಆತನ ಭಾವನೆಯಾಗಿ ಆ ದೋಷ ಮರೆಮಾಜುವದಕ್ಕಾದರೂ ಆತನು ಆ ಸಖಿಯರೊಡನೆ ಮಾತಾಡ

ಬೇಕಾಯಿತು ಆಗ ಅವನು 'ಕನ್ನಿಕೆಯರೇ! ನಾನು ಚಂದ್ರವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು, ವಸುದೇವ-ದೇವಕಯರೆಂಬವರು ನನ್ನ ಮಾತಾ-ಪಿತೃಗಳು. ಹಲಾಯುಧನಾದ ಬಲರಾಮನೇ ನನ್ನ ಅಣ್ಣನು ಸುಭದ್ರೆಯು ನನ್ನ ಚಿಕ್ಕ ಸಹೋದರಿ. ಪಂಚವಾಂಡವರೆನ್ನಗೆ ಸಂಚವ್ರಾಣಗಳನ್ನಿಸಿದ ಅಪ್ಪರು ಶ್ರಾವಣಕೃಷ್ಣದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೃಷ್ಣವರ್ಣದ ತಾಯಿಯಿಂದ ನಾನು ಜನಿಸಿದೆ ನಾದ್ದರಿಂದ 'ಕೃಷ್ಣ' ಎಂಬ ಅಂಕತದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸಂಬೋಧಿಸುವರು. ಈಗ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯೋದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಕನ್ಯಾವೇಕ್ಷೆಯೇ ತನ್ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿಯೇ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವೆ. ಇವೆಲ್ಲವು ನನ್ನ ಸಂಬಂಧದ ಸಂಗತಿಯಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಈ ರಾಜಪುತ್ರಿಯ ಕುಲ-ಗೋತ್ರಾದಿಗಳನ್ನು ಅವಳ ಮುಬದಿಂದಲೇ ಕೇಳುವ ಆಶೆ ನನಗಾಗಿದೆ. ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಂತುಷ್ಟತೆಯುಂಟಾಗಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೋರಿಸದೆ ಸಹಜಮುದ್ರೆಯಿಂದ ಪದ್ಮಾವತಿಯು 'ಕರಾತಸ್ವರೂಪನೆ! ಈ ತೋಂಡದೇಶವನ್ನು ಧರ್ಮದಿಂದ ಪರಿವಾಲಿಸುವ ಆಕಾಶರಾಜನೆಂಬವನ ಮಗಳನ್ನಿಸಿದ 'ಪದ್ಮಾವತಿ'ಯು ನಾನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಚಂದ್ರಕುಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವಳು ನನ್ನ ಪಿತೃಸಂಶವು ಅತ್ರಿಗೋತ್ರದಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದುದು ಇದಿಷ್ಟೇ ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ನನ್ನ ಸಂಗತಿಯು ಇದೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ವ್ರಯೋಜನವು ನಿಮಗೇನು? ಇನ್ನು ನೀವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಪಯಣ ಬಿಳಿಸಿರಿ! ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ನುಡಿದಳು.

ಪದ್ಮಾವತಿಯ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದುವರಿದನು. " ಪದ್ಮಾವತಿ ಕೇವಲ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವೆ ಈಗ ನೀನಾಡಿದ ನಿಷ್ಕರ ನುಡಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಬಾಧಿಸವಾದರೂ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮೃದುಸುಡಿಗಳನ್ನಾಡುವದು ನಿನಗೆ ಭೂಷಣವು. ಅಶನಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನ್ನವನ್ನೂ ತೃಷಾರ್ಥರಿಗೆ ಜಲದಾನವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಪುಣ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೆಂದು ಮನುಮುನಿಪರುಗಳ ವಾಕ್ಯವುಂಟು. ಅದರಂತೆ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಯಸಿ ಬಂದಿರುವೆನಾದುದರಿಂದ ನನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ದೂರೀಕರಿಸದೆ ಆನಂದವನ್ನು ಪಡೆದು ಅದರಿಂದಾದ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಉತ್ತಮಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದು ' ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನುಡಿದು ಬಿಟ್ಟನು

ವಿಷಯವಾಸನಾನುರಕ್ತನಲ್ಲಿ ಭಯ—ಲುಚ್ಚೆಗಳು ಲವಲೇಶವಿರುವ ದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ವಿಚಾರದರ್ಶಕ ಮಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದೊಡನೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕೋಪವು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳು ಕೆಂಡ ಸುರಿಸುವಂತೆ ತೋರಹತ್ತಿದವು. ಅಧರಗಳೆರಡೂ ಅದುರ ಹತ್ತಿದವು. ತನ್ನ ಕಾಲನ್ನಪ್ಪಳಿಸುತ್ತ ಒಂದೆರಡು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಒಳ್ಳೆ ರಭಸದಿಂದ—
 “ ಎಲೈ ಕಿರಾತರೂಪಿಯೆ ! ಏನೊಂದರಿವಿಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಲದ, ಸಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ನಿನ್ನ ಅಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸುವಿ. ನೀನೊಬ್ಬ ಮಾತಿನ ಸಶುವೆಂದು ನಾನೇಕೆ ನಿನಗೆನ್ನಬಾರದು ? ನನ್ನ ತಂದೆ ಆಕಾಶರಾಜನು, ನಿನ್ನಂಥ ದೋಷಿಗೆ ಸಂಹಾರದಿಂದಲೇ ಶಾಸನ ನೀಡುವನು. ನಿನಗೆ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕೊಪ್ಪತ್ತು ಇಹಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಆಶೆಯಿದ್ದುದಾದರೆ ಇದೊಂದು ಸಾರೆ ನಾನು ನಿನಗೆ ಕೊಡುವ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಉಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳು. ನನ್ನ ತಂದೆಗೆ ಈ ನಿನ್ನ ವರ್ತನವು ಗೊತ್ತಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಹೊರಟು ಹೋಗು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಹೆದರಲಿಲ್ಲ; ಹಿಂಜರಿಯಲಿಲ್ಲ; ಆಕೆಯೊಡನೆ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಬೆಳೆಸಿದನು. ಆಕೆಯ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೆಗೆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಿದನು. ಆತನು ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ‘ ಪದ್ಮಾವತಿ ! ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಅಪರಾಧವೇನು ? ನೀನು ಉಪವರಳಾದ ವಧುವೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿರುವೆನು. ಅದರಂತೆ ನಾನಾದರೂ ವಿವಾಹೇಚ್ಛವಾದವನನು. ನಿನ್ನ ತಂದೆಯ ಶಾಸನವು ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕಲ್ಲದೆ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಲ್ಲ. ನನ್ನದು ನ್ಯಾಯಪಕ್ಷವಾದುದರಿಂದ ನನಗಾವುದರಿಂದಲೂ ಭಯವಿಲ್ಲ ’ ಎಂದನು ಆಗ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ‘ ಅಜ್ಞಪುರುಷನೆ ! ನೀನಾಡುವನುಡಿಗಳು ತಿಳಿವಿಲ್ಲದ ಬಾಲಕನ ನುಡಿಗಳಂತಿವೆ. ಇಂತು ಮಾತಾಡುವದರಿಂದಾಪ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಒಂದನೇಳೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ದಂಡನೆಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಈಗ ನಾನು ನಿನಗೆ ನೀಡಿರುವ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಂಡು ‘ ಕನೈಯೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಅವಾಚ್ಯನುಡಿಗಳನ್ನಾಡಿದನು ’ ಎಂಬ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದು ನಿನಗೆ ಸಂಕೋಲೆಗಳನ್ನು ಬಿಗಿಸಿ ಬೀದಿ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯಿಸ ಹಚ್ಚುವೆನು. ಇದು ನಿಶ್ಚಯವೆಂದು ತಿಳಿ’

ಎಂದ. ದರ್ಪದಿಂದ ನುಡಿದಳು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತಾನಾಗ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ 'ವದ್ಯಾ! ಈ ಮೊದಲೇ ನಿನ್ನ ಕುಡಿನೋಟವೆಂಬ ಬೇಡಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬಂಧಿಸಿರುವಿ ಅಂದಮೇಲೆ ಇನ್ನು ನೀನು ಬಿಗಿಸುವ ಬೇಡಿಗಳಿಲ್ಲ? ನೀನು ಬಿಗಿಸುವ ಬೇಡಿಗಳು ಕೈಕಾಲುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೃದಯಾಂತಸ್ಥಿತ ಮನಸ್ಸಿಗಲ್ಲ, ಪ್ರೇಮಕ್ಕಲ್ಲ, ಇದಾವುದೂ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ 'ಅದೃಷ್ಟದಲ್ಲಿದೆ ಸೂಸುವಭವಿಷ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಒರಿಸಲಾರರು' ಇದೊಂದೇ ಮಾತನ್ನು ಉತ್ತರಿಸುವೆನು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಉತ್ತರದಿಂದ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ “ ಈ ಕಿರಾತರೂಪಿಯ ಪುರುಷನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಪೌರುಷವಿದೆ ನಾನಿದುವರೆಗೆ ಹೆದರಿಸಿ, ಹೀಯಾಳಿಸಿ ನುಡಿದ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ತಿಲಮಾತ್ರವೂ ಬೆದರಲೊಲ್ಲನು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾನಾವ ಬಗೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು ? ” ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಿ ಆತನನ್ನು ಕುರಿತು “ ಎಲೈ ಕಿರಾತವರೇಣ್ಯ! ನೀನಿಲ್ಲಿಂದ ಕೂಡಲೆ ತೆರಳಿ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಳಿಸಿಕೊಳ್ಳು, ಸುಕ್ಷೇಮವಾಗಿ ನಿನ್ನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗು. ಇದಾಗದಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆ ಧರ್ಮ ಪ್ರಭು ಆಕಾಶರಾಜನ ಆಣೆ, ವರಾಹಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀಹರಿಯಾಣೆ, ಗಿರಿಯ ವೇಂಕಟೇಶನ ಆಣೆ ಇವೆಲ್ಲ ಆಣೆಗಳಿಂದ ನೀನು ಹೊರತಾದರೆ ನಿನಗೆ ಒಳಿತಾಗದು. ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಅವಳಿಕ್ಕುವ ಆಣೆಗಳೂಕೂಡ ಅವನಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ. ಅವಳಿಂದ ತನ್ನ ಅಂತರವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದನು.

ಬರಬರುತ್ತ ತನ್ನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮುಂದೂಡುತ್ತ ಬರಲು ಹವಣಿಸುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯು—“ ಎಲೋ ವನಚರ! ‘ ನಾನು ಗಂಡುಸೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆಪಡುವಿ, ಬಲಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಚ್ಛಿಸುವಿ ; ಇದು ನಿನ್ನ ಅನೈತಿಕ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವದು ನಿನಗಿದ್ದ ಈ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಬಿಡು. ನೀನು ನಿನ್ನವರನ್ನೆಲ್ಲತೊರೆದು ದಿಕ್ಕೆಲ್ಲದ ಅನಾಥನಂತೆ ಈ ವನದಲ್ಲಿ ಮರಣಹೊಂದುವ ಕುಯೋಗವನ್ನು ಗಳಿಸಿದಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನೀನು ನಾಯಿನರಿಗಳ ಬಾಯಿಗೀಡಾಗಿ ಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಪಡೆದಿ. ಇದರಲ್ಲೇನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾದರೂ ನಿನಗೆ ‘ ತೀವ್ರವೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡು ’ ಎಂದು

ಹೇಳುವೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನೀನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳು ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿದಳು ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ಹಟವನ್ನು ಬಿಡದೆ—‘ ಪ್ರಿಯೆ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟಲಿಖಿತವನ್ನು ತೊಡೆಯಲು ಆರಿದಲೂ ನಾಥ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಂಜಿಕೆ— ಬೆಂಜಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನೆಣಿಸನು ಜಯಾಪಜಯಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಬಯಸದೆ ಕೇವಲ ನಿನ್ನನ್ನೇ ವರಿಸಿ ವೈವಾಹಿಕ ಸುಖಗಳಿಸುವದೇ ನನ್ನ ಧೈರ್ಯವಿದೆ. ’ ಎಂದಾಡಿದ ಆತನ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತುಷ್ಟತೆವಡೆದರೂ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಸಖಿಯರೆದುರು ತೋರಗೊಡದೆ ಆತನೊಡನೆ ಮುನ್ನಿನಂತೆ ಪ್ರೇಮಕಲಹವನ್ನು ನಡೆಯಿಸಿ ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಜಯವನ್ನೇ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಪಿಚಾರದವಳಾದಳು ಆಗಲಾಕೆಯು ಉತ್ತರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಕುರಿತು ‘ ನರವರ! ನಿನ್ನ ಅದೃಷ್ಟಫಲವನ್ನು ಕಾಣು ’ ಎಂದು ತನ್ನ ಸಖಿಯರಿಗೆಲ್ಲ—‘ ಈತನು ಇದುವರೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿ ನುಡಿಯುವ ನುಡಿಗಳು ನಿಮಗೆ ರುಚಿಸಿದವೇ ? ಮೂರ್ಖರೆ! ಇವನನ್ನೇನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿರುವಿರಿ ? ನಿಮಗೆ ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲೇ ? ಬಲವಿಲ್ಲೇ ? ಸ್ತ್ರೀಮರ್ಯಾದೆಯೆಂಬ ಮೋಹವಿಲ್ಲೇ ? ನಾಕು ನಾಕು. ಈ ನಿಮ್ಮ ಹೇಡಿತನ ಅಬಲೆಯರೆಂದೆನ್ನಿಸಿಕೊಂಡ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ‘ ಸ್ತ್ರೀಯರು ನಿಸ್ವತ್ವರಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕೆ ? ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪ್ರಸಂಗ ವಿರೇಷ-ಸಾಮಾನ್ಯಗಳನ್ನರಿತು ತಮ್ಮ ಬಲಾಬಲಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕು ’ ಎಂಬದಾಗಿ ಹಲವು ಉಪದೇಶದಿಂದ ಅವರನ್ನು ದುರಿದುಂಬಿಸಿ ‘ ಈ ಅರ್ಪಾರೋಹಿವುರುಷನನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನೆಸೆದು ಗಾಸಿಮಾಡಿರಿ, ಅವನೇರಿರುವ ಕುದುರೆಯ ಸಮಾಚಾರವನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ ’ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ತಾನೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮೇಲೆ ಗುರಿತಪ್ಪಿ ಬೀಸಿ ಬೀಸಿ ಒಗೆಯಹತ್ತಿದಳು. ಉಳಿದ ಕನ್ನಿಕೆಯರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನಬಂದಂತೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಎಸೆದರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಎಸೆದ ಕಲ್ಲುಗಳೆಲ್ಲ ಆತನೇರಿವ ಕುದುರೆಗೇ ಬಲವಾದ ಪೆಟ್ಟುಗಳಾಗಿ ತಗಲಹತ್ತಿದವು ಅದರ ಸಂಕಟವನ್ನು ನೋಡಲಾರದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಕೆಳಗಿಳಿದನು. ಕುದುರೆಯು ಹೊಡೆತಗಳನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿದ್ದು ಹೊರಳಾಡಿ ಪಂಚತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರ ಮೇಲೆ ವ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನೇ

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕುಡುರೆಯನ್ನು ಪದ್ಮಾಪತಿಯು ಸವಿಯರು ಕಳ್ಳನಿಂದ ಒಗೆದು ಕೊಂಡುದು

ನೊಂದನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾದ ತನ್ನ ಉಡಿಗೆ-ತೊಡಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸಾವರಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 'ಇನ್ನು ನಾನಿಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ದಾದರೆ ಈ ಕನ್ನಿಕೆಯಿಂದ ಕುದುರೆಗೊದಗಿದ ಗತಿಯು ನನಗಾಗುವದು. ಇಲ್ಲಿಂದ ವಲಾಯನ ಮಾಡುವದೇ ಮೇಲಾದ ಉಪಾಯ' ಎಂದು ತಿಳಿದು ಕೇವಲ ಹುಚ್ಚನಂತಾಗಿ ಬಿಕ್ಕುಟ್ಟು ಓಡತೊಡಗಿದನು ಮನಸಿನಲ್ಲಾತನು- 'ನಾನು ಇಂದು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ನನ್ನ ಮಾತೃ ಸ್ವರೂಪಳಾದ ಬಕುಲಾವತಿಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ವಡೆದು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಈ ದುರವಸ್ಥೆಯು ನನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ' ಎಂಬದಾಗಿ ವಶ್ವಾತ್ತಾಪ ಬಟ್ಟು ತಾನಿಳಿದ ಗಿರಿಯ ಸೋವಾನಗಳನ್ನೇರಿ ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ನಡೆದನು.

ಪದ್ಮಾವತಿಯಿಂದ ಪರಾಜಿತನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಹಾಗೇ ತನ್ನ ವಾಸ ಸ್ಥಳವಾದ ತಿಂತ್ರಿಣಿ ವೃಕ್ಷದಡಿಯಲ್ಲಿಯ ವಲ್ಮಿಕಿದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಂಡನು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಗಿರಿಯನ್ನೇರಿಹೋದನಂತರ ಅಂತಸ್ಥದಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯಲ್ಲಿ ವಿರಹಾಗ್ನಿಯು ಜಾಜ್ವಲ್ಯವಾಯಿತು. ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಾಕೆಯು ಆ ವನದಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ತನ್ನ ಸಖಿಯರೆದುರು ವಿಜಯೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ತೋರ್ವಡಿಸಿದರೂ ಆಕೆಯಲ್ಲಿಯ ವಿರಹಾಗ್ನಿಯು ಪ್ರಾಬಲ್ಯವಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಮೂರ್ಛಿತಳಾಗಿ ಧರೆಗುರುಳಿದಳು. ಸಹಿಸಲು ಅನಾಥ್ಯವಾದ ಅಂದರೆ ಮೈಮೇಲೆ ಜೋಳದ ಕಾಳನ್ನಿಡಲು ಅರಳಾಗಿ ಸಿಡಿದು ಬೀಳುವಂಥ ತಾಪವುಳ್ಳ ಜ್ವರವುಂಟಾಯಿತು. ಆ ಜ್ವರತಾಪದಿಂದ ಒಂದೇಸವನೆ ಬಡಬಡಿಸ ಹತ್ತಿದಳು.

ಕೂಡಲೆ-ಅವಳ ಸಖಿಯರೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಇಂತಿದೆ-ಶ್ರೀನಿವಾಸ-ಪದ್ಮಾವತಿಯರ ಕಲಹಪ್ರಸಂಗ ವರ್ಣನೆಯು

ಏನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಪದ್ಮಾವತಿಯೊಡನೆ ಕಲಹಮಾಡಿ ತಾನು ಏರಿದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಳಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿದನು. ವನದಿಂದ ಗಿರಿಯನ್ನೇರಿ ತಾನಿರುವ ದುತ್ತಿನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಾಲ ನಡಿಗೆಯಿಂದಲೇ ಬಂದನು. ಆತನಿಗೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯಿಂದಾದ ಅಪಮಾನವೆಂಬ ತಾವವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಿತು. ತಾನು ಆಕೆಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದ್ದರಿಂದಾದ ಪಿರಹತಾಪವು ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲಾದದ್ದಿತ್ತು. ತಾವದೊಡನೆ ಸಂತಪ್ತನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ಹುತ್ತನ್ನು ಸೇರಿದನು. ಹಾಸುಗೆಯಮೇಲೆ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದನು. ಅವನು ನಿದ್ರೆಬಂದು ಮಲಗಿದವನಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಗಾಢನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕರೆದ ಕೂಡಲೆ ಓಗೊಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಮುಸುಕು ತೆಗೆದು ಮೇಲೇಳುತ್ತಿದ್ದನು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಈಗ ಬರುವನು, ಇನ್ನೊಂದು ಅರಗಳಿಗೆ ಯಲ್ಲಿ ಬರುವನು. ಎಂಬ ಹವಣಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಆತನು ಬರುವ ಮಾರ್ಗದ ಕಡೆಗೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಅಷ್ಟರೊಳಗಾಗಿ ಹಸಿದು ಬರುವ ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗಾಗಿ ಸದ್ಯಕ್ಕರವಾದ ಊಟದ ಸದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಳು. ವನದಿಂದ ಬಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಆಕೆಯೊಡನೆ ಏನೂ ನುಡಿಯದೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಹೋಗಿ ಹಾಸುಗೆಯಮೇಲೆ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿ ಮಲಗಿದನು.

ಪ್ರತಿದಿನವು ತನ್ನ ಸಂಗಡ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತಾಡುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಇಂದು ಮಾತು-ಕತೆಯೊಡನೆ ಮಲಗಿದುದು ಬಕುಲಾವತಿಯ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸೊಗಸನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬೇಟೆಯ ಆಯಾಸವು ಆತನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಬಹುದು. ಹೊಟ್ಟೆ ಹಸಿದಿರಬಹುದು, ಈ ತರ್ಕದಿಂದ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಆತನು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ತಡಮಾಡದೆ ತಾನುಮಾಡಿಟ್ಟ ಅಡಿಗೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಮಲಗಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ಆತನನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ನೀನು

ಎಳಪ್ಪಾ ! ಅಡಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ನಿನಗೆ ಬೇಟೆಯ ದಣುವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರು
ವಂತೆ ತೋರುವದು ಊಟಮಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನ ದಣಿವೆಲ್ಲ ಹೋಗುವದು
ಬಂಗಾರದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಊಟದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬಡಿಸಿ ಇಟ್ಟಿದೆ. ಬಿಸಿ
ಯಿರುವಾಗಲೇ ಊಟವು ಸೂಗಸನಿಸುವದು ಏಳು ಮಗನೇ ಏಳು ಕೈ-
ಕಾಲು ಮೋರೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳು ” ಎಂದು ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಎಚ್ಚರಿ
ಸಿದಳು ಆತನನ್ನು ಕರೆಕರೆಯುತ್ತ ತಾಟಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಭೋಜನ ಪದಾರ್ಥ
ಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬಡಿಸಿಟ್ಟಳು

ಬಕುಲಾವತಿಯ ಕರೆಗೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಏನೂ ನುಡಿಯಲಿಲ್ಲ ಎದ್ದು
ಊಟಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಏಕೆ ! ಹಾಕಿದ ಮುಸುಕನ್ನು ಸಹ ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ.
ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಆಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಕುಲಾವತಿಗೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಯಿತು.
ಆ ಕೂಡಲೆ ಅವಳು ಆತನ ಸನಿಹಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ಸಂದು ಬಿಡದೆ ಮುಸುಕು
ಮಲಗಿದ ಆತನನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಳು ಮತ್ತು ಕರೆದಳು ಅವನು ಏಳದ್ದ
ರಿಂದ ಗಾಬರಿಯಾದಳು ತನ್ನ ರಾಲಿನಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮುಸುಕು ಹಾಕ
ಕೊಂಡು ನಿಡಿದಾಗ ಉಸುರಾಡಿಸುತ್ತ ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತ ಮಲಗಿದ ಶ್ರೀನಿ
ವಾಸನನ್ನು ಆಕೆಯು ಎಬ್ಬಿಸಹತ್ತಿದಳು ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ ! ನೀನೇಕೆ ಮಲಗಿ
ರುವೆ ? ಎಂದೂ ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದವನಲ್ಲ; ದುಃಖ-ಶೋಕಗ
ಳನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ನೀನು ಅರಿತವನಲ್ಲ. ನೀನು ಇಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಳವಳ
ಪಡುವ ಕಾರಣವೇನಿರುವದು ? ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚು ಮನಸಿನಿಂದ ನನ್ನ ಮುಂದೆ
ಹೇಳಬಾರದೇಕ ? ಪರಮಾನಂದ ಮೂರ್ತಿಯೇ ! ನಿನಗಾಗಿ ರುಚಿಕರವಾದ
ಪರಮಾನ್ನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ತಂದಿರುವೆನು ನಿನ್ನ ಪಥಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ
ಅಡುಗೆಯನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ತಂದಿರುವೆನು ಇಂದು ನಿನ್ನ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ವೇಳೆಯು
ಒಹಳಾಗಿದೆ ಹಸಿವು ನೀರಡಿಕೆಗಳಿಂದ ನೀನು ಬಳಲಿರುವಿ. ಬೇಗನೆ ಏಳು
ಊಟಮಾಡಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಂದು ” ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿದಳು. ಆದರೂ
ಆತನು ಮುಸುಕುತೆರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಗಾಢನಿದ್ರೆ ಹತ್ತಿರುವವ
ನಂತೆಯೂ ನಟಿಸುವನು. ನಿಜವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಮಾಡುವವನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುವದು
ಸುಲಭ. ಆದರೆ ನಿದ್ರೆಯ ಸೋಗು ಹಾಕಿದವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸುವದು ಕಠಿಣವು.
ಬಕುಲಾವತಿಯು ಎಷ್ಟು ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹಲುಬಿದರೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಎಚ್ಚ

ರಾದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ ಮೇಲಕ್ಕೇಳಲಿಲ್ಲ, ಆಕೆಗೆ ಏನೂ ಉತ್ತರಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಮುಸುಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳಹತ್ತಿದನು. ಇದರಿಂದ ವ್ಯಸನಾಕ್ರಾಂತಳಾದ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಮತ್ತೆ:—ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ! ಜಗತ್ತಾಪಹರ! ನಿನ್ನ ಈ ಶೋಕದ ಕಾರಣವೇನು? ಹಸಿವೆಯಿಂದ ತಳಮಳಗೊಂಡಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ನನಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯ ದುಃಖವಾಗಿದೆ. ನೀನು ಈಗ ಎದ್ದು ಊಟಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವದು ಅಂದು ಅವನ ಹಾಸುಗೆಯ, ಬಳಿನಿತು ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟಳು ಆದರೂ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಆಕೆಯು ಬಿಡದೆ ಆತನಿಗೆ—‘ದೇವ! ನೀನು ನಿನ್ನ ಶೋಕದ ಕಾರಣವನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಲು ನಿನಗೆ ವಸುದೇವ-ದೇವಕಿಯರ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿ. ನಿನ್ನ ಸ್ತ್ರಿಯ ಬಂಧು ಬಲರಾಮನ ಆಜ್ಞೆಯಿರುವದೆಂದು ಅರಿ. ನನಗೆ ನಿಜವಾದ ಶೋಕದ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳು ಹಾಗು ಏನೊಂದು ಸಂಗತಿಯು ವರ್ತಿಸಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನೂ ಹೇಳು ಯಾವುದನ್ನೂ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಆಡಬೇಡ ಮಗು! ಇನ್ನೂ ನೀನು ಮೌನತಾಳಿ ಮಲಗುವದರಿಂದ ಆಗುವದೇನು? ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾತಾಡಿ ನಿನ್ನ ಮನೋಗತವನ್ನು ತಿಳಿಸು ನೀನು ವನದಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಗೊಳಿಸುಗ ಹೋದಲ್ಲಿ ಕ್ರೂರ ಶ್ವಾವದಗಳು ನಿನ್ನಮೇಲೆ ಏರಿಬಂದು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಡಿದವೇ? ಘೋರವಾದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಚೋರರು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಾಧಿಸಿದರೇ? ತಮ್ಮ ಅವೃಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾನವಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸುವ ಭೂತ-ವೇತಾಳ- ಪಿಶಾಚ್ಚಾದಿಗಳು ಪೀಡಿಸಿದವೇ? ನಾನು ಏನೊಂದನ್ನು ಅರಿಯೆನು ಹೀಗೇನಾದರೂ ಭೂತಾದಿಗಳಿಂದ ಅಂಜಿದ್ದರೆ ಯಂತ್ರ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಆ ಬಾಧೆ ನಿವಾರಿಸುವೆನು, ರಕ್ಷಾಬಂಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವೆನು ಮಂತ್ರಿತ ಭಸ್ಮವನ್ನು ನಿನ್ನಮೇಲೆ ಹಾರಿಸುವೆನು ಗಿಡ-ಮೂಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಿಸಿ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಹಾಗು ಶರೀರದ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಕಳೆಯುವೆನು ಏಳು ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ ಎದ್ದೇಳು. ” ಎಂದು ನುಡಿದಳು ಅಲ್ಲದೆ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಮತ್ತೆ ಮೃದು ಮಾತಿನಿಂದ—‘ ಮಗನೇ! ನೀನು ವನದಲ್ಲಿ ಯಾವಳೊಬ್ಬ ಮಾನವ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕಂಡಿಯಾ! ಗಂಧರ್ವ ನಾರಿಯರನ್ನು ಕಂಡು ಮೋಹಿಸಿದಿಯಾ, ಅಂಧವರನ್ನು ನೋಡಿ ವಿರಹ ವೇದನೆಯನ್ನು ತಾಳಿರುವಿಯಾ! ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ! ಹೇಳು ಏನೂ ಅಂದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳು ನೀನು ನೋಡಿದ ಅಂಧ ಪುಣ್ಯವಂತೆ ಕನ್ನಿಕೆಯಾವಳಾಗಿದ್ದರೂ ನೀನು ಬಯಸಿದಂತೆ ನಿನ್ನ

ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೊಂಡುವಂತೆ ಮಾಡುವೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಮೋಹಪಡಿಸಿದ ಅಂಧ ಮೋಹಿನೀ ಸ್ವರೂಪದ ಕನ್ನಿಕೆಯಾವಳಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ನನಗೆ ಈಗಲೆ ತಿಳಿಸು. ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಇದಕ್ಕೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಮೌನತೆಯನ್ನು ತೊರೆಯಲಿಲ್ಲ ಮುಸುಕು ತೆರೆದು ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಇದುವರೆಗೆ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಆತನ ಸನಿಹದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಿದಳು. ಹಲವು ವ್ರತ್ ಕೇಳಿದಳು ಅವನಿಂದ ವ್ರತಿಯಾಗಿ ಮಾತು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸಹಿಸಲಾರದ ಜ್ವರವು ನೆತ್ತಿಗೆ ಏರಿರಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಎಂಬದಾಗಿ ತಿಳಿದು ಆಕೆಯು ಆತನ ಮುಸುಕನ್ನು ಓರೆಮಾಡಿ ಮೈಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿದಳು. ಮೈಯೆಲ್ಲ ಜೋರನೆ ಬೆವರಿತ್ತು. ಆತನ ಕಣ್ಣೀರು ಧಾರೆಗೆಟ್ಟು ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಬೆವರನ್ನೂ ಕಣ್ಣೀರನ್ನೂ ಒರೆಸಿದಳು ಮಾರ್ಗಾಯಾಶ್ರದಿಂದ ದಣಿದ ಆತನ ವಾದಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿದಳು ಮತ್ತು ಆಕೆಯು ಆತನನ್ನು ಕುರಿತು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಅವನ ಶೋಕಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತ ತಾನೂ ಕಣ್ಣೀರಡಹುತ್ತಿದಳು ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ಅರಗಣ್ಣಿನಿಂದ ದುಃಖಪೂರಿತೆಯಾದ ಬಕುಲಾವತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕರಗಿದವನಾದನು. ಅಗ ಆತನು ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಬಕುಲಾವತಿಗೆ—‘ತಾಯಿ, ನಾನು ಇಂದು ವನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಋಷಿಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ರಾಕ್ಷಸಿಯನ್ನೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ ಗಂಧರ್ವನಾರಿಯೂ ತೋರಲಿಲ್ಲ ನೀನಾದಿದಂತೆ ಭೂತ-ವೇತಾಳ-ಪಿಶಾಚ್ಯಾದಿಗಳು ನನ್ನಿಂದಲೇ ದೂರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆಂದಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಬಾಧೆಯೂ ನನಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಉಪದ್ರವಗಳೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗುವವೆಂದಮೇಲೆ ಅವುಗಳ ಅಂಜಿಕ ನನಗಾಗಲಿಲ್ಲ ಬಹಳ ಹೇಳುವದೇನು? ತಾಯಿ ನನಗೆ ಸಾವಿನ ಅಂಜಿಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾನು ಕಾಲನಿಗೆ ಕಾಲಸ್ವರೂಪನಾಗಿರುವೆ. ನೀನು ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರೆ. ಇವಾವ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ನನಗೆ ವ್ಯಸನವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ-ಇಂದಿನ ನನ್ನ ಮನಸಿನ ತಳಮುಳಕ್ಕೆ ಉಂಟಾದ ಕಾರಣವನ್ನು ಕೇಳು. ನೀನು ತಾಯಿಯ ಸ್ವರೂಪಕೆಂದೇ ತಿಳಿದು ಹೇಳುವೆನು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ

ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಮೂರ್ಖನೆಂದು ಹೆಳಿಯಲಿಕ್ಕಲ್ಲ ಎಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕಾರ್ಯವೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನಿಂದಲೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದೆಂಬ ವಿಧಿಯೂ ಇರುವದು. ಅದು ತಪ್ಪಲಾಗದು. ಇನ್ನು ಆ ನನ್ನ ವ್ಯಸನದ ಕಾರಣವೆಂದರೆ—

“ ಇಂದು ನಾನು ನಿನ್ನ ನಿರೋಪ ವಡೆದು ಬೇಟೆಗಾಗಿ ವನಕ್ಕೆ ಹೋದೆ ನಲ್ಲವೇ ? ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನದಣಿಯುವಂತೆ ಬೇಟೆಯಾಡಿದೆ. ಹಲವು ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದೆ. ಮತ್ತೆಗಜವನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿ ಓಡಿಸಿದೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದಾದರೆ ಮೃಗಯಾ ವ್ಯಸನವನ್ನು ನಾನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿಕೊಂಡೆನು. ಆದರೆ ಅದರ ಬದಲು ಇನ್ನೊಂದು ವ್ಯಸನಮಾತ್ರ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತಾಗಿ ಸೇರಿತು ಅದೇನೆಂದರೆ— ‘ ತಾಯಿ ! ನಾನು ವನಕ್ಕೆ ಹೋದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮದ್ದಾನೆಯನ್ನು ಬೆನ್ನಟ್ಟಿಹೋದೆ. ಈ ಗಿರಿಯನ್ನಿಳಿದು ತಟದಲ್ಲಿಯ ವನವೊಂದರಲ್ಲಿ “ ಪದ್ಮಾವತಿ ” ಎಂಬ ರಾಜಕನ್ಯಿಕೆಯಾಬ್ಬಳನ್ನು ಕಣ್ತುಂಬ ನೋಡಿದೆನು ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಂತಾಯಿತು. ತಾಯಿ ! ಆಕೆಯ ಚೆಲುವಿಕೆಯನ್ನು ಒಂದೇನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದಾದರೆ ‘ಲಕ್ಷ್ಮಿದೇವಿ’ಯ ಚೆಲುವಿಕೆಯನ್ನೇ ಆಕನ್ನಿಕೆಯು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವಳು. ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನಲ್ಲದೆ ‘ತಾಯಿ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಈ ಅವಸ್ಥೆಯು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸುಕೃತವನ್ನು ಮಾಡಿದವನಿಗೇ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯು ದೊರಕುವಳು. ಇಂದು ಆ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಧನ್ಯನಾದೆ, ನಾನೇ ಪುಣ್ಯವಂತನೆಂದು ಅರಿತೆ. ಬಲವತ್ತರವಾದ ನನ್ನ ಆಶೆಯಂತೆ ಆ ಕನ್ಯೆಯು ನನ್ನನ್ನು ವರಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಭಾಗ್ಯವು ಅಮೂಲ್ಯವಾಗುವದು ತಾಯಿ ! ಬಕುಲಾವತಿ; ಆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಅನ್ನಪಾನಾದಿಗಳನ್ನು ತೊರೆದ ಜಡಮತಿಯು ಮಾತ್ರ ನಿರಪೇಕ್ಷನಾಗಿ ನೋಡುವನೇ ಹೊರತು ಉಳಿದ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸದೆ ಇರಲಾರನು. ಅವಳೊಡನೆ ನನ್ನ ವಿವಾಹವಾದರೇನೇ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಸೌಖ್ಯವು. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಈ ಅಶಾಶ್ವತ ಶರೀರದಿಂದ ಉಪಯೋಗವೇನು ? ಆದುದರಿಂದ ನೀನು ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಬಲವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನನಗೆ ಆ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಘಟನೆಯು ಒದಗುವಂತೆಮಾಡು. ಇದು

ನಿನ್ನಿಂದಾಗದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಜೀವದಿಂದ ಇರುವದು ಶಕ್ರವಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿ
ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಹಾಗೂ ನಾನು ಏರಿ
ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೂರಿದಳು. ದುರ್ವೈವದಿಂದ ಅವರ ಕ್ಷು
ತಾಕೆ ನನ್ನ ಕುದುರೆಯು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾಣನೀಗಿತು ತಾಯ್! ಆ ಕುದು
ರೆಯ ಗತಿಯು ನನಗೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಈಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ
ಬೀಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ” ಇಷ್ಟು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ನುಡಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಬಕುಲಾವ
ತಿಯು— ‘ಒಳಿತು’ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ ‘ಒಳಿತು’ ಅನ್ನು. ಹೀಗೆ ಅಭದ್ರನುಡಿ
ಯನ್ನು ನುಡಿಯಬಾರದವ್ವಾ, ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ ಆ
ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನಿನಗಾಗಿ ದೊರೆಕೆಸುವೆನು ನೀನು ಏನೂ ಚಿಂತಿಸುವ ಕಾರ
ವಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಯಕೆಯೇ ನನ್ನದಾಗಿರುವದು ” ಎಂದು ಹೇಳಿ
ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಆಗ್ರಹ ಪಡಿಸಹತ್ತಿದಳು ಆಗ ಬಕುಲಾ
ವತಿಯ ಆಶ್ಚರ್ಯನ ಯುಕ್ತವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಹರು
ಷಿತನಾಗಿ ಆಕೆಗೆ ಮತ್ತೂ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಹತ್ತಿದನು

“ ತಾಯಿ ನನಗಾಗಿ ನೀನು ಪ್ರಯತ್ನಬಿಟ್ಟು ಆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ದೊರೆ
ಕೆಸಿದೆಯಾದರೆ ನೀನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಹೊಂದುವಿ; ಆ ಪದ್ಮಾ
ವತಿಯ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ನಾನು ಈ ವೇಂಕಟಾಚಲದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿರುವೆನೆಂದು
ತಿಳಿ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅನ್ಯಥೆಂದು ಭಾವಿಸಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ತಾಯ್ತಂದೆ, ಬಂಧು-
ಬಳಗ ನೀನೆ ಎಂದು ನಂಬಿರುವೆನು ಪ್ರಹ್ಲಾದ, ಅಕ್ರೂರ ಮೊದಲಾದ
ಭಕ್ತ ಶಿರೋಮಣಿಗಳು ನೀನೇ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಭಕ್ತಾಭಕ್ತ
ರೆಲ್ಲರು ನೀನೆ ಬಹಳವೇಕೆ? ನನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವವೆಂದರೆ ನೀನೇ ಆಗಿರುವಿ
ನನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನ ಜನನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ದೃಢಭಾವನೆ
ಯಾಗಿದೆ. ನಾನು ಬಯಸಿದ ವದ್ಮಾವತಿಯೊಡನೆ ನೀನು ನನ್ನ ಲಗ್ನಮಾಡಿ
ದ್ದಾದರೆ ನೀನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುಣ್ಯಪಡೆಯುವಿ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಲಗ್ನಮಾಡಿದವ
ರಿಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಅಳತೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದೆ ಸಾವಿರ
ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟು ಆಕಳುಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡಲು ಬರುವ ಪುಣ್ಯದಷ್ಟೇ
ಪುಣ್ಯವು ಒಂದೇ ಒಂದು ಲಗ್ನಮಾಡುವದರಿಂದ ಬರುವದು ಅದರಂತೆ
ಹತ್ತುನಾವಿರ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ಬಂಗಾರದ ಎಳ್ಳನ್ನೂ ದಾನಕೊಡುವದರಿಂದ

ಬರುವ ಫಲದಷ್ಟೇ ಫಲ ದೊರೆಯುವದೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದಿಲ್ಲವನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನೀನು ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡದೆ ನನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ನನ್ನ ವಿವಾಹವನ್ನುಮಾಡು” ಎಂದನು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಕೇಳಿಕೇಳುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವಳು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಮತ್ತೂ ಬಿಡದೆ ತಾಯಿ! ನೀನು ಆ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣುಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ನನಗಾಗಿ ನೀನು ಅವಳನ್ನು ದೊರಕಿಸದೆ ಎಂದೂ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ನಾನು ಹೇಳುವ ಆ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಚೆಲುವಿಕೆಯ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚು” ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಬಕುಲಾವತಿಗೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ರೂಪು-ಲಾವಣ್ಯವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಹತ್ತಿದನು. ಬಕುಲಾವತಿಯು ಲಕ್ಷ್ಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿದಳು ಹಾಗೂ ‘ನಾನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ತಡಮಾಡುವದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಲಾರದು’ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಶುಭದಿನ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೊರಡುವ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು.

ಬಕುಲಾವತಿಯು ತಾನು ಹೊರಡುವ ಮೊದಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ—
‘ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಎಲ್ಲಿರುವಳು? ಅವಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗವಾವುದು? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು ಅಲ್ಲದೆ ಅವಳು ‘ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಆ ಪದ್ಮಾವತಿಯೂ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಯಾವಳಾಗಿದ್ದಳು? ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಹುಟ್ಟಿದಳು? ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸು’ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆಕೆ ಉತ್ಸುಕತೆನೋಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವು ಇನ್ನು ಬೇಗನೆ ಜರುಗಲು ಬಕುಲಾವತಿಯ ವ್ರಯಾಣದಿಂದ ಆರಂಭವಾಗುವದೆಂದು ಬಗೆದನು. ಹಾಗೂ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಕೇಳಿದಂತೆ ಅವಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ಅವನು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಮೊದಲುಮಾಡಿ ಇದುವರೆಗಿನ ಆಕೆಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದನು. ಅದು ಎಂತೆಂದರೆ—

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಪೂರ್ವಾವತಾರ

ನಾನು ನನ್ನ ಅವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ರಾಮಾವತಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ವ್ರಸಿದ್ದನಾದೆನು ಆಗ ನಾನು ಅಯೋಧ್ಯಾನಗರದ ದಶರಥ ರಾಜನ ಜ್ಯೇಷ್ಠಪುತ್ರನಾಗಿ ಜನಿಸಿದೆನು ರಾಮನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಡೆದನು ನನ್ನ ಧರ್ಮವತ್ತಿ ಸೀತೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರೇಮದ ಸಹೋದರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಇವರನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರದುಕೊಂಡು ದಂಡಕಾರಣ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು ಹಿರಿಯರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಅವರ ಪಚನವನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವದೇ ನನ್ನ ವನವಾಸದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು ನಾವು ವನದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ದೇವ-ಮಾನವರನ್ನು ನಿರಾಸಿತ ರಾವಣನೆಂಬ ದುಷ್ಕರಾಕ್ಷಸನು ನನ್ನ ಪ್ರಿಯನತಿಯನ್ನು ಹರಣಮಾಡಿದನು ಆತನು ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೋಸಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದನು ನನ್ನನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮಣನನ್ನೂ ಸೀತೆಯಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಅಂತರಿಸಿದನು ಅವಳನ್ನು ಆಕಾರನುರ್ಗವಾಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಲಂಕೆಗೆ ಒಯ್ದನು ನಾನು ಅಶ್ವಮುಕ್ತೆ ಬಂದು ನೋಡಲು ಅಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯಿರಲಿಲ್ಲ ಆಕೆಯನ್ನು ರಾವಣನು ಒಯ್ದ ಸಂಗತಿಯು ಜಹಾಯವಿನಿಂದ ನಾನು ಅರಿತೆನು

ಸೀತೆಯನ್ನು ರಾವಣನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಕೆಯು ಶೋಕಪೂರಿತ ಸ್ವರದಿಂದ 'ಹಾ! ರಾಮಾ ಹಾ! ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ, ಎಂದು ಬೋರಾಡಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಳು ಆಕೆಯ ಆ ಆರ್ತಸ್ವರವು ವಾತಾಳಲೋಕದಲ್ಲಿರುವ ಅಗ್ನಿಯ ಕಿವಿಗ ಬಿದ್ದಿತು ಆ ಕೂಡಲೆ ಬೆಳ್ಳೆಂದ ಹೊರಬವನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದನು ಸೀತೆಯು ಅಳುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು ರಾವಣನು ಆಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಬಲವಂತಿಕೆಯಿಂದ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಲು ಹವಣಿಸಿ ಹತ್ತಿರುವನು ಸೀತೆಯು ಅವನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತಿರುವಳು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅಗ್ನಿಯು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ 'ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ರಾವಣನಿಗೆ ವಂಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಈ ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ' ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸಿ ರಾವಣನ ಸನ್ನಿಹಕ್ಕೆ ಬಂದನು ಹಾಗೂ ಅವನನ್ನು ಕುರಿತು— 'ಲಂಕಾಧಿಪ! ಇದೇನು ನಿನ್ನ ತೀರ್ಗೇಡಿತನದ ಸಾಹಸವು? ನೀನು ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ತ್ರೀಯಳನ್ನು ಬಲಾತ್ಕರಿಸುವದು ವಾವವಲ್ಲವೇ? ಎಂದನು ಆಗ ರಾವಣನು— 'ಅಗ್ನಿದೇವ!

ಇವಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿತಿಯಲ್ಲ. ನನ್ನ ಸಹೋದರಿಯ ಕಿವಿ-ಮೂಗುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಅಣ್ಣ ರಾಮನ ಹೆಂದತಿ ಸೀತೆ. ಹ್ವತ್ರಿಯ ಕುಲಜಳೆಂಬ ದನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿಯಲಾರೆಯಾ ! ನಮ್ಮ ಶೂರ್ವನಖಿಯನ್ನು ಅಪಮಾನ ಕ್ಕೀಡುಮಾಡಿದ ಸಡನ್ನು ನಾನ್ತು ಈ ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿಕೊಂಡು ಒಯ್ದೀತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನು' ಎಂದನು. ಆಗ ಅಗ್ನಿಯು- ರಾವಣ ! ಇಲ್ಲಿಯೇ ನೀನು ವಿಚಾರ ತಪ್ಪಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಇವಳು ಸೀತೆಯಲ್ಲ, ಶೂರ್ವನಖಿಯ ವ್ರಸಂಗದಿಂದ ರಾಮನೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನಿಂದ ಭಯಭೀತನಾದನು. ತನ್ನ ಸ್ತ್ರೀಯಳಿಗೂ ಆಕೆಯಂತೆ ಅವಮಾನ ಹೊಂದುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬರಬಾರದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಗುಪ್ತವಾಗಿ ತಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿರುವನು. ಹಾಗು ನಿನ್ನನ್ನು ಮೋಸಗೊಳ್ಳಿಸುವ ಕುರಿತು ಸೀತಾವೇಷದ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ತ್ರೀಯಳನ್ನು ತನ್ನ ಕುಟೀರದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಂಚವಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವನು. ಅವನ ಈ ಕೃತಿಯಿಂದ ನೀನು ಮೋಸಹೊಂದಿದಿ. ನೀನು ನನ್ನ ಶಿಷ್ಯತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪುವಿ. ಆದುದರಿಂದ ನಿನಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಆಶೆ ನನಗಿರುವದು. ನೀನು ನನ್ನ ಸಂಗಡ ಬಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ನಿಜವಾದ ಸೀತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ರಾವಣನು ಅಗ್ನಿವೇಷದ ಮಾತಿನ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿಟ್ಟನು. ಅಪಹರಿಸಿ ತಂದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸ್ತ್ರೀಯಳೇ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು. ರಾವಣನಿಂದ ಬಿಡಲ್ಪಟ್ಟ ನಿಜವಾದ ಸೀತಾದೇವಿಯು ಆ ಕೂಡಲೆ ಕೈಲಾಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಳು.

ರಾವಣನು ಅಗ್ನಿಯ ಮಾತನ್ನುನಂಬಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಕುರಿತು ಅವನೊಡನೆ ವಾತಾಳಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಅವಕ್ಕೂ ಮೊದಲೇ ಅಗ್ನಿಯು ತನ್ನ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದನು. ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದ 'ವೇದವತಿ' ಎಂಬವಳನ್ನು ಸೀತೆಯ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ಮಾಡಿದನು. ಹಾಗು ಅವಳನ್ನು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಸ್ವಾಹಾದೇವಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ್ದನು

ರಾವಣನು ಅಗ್ನಿಯ ಮಂದಿರವನ್ನು ನೋಡಿದನು. ತನ್ನಲ್ಲಿ ಬಂದ ರಾವಣನಿಗೆ ಅಗ್ನಿಯು ಆದರೋಪಚಾರದ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಯಿಸಿದನು. ಆದರೆ

ಸೀತಾಹರಣದ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆತುರವುಳ್ಳ ರಾವಣನು ಆ ಮರ್ಯಾದೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಕೂಡಲೆ ಸ್ವಾಹಾದೇವಿಯ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಕುಳಿತಿರುವ ಸೀತಾಸ್ವರೂಪದ ವೇದವತಿಯನ್ನು ಅಹಮತ್ತಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ನಡೆದನು. ಆಗ ಕಾವಣನು ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ನಿರೋಪವನ್ನು ಸಹ ವಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಗಗನಮಾರ್ಗದಿಂದ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ವೇದವತಿಯನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ನಡೆದನು.

ರಾವಣನು ಮಾಯಾ ಸೀತೆ ಸಹಿತವಾಗಿ ಲಂಕೆಗೆ ಬಂದನು. ಆಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಅಶೋಕವನದಲ್ಲಿ ಒಯ್ದು ಇಟ್ಟನು. ಕಾವಲಿಗಾಗಿ ರಾಕ್ಷಸಿಯರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದನು. ಸೀತೆಯನ್ನು ಅವಹರಿಸಿ ತಂದು ತಾನು ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದೆನೆಂದು ಹಿಗ್ಗಿದನು. ಮನುಷ್ಯನು ಎಷ್ಟೇ ಬುದ್ಧಿವಂತನಿದ್ದರೂ ಮೋಸದಿಂದ ಅವನ ತಲೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಬಹುದು ಬಲವಂತನಾಗಿದ್ದರೂ ವಂಚನೆಯಿಂದ ಅವನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕುಂದಿಸಬಹುದು. ರಾವಣನ ಸ್ಥಿತಿಯಾದರೂ ಈಗ ಹೀಗೆಯೇ ಆಯಿತು. ಕೈಲಾಸವತಿ ಶಂಕರನ ಮೇಲೆ ಆತನ ವಿಶ್ವಾಸವಿದ್ದಂತೆ ಅಗ್ನಿದೇವನ ಮೇಲೂ ಇದ್ದಿತು. ಆದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವನು ಅಗ್ನಿಯು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ನಂಬಿ ವಂಚನೆಗೊಳಗಾದನು.

ತಾಯಿ ! ಬಕುಲಾವತಿ ! ಸೀತಾಹರಣದ ವಾರ್ತೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಕೂಡಲೆ ನಾನು ಲಂಕೆಯ ಮೇಲೆ ಏರಿ ಹೋದೆನು. ರಾವಣ, ಕುಂಭಕರ್ಣ ಮೊದಲಾದ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಹರಿಸಿದೆನು. ಬಂಧನದಲ್ಲಿದ್ದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಳನ್ನಾಗಿಮಾಡಿ ತಂದೆನು. ಲೌಕಿಕವು ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಅಗ್ನಿ ಮುಖದಿಂದ ವರೀಕ್ಷಿಸಿದೆನು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಧಗಧಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಒಂದೇ ರೂಪಿನ ಇಬ್ಬರು ಸೀತೆಯರು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ನಿಜವಾದ ಸೀತೆಯಾವಳೆಂಬದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯದಾಯಿತು. ನಾನು ಅದರಂತೆ ನುಡಿಯಲು ನನ್ನ ಸೀತೆಯು—“ ಪ್ರಭು ನಾನು ಅನುಭವಿಸುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನನ್ನ ರೂಪಿನ ಈ ದಯಾವಂತೆ ವೇದವತಿಯು ತಾನು ಅನುಭವಿಸಿದಳು. ಈಕೆಯ ಮಹದುಪಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದಾಗಿದೆ. ಅರ್ಧರಾಮಾಯಣಕ್ಕೆ ಈಕೆಯೇ ಮುಖ್ಯನಾಯಿಕೆಯಾದಳು. ನೀವು ಈಕೆಯನ್ನು ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸುವದು ಯುಕ್ತವೆಂದು ನನ್ನ ಮತವು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಇವಳನ್ನು ನೀವು

ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ವಿವಾಹದಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು” ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಆಗ ನಾನು ಇವಳು ನನ್ನ ಸೀತೆಯು ಅವಳು ವೇದವತಿಯು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತೆನು. ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಸೀತೆಯಾದಿದ ವಿನಯ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ನಾನು— “ ಸೀತೆ ! ನೀನು ಹೇಳಿದುದೆಲ್ಲ ಸರಿಯಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಈ ನನ್ನ ರಾಮಾವತಾರವು ಏಕವತ್ತೀವ್ರತಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯತ್ವವನ್ನು ಎಣಿಸಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೃಷ್ಣಾವತಾರ ಧರಿಸುವೆನು. ಆಗ ನಾನು ಈ ಮೊದಲು ಹಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅವರನ್ನು ವರಿಸುವಂತೆ ವಚನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವೆನು. ಅದರಂತೆಯೇ ಈ ‘ ವೇದವತಿ’ಯನ್ನಾದರೂ ಆ ಅವತಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ಅದುವರೆಗೆ ಈಕೆಯು ನತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿರಲಿ; ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಪೂಜೆ ಪಡೆಯಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು

ತಾಯಿ ! ಬಕುಲಾವತಿ ! ಅದೇ ವೇದವತಿಯು ಈ ದ್ವಾವರಯುಗದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶರಾಜನ ಮಗಳಾಗಿ ಅವತರಿಸಿರುವಳು. ಇದೇ ಆಕೆಯ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ವೃತ್ತವು

ತಾಯಿ ! ಆ ವದ್ಮಾವತಿಯೇ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆದವಳು ನೀನೇ ಆಕೆಯನ್ನು ನನಗಾಗಿ ದೊರಕಿಸುವವಳು

ಈ ವ್ರಕಾರ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ವದ್ಮಾವತಿಯ ಮೊದಲಿನ ಜನ್ಮ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಬಕುಲಾವತಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳಿದನು.

ಬಳಿಕ ಬಕುಲಾವತಿಯು — ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ ! ಈಗ ನೀನು ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ನಾನು ಸಂತೋಷ ಹೊಂದಿದೆ ಇನ್ನು ನೀನು ‘ವದ್ಮಾವತಿ’ಗಾಗಿ ಏನೂ ಚಿಂತೆಮಾಡಬೇಡ. ಆಕೆಯು ನಿನ್ನ ವದರಿಗ ಬೀಳುವ ದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆ ದಿನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಹಾಗೂ ಆಕೆಯು ಘಟನೆಗಾಗಿ ಶುಭದಿನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆಕಾಶರಾಜನ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆತನನ್ನು ಕಾಣುವೆನು. ನನ್ನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆತನ ಮುಂದೆ ಇಡುವೆನು. ಅವನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಕೊಂಡು ಬರುವೆನು.” ಎಂದು ಒಳ್ಳೆ ಉತ್ಸಾಹ ಭರಿತಳಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು.

ಕೆಲನಿಮಿಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮುಸುಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದ ಆತನಲ್ಲಿ ಈಗ ಉತ್ಸಾಹವು ಉಕ್ಕೇರದೆತ್ತಿತು ಹಾಸುಗೆಯಿಂದ ಎದ್ದನು. ಕೈಕಾಲು ಮೋರೆ ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಬಕುಲಾವತಿ ನೀಡಿದ ಊಟವನ್ನು ಉಂಡನು. ಹಸಿವೆಯನ್ನು ಹಿಂಗಿಸಿದನು ಬಕುಲಾವತಿಯು ತಾನೂ ಉಂಡಳು. ಮುಂದೆ ತುಸುದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶುಭದಿನದ ಉದಯದಲ್ಲಿ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಅಪ್ಪಣೆಪಡೆದು ಆಕಾಶರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧಳಾದಳು ಆಗ ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ಮಾಯೆಯಿಂದ ಬಕುಲಾವತಿಗೆ ಹತ್ತು ವದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕುದುರೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಆಕೆಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದನು.

ತನಗಾಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತರಿಸಿದ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ಬಕುಲಾವತಿಯು 'ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ ! ನಾನು ವ್ರಯಾಣ ಜಿಳಿಸುವೆ, ಜೋಕೆ ! ಎಂದು ಹೊರಟಳು.

ಬಕುಲಾವತಿಯನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ಅಂತರದ ವರೆಗೆ ಕಳಿಸಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಹೋದನು.

ಬಕುಲಾವತಿಯು ನಾರಾಯಣಪುರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದ್ದು

ಬಕುಲಾವತಿಯು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಹೊರಡಲು ಅನುವಾದಳು. ಆಗ ಆತನು ಆಕೆಗೆ 'ತಾಯಿ ! ನೀನು ಆಕಾಶರಾಜನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ವತವರ್ಕೆಗೆ ಕಪಿಲೇಶ್ವರ ದೇವನೂ, ಕಪಿಲತೀರ್ಥವೂ ಇರುವವು ನೀನು ಆ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಕಪಿಲನೆಂಬ ಋಷಿಯಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಲ್ಪಡುವ ಆ ಕಪಿಲೇಶ್ವರನನ್ನು ನೀನು ಕಂಡು 'ನಮ್ಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ನಿನಗೆ ಅನಂತವಂದನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವನು. ನೀನು ಆತನ ಏಮಹವು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ನೆರವೇರುವಂತೆಮಾಡು' ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ನಾಗು ಆ ಒಳಕ ಅಲ್ಲಿಂದ ಶುಕಮುನಿಗಳ ಆಶ್ರಮವು ಹತ್ತುವದು ಅಲ್ಲಿಯೂ ನೀನು ಸೇರು 'ಬಾಲಕ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತಮಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ತಿಳಿಸಿರುವನು' ಎಂದು ಬಿನ್ನಯಿಸು. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ

ಮುಂದೆ ನಡೆದರೆ ಪದ್ಮನರೋವರವು; ಆ ಸರಸ್ವಿನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಮ-
ಕೃಷ್ಣರನ್ನು ನಮಿಸು ಹಾಗೂ ಪದ್ಮನರೋವರದಲ್ಲಿಯ ಕಮಲ ಕುಸುಮ
ಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನು ಪೂಜಿಸು. ಅವರಿಗೂ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನೂ ನಿನ್ನ
ಬಯಕೆಯನ್ನೂ ವಿಧಿತವಡಿಸು ಮುಂದೆ ತುಸು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿ-
ರುವ ವ್ರಸಿದ್ಧ ಸುವರ್ಣಮುಖರೀ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಆಕಾಶರಾಜನ ಪಟ್ಟ-
ಣಕ್ಕೆ ಗಮನಿಸು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಮತ್ತು ಆಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು
ತಾಯಿ ! ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಕೊನೆಯ ಮುತ್ತು ಯಾವದೆಂದರೆ— ಆ ರಾಜನಲ್ಲಿ
ನೀನು ವ್ರಸಂಗಕ್ಕೆ ಉಚಿತವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಳಸು, ಹಾಗೂ ‘ಪದ್ಮಾ-
ವತಿ’ಯನ್ನು ನನಗಾಗಿ ಕೊಡಲು ನಿನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಆತನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸು
ಯಾವದೇ ರೀತಿಯಿಂದಾದರೂ ನೀನು ಹೊಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಂಡು
ಬಾ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ಮರಳಿದನು.

ಬಕುಲಾವತಿಯು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಗದಿಂದ ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆಸಹ
ತ್ತಿದ್ದಳು ಕೆಲಸದ ಹವಣಿಕೆಯು ಆಕೆಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆ ಆತುರತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ
ನೂಕಿತು ಕುದುರೆಯನ್ನು ತ್ವರೆಯಿಂದೋಡಿಸುತ್ತ ಸುವರ್ಣ ಮುಖರೀನದಿಯನ್ನು
ದಾಟಿದಳು. ಮುಂದೆ ಅಗಸ್ತ್ಯೇಶ್ವರನ ಸ್ಥಾನವು ಆಕೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಸೆಳೆ-
ಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅವಳು ಕುದುರೆಯಿಂದಿಳಿದು ಅಗಸ್ತ್ಯೇಶ್ವರನಿಗೆ ವಂದಿಸಿ-
ದಳು. ಆ ಆಶ್ರಮದ ಸೂಬಗನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಳು. ಅತ್ತಿತ್ತ
ಆಕೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಅಡ್ಡಾಡಿದಳು ಮುಂದೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬಳಿಸಲು ಕುದುರೆ
ಯನ್ನೇರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದೆಡೆಗೆ ನಿರಂಕುಶ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಸಂಚರಿಸುವ ಕೆಲ
ಕನ್ನಿಕೆಯರ ಒಂದು ಗುಂಪನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಳು. ಆಗ ಬಕುಲಾವತಿಯು
ಅವರ ಸನಿಹಕ್ಕೆ ಹೋದಳು ಆಕಾಶರಾಜನ ಪಟ್ಟಣವಿನ್ನೂ ಎಷ್ಟುದೂರ
ವಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕುರಿತು—“ತಂಗಿ
ಗಳೇ ನೀವುಯಾರು ? ನೀವೆಲ್ಲರು ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬಂದಿರುವಿರಿ ? ಇನ್ನು ಆಕಾಶ
ರಾಜನ ನಗರವು ಇಲ್ಲಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೂರಿರುವದು ? ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಹಲವು
ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಅವರೆದುರು ಪೋಣಿಸಿಟ್ಟಳು ಅವಕ್ಕೆ ಆ ಕನ್ನಿಕೆ
ಯರೆಲ್ಲ ಈ ಬಕುಲಾವತಿಯ ಗೌರವಯುಕ್ತ ಮುದ್ರೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಇನ-
ಳೇನೋ ಮಹತ್ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಾಗಿ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರು

ವಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ. ಈ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯಳು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟು, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ವಿಚಾರವುಳ್ಳವರಾದರು. ಅವರು ಆಕೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು “ಅಮ್ಮಾ! ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೆ ಆಕಾಶರಾಜನ ನಗರದವರು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಕಾಶರಾಜನ ಪ್ರೇಮದ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಗೆಳತಿಯರು. ನಾವೂ ಪದ್ಮಾವತಿಯೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಮೊನ್ನಿನ ದಿನದಲ್ಲಿ ನನದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮದಗಜವನ್ನು ಬಿನ್ನಟ್ಟಿ ಮದನಸ್ವರೂಪದ ಯುವಕನೊಬ್ಬನು ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ನಾವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದನು. ಆ ಆನೆಯು ಆತನಿಂದ ಮರೆಯಾಯಿತು. ಆನೆಯ ಮೇಲಿದ್ದ ಆತನ ದೃಷ್ಟಿಯು ನಮ್ಮ ಕೆಳದಿಯರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುಳ್ಳ ಚಂದ್ರದಂತೆ ಮುಖವುಳ್ಳ ನಮ್ಮ ಸಖಿ ‘ಪದ್ಮಾವತಿ’ಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಹತ್ತಿತು. ತನ್ನನ್ನು ಒಂದೆಸವನೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಕಿರಾತ ಸ್ವರೂಪದ ಆ ನರವೀರನನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಖಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಕಂಡಳು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಅಂಜಿ ನಡುಗಿದಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೋತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಅವಳ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಜ್ವರತುಂಬಿದವು. ಈಗ ಅವಳು ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿರುವಳು. ಆಕೆಯ ಜ್ವರವು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವ ಕುರಿತು ರಾಜನ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ವಡವು ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯ ಆಗ ಸ್ತ್ರೀಶ್ವರನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಬಂದಿರುವೆವು. ಆ ದೇವನಿಗೆ ಸರ್ವೋಪಚಾರ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆವು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

‘ರೋಗಿಬಯಸಿದ್ದೂ ಆಕಳಹಾಲು; ದೊರೆತದ್ದೂ ಅದೇ.’ ಎಂಬಂತೆ ಬಕುಲಾವತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಾಯಿತು. ಅವಳು ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯದ ಶುಭ ಸೂಚನೆಯು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಆದಂತಾಯಿತೆಂದು ಬಗೆದಳು. ನನದಲ್ಲಿ ಅಂದು ನಡೆದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಯುವ ಅವಳ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವುನಃ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರನ್ನು ಕುರಿತು—
 • ಕನ್ಯೆಯರೆ! ನೀವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗು ನಿಮ್ಮ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಅಂಜಿಸಿದ ಆ ಕಿರಾತರೂಪನು ನೀವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೇಗೆಬಂದನು? ಆತನು ಅಲ್ಲಿ ಬಂದನಂತರ ವರ್ತಿಸಿದ ಮುಂದಿನ ಸಂಗತಿಗಳೇನು? ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ನನಗೆ ತಿಳಿಸುವಿರಾ! ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಬಕುಲಾವತಿಯು ತನ್ನೊಡನೆ ಆತ್ಮೀಯ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಬೆರೆತು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಂದ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರೊಬ್ಬರೊಬ್ಬರೂ ಪೂಜ್ಯತೆಯನ್ನು ಎಣಿಸಿ ಹತ್ತಿದರು. ಹಾಗೂ ಆ ಹೊತ್ತಿನದಿನ ವನದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮನಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಹತ್ತಿದರು.

“ತಾಯಿ! ನಾವು ನಮ್ಮ ಸಖಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯರಿಂದ ಸಹಿತರಾಗಿ ವನಕ್ಕೆ ಬಂದೆವು. ಅಲ್ಲಿಯ ವಿಹಾರದಿಂದ ಒಳ್ಳೆ ಸೊಗಸನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಲಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ವನಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಪ್ರಪುಲಿತ ಹಾಗೂ ಸುಗಂಧ ಯುಕ್ತ ಕುಸುಮಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಮಾಲೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮದ್ದಾನೆಯು ಫೀಳಿಡುತ್ತ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೇ ಬರುತ್ತಿರುವದನ್ನು ದೂರದಿಂದಲೇ ಕಂಡೆವು. ಆ ಕ್ಷಣವೇ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿದ ಕಿರಾತರೂವನು ಅದನ್ನು ಬೆಂಬಳಿಸಿ ಬಂದು ಆ ಮದಗಜವನ್ನು ನಿರ್ಬಲವನ್ನಾಗಿ ಸಿದನು. ಆ ಕೂಡಲೇ ಅದು ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ಸೊಂಡಿಲನ್ನೆತ್ತಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ದಾರಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತ ಓಡಿ ಹೋಯಿತು. ಆ ಅನೆಯನ್ನು ಅತ್ತ ಹೋಗಬಿಟ್ಟು ಆ ಕಿರಾತರೂವನು ನೇರವಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡು ನಾವಿದ್ದಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದನು. ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಸಖಿಯೊಡತಿಯೊಡನೆ ಆತನು ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದನು. ನಮ್ಮ ಪದ್ಮಾವತಿಗೂ ಆತನಿಗೂ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಅವರವರ ಮುಖಗಳಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದವು. ಹವೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಬಿದ್ದವು, ಕೊನೆಗೆ ಅವು ಕಲಹವೆಂಬ ಬಿರುಗಾಳಿಯ ರೂಪ ಹೊಂದಿದವು. ಅದರಿಂದ ಆ ಕಿರಾತರೂವನ ಮೇಲೆ ಆಣೆ ಕಲ್ಲಿನ ಮಳೆಯಂತೆ ಕಲ್ಲಿನ ಸುರಿಮಳೆಯೇ ಸುರಿಯಿತು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆತನು ಅಪಮಾನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದನು ತಾಯಿ ಅಂದು ಒದಗಿದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಇನ್ನೇನು ಹೇಳುವದು? ನಾವು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ತೂರಿದರೂ ಆತನಿಗೆ ತಾಕಲಿಲ್ಲ. ಆ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಹಾರಿಸಿದವು ಮಾತ್ರ ಅವನ ವಾದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬೀಳಹತ್ತಿದವು. ಕೊನೆಗೆ ಅವಳ ಒಂದು ಕಲ್ಲಿನ ಹೊಡೆತವು ಆತನೇರಿದ ಕುದುರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ತಗುಲಿತು. ಆ ಎಟನ್ನು ಕುದುರೆಯು ಸಹಿಸದಾಯಿತು ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಕಿರಾತರೂವನು ಕುದುರೆಯಿಂದಿಳಿದನು ಕೂಡಲೆ ಆ ಕುದುರೆಯು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಚಟಪಟನೆ ಒದ್ದಾಡಿ ತನ್ನ ಬಲಗಿವಿಯನ್ನು ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಿತು! ಆಗ ಕಿರಾತರೂವನು ತಳಮುಗಗೊಂಡು

ನಮ್ಮ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕಡೆಗೆ ದುರದುರನೆ ನೋಡಿದನು. ಆತನು ತಾನೊಬ್ಬ ಯುವತಿಯಿಂದ ಅವಮಾನಿತನಾದೆನಲ್ಲ!’ ಎಂದು ಆತ್ಮಗತ ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದನು. ಹಾಗೂ ಆ ಕೂಡಲೇ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾದ ತನ್ನ ಉಡುಗೆ-ತೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡನು. ಕೊನೆಗೆ ತನ್ನ ಕಟಾಕ್ಷದೊಂದು ಕಿರಣವನ್ನು ನಮ್ಮ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಮೇಲೆ ಚೆಲ್ಲಿದನು. ಆ ಸತ್ತ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಆ ಪರ್ವತದ ಸೋಪಾನಗಳನ್ನೇರಿ ನೆಟ್ಟಗೆ ಉತ್ತರನಿಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆದನು”

“ತಾಯಿ! ನಮ್ಮ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಕುದುರೆಯು ತನ್ನಿಂದ ಪಂಚತ ಹೊಂದತಲ್ಲ! ಎಂದು ಮರುಗಿದಳು. ಆತನ ಕಟಾಕ್ಷ ಕಿರಣದಿಂದ ಆಕೆಯು ಲೋಡದಂತೆ ಬಿರುಸಾಗಿರುವ ತನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ಹಳೆದುಕೊಂಡಳು. ಹಾಗೂ ಆ ಕೂಡಲೆ ಮೂರ್ಛೆಯೊಂದಿ ಭೂಮಿಗುರುಳಿದಳು. ಆಗ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ದಿಕ್ಕುಗಾಣವಾದೆವು. ಆಕೆಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರೈತ್ಯೋವಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದೆವು. ಆ ನಮ್ಮ ಕ್ರಿಯೆಗಳೆಲ್ಲ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಕಡೆಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಒಂದುಯಾನದಲ್ಲಿಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅರಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಪ್ಪಿವು

ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹಾ ಹಾ! ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅರಮನೆಯ ತುಂಬೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಆಕಾಶರಾಜನ ಕಿವಿವರೆಗೆ ತಲುಪಿತು. ಆಗ ಆತನು ತನ್ನ ದರಬಾರವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಆ ಕೂಡಲೆ ಪ್ರೇಮದ ಮಗಳು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದನು. ಆಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ತೊಡೆಯ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಮತೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದನು. ಆಕೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಮಾತುಗಳಿಲ್ಲ. ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೂಗಿ ಕರದನು, ಓ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಗಾಬರಿಯಾದನು, ಬೆದರಿ ಕಣ್ಣಾವಿಕ್ಕಿಯಾದನು. ಆತನಿಗೆ ಲೋಕವು ವೊತ್ತರಿಸಿ ಬರಹತ್ತಿತು. ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು— ‘ನನ್ನ ಈ ಮಗಳಿಗೆ ಏನಾಗಿರಬಹುದು?’ ಎಂದು ಚಿಂತಾಮಗ್ನನಾದನು

ಮಗಳ ರೋಗ ವಾಸಿಯಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆಂದು ಆಕಾಶರಾಜನು ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿಯನ್ನೆರೆಯದೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದನು. ಕೊನೆಗೆ ಆತನು ಸುರಗುರು ಭೃಹಸ್ಪತಿಯವರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ನಿವಾರಣೋಪಾಯವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ

ಮಗಳ ರೋಗದ ನಿಮಿತ್ತವನ್ನಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು. ಹಾಗೂ ಆ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ ಮಗ ವಸುದಾನನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಬೃಹಸ್ಪತಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡನು.

ಸುರ ಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಆಕಾಶರಾಜನ ನಾರಾಯಣಪುರಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಆ ರಾಜನ ಅರಮನೆಯನ್ನು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಒಳಸೇರಿದನು. ತನ್ನ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಮರ್ಯಾದಿಸಿ ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದ ಗುರುವನ್ನು ರಾಜನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ— ‘ನನ್ನ ಮಗಳು ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಲಗಿರುವಳು. ಇದರ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಯವನ್ನೂ ತಿಳಿಸುವದಾಗಬೇಕು’ ಎಂದು ರಾಜನು ಮೊರೆಯಿಟ್ಟನು. ಆಗ ಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದನು. ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು— “ರಾಜ! ಈಕೆಯ ದೇಹಾಲಸ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ವನವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋದ ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪುರುಷಾಕೃತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಅಂಜಿರುವಳು. ಅವಳ ಭೀತಿಯನ್ನು ರಾಂತಿಯೊಂದರಿಂದ ನಿವಾರಿಸಲು ಬರುವದು. ಅಗಸ್ತ್ಯೇಶ್ವರನನ್ನು ವೇದವಿಘ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ಲಘು ರುದ್ರಾಭಿಷೇಕ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸು. ಅದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಬಾಧೆಯು ದೂರಾಗಿ ಅವಳು ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಳು. ಮತ್ತು ಸಮಾಧಾನ ಹೊಂದುವಳು.” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಗುರುವಾಕ್ಯ ಶ್ರವಣದಿಂದ ರಾಜನ ಮನಸ್ಸಿನ ತಳಮಳವು ಎಷ್ಟೋ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಯೋಗ್ಯರಾದ ವಿಪ್ರರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಅಗಸ್ತ್ಯೇಶ್ವರನ ಅಭಿಷೇಕ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವ ಕುರಿತು ಬಿನ್ನವಿಸಿದನು ಹಾಗೂ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಮಾಡುವ ಅಭಿಷೇಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಪೂಜಾಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ನಮಗೆ ರಾಜಾಜ್ಞೆಯಾಯಿತು ಆ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಈ ಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಎಲ್ಲ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆವು. ಇನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪೂಜಾ ಸಮಾಪ್ತಿಯ ವರೆಗೆ ಇದ್ದು ತೀರ್ಥೋದಕವನ್ನು

ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪದ್ಮಾವತಿ ಸಖಿಯಳಿಗೆ ನೀಡುವೆವು” ಎಂದು ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರು ಬಕುಲಾವತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.

ಕನ್ನಿಕೆಯರಾದಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಅವಕ್ಕೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗೂ ತಾಳಮೇಳು ಕೂಡುವದೆಂದು ಕಂಡು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹಿಗ್ಗಿದಳು. ಆದರೆ ಪುರಾಣ ಪುರುಷೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೇವನೆಂದು ಇದುವರೆಗೆ ಅರಿಯಲಿಲ್ಲ ಕೇವಲ ಮೋಹದ ಮಗನೆಂದು ಅರಿತು ಭ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ಜನನ-ಮರಣ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದೆನಲ್ಲ! ಈ ನನ್ನ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಏನೆನ್ನಬೇಕು? ನನ್ನ ಜನ್ಮಕ್ಕೂ ನನ್ನನ್ನು ಆವರಿಸಿದ್ದ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ! ಎಂದು ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು. ದೇವಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ! ಬೇಗನೆ ನನ್ನನ್ನು ಜನನ ಚಕ್ರದಿಂದ ದೂರಮಾಡವ್ವಾ! ಎಂದು ಬೇಡಿ ಹಲಬಹತ್ತಿರಳು ಆ ಕೂಡಲೆ ಅವಳ ಆ ಭಾವನೆಯು ಮತ್ತೆ ಮರಯಾದಂತಾಗಿ ತನ್ನ ಎದುರಿರುವ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರನ್ನು ಕಂಡಳು. ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರು ಆಕೆಗೆ ‘ತಾಯಿ! ನೀನು ಯಾರು? ನಿನ್ನ ಸಮಾಚಾರವೇನು? ನಿನಗೆ ನಮ್ಮೆದುರು ಹೇಳುವ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಆಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೇಳುವ ಬಯಕೆ ನಮಗಾಗಿದೆ’ ಎಂದರು. ಆಗ ಬಕುಲಾವತಿಯು— ‘ಕನ್ನಿಕೆಯರಾ! ಈ ವೇಂಕಟಾಚಲದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸೇವಿಕೆ ನಾನು. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಬಕುಲೆ, ನಾರಾಯಣವುರದ ರಾಜನ ಪತ್ನಿ ಧರಣೀದೇವಿಯವರನ್ನು ಕಂಡು ಅವರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ನಾನು ಇತ್ತಕ್ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಧರಣೀದೇವಿಯವರಿಗೂ ಅಪರಿಚಿತಳು. ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಅರಮನೆಯ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತದ್ವಾರವಿದ್ದ ನಿಮ್ಮ ಪರಿಚಯ ನನಗಾಯಿತು. ನಾನೂ ನನ್ನ ಕಾರ್ಯನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಅರಮನೆಗೆ ಬರಲೇ? ನಾನೂ ನೀವೂಕೂಡಿ ಹೋಗುವದರಿಂದ ದಾರಿತವ್ವುವ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಅರಮನೆ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಕಾದುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕೂಡಬೇಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನನ್ನನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದೊಯ್ಯುವದು ನಿಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ” ಎಂದು ಬಕುಲಾವತಿಯು ನುಡಿದಳು.

ಕನ್ನಿಕೆಯರು 'ಅವಶ್ಯಬರುವದು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವಳನ್ನು ತಮ್ಮ ನೆಂಗಡ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿ ಧರಣೀದೇವಿಗೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಭಿಟ್ಟೀಮಾಡಿಸಿದರು.

ಕೊರಮಂಜಿನೇಷದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು

ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರೊಡನೆ ಆಕಾಶ ರಾಜನ ನಗರವನ್ನು ಸೇರಿದಳು ತನ್ನ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೂಡಲು ಬೇಕಾಗುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಹತ್ತಿದಳು.

ಇತ್ತ ಹತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಕುಲಾವತಿಯನ್ನು ಆಕಾಶರಾಜನ ವಜ್ರಣಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಆಕೆಯು ಕಾರ್ಯಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಳೋ ಇಲ್ಲೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯವು ಆಗ ಆತ ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತು ಆಕೆಯು ಆಕಾಶರಾಜನಿಗೆ ಭಿಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತಾನು ಬಂದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಯೇ ತಿಳಿಸುವಳು ಇದರಲ್ಲೇನೂ ಸಂಶಯ ಎಲ್ಲ. ಆದರೆ— ರಾಜಮಂದಿರದ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಆಕಾಶರಾಜ-ಧರಣೀ-ದೇವಿಯರು ನೊದಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಕುಲಾವತಿಯ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವು ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಕುರಿತವಾಗಬಹುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ “ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗನಿರುವವನಿಗೆ ಆತನ ವಂಶ ವಿಚ್ಛೇದದ ಅಂಜಿಕೆಯಿರುವದು ಒಂದೇ ಕಣ್ಣು ಇದ್ದ ಮನುಷ್ಯನ ಚಿಲುವಿಕೆಯು ನಿರರ್ಥಕವೆನಿಸುವದು ಅದರಂತೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಯಾವದೊಂದು ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಅದು ಫಲಪ್ರದವಾಗಲಾರದು ” ಎಂದು ಜನರಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ರೂಢವಾಗಿದೆ ಈ ಸಾಮತಿಯಂತೆ ನಮ್ಮ ಬಕುಲಾವತಿಯು ವಹಿಸಿದ ಕಾರ್ಯವು ಸಫಲವಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೇವಲ ಸ್ವಾವಲಂಬನದಿಂದಲೇ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದನು. ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆತನು ತನ್ನ ಅಘಟಿತವಾದ ಮಾಯೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಪುರುಷಾಕೃತಿಯನ್ನು ಮರೆಮಾಡಿ ಪುಳಿಂದಿನಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಅರ್ಥಾತ್ ಕೊರಮಂಜಿಯ ವೇಷವನ್ನು ಧರಿಸಿದನು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಕೊರವಂಜಿ ವೇಷಧರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಏನು ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವನೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಮೊದಲು ಆತನು ಧರಿಸಿರುವ ವೇಷದ ಸೊಬಗನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಕೊರವಂಜಿಯ ವೇಷಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ತಾನು ಸ್ತ್ರೀಯಳಾಗಿ ನಾರಿನ ಸೀರೆಯನ್ನೂ ಶತಭದ್ರ ಕುಪ್ಪುಸವನ್ನೂ ಧರಿಸಿದಳು. ಅರ್ಧಸಹಸ್ರ ವರ್ಷ ಪ್ರಾಯದ ಮುದಿಕೆಯಾದಳು. ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಗುಲಗಂಜಿಯ ಹಾಗು ಶಂಖ-ಚಿಂಬವಳಗಳಹಾರಗಳನ್ನು ಜೋತಾಡುವಂತೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಳು. ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಮಾರ್ಪಟಿಸಿ ಇಳಿಬಿದ್ದ ದೀರ್ಘವಾದ ಉದರದವಳಾದಳು. ದೊಡ್ಡ ಕಿವಿಗಳೂ ನೇತಾಡುವ ಮೊಲೆಗಳೂ, ಹಲ್ಲುದಿರಿದ ಬಾಯಿಯೂ, ನಿರಿಗೆ ಬಿದ್ದ ಗಲ್ಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಖವು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ಹರವಿದ ತಲೆಯಲ್ಲಿಯ ನರೆ ಗೂದಲುಗಳೂ ಇವುಗಳಿಂದ ಅವಳು ನೋಡುವವರಿಗೆ ಮುಪ್ಪಿನ ಮುದಿಕೆಯೆಂದು ಸಹಜವಾಗಿ ಗುತ್ತಾ ಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಆ ಕೊರವಂಜಿಯ ವೇಷದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ಸುಳಿನಾಭಿಯಿಂದ ಹೊರಟ ಕಮಲದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮ ನನ್ನು ತನ್ನ ವೇಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಏಳು ತಿಂಗಳದ್ದೊಂದು ಕೂಸನ್ನಾಗಿನೂಡಿ ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡನು. ಆ ಕೂಸು ಆಜಾನುಬಾಹುವಾಗಿ ಸೊರಗಿ ಸಾಯಲಾಗಿತ್ತು. ಸದಾವಕಾಲವೂ ರೋದಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂಥ ಕೂಸಿ ನೊಂದಿಗೆ ಕೊರವಂಜಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನ್ನೇ ಒಂದು ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ನವರತ್ನಗಳೆಂಬ ನವಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ತಲೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಳು. ತಾನು 'ಧರ್ಮದೇವತೆ' ಎಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳಿದವ ರಿಗೆಲ್ಲ ಹೇಳುತ್ತ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬೆತ್ತವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕುಣಿಯುತ್ತ ಹಾಡುತ್ತ ತಾನಿರುವ ಶೇಷಾಚಲವನ್ನಿಳಿದು ಆಕಾಶರಾಜನ ಪಟ್ಟಣದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆದಳು. ಅರ್ಧಾತ್ಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸನೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದನು.

ನಾರಾಯಣಪುರವು ಆಕಾಶರಾಜನ ರಾಜಧಾನಿ. ನಗರದ ಮಾರ್ಗ ಗಳೆಲ್ಲ ಹೆರವಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಜನರಿಂದ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ತುಂಬಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ನಮ್ಮ ಕೊರವಂಜಿಯು ಜನಮೋಹಕವಾದ ವದಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ ಬಾಡಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳನ್ನಿಕ್ಕುತ್ತ ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವಳು. ಜನ-

ಜಂಗಳಿಯು ಆಕೆಯ ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳಿಗೂ, ಗೀತ-ನೃತ್ಯಗಳಿಗೂ ಮೋಹಿಸಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಆ ಕೊರವಂಜಿಯು ಹಾದಿ ಹಿಡಿದು ಹೋಗುವಾಗ—“ ವಟ್ಟಣಿಗರಾದ ನರ-ನಾರಿಯರೆ ನಾನು ಭೂತ ಪಿಶಾಚಿಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಬಲ್ಲೆ, ವೇತಾಳ ತೊಲಗಿಸಲು ಬಲ್ಲೆ, ಅಪುತ್ರವತಿಯರಿಗೆ ಪುತ್ರರಾಗುವ ಬಗೆ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ, ವಧುಗಳಿಗೆ ವರಗಳನ್ನೂ ಶೋಧಿಸಿ ಕೂಡಿಸಲು ಬಲ್ಲೆ. ಸರ್ವ ಮನಸಿನಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯಗಳು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವದನ್ನು ತಿಳಿಸಬಲ್ಲೆ. ಎಲ್ಲಿವನ್ನೂ ಬಲ್ಲೆ ” ಎಂದು ರಾಗಸ್ವರಮೂಡನೆ ಬೆರೆಸಿದ ಪದಗಳನ್ನು ನುಡಿಯುತ್ತ ಓಣಿ-ಬೀದಿ ಸಂದಿ-ಗೊಂದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಡದೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ತಾನು ನುಡಿದಂತೆ ಅವಳನ್ನು ಕಂಡ ಕೆಲವು ರೋಗಪೀಡಿತರು ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಗುಣವಡೆದರು. ಉಸರು ನಿರ್ವೃಂಗರಾದರು, ಹಲವು ಬಯಕೆಗಳುಳ್ಳವರು ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಕೊಂಡರು. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ಪುರದ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗುವ ಕೊರವಂಜಿಯು ಕೇವಲ ಕೊರವಿಯಾಗಿರದೆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡುವ ಶ್ರೇಷ್ಠದೇವತೆಯೆಂದು ಪುರದ ನರ-ನಾರಿಯರು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾ ಹಾ ಅನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕೊರವಂಜಿಯು ಈ ಮಹತ್ಕರಣಿಯು ಆ ನಗರದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ವಸರಿಸಿತು.

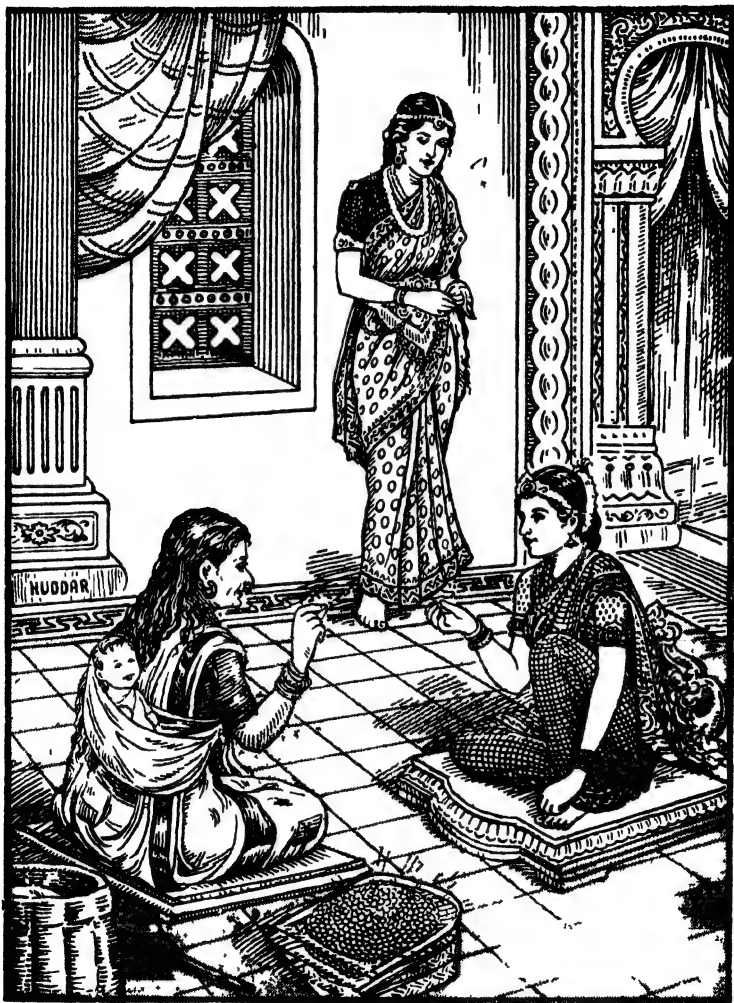
ರಾಜಮಂದಿರದ ಉಳಿಗದವಳೊಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಕೊರವಂಜಿಯ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿತಳು. ಆಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಘಟಿತ ಘಟನಾನಾನುರ್ಭವವು ಪ್ರಭಲವಾದದ್ದಿರುವದೆಂದು ನಂಬಿದಳು. ಹಾಗೂ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯಳು—“ರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವದ್ವಾತಿಯು ಅಸ್ವಸ್ಥಳಾಗಿ ಇರುವವರಿಂದ ಅವಳ ರೋಗ ನಿವಾಸ-ನಿವಾರಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೊರವಂಜಿಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಲು ರಾಜವತ್ತಿ ‘ಧರಣೀದೇವಿ’ಯವರಿಗೆ ನಾನು ವಿಧಿತಪಡಿಸುವೆನು” ಎಂಬ ಹಂಬಲದಿಂದ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅರಮನೆಗೆ ಬಂದಳು. ರಾಜವತ್ತಿ ಧರಣೀದೇವಿಯು ಮಗಳ ಕಾಹಿಲೆಗಾಗಿ ಚಿಂತಾಯುಕ್ತಳಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ಆ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಕೊರವಂಜಿಯು ನಾಡ್ಯಂತ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅರುಹಿದಳು. ಆ ಕೂಡಲೇ ಧರಣೀದೇವಿಯು ತನ್ನ ಅರಮನೆಯ ದಾಸಿಯರನ್ನು ಕರೆದು ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಕರೆತರಲು ಕಳುಹಿದಳು. ಅವರು ರಾಜಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಕಂಡು—“ ಕೊರವಂಜಿ! ರಾಜವತ್ತಿ ಧರಣೀದೇವಿಯವರು ನಿನ್ನನ್ನು ಕರೆತರಲ್ಯ

ನಮ್ಮನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿರುವಳು. ನೀನು ತಡಮಾಡದೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕು.” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಆ ಧರ್ಮದೇವಿ ಕೊರವಂಜಿಯು— “ಅಮ್ಮಾ! ನೀವು ರಾಜವತ್ತಿ ಧರಣೀದೇವಿಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದಿರಿ ಇದು ಒಳಿತಾಯಿತು ಅವರ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಯುಕ್ತವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ನಾನು ಹೀನ ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಕೊರವಿ, ಅಪ್ಪ ದರಿದ್ರಳು; ಮೇಲಾಗಿ ರೂಪದಿಂದ ನಿದ್ರಾಳು. ನಿಮ್ಮ ರಾಜವತ್ತಿಯು ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯನಿರತಳು, ಸರ್ವ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸಂಪನ್ನಳು ಅಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮಂಥ ದೀನ ದರಿದ್ರರನ್ನು ತನ್ನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳೆನ್ನುವ ಮಾತು ಸರಿಯಾಗಲಾರದು ಒಂದು ವೇಳೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನಿಂದ ಅವಳು ಹೊಂದುವ ಭಾಗ್ಯವೇನು? ಮುದುಕೆಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಸಖಿಯರಿಂದ ಕೂಡಿ ನನಗೆ ಹುಡುಗಾಟಕೆ ಮಾಡಬಹುದು ಇಲ್ಲವೆ ಆಕೆಯು ತಿರುದುಂಬುವ ತಿರಿಕೆಯಾದ ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಈ ಊರು ಬಿಡಿಸಿ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲು ಕರೆಯಿಸಿರಬಹುದು ಇದೇ ನಿಮಿತ್ತವಿರಬಹುದು ಇನ್ನು ನಾನು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಲಾರೆ. ಈ ನನ್ನ ಕೂಸಿಗೊಂದಿಷ್ಟು ಕೂಳು ಬಿಕ್ಕು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವೆನು. ಹೋಗಿರಮ್ಮ ಹೋಗಿರಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇರಲು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ರಾಜವತ್ತಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಬಿಡಿರಮ್ಮಾ” ಎಂದು ಆ ಕೊರವಂಜಿಯು ಆ ಕರೆಯಲು ಬಂದ ರಾಜಮಂದಿರದ ಸೇವಿಕೆಯರನ್ನು ಅಂತರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದಳು ಆಗ ಸೇವಿಕೆಯರು ಆಕೆಯನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ನಿರುಪಾಯರಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ರಾಜವತ್ತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಹೋದರು ಹಾಗೂ ಆ ಧರಣೀದೇವಿಯ ಮುಂದೆ ತಾವು ಕಂಡಂತೆ ಆ ಕೊರವಂಜಿಯು ಓಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತಾಡಿದ ಅಘಟಿತಘಟನೆಯ ಒಂದೆರಡು ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಆ ಕೊರವಂಜಿಯು ನಿಮ್ಮ ಭಯದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಾರದೆ ಈ ನಗರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗಿರುವಳು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಹೊರಟಿರಬಹುದು. ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಳು. ಆಗ ಧರಣೀದೇವಿಯು—“ನಾನೇ ಆ ಕೊರವಂಜಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬರುವೆನು ಆಕೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದು ನಮ್ಮ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಆಕೆಯ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕೋಣ. ತೀವ್ರವೇ ನಡೆಯಿರಿ. ಆಕೆಯ ಹತ್ತಿರ” ಎಂದು ಸೇವಿಕೆಯರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕೊರವಂಜಿಯ

ದನಿ ಬಂದತ್ತ ಸಾಗಿದಳು. ಒಂದು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಕಂಡಳು. ತಾನು ರಾಜನ ಹೆಂಡತಿ. ಇವಳು ಬೀದಿಯ ಭಿಕ್ಷುಕೆ. ಇವಳಿಗೇಕೆ ನಾನು ಸತ್ಕಾರ-ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು? ಎಂಬದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾರದೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಕೂಡಲೇ ಆಕೆಯ ಪಾದಗಳಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಳು. ರಾಜಪತ್ನಿಯ ತರುವಾಯ ಆಕೆಯ ಸಂಗಡಿಗ ಸ್ತ್ರೀಯೆರೆಲ್ಲರೂ ಧಡಧಡ ಬಂದು ವಂದಿಸಿದರು. ಕೊರವಂಜಿಯು ಎಲ್ಲರಿಗೂ 'ಸ್ವಸ್ತಿ' ವಾಚಕ ಶಬ್ದದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತಾನ ಮಾಡಿದಳು ಬಳಿಕ ಧರಣೀದೇವಿಯು ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಕುರಿತು "ತಾಯಿ, ಕಲ್ಯಾಣದಾಯಿನಿ, ಧರ್ಮದೇವಿ. ನಿನ್ನನ್ನು ಕಂಡೊಡನೆ ನೀನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಧರ್ಮೋದ್ಧಾರಕೆಂದೇ ನನಗೆ ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು ನೀನು—'ನಾನು ಹೀನ ಕುಲೋತ್ಪನ್ನೆ ಪುಳಿಂದಿನಿ' ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಡಮ್ಮಾ. ನಮ್ಮ ಸುದೈವದಿಂದ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವು ನಮಗಾಯಿತು ಧರ್ಮದೇವಿ! ಇನ್ನು ನೀನು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನಿನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣಕರ ನುಡಿಗಳಿಂದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಕರುಣಿಸಮ್ಮಾ" ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು ಆಗ ಧರ್ಮದೇವಿಯು—“ಧರಣೀದೇವಿ! ನಿಮ್ಮ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ರಾಜಗೃಹಕ್ಕೆ ಬರುವೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನೋಬಯಕೆಗಳು ಈಡೇರುವಂತೆ ಮಾಡುವೆ. ನಾನಾಡುವ ನುಡಿಗಳು ತ್ರಿಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅಸತ್ಯವಾಗಲಾರವು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ನನ್ನ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನೀವು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಪರಿಣಾಮವು ಕರಿಣತರಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬಹುದು. ಮೊದಲೇ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವೆ. ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟವಿದ್ದುದಾದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ರಾಜಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬರುವೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನನಗೆ ನಗರದ ಓಣಿ ಬೀದಿಗಳೇ ನನ್ನನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವವು. ಈ ನನ್ನ ಸ್ಪಷ್ಟ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ನೀನು ದುಷ್ಟ ಕೊರವಿಯೆಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ನೊಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದ್ದುದನ್ನು ಇದ್ದಂತೆ ನುಡಿಯಲು ನನಗೆ ಯಾವ ಭೀತಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಧರಣೀದೇವಿ! ಇನ್ನೂ ನಿನಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ—'ನಾನು ಕೊರವಂಜಿಯು ಆದರೆ ಅಂಧಿಂಧ ನಾಮಾನ್ಯ ಕೊರವಿಯಲ್ಲ. ಸರ್ವ ಭಾಗ್ಯಸಂಪನ್ನ ನರ ನಾರಾಯಣನು ನನ್ನ ಪತಿರಾಜನು. ಈ ಮಮತೆಯ ಮಗುವು ಆತನ ಪ್ರತಿರೂಪವು. ಆ ನನ್ನ ಒಡೆಯನ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದಲೇ ನಾನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿರುವೆ.

ನಾನು ತಿರುಗದ ದೇಶಗಳಿಲ್ಲ, ಕಾಣದ ನೋಟಗಳಿಲ್ಲ, ಅರಿಯದ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ಬಲ್ಲೆನು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಹೇಳುವ ಉದ್ದೇಶವಿಷ್ಟೇ! ನಿನ್ನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರವೇಶವೂ ನಿನ್ನ ಮಂದಿರದಿಂದ ನನ್ನ ನಿರ್ಗಮನವೂ ಸುಖಕರವಾಗಬೇಕು ಹಾಗೂ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಬೇಕು. ಇದೇ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಎಂದನು. ಆಗ ಧರಣೀದೇವಿಯು— ‘ಎಲೈ ಧರ್ಮ ದೇವತೆ! ನೀನಂದಂತೆಯೇ ಆಗಲಿ, ಏನೊಂದು ಸಂಶಯ ತಾರದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜಗೃಹಕ್ಕೆ ಬರುವದಾಗಬೇಕು,’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಳು. ಆ ಧರ್ಮದೇವತೆ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ತನ್ನ ವೈಯಾರವನ್ನು ಬೀರುತ್ತ ಮಂಜುಳ ಪದಗಳನ್ನು ನುಡಿಯುತ್ತ ಧರಣೀ ದೇವಿಯೊಡನೆ ರಾಜಮಂದಿರವನ್ನು ಬಂದು ಸೇರಿದಳು.

ಧರಣೀದೇವಿಯು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡ ಬಂದ ಧರ್ಮ ದೇವತೆ ಕೊರವಂಜಿಯನ್ನು ಮರ್ಮದಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಮಾಡಿದಳು. ಪೂಜ್ಯ ಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಉಪಚಾರಗಳು ಆ ಕೊರವಂಜಿಗೆ ನಡೆದವು. ಮಣಿಮಯದ ಆಸನದಮೇಲೆ ಆಕೆಯನ್ನು ಕುಳಿ ರಿಸಿದಳು. ಆಗ ಧರ್ಮದೇವತೆಯು ರಾಜ ವತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು— ‘ಧರಣೀದೇವಿ! ನೀನು ಮನೋವಾಕ್ಯಾಯಗಳಿಂದ ಪರಿಶುದ್ಧಳಾಗಿ ಗುರುಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ನನ್ನೆದುರಿಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳು. ಹಾಗೂ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆನ್ನುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನನಗೆ ತಿಳಿಸು. ನಿನ್ನ ಬಯಕೆಗಳನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡದೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಬಿಚ್ಚಿಡಡು.’ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ಧರಣೀದೇವಿಯು ಕೊರವಂಜಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ತಿಸಿ ಆಕೆಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕುಳಿತಳು. ಹಾಗೂ— ‘ಅಮ್ಮಾ ಧರ್ಮದೇವಿ! ಇನ್ನು ನಾನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನ ಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸು, ಎನ್ನಲು ಕೊರವಂಜಿಯು— ‘ಭವ್ರಾನನೇ! ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಮೊದಲು ರುಭದಾಯಕವಾದ ಬಾಯನವನ್ನು ನೀಡು. ಅನಂತರ ನಿನ್ನ ಮನಾಂತರ್ಗತವನ್ನು ಹೇಳು, ಎಂದಳು. ರಾಜವತ್ತಿಯು ಕೊರವಂಜಿಯ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಜಲೆಯುಳ್ಳ ನವರತ್ನಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಕೆಯ ದೇವತೆಗಳ ಸಂತುಷ್ಟತೆಗೆ ಬಾಗಿಣವನ್ನಿಟ್ಟಳು. ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಬಯಕೆ ಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಆಕೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದಳು— ‘ತಾಯಿ! ಧರ್ಮದೇವತೆ!

ಕೂರವಂಜಿ ನೇಷದ ತೀನಿನಾಸನು

ನೀನು ನಮ್ಮ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವಿ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ಣನಂಬಿಗೆ ಯಿದೆ. ನೀನು ಯಾವದಕ್ಕೂ ಸಂಕೋಚವಡದೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ದುಗುಡವನ್ನೂ ಬಯಕೆಯನ್ನೂ ಸತ್ಯವಾಗಿ ನುಡಿಯಬೇಕು. ” ಎನ್ನಲು ಆ ಧರ್ಮದೇವತೆಯು—‘ ರಾಜಪತ್ನಿಯೇ, ಶುಭಾಂಗಿಯೇ ! ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ದಿಟವನ್ನೇ ಬಳಸುವನಲ್ಲದೆ ಸಟೆಯನ್ನು ಅರಿಯೆನು. ಈ ನನ್ನ ಕೂಸಿನ ಆಣೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನುಡಿಯುವೆನು ‘ಒಳಿತು ಎನ್ನು, ಎಂದಳು. ರಾಜ ಪತ್ನಿಯು ‘ ಒಳಿತು, ನಿರಂತರವೂ ಒಳಿತು ’ ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಆಗ ಕೊರ ವಂಜಿಯು ತನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಂದರಿಸಿ—ಧರಣೀದೇವಿ ! ಈ ನನ್ನ ಮಗು ಹಸಿದು ಕೇಸರ ಬಾಸರಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ನಾನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನೆಯಾಗಲಿ, ಇಂದೆಯಾಗಲಿ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನವು ತುಸು ಉಳಿ ದಿದ್ದರೆ ನೀಡಮ್ಮಾ, ಎನ್ನಲು ಧರಣೀದೇವಿಯು ಒಂದು ಬಂಗಾರದತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೀರಾನ್ನವನ್ನು ಬಡಿಸಿತಂದು ಧರ್ಮದೇವತೆಯ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು—‘ ಧರ್ಮ ದೇವತೆ ! ಮೊದಲು ನಿನ್ನ ಕೂಸಿಗೆ ಇದನ್ನು ಉಣ್ಣಿಸಿ ಶಾಂತಗೊಳಿಸು ’ ಎಂದಳು. ಕೊರವಂಜಿಯು ತನ್ನ ಕೂಸನ್ನು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ತುತ್ತುಮಾಡಿ ಉಣ್ಣಿಸಹೋಗಲು ಆ ಶಿಶುರೂಪನಾದ ಕಮಲಜನು ಒಂದು ಅಗಳು ಸಹ ಸ್ವೀಕರಿಸದಾದನು. ಆ ವೇಷಾಂತರಿತ ದೇವನು ಮನುಷ್ಯರಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಣ್ಣದೆ ಲೌಕಿಕರ ಕೂಸಿನಂತೆ ಅಳಹತ್ತಿತು. ಆಗ ಅಳುತ್ತಿರುವ ಆ ಕೂಸನ್ನು ಕೊರವಿಯು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೊಡೆದು—‘ ಛೇ ದುರಾಚಾರಿ, ವಾಪಿ, ಚಾಂಡಾಲಾ, ಗಡ್ಡೆ-ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ಸವಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿ ತಿನ್ನುವ ನಿನಗೆ ರಾಜಮಂದಿರದ ಅಮೃತೋಪಮ ಭೋಜನವು ಹೇಗೆ ರುಚಿಕರವಾದೀತು ? ನಿಜವಾದ ವಿಧಿಯು ನೀನು. ಎಂದು ಹಲವು ರೀತಿಯಿಂದ ಕೂಸನ್ನು ಬೈದಳು. ಮತ್ತು ಧರಣೀದೇವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಆಕೆಯು—ದೇವಿ ! ಈ ನನ್ನ ಮಗು ಎನನ್ನೂ ತಿನ್ನಲೊಲ್ಲದು, ಉಣ್ಣಲೊಲ್ಲದು, ಅಳುವದನ್ನು ಬಿಡಲೊಲ್ಲದು ನಿರಂತ ರವೂ ಬೀಗೆಯೇ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತದೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ತನವಾನವನ್ನೇ ಬಯಸುತ್ತದೆ ನೀವು ನೀಡಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ನಾನೇ ಉಂಡು ಬಿಡುವೆ. ಅದ ರಿಂದ ನನ್ನ ಮೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ತೋರಿ ತೊರೆಯುವವು. ಅವನ್ನು ಕುಡಿ ವಾದರೂ ಈ ನನ್ನ ಮಗು ಸುಮ್ಮನಾಗಲಿ ’ ಎಂದು ನುಡಿದು ಕೊರವಂಜಿಯು

ತಾನೇ ಆ ರುಚಿಕರವಾದ ಕ್ಷೀರಾನ್ನವನ್ನು ಭುಂಜಿಸಿಬಿಟ್ಟಳು. ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡ ನೋಡುತ್ತಿರಲು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಉಂಡು ತೇಗಿದಳು. ಮತ್ತು ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದಳು. ಬಳಿಕ ರಾಜಸತ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು- 'ದೇವಿ! ಮುಖ ಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಂಬೂಲನ್ನು ಕೊಡುವಿರಾ? ಎಂದು ಕೇಳಲು ಧರಣೀದೇವಿಯು- 'ಈ ಕೊರವಿಯಾಗಲಿ, ಇನ್ನುಳಿದ ಬೇರೆ ಕೊರವಿಯ ರಾಗಲಿ ಕೊಡುವವರನ್ನು ಕಂಡು ತಿರುತಿರುಗಿ ಕಾಡಿ ಬೇಡುವದೇ ಅವರ ವಾಡಿಕೆಯಿರುವದು' ಎಂದು ನುಡಿದು ಎಲೆ-ಅಡಿಕೆ ಮೊದಲಾಗಿ ತ್ರಯೋದಶ ವಸ್ತುಮಿಶ್ರಿತ ತಾಂಬೂಲನ್ನು ತಂದು ಆ ಧರ್ಮದೇವಿಗೆ ನೀಡಿದಳು.

ರಾಜಸತ್ತಿಯುಕೊಟ್ಟ ತಾಂಬೂಲನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತ ಕೊರವಂಜಿಯು ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸಿಕೊಂಡು ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಮುಖ ಮಾಡಿ ಕುಳಿತಳು. ತನ್ನ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾಲನ್ನು ಮುಂಚಾಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಳು. ಧರ್ಮದೇವಿಯ ಮುಖದಿಂದ ತಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನೂ ಬಯಕೆಗಳನ್ನೂ ಆರಿತುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಧರಣೀದೇವಿ ಮೊದಲಾದ ರಾಜಮಂದಿರದ ನಾರಿಯರು ಕೈಮುಗಿದುಕೊಂಡು ಕೊರವಂಜಿಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನೀಲಜವನಿಕೆಯ ಮುಂದೆ ಪರಿಶೋಭಿಸುವ ರತ್ನದೀವಿಗಳ ಸಾಲಿನಂತೆ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತರು. ಸುರಲೋಕದ ಇಂದ್ರಾದಿದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದಕೂಡಿ ಭೂಲೋಕದ ಚರ್ಮ ಚಕ್ಷುಷಿಗಳಿಗೆ ಮರೆಯಾಗಿ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಂದುನಿಂತರು. ಹಾಗೂ ಅವರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಹುರೂಪಿಯಾದ ಜಾತಿಗೇರನಂತೆ ಖೇಲನಮಾಡಿ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವದನ್ನು ಕೌತುಕದಿಂದ ನೋಡಿದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗೆ- 'ನಾರಾಯಣಪುರದ ಆಕಾಶರಾಜನ ಸುಕೃತಕ್ಕ ಎಣೆಯಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಜಗತ್ಪತಿ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯಮಾನವನಂತೆ ಅವನ ಅಳಿಯ ತನವನ್ನು ಬಯಸಿದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಬಯಸಿದ ಆ ವದ್ಮಾವತಿಯೇ ಧನ್ಯಳು. ಆತನಿಗೆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೀಡುವ ದಾತಾರನಾದ ಆಕಾಶರಾಜನೇ ಧನ್ಯನು. ಎಂದು ಕೊಂಡಾಡಹತ್ತಿದರು.

೯ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ರಾಜಪತ್ನಿ ಧರಣೀದೇವಿಯಿಂದ ಸತ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದ ಧರ್ಮದೇವತೆಯು ತಾಂಬೂಲನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತ ಸುಖಾಸೀನಳಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕುಲದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸತೊಡಗಿದಳು ಇಷ್ಟದೇವತೆಯನ್ನು ಭಜಿಸಹತ್ತಿದಳು. ತನ್ನ ವಂಶಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತ ಬಂದ ದೇವತೆಗಳ ನೈಲ್ವ ಹೃದ್ದೇಶದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ದೇವತೆಗಳ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನರಿತು ಧ್ಯಾನಿಸಹತ್ತಿದಳು. ಮೊದಲು ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಹಿತವಾಗಿ ಆದಿನಾರಾಯಣನನ್ನು ತದೇಕ ಚಿತ್ತದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿದಳು. ತದನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶಾರದಾ-ಬ್ರಹ್ಮರನ್ನೂ ಪಾರ್ವತಿ-ಪರಮೇಶ್ವರರನ್ನೂ ಶಚೀ-ಪುರಂದರರನ್ನೂ ಮನೋಭೀಷ್ಠತೆಗಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿದಳು, ಶ್ರುತಿ-ಸ್ಮೃತಿಯುಕ್ತ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಕಲ್ಪಿತ ಪೂಜೆಯನ್ನರ್ಪಿಸಿದಳು. ಇಷ್ಟಾದ ಬಳಿಕ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರಾದ ಆಗ್ನಿ, ಯಮ, ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ವಂದನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ಮರಿಸಿದಳು. ನವನಾಗರಾದ ಅನಂತ, ವಾಸುಕಿ, ಮೊದಲಾದವರನ್ನು ನೆನೆದಳು ನಾರದಾದಿ ಸುರಮುನಿಗಳನ್ನೂ ಕಸ್ಯಪ, ಅತ್ರಿಯೊದಲಾಗಿ ಅರುಂಧತಿ ಸಹಿತ ಎಂಟುಜನ ಋಷಿವರ್ಗವನ್ನೂ; ಚಂದ್ರ ಲೋಕಸ್ಥಿತ ಪಿತೃಗಳನ್ನೂ ನಳ-ನಹುಷಾದಿ ಷಟ್ಪತ್ರವರ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಅವರವರ ನಾಮೋಚ್ಚರಣದಿಂದ ಅರ್ಚಿಸಿದಳು ಇವರಲ್ಲದೆ ದ್ವಾದಶ ಜ್ಯೋತಿರ್ಲಿಂಗಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಂಡಾಡಿದಳು ಗಯೆಯ-ವಿಷ್ಣುಪದ, ತ್ರೈಂಬಕೇಶ, ಪುರಿಯ ಜಗನ್ನಾಥ, ಪಂಥರಿಯ ಪಾಂಡುರಂಗ, ಹಂಪೆಯ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ, ಇವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಏಕೋಭಾವದಿಂದ ನಮಿಸಿದಳು. ಜಾಹ್ನವೀ, ಜಮುನಿ-ಗೋದಿ ಮೊದಲಾದ ಪುಣ್ಯ ಪವಿತ್ರನದಿಗಳನ್ನೂ ಮಹತ್ತರವು ಮೇರುಗಿರಿಯಾದಿ ಪರ್ವತಗಳನ್ನೂ, ಒಂದೂ ಉಳಿಯಗೊಡದೆ ಉಚ್ಚರಿಸಿದಳು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವದಾದರೆ ಆರ್ಯಾವರ್ತದ ಉತ್ತರದ ಮೊದಲುಮಾಡಿ ದಕ್ಷಿಣದ ಸೇತುಬಂಧದ ವರೆಗಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳೂ, ಪುಣ್ಯಕರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೂ, ಭೂಜಲಾಂತರ್ಗತ ಅದೃಷ್ಟಶಕ್ತಿ-ಸಮನ್ವಿತವಸ್ತುಗಳೂ ಆ ಧರ್ಮದೇವತೆಯ ಮುಖದಿಂದ ಉದ್ಗೃಹಿತವಾಗದೆ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ವಂದನೆಯನ್ನರ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವಳ ಸ್ಮರಣಗೆ ಬಾರದೆ ಹಿಂದುಳಿದ ದೇವತೆಗಳ

ಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ತನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟದಾಯಕ ವಂಶನಾದಿ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಿಕೊನೆಗೆ ಕರವೀರಪುರದ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಡನೆ ಬೆಟ್ಟದೊಡೆಯ ಅಪ್ಪ ತಮ್ಮ ಪ್ಪನನ್ನು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು ಧರಣೀದೇವಿಯೊಡನೆ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದಳು.

‘ ಧರಣೀದೇವೀ! ನಾನು ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೊದಲು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಂತೆ ನನಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಈ ಬುಟ್ಟಿಯ ಹಾಗು, ವಿಧಿಯಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕಾಡುತ್ತಿರುವ ಈ ನನ್ನ ಮಗನ ಆಣೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಅಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಗುರು ಹಾಗು ಬದರಿಯಲ್ಲಿರುವ ನನ್ನೊಡೆಯ ಇವರೆಲ್ಲರ ಆಣೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಹಾಗು ನಿನ್ನ ನಡುವೆ ಇಟ್ಟು ನಿನ್ನಕೂಡ ಮಾತನ್ನಾಡುವೆನು. ಆ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳು ದಿಟವೆಂದುಂಟು. ’ ಎಂದು ಕೊರವಂಜಿಯು ರಾಜಪತ್ನಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು.

ರಾಜಪತ್ನಿಗೆ ಕೊರವಿಯ ಮುಖದಿಂದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂಬ ಆತುರತೆ. ಅದನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ ಕೊರವಂಜಿಯು ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳದೆ ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ಕಾಲಕಳೆಯ ಹತ್ತಿರುವಳು. ನಡನಡುವೆ ವ್ಯರ್ಥ ವೇಳೆಯನ್ನು ನೂಕಲು ರಾಜಪತ್ನಿಯಿಂದ ತಾಂಬೂಲ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಅಗಿಯುವಳು ಕೂಸು ಅಳುವ ನೆವವನ್ನು ಮುಂದೆಮಾಡಿ ಇನ್ನೂ ವೇಳೆಗಳೆಯುವಳು. ಯಾವ ದೇಸಂಗತಿಯಾಗಲಿ ಮಾತಾಗಲಿ ಅತಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನಾದರಂ ಬ ಕೊಳೆ ಹುಟ್ಟುವದು ಸಹಜ. ಕೊರವಂಜಿಯು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕಾಲಹರಣಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳೋ ಅಥವಾ ಆಕೆಯು ಸಹಜವಾದ ವೇಳೆ ನೂಕುವ ನಡತೆಯನಳಿದ್ದಳೋ ಇದು ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯದಂತಾಯಿತು. ಆದರೂ ರಾಜಪತ್ನಿಯು ಈಕೆ ಅದಾವದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ವೇಳೆಗಳೆಯುವಳು ಎಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಳು. ಕೊರವಂಜಿಯು ಏನನ್ನಾದರೂ ಬೇಡಹತ್ತಲು ರಾಜಪತ್ನಿಯು— ‘ ಈ ಕೊರವಿಯರು ಕೊಡುವವರನ್ನೇ ಪುನಃ ಪುನಃ ಬೇಡುವ ನಡತೆಯವರಿರುವರು ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆಕೆಯು ಕೊರವಿಯನ್ನು ಕುರಿತು “ ಧರ್ಮದೇವತೆ ! ವ್ಯರ್ಥ ಕಾಲ ಹರಣಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದಬೇಡ. ನನ್ನ ಮನೋಗತ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳು. ” ಎಂದು ನುಡಿದಳು.

ರಾಜವತ್ತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವ ಲವಲವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾದುದನ್ನೂ ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಮಾತುಗಳ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣ ನಂಬಿಗೆ ಇಡುವಳೆಂಬುದನ್ನೂ ಕೊರವಂಜಿಯು ತನ್ನ ಕಾಲಹರಣ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಅರಿತಳು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೂ ನಿೂವಿಲ್ಲ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯೋದ್ದೇಶವು ಭಂಗವಾದೀತೆಂಬ ವಿಚಾರವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ರಾಜವತ್ತಿಯೊಡನೆ ತನ್ನ ಮಾತು ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ಕೈಗೋಲವನ್ನು ಹಣೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು “ತಾಯಿ! ನಿನಗೆ ಅವರೂಪಳಾದ ಒಬ್ಬ ಮಗಳು ಇರುವಳಲ್ಲವೇ? ಅವಳು ವದ್ಮಾವತಿಯೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಸಂಖೋಧಿಸಲ್ಪಡುವಳಲ್ಲವೇ? ಅವಳಿಗೆ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜ್ವರತುಂಬಿ ಮಾತನಾಡದೆ ಮಲಗಿದಂತೆ ಕಾಣುವದಲ್ಲ! ಹೌದೇ? ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ರಾಜವತ್ತಿಯಿಂದ ‘ಹೌದು’ ಎಂದು ಉತ್ತರವನ್ನು ವಡೆದಳು. ಆ ಬಳಿಕ ‘ಧರಣೀದೇವಿ! ಆಕೆಯ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ನಿನಗೆ ಬಹಳ ಕಳವಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಸಹಜವೆ ಆ ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತ ವಯಸ್ಸುಳಾಗಿ ಅದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಮೊನ್ನಿನ ದಿವಸ ಚಲುವನಾದ ಯುವಕನೊಬ್ಬನನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡಳು. ಅವನೊಡನೆ ನಿರ್ಭ್ರಾಜವಾಗಿ ಕಲಹವಾದಿದಳು ಹಾಗೂ ಮೇಲೆ ಹವುಂಟಾಗಿ ಆತನನ್ನು ಕಟಾಕ್ಷಬೀರಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ರಾಜವತ್ತಿಯು ‘ಅಮ್ಮಾ ಮುಂದೇನು?’ ಎಂದಿಷ್ಟೇ ನುಡಿದಳು. ಕೂರಪಿಯು ತನ್ನ ಕಣ್ಣನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿ “ಮುಂದೇನೆಂದು ಏಕೆ ಕೇಳುವಿ? ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿಯೇ ನಿನ್ನ ಮಗಳ ಮೃತ್ಯುಲ್ಲಿ ಜ್ವರತುಂಬಿವೆ. ಅವು ದೂಷಿತ ಜ್ವರಗಲಾಗದಿದ್ದರೂ ವಿರಹತಾಪ್ತೋದಿತ ಜ್ವರವಾಗಿದೆ. ಧರಣೀದೇವಿ, ಅದನ್ನೂ ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು ಉಳಿದ ದೂಷಿತ ಜ್ವರಗಳಂತೆ ಈ ಜ್ವರವು ಔಷಧ, ಯಂತ್ರ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರತಾಯಿತಗಳಿಂದ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟುವದಲ್ಲ, ಬೇರು ಬಂಡಾರಗಳಿಂದ ಕಡಿದೆಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅವಕ್ಕರುಮದು ಒಂದೇ ಉಪಾಯ. ಎಂದು ನುಡಿಮೆ ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ರಾಜವತ್ತಿಯು ಹೆಚ್ಚು ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳವಳಾಗಿ ‘ತಾಯಿ! ಅದಾವುದು?’ ಎಂದೆನ್ನಲು ಕೂರಪಿಯು ‘ಆಯುವ ಕನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಆಕೆಯನ್ನು ನೂಕುವದು’ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಮತ್ತು ‘ಅದರಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ಗುಣಮುಖವು ಹಡೆದವರಾದ ನಿಮಗೆ ಅದರಿಂದ ಸುಖವು’ ಇಷ್ಟಿದೆ ನಾನು ನನ್ನ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ನುಡಿಯುವದು.

ಇದರ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಗಮನದ ಉತ್ಸುಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿದಳು. ಆಗ ಧರಣೀದೇವಿಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 'ಈ ಧರ್ಮದೇವಿಯು ಕೊರವಿಯಲ್ಲ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ದೈವೀ ಸ್ವರೂಪಳು ಇರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಪದ್ಧಾವತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ನೈಜವಾಗಿ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟಳು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ನಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಹಲವು ತಂತ್ರೋಪಚಾರ ನಡಿಸಿದೆವು ಅವೆಲ್ಲವು ನಿರರ್ಥವಾದವು. ಇನ್ನು ಇವಳು ಹೇಳಿದ ಉಪಚಾರವೊಂದನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಗುಣವಾದರೆ ಮಾಡಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜನನ್ನೂ ಒಡಂಬಡಿಸುವೆನು' ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸಿ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಳು. ರಾಜಪತ್ನಿಯ ದೀರ್ಘವಿಚಾರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೊರವಿಯು ತನ್ನ ಬುಟ್ಟಿ ಸಾವರಿಸಿಕೊಂಡು ಮಗುವನ್ನು ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಹೊರಡುವ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡಿಸಿದಳು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಧರಣೀದೇವಿಯು 'ಅಮ್ಮಾ ಧರ್ಮದೇವತೆ ! ನೀನು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಯ ಸತ್ಯವೆಂದು ನಂಬಿರುವೆ. ನೀನು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಆಯುಷಕನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಪದ್ಮೆಯನ್ನು ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಡಲು ಏನೂ ಯಾರದೂ ಆತಂಕವಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಆ ಯುಷಕನ ದೇಶ-ಕೋಶ, ಕುಲ-ಶೀಲ, ವಿದ್ಯೆ-ಬುದ್ಧಿ ಗುಣ-ದೋಷ ಇವಾವವೂ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವದು ಅಸಾಧ್ಯ ನೀನು ನಿನ್ನ ದೇವತಾಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಅದನ್ನಷ್ಟು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಮಹದುಪಚಾರವಾಗುವದು ನೀನು ಹೊರಡಲು ತವಕ ಮಾಡಬೇಡ. " ಎಂದು ಆಕೆಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಳು.

ಧರಣೀದೇವಿಯ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಕೊರವಿಯು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಆಗಲೇ ತಾನು ಹೊರಡುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೊದಲಿನಂತೆ ಸಜ್ಜಾಗಿ ಕುಳಿತಳು ಈ ಸಾರೆ ಅವಳು ಬೇಡದೆ ಮುಂದೆ ಬಂಗಾರದ ತಬಕದಲ್ಲಿ ತಂದಿಟ್ಟ ತಾಂಬೂಲವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದಳು. ರಾಜಭಾರ್ಯೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಕರೆದು— "ಧರಣೀದೇವಿ ! ಆ ಯುಷಕನು ಯಾವನು ? ಎಲ್ಲಿರುವನು ? ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳ ಚಿಂತೆ ಬೇಡ. ಅವನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಮೈಕುಂಠಪತಿ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನೇ ಆಗಿರುವನು. ಆ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಪುರುಷನ ವಾಸವು ನೇಂಕಟಾಚಲದಲ್ಲಿದೆ. ಆತನು ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳ ತವರ್ಮನೆಯೂ ಜ್ಞಾನ-ಬುದ್ಧಿಗಳ ಖಣಿಯೂ

ಅತುಲ ಬಲವಾನನೂ ಆಗಿರುವನು. ಇಂಥವನಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕರುಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದು ಸುಖಪಡುವುದನ್ನು ಕಾಣುವ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳೇ ಧನ್ಯರೆಂದು ನನ್ನ ಮತ. ತಾಯಿ! ಧರಣೀದೇವಿ! ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳ ನಿಜತ್ವವು ನಿನಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಂದೇಹದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನೇ ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವುಂಟಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವೆ. ಕೇಳು, ರಾಜಭಾರ್ಯೆ! ನಿನ್ನ ಮಗಳು ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಮೊನ್ನಿನ ದಿನ ಉಪವನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ ಯುವಕನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕಲ್ಲಿಸೆದು ಕೊಂದುಬಿಟ್ಟಿರುವಳು. ಇದು ಅವಳೊಡನೆ ಆ ಹೊತ್ತು ಹೋಗಿದ್ದ ಆಕೆಯ ಗೆಳತಿಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು.” ಎಂದು ನುಡಿದು ಕೊರವಿಯು ಮತ್ತೆ ಹೊರಡಲನುವಾದಳು. ರಾಜಭಾರ್ಯೆಯು ಇನ್ನೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡಳು. ಮತ್ತೆ ಆಕೆಗೆ ತಾಂಬೂಲಾದಿ ಸತ್ಕಾರಗಳು ನಡೆದೇಬಿಟ್ಟವು.

ಬಳಿಕ ಕೊರವಿಯು ಸಂತೋಷಚಿತ್ತವುಳ್ಳಳಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಧರಣೀದೇವಿಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಕರೆದು— ‘ಧರಣೀದೇವಿ, ನಾನು ಇನ್ನು ಹೊರಡುವೆ. ಆ ಮೊದಲೇ ನಾನು ನಿನಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ನನ್ನ ದೇವತೆಯ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆ. ತಿಳಿಸಲೇ? ” ಎಂದು ಕೇಳಲು ರಾಜಪತ್ನಿಯು— ‘ಅವಶ್ಯ’ ಎಂದು ನುಡಿದಳು. ಆಗ ಕೊರವಿಯು— ‘ಅಮ್ಮಾ ನನ್ನ ಮಾತು ನಿಜವೆಂದು ತಿಳಿ. ಹಾಗು ತ್ರಿಕಾಲಾಬಾಧಿತವೆಂದೂ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳು. ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ ಯುವಕನೆಂದರೆ ವೇಂಕಟಾಚಲವಾಸಿಯಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು. ಆತನಿಗೆ ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಲಗ್ನ ಮಾಡುವದನ್ನು ನಿನ್ನ ಪತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡು. ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರದ ನಂತರ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ರೋಗವಿಮುಕ್ತಳಾಗುವಳು. ಹಾಗು ಶುದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಮಾತನಾಡುವಳು. ಇದನ್ನು ನೀವು ಅಲಕ್ಷ್ಯಮಾಡಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಇಂದೇ....” ಎಂದು ನುಡಿಯರ್ಧಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನಾದಳು. ಕೊರವಿಯಿಂದ ಅರ್ಧ ಉಚ್ಚರಿತವಾದ ಅಭದ್ರ ನುಡಿಯು ಧರಣೀದೇವಿಗೆ ವಾಗ್ವ್ಯತ್ಯಯವೆನ್ನಿಸಿ ಅವಳ ಮುಖದಿಂದ ‘ಒಳ್ಳಿತು’ ಎಂದು ಹೊರಬಿದ್ದಿತು. ಅವಳೊಡನೆ ಕೊರವಿಯೂ

‘ಒಳ್ಳೆತೊಳ್ಳೆತು’, ‘ಸಾವಿರ ನಾರೆ ಒಳ್ಳೆತು’ ಎಂದು ಅಂದಳು ಹಾಗೂ ಆಕೆ ರಾಜವತ್ತಿಗೆ— ‘ಕೊರವಿಯು ಮರ್ಯಾದೆ ವನ್ನಾಡಿದಳೆಂದು ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಶಪಿಸಿದರೂ ಅಡ್ಡಿ ಯಿಲ್ಲ. ನಿಜ ಸಂಗತಿಯನ್ನಾಡಲು ಯಾರ ಭಯವೇನು?’ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ಧರಣೀದೇವಿಯು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದುಃಖಬಟ್ಟು— ‘ಮೊದಲೇ ನಾನು ಈ ಕೊರವಿಯನ್ನು ಕೇಳಬಾರದಿತ್ತು. ಕೇಳಿ ಸಂತಾಪಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಯಿತಲ್ಲ!’ ಎಂದೆಂದುಕೊಂಡಳು ಅವಳು ಆಗ ಕೊರವಿಗೆ— ‘ಧರ್ಮದೇವಿ! ಹೃದಯಭೇದಕವಾದ ಇದೆಂಥ ಮಾತನಾಡಿದೆ?’ ಎನ್ನಲು ಕೊರವಿಯು— ‘ನಾನು ನಿನಗೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲವೇ? ನಾನು ಎಂದಿಗೂ ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡುವವಳಲ್ಲ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಭಿಡೆ-ಮುರವತ್ತುಗಳು ನನಗವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂಲಕವಾಗಿಯೇ ಸೌಖ್ಯಗೃಹಾಲಿನಿ! ನನ್ನ ನುಡಿಗಳು ಕರಿಣತರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವವು. ನಾನೂ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಕರೋರವಾಗಿಯೇ ತೋರುವೆನು. ಮಾಡುವದೇನು? ಆದಿಯಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಸ್ವಭಾವವೇ ಹಾಗಿದೆ. ಸ್ಪಷ್ಟ ನುಡಿಯುವದೂ, ಸ್ಪಷ್ಟ ತಿಳಿಸುವದೂ ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಹೇಳುವದೆಂದರೆ— ಅದೇ ಮಾತು. ಅದೇ ಕತೆ. ಅದಾವುದೆಂದರೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ವದ್ಯಾವತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವದು.’ ಎಂದು ಕೊರವಿಯು ನುಡಿದು ಮಡಿಲಲ್ಲಿ ಮಗುವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಲೆಮಾಗಲಗೆ ಬಂದಳು. ಧರಣೀದೇವಿಯು ಆಕೆಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ರೆಗೆ ಬಂದು— ‘ಅಮ್ಮಾ ಧರ್ಮದೇವತೆ, ಕೊರವಂಜಿ! ನನಗೆ ಇನ್ನೇನು ಹೇಳುವಿ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ಕೊರವಿಯು ತಿರುಗಿ ನಿಂತು— ‘ರಾಜವತ್ತಿ! ಇನ್ನೊಂದರೆಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವ ತವಕದಿಂದ ಒಬ್ಬ ಮುದಿಕೆಯು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಳು. ಆಕೆಯು ಬಲು ಧರ್ಮಾತ್ಮೆ. ಹಾಗೂ ಬುದ್ಧಿವಂತೆ. ಆಕೆಯು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗಾಗಿ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಯಾಚಿಸಲು ಬರುವಳು. ಆಕೆ ಬರುವ ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನಿನ್ನ ಗಂಡನಿಗೂ ಮೈದಾನನಿಗೂ ತಿಳಿಸು. ಬಂಧು-ಬಳಗದವರನ್ನೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಆ ಮುದಿಕೆಗೆ ‘ನಮ್ಮ ವದ್ಯಾವತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಂಕಲ್ಪ ಮಾಡಿರುವೆವು.’ ಎಂಬ ದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಬಿಡಿರಿ. ಮುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿ ಕೊಡದೆ

ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೂಡುವದು ಒಳಿತಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿಗಿನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿ ? ನಾನು ಇನ್ನು ಹೋಗುವೆ. ನೀನು ನಿಲ್ಲು. ನಮ್ಮಂಥ ದೀನ-ದರಿದ್ರರ ಮೇಲೆ ಲೋಭ-ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿರಲಿ. ತಾಯೀ, ಬರುವೆ. ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.” ಎಂದು ಭರಭರನೆ ನಡೆದು ಕೊರವಂಜಿಯು ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ತೆರಳಿದಳು. ಧರಣೀದೇವಿಯು ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಯುವ ವರೆಗೂ ಕೊರವಂಜಿಯು ಹೋಗುವದನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಆಕೆಯು ಮರೆಯಾದ ನಂತರವೇ ತನ್ನ ಮಂದಿರದೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿದಳು.

ರಾಜಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಕೊರವಂಜಿಯ ಬರಹೋಗುವಿಕೆಗಳು ವಿದ್ಯುತ್ಸಂಚಾರದಂತಾಗಿ ಹೋದವು. ಧರಣೀದೇವಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಮಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಉಂಟಾದ ಕಳವಳವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶಾಂತವೆನ್ನಿಸಹತ್ತಿತು. ಕೊರವಂಜಿಯ ಪರಾಮರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತ ಕುಳಿತ ರಾಜಪತ್ನಿಯು ಬೇನೆಯಿಂದ ಸ್ಮೃತಿ ತಪ್ಪಿ ಬಿದ್ದ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಕೆಲಹೊತ್ತು ಲಕ್ಷಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೊರವಿಯು ಹೋದ ಕೂಡಲೆ ಅವಳು ನೆಟ್ಟಗೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಮಲಗಿರುವಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಳು. ಆಕೆಯ ಮೈ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಟ್ಟು ನೋಡಿದಳು. ಜ್ವರ ತೆಗೆದಿದ್ದವು. ಸ್ಮೃತಿಗೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದ ಅವಳನ್ನು ಕರೆದಳು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಅವಳು ಓ ಗೊಟ್ಟಳು. ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಧರಣೀದೇವಿಗೆ ಹಿಗ್ಗು. ಬಲು ಹರುಷ. ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತಳಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಮಗಳು- ‘ಅವ್ವಾ’, ‘ತಾಯಿ’, ‘ಹಸಿವೆ’, ‘ನೀರಡಿಕೆ’ ಇತ್ಯಾದಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನುಡಿಯುವದನ್ನು ಕಂಡು ಅವಳ ಚಿಂತೆಯೆಲ್ಲ ಮಾಯವಾಯಿತು. ಅದರ ಬದಲು ಅವಳ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂತಸವು ಸ್ಥಿರವಾಯಿತು. ಒಮ್ಮೆಲೆ ತನ್ನ ಮಗಳ ದೇಹಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ತನ್ನ ಚಿತ್ತದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಲಕ್ಷಣ ಪಲ್ಲಟವಾಯಿತು. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಆ ಧರ್ಮದೇವತೆ ಕೊರವಂಜಿಯ ಕೃಪಾಪ್ರಸಾದವೇ ಎಂದು ಅರಿತಳು. ಆಕೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಿದಳು. ಆಕೆಯು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಆಕೆಗೆ ಹಲವು ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದಳು.

ರೋಗದಿಂದ ವಿಮುಖಳಾಗಹತ್ತಿರುವ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಧರಣೀದೇವಿಯು— ‘ಮಗಳೇ! ನೀನೀಗ ಎಚ್ಚರಾಗಿರುವೆಯಲ್ಲವೇ? ಸಮಾ

ಧಾನ ವೆನ್ನಿಸಹತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೇ? ಈಗ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಳಮಳವೇನಿರುವದು ಹೇಳು. ಮನಕ್ಕಾದ ತಾಪಗಳ ವರಿಣಾಮವು ದೇಹದ ಮೇಲಾಗದೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಸ್ವಸ್ಥವಾಗಿದ್ದ ನೀನು ಏನೋ ವಿಚಾರದಿಂದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿಕೊಂಡೆ. ಧರ್ಮದೇವತೆ ಕೊರವಿಯಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ವಿಚಾರದಂತೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಿನಗೆ ಮಂಗಲಕಾರಕದಿನವು ತೀವ್ರವೇ ಲಭಿಸುವದು. ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ದುಗುಡುವನ್ನೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿಬಿಡು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಿತಬಂಧುವಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಡನ್ನು ನೀನು ಓದಿಅರಿತಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಇದನ್ನರಿತು ನೀನು ಎಂಥ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಯಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನನ್ನೆದುರು ಅಡಿಬಿಡು. ವ್ಯರ್ಥ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುತ್ತ ಕೊರಗಿದರೆ ಆಗುವದೇನು? 'ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೊಂದನ್ನು ಮಂಡನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಕೊಡುವವರಾರು? ಇದನ್ನು ನಿನಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ನೀನು ಶಿಶುವಿನಂತೆ ಅಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲ. ಹರೆಯದ ಹೊಸ್ತಿಲವನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿನಿಂತಿರುವಿ, ಹಾಗು ನೀನು ಉಳಿದ ನಿನ್ನ ಕೆಳದಿಯರಂತೆ ದರಿದ್ರೆಯಲ್ಲ. ಈ ನಾಡಿನ ಅಧಿಸತಿ ಆಕಾಶರಾಜನ ಮಗಳಾಗಿರುವಿ. ಯಾವದೊಂದಕ್ಕೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ, ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಣದಂತಾಗಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ತಾಪಬಡುತ್ತಿರುವಿ." ಎಂದು ಮಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿ ಕೇಳಿದಳು. ನಡನಡುವೆ ಆ ಮಗಳ ಮುಖ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಆಕೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಊಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು.

ತಾಯಿಯಾಡಿದ ಪ್ರೇಮದ ನುಡಿಗಳು ಸದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಮೇಲೆ ತಂದವು. ತನ್ನ ಆಶೆಯು ಕೈಗೂಡುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಾಣುವದೆಂಬದು ಆಕೆಗೆ ತಿಳಿಯ ಹತ್ತಿತು. ತಾನು ಮಲಗಿದಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗಿದ್ದರೂ ಕೊರವಂಜಿಯ ನುಡಿಗಳು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬಂದು ಆಕೆಯ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿ ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಅಭೀಷ್ಟತೆಯು ತಾಯಿ—ತಂದೆಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದೆ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರಿತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ತಾಯಿಯ ಹಾಗು ಧರ್ಮದೇವತೆಯ ನಡುವೆ ಭಾಷಣನಡೆದಿರಲು ಹಾಸುಗೆಯಿಂದೆದ್ದು ಅಲ್ಲಿಹೋಗಲು ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸು ಒಡಂಬಡ

ಲಿಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಆಗ ತನ್ನ ಅಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯವು ಕಡಿಮೆಯನ್ನಿಸಿದರೂ ಅದನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೋರಲು ಸಿದ್ಧಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ತಾಯಿಯು ತಾನೇ ಆ ಮಾತಿನ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಆಕೆಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ಹರ್ಷವು ಕುತೂಹಲಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಭಾವವಾದ ಸಹಜ ಲಜೆಯು ಆಕೆಗೆ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಲು ಮುಂದೂಡಲಿಲ್ಲ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಆಕೆಯಲ್ಲಿಯ ಆ ಲಜೆಯು ಕೃತಕವಾದ ಸಿಡುಕಿನ ಭಾವನೆಯ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿತು. ಆ ಕೂಡಲೆ ವದ್ಯಾವತಿಯು ತನ್ನ ತಾಯಿ ಧರಣೀದೇವಿಯಮೇಲೆ 'ಅವ್ವಾ ಏನಿದು ನಿನ್ನ ಚೇಷ್ಟೆ?' ಎಂದು ಹರಿಹಾಯ್ದಳು. ಮತ್ತೆ ಮುಸುಕುಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಲಗಿದಳು.

ಆಗ ಧರಣೀದೇವಿಯು ಮಗಳು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಾದಳು ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ—'ಈಕೆಯ ಸಿಟ್ಟನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ದೂರ ಮಾಡಿ ಈಕೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು' ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದಳು. ಮತ್ತು ಆಗಲೇ ಆಕೆಯು 'ವದ್ಯಾವತಿ ಇದೇನೆ ನಿನ್ನ ನಡತೆ? ನೀನು ನಿನ್ನ ಮನೋಗತವನ್ನು ನನಗ ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಎದುರಿ ನಲ್ಲಿಯೇ ಈ ವಜ್ರವನ್ನು ಅರೆದು ಕುಡಿದು ಪ್ರಾಣಬಿಡುವೆ' ಎಂದು ತನ್ನ ಸ್ವಪ್ನ ಮಾತನ್ನಾಡಿದಳು.

ಹೇಗಿದ್ದರೂ ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಕರುಳು ಹೆಚ್ಚಿನದಲ್ಲವೆ? ತಾಯಿಯು ನೊಂದುಕೊಂಡು ಆಡಿದ ಮಾತಿನಿಂದ ವದ್ಯಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೆ ದುಃಖ ಮೊತ್ತರಿಸಿ ಅದು ಆಕೆಗೆ ಅಳುವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿತು. ಇನ್ನು ತಾನು ಹೆಚ್ಚು ಬಿಗಿಹಿಡಿದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಾಯಿಯ ಪ್ರೇಮದಿಂದ ದೂರಾಗಬೇಕಾಗುವದು. ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅರಿತು, ಮಲಗಿದಾಕೆ ಮುಸುಕನ್ನು ತೆಗೆದೊಗೆದು ಎದ್ದು ಕುಳಿತಳು. ತನ್ನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಖಿನ್ನವದನಳಾಗಿ ಕುಳಿತ ತಾಯಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಳು. ಹಾಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಮೇಲೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ನುಡಿಯುತ್ತ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಹತ್ತಿದಳು.

“ತಾಯಿ! ಇನ್ನು ನಾನು ನಾಚಿಕೆಯನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಕಳವಳದ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೇಳಲೇ! ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ನಿನ್ನ ಅನುಜ್ಞೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಗೆತಿಯರೊಡನೆ ವನವಿಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ನಲ್ಲ?”

ಆಗ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ದೈವೀ ಸ್ವರೂಪದ ಪುರುಷನೊಬ್ಬನನ್ನು ಕಂಡೆನು. ಅವನ ಚೆಲುವಿಕೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಮೋಹಗೊಳಿಸಿತು ಕೇವಲ ಮದನನನ್ನು ಜಯಿಸಿದ ಆತನ ಕಿಂಚಿತ್ ಕಾಲದ ದರ್ಶನವು ಮಿಂಚಿದಂತಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಆತನ ಸುಸ್ವರೂಪವಾದ ಪ್ರತಿಮೆಯ ಚಿತ್ರವು ಮೂಡಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಆತನು ತನ್ನ ಕರಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಕಂಠದಲ್ಲಿ ಕೌಸ್ತುಭಹಾರವೂ ಕರ್ಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಕರ ಕುಂಡಲಗಳೂ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವತ್ಸಲಾಂಭನವೂ ಒಳ್ಳೆ ಮನೋಹರವಾಗಿ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಆತನ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಆ ದಿವ್ಯಪುರುಷನೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನೆಂಬದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾನು ಈ ಮೊದಲೇ ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವೆನು. ಅವನ ಕರದಲ್ಲಿಯ ಚಕ್ರಪ್ರಭಾವದಿಂದ ವಾರಣಾಸಿಯು ದಹಿಸಿ ಭಸ್ಮವಾಯಿತಂತೆ. ಶೋಭಿಸುವ ಆತನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಹಂಸವರ್ಣದ ಶಂಖಧ್ವನಿಯಿಂದ ರಾಕ್ಷಸರೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕಾಪಾಲಾದರಂತೆ ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ನಂಬಿರುವ ಭಕ್ತರು ಅಂಧಿಂಧವರಲ್ಲ. ಅವರು ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರವೇತ್ತರೂ ಒಳ್ಳೆ ಧರ್ಮವಂತರೂ ವ್ರತ-ನೇಮಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರೂ. ವೇದೋಕ್ತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡವರೂ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಶಂಖ-ಚಕ್ರಾದಿಗಳ ಚಿಹ್ನೆಯುಕ್ತ ಮುದ್ರೆಗಳನ್ನೂ ಉರ್ಧ್ವಪುಂಢ್ರಗಳನ್ನೂ ಧರಿಸುವವರೂ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ನಿರತರೂ ಸದಾಸತ್ಯನುಡಿಯುವವರೂ ಆಗಿರುವವರೇ ಅವನ ಭಕ್ತರು. ಅವರೇ ವೈಷ್ಣವರು. ಅವರನ್ನು ಭವದಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸುವವನೇ ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು. ಆ ಮಹಾತ್ಮನೇ ನನ್ನನ್ನು ಮೋಹಿಸಿರುವನು. ಅವನು ನನ್ನನ್ನು ವರಿಸದಿದ್ದರೆ. ಅಥವಾ ನೀವು ನನ್ನನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಲಗ್ನಮಾಡಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವು ಉಳಿಯಲಾರದು. ಈ ನನ್ನ ನುಡಿಯು ಸತ್ಯಸತ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿ. ಈ ನನ್ನ ತಾಪವು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಆದುದಲ್ಲ. ಆತನ ವಿರಹದಿಂದ ಮನಸ್ಸಿಗಾದುದು. ಈ ನನ್ನ ಅಂತಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸುವದು ಯುಕ್ತವಾದುದಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ಮೌನವ್ರತವಾಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೆನು. ನೀನು ನಿನ್ನ ಕರಗಳನ್ನು ಕರಗಿಸಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಆಗ್ರಹ ಪಡಿಸಿದುದುದರಿಂದ ನಿನಗೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಿಜವೃತಾಂತವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆನು. ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಮಗಳು ಮನಬಿಚ್ಚಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾಯಿಯು—
‘ ಪದ್ಮಾ ನಿನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ತೀವ್ರವೇ ನಾನು ಪೂರ್ಣಮಾಡುವೆ.
ಎನೊಂದು ಚಿಂತೆಮಾಡಬೇಡ’ ಎಂದು ಆಕೆಯನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿದಳು.
ಹಾಗು ತಾನು ಆ ಕೂಡಲೆ ತನ್ನ ಪತಿ ಆಕಾಶರಾಜನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು.

ಆಕಾಶರಾಜನು ತನ್ನ ದರಬಾರಿನಿಂದ ಅದೇ ಮಂದಿರದೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದಿ
ದ್ದನು. ಮಗಳು ಪದ್ಮಾವತಿಗೆ ಕಾಹಿಲೆಯಾದುದನ್ನರಿತು ಅವನ ಹೃದಯವು
ತಲ್ಲಣಗೊಂಡಿತ್ತು ತಾನು ದರಬಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗಲೂ ಕೂಡ ಪದ್ಮಾವತಿಯ
ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಂದು ತನಗೆ ತಿಳಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ನೇವಕರಿಗೆ ಆತನ
ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ. ಅದರಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿಮಿಷಿನ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಸಮಾಚಾರವು
ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಧರ್ಮದೇವತೆ ಕೊರವಂಜಿಯು
ಬಂದುದೂ ತನ್ನ ವತ್ಸಿ ಧರಣೀದೇವಿಯು ಆಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದುದೂ
ಕೊರವಿಯು ಉತ್ತರವಾಗಿ ನುಡಿದುದೂ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆತನಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿ
ಬಿಟ್ಟವು ಈಗ ಆತನು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಮಗಳನ್ನು ಕಾಣುವತನಕದಿಂದ
ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದನು. ಕಲ ತಾಸಿನ ಹಿಂದೆ ಕೇವಲ ನಿಶ್ಚಲ
ಳಾಗಿ ಎನೂ ವ್ರಜ್ಞೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಗಳು ಈಗ ತಾಯಿಯೊಡನೆ
ಹರಟೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ನುಡಿಗಳನ್ನಾರಂಭಿಸಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದು ಒಳಸೇರಿದನು.
ಧರಣೀದೇವಿಯು ಸುಮುಖವಾಗಿ ಬಂದು ಪತಿಯನ್ನು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಸನಿಹಕ್ಕೆ
ಕರೆದೊಯ್ದಳು. ಹಾಗು ಧರ್ಮದೇವತೆ ಕೊರವಿಯು ಬಂದು ಹೋದಾಗ
ನಿಂದ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವಳೆಂದು ಹೇಳಿ ಇದುವರೆಗೆ
ತಾನು ಆಕೆಯ ಸಂಗಡ ನಡೆಯಿಸಿದ ಮಾತು ಕತೆಗಳನ್ನು ಒಂದೂ ಬಿಡದೆ
ಹೇಳಿದಳು. ಧರ್ಮದೇವತೆ ಕೊರವಿಯು ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೂ ಪದ್ಮಾ-
ವತಿಯು ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಿಗೂ ಸಮನ್ವಯ ಉಂಟಾಯಿತೆಂದು ಆ ರಾಜ-
ರಾಣಿಯರು ನಿಶ್ಚಿತ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆ ಕೂಡಲೆ ರಾಜನು ಇನ್ನು ಅವ
ಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಕಂಡು ಆತನೊಡನೆ ಪದ್ಮೆಯ ಲಗ್ನವನ್ನು
ಮಾಡಿಯೇ ತೀರುವೆನು. ಎಂಬದಾಗಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿದನು. ಹಾಗು
ತನ್ನ ಮಗಳ ಸನಿಹಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ—‘ ಪದ್ಮೆ! ನಿನಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸೊಗಸು
ಉಂಟಷ್ಟೇ ? ಮೈಯಲ್ಲಿಯ ಜ್ವರಗಳು ಇಳಿದಿರುವದೇ ? ನಿನ್ನಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ

ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇ ಗಡಬಡಿಯಿದ್ದಿತು. ಶ್ರೀಹರಿಯ ಚರಣಪ್ರಸಾದದಿಂದ ಅದು ನಿವಾರಣೆಯಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ನೀನು ಅಶಕ್ತಳಾಗಿ ತೋರುವೆ. ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಧರಣೀದೇವಿಯು ನೀಡಿದ ಪಥ್ಯಕರ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅಶಕ್ತತೆಯಿಂದ ದೂರಾಗು. ಅವಳು ನಿನ್ನ ಮನೋಭೀಷ್ವತೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಲು ಹೇಳುವದನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಜವೆಂದು ನಂಬಿ ಆ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಮಾಡು. ತೀವ್ರವೇ ನಿನಗೆ ಮಂಗಲಕಾರಕ ದಿನಗಳು ಲಭಿಸುವವು ನಾನೀಗ ರಾಜದರ್ಬಾರಿಗೆ ಹೋಗುವೆ.” ಎಂದು ಮಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಮುದ್ದಿಸಿ ಹೊರಡಲನುವಾದನು.

ಪದ್ಮಾವತಿಯು ತನ್ನ ತಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಹೃದಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳು ಈಗ ತಂದೆ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ನುಡಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಕೆಯ ಸ್ಮರಣಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಆಕೂಡಲೆ ಅವಳಿಗೆ ಲಜ್ಜೆಯೂ ಭಯವೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ತನ್ನ ತಂದೆಯೊಡನೆ ಪಿಟ್ಟೆಂದು ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ! ತನ್ನ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಆಕೆಯ ಮನಸ್ಸು ಹೇಗೆ ಧೈರ್ಯಗೊಂಡಿತು? ಆದರೂ ಆಕೆಯ ನಯನಗಳಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತರಾಶಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದ ಹಲವು ಕಿರಣಗಳಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಮಹತ್ತಮವಾಗಿದ್ದ ಆಶಾಕಿರಣವೊಂದು ತಂದೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಮುಕಿ ಕೂಡಲೆ ಮರೆಯಾಯಿತು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅದು ಅವಳಲ್ಲಿಯೆ ಲಜ್ಜೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿ ಅವಳಲ್ಲಿ ವಿನಯತ್ವವನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ರಾಜನು ಮಗಳನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಿ ತನ್ನ ಸತಿ ಧರಣೀದೇವಿಗೆ—‘ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಉಪಚಾರವನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಸಾಗಿಸು ಎಂದು ಹೇಳಿ ದರಬಾರಕ್ಕೆ ಹೋದನು.

ರಾಜನು ಇನ್ನೂ ದರಬಾರು ಮುಟ್ಟಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ತ್ಯೇಶ್ವರನ ಅಭಿಷೇಕಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಪೂಜಾ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದ ಕನ್ನಿಕೆಯರೂ ಅಭಿಷೇಕಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅರೆಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಅವರೊಡನೆ ಅಗಸ್ತ್ಯೇಶ್ವರನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಭಿಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಕುಲಾವತಿಯೂ ಬಂದಳು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ತಾವು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿತಂದ ಅಭಿಷೇಕ ತೀರ್ಥವನ್ನೂ ವ್ರಸಾದವನ್ನೂ ಪದ್ಮಾವತಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ದರಬಾರನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜನೂ ಬಂದನು. ಅವನಿಗೂ

ತೀರ್ಥ-ಪ್ರಸಾದಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನಂತರ ರಾಜಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದವರಿಗೆಲ್ಲ ರಿಗೂ ಕೊಡಲಾಯಿತು.

ಅಗಸ್ತ್ಯೇಶ್ವರನ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ತಮ್ಮೊಡನೆ ಬಂದ ಬಕುಲಾವತಿಯನ್ನು ಕನ್ನಿಕೆಯರು ಧರಣೀದೇವಿಯ ಭೆಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಧರ್ಮದೇವತೆ ಕೊರೆಯು ನೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಯು ಕೂಡಲೆ ರಾಜಪತ್ನಿಯ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬಂದು 'ಇವಳೇ ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಬಂದವಳಿರಬಹುದು.' ಎಂದು ತಿಳಿದಳು. ಹಾಗೂ ಆ ಕೂಡಲೆ ಅವಳು ಬಕುಲಾವತಿಯನ್ನು ಶಿಷ್ಯ-ಸಾಂಪ್ರದಾಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಉಪಚರಿಸಿದಳು. ಆಕೆಯನ್ನು ರತ್ನಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದಳು. ಹಾಗೂ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರನ್ನು ಕುರಿತು— 'ಕನ್ನಿಕೆಯರೇ! ಈ ನಮ್ಮ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಭಾಗ್ಯದೇವತೆಯರು ಯಾರು? ಈ ಗೌರವಯುಕ್ತವೃದ್ಧ ಮಾತು:ಶ್ರೀ ಸಮಾನರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದ ಉದ್ದಿಶ್ಯವೇನಿರುವದು? ಇದನ್ನು ನೀವು ಅವರಿಂದ ಈ ಮೊದಲೇ ಅರಿತಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ.' ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಆಗ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ರಾಜಪತ್ನಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು— 'ತಾಯಿ, ಧರಣೀದೇವೀ! ಈ ಮಾತು:ಶ್ರೀ ಸಮಾನನಾದ ಮುನಿಕೆಯು ವೇಂಕಟಾಚಲವಾಸಿಯಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ವಾದ ನೇವಿಕೆಯಂತೆ. ಇವಳೂ ಆ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿಯೇ ವಾಸವಾಗಿರುವಳಂತೆ. ನಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರಿಸ ಹತ್ತಲು 'ನನಗೆ ಧರಣೀದೇವಿಯವರ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲಸವೊಂದಿದೆ. ನನಗೆ ಅರಮನೆಯ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲ. ನೀವು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ' ಎಂದು ಇಷ್ಟೇ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದಳು ಈಗ ಅವಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವೆವು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನೀವು ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಬಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಮಗೇನೂ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆ ಕನ್ನಿಕೆಯರು ಅಲ್ಲಿಂದ ದೂರಾಗಿ ಹೋದರು.

ಬಳಿಕ ರಾಜಪತ್ನಿ ಧರಣೀದೇವಿಯು ತನ್ನ ಅರಮನೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಬಂದ ಬಕುಲಾವತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು— 'ತಾಯಿ! ನೀವು ನಮಗೆ ಅವರಿ ಚಿತ್ರಾದರೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾವು ಪೂಜ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ನಿಮಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುವೆವು. ಇಂದಿನ ನಿಮ್ಮ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಬರುವಿಕೆಯಿಂದ ನಾವು ಧನ್ಯರು. ಇನ್ನು

ತಾವು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಬಂದಿರಲು ಏನೊಂದು ಕಾರಣವಿರಬಹುದು. ದಯಮಾಡಿ ಅದನ್ನಿಷ್ಟು ನನಗೆ ತಿಳಿಸುವಿರಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಸದಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ನೀವು ಬಂದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವೆನು. ಎಂದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಬಕುಲಾವತಿಯು— ‘ರಾಜಪತ್ನಿಯೇ, ನಾನು ನನ್ನ ವೇಂಕಟಾಚಲವಾಸಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಅನುರೂಪಳಾದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಲಗ್ನ ಮಾಡುವ ಬಯಕೆಯುಳ್ಳವಳಾಗಿರುವೆ. ಆತನಿಗೆ ತಕ್ಕ ವಧುವು ನಿಮ್ಮ ಮಗಳಿರುವಳೆಂದು ಕೇಳಿರುವೆ. ಈ ನಿಮ್ಮ ಮಗಳನ್ನೇ ಆತನಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಬಂದಿರುವೆ.’ ಎಂದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಧರಣೀದೇವಿಯು— “ಅಮ್ಮಾ ! ನಿನ್ನ ಬರುವಿಕೆಯ ಉದ್ದೇಶವು ಸಂಪೂರ್ಣ ತಿಳಿದಂತಾಯಿತು. ಆದರೆ ಇಂಥ ಪ್ರಸಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಾಪರವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಕೊಂಡು ಶರೀರಸಂಬಂಧ ಬೆಳೆಸುವದು ಯೋಗ್ಯ. ಹತ್ತು ಸುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಕಲ್ಯಾಣ ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಮೋಸಗಾರಿಕೆಯಿರುವದೆಂಬದನ್ನು ನಾನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರೆ. ನೀವಾದರೂ ಕನ್ಯೆ ಬೇಡಲು ಆತುರವುಳ್ಳವರಾಗಿರುವಿರಿ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸಂಬಂಧದ ಸಮಗ್ರ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸತ್ಯವಾಗಿ ವಿಶದೀಕರಿಸಿದ್ದಾದರೆ ನನ್ನ ಪತಿರಾಜರನ್ನೂ ಮೈದುನದೇವರಾದ ತೊಂಡ ಮಾನರನ್ನೂ ವಿಚಾರಿಸಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸುವೆನು. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ವರನ ಗೋತ್ರ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳೇನು? ಕುಲ-ಶೀಲ, ವಿದ್ಯಾ-ಬುದ್ಧಿ, ವೃತ್ತಿ-ವ್ಯವಸಾಯ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಸಿರಿ. ಆತನಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತ ಪುಣ್ಯವಂತರಾರು? ಸದ್ಯ ಆ ವರನ ವಾಸ್ತವ್ಯವೆಲ್ಲಿದೆ? ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸುವಿರಾ? ’ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ರಾಜಭಾರ್ಯೆಯ ಪ್ರಶ್ನಮಾಲಿಕೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲವುಗಳಿಗೂ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಹಾಗು ಸತ್ಯವಾದ ಉತ್ತರವನ್ನಿತ್ತಳು— ‘ದೇವೀ ! ಆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಹೆತ್ತವರು ವಸುದೇವ-ದೇವಕಿಯರು. ಅವರದು ಚಂದ್ರವಂಶವು. ಕೃಷ್ಣನೆಂಬ ಜನ್ಮನಾಮವು. ಆದರೂ ಸದ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸನೆಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ವೇಂಕಟಾಚಲದ ನಿವಾಸಿಯಾಗಿರುವನು. ಇನ್ನು ಘಟಿತಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳೆಂದರೆ—ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ವಶಿಷ್ಠಗೋತ್ರಜನು. ಶ್ರವಣಾನಕ್ಷತ್ರ ಜಾತನು, ಶೀಲ-ಗುಣ, ವಿದ್ಯೆ-ಬಲಗಳಿಂದ

ಮಿಗಲಾದವನು. ಅವನ ವಯಸ್ಸು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರುಷಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಗೋತ್ರಕ್ಕೂ ವಧುವಿನ ರಾಶಿ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೂ ಮೇಳೈಸಿ ಯೋಗ್ಯ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳಿಂದ ಸಾಲಾವಳಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನಮ್ಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಬಗೆ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಅವಶ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿಮಗೊಂದರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಂಶಯವುಂಟಾಗಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ತರ್ಕವಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ— ‘ಇಂಥ ಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಲಗ್ನವು ಇದುವರೆಗೆ ಏಕಾಗ ಲಿಲ್ಲ?’ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಏದಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ಬಲವಾದ ಕಾರಣ ವನ್ನೂ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುವೆ ಎಂದು ಬಕುಲಾವತಿಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚಿಸಿ ಧೈರ್ಯ ತಂದುಕೊಂಡು— “ಧರಣೀದೇವಿ! ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಚಿಕ್ಕತನ ದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನವಾಗಿದೆ ತಮ್ಮ ವಂಶಲತೆಯು ಕುಡಿ ಬಿಟ್ಟು ಹಬ್ಬಬೇಕೆಂಬ ಬಯ ಕೆಯು ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದಲ್ಲವೇ? ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಿಗೆ ಆ ಮೊದಲಿನ ಪತ್ತಿಯಿಂದ ಒಂದೂ ಅಪತ್ಯವು ಜನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಆತನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿ ಆಕೆಯ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳ ಮುದ್ದಿನಾಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕೆಂಬ ಹೆಬ್ಬ ಯಕೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಇದೇ ಈ ಎರಡನೆಯ ಲಗ್ನದ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣವಿರುವುದು” ಎಂದು ನಿರ್ವಂಚನೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ನಿಜ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟಳು.

ಬಕುಲಾವತಿಯು ತನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಚ್ಚಿಬಿಡದೆ ಹೇಳಿದುದರಿಂದ ಧರಣೀದೇವಿಗೆ ಅನಂದವೆನ್ನಿಸಿತು. ಆಕೂಡಲೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಕೊರವಂಜಿಯ ಭವಿಷ್ಯದಂತೆ ಇದುವರೆಗೆ ಸಂಗತಿಯು ವರ್ತಿಸಿದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಳು. ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಯೋಗ್ಯವರನಿಗೇ ಕೊಟ್ಟು ಲಗ್ನಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹಾರೈಸಿದ್ದ ಆಕೆಯು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಅಂಧವರನು ತಾನೇ ಕೂಡಿ ಒಂದುದನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಮೂರ್ಖತನದ್ದಾಗುವುದು. ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಂಡಳು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಮಗ ವಸುದಾನನಿಂದ ತನ್ನವತಿ ಆಕಾಶರಾಜನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇದುವರೆಗೆ ಬಕು ಲಾವತಿಯಿಂದ ತಿಳಿದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಆತನ ಮುಂದಿಟ್ಟಳು. ಹಾಗೂ ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಪತಿರಾಜನಿಗೆ ಕನ್ಯಾಧಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಈ ಬಕುಲಾವತಿ

ಯವರು ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ಲಗ್ನಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ವರನ ಸಂಬಂಧದ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅರಿತಿದ್ದಾಗಿದೆ ಈಗ ವದ್ಯಾವತಿಯು ಈ ಮೊದಲು ಅವಳು ಹೇಳಿದ ತನ್ನ ವನವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದಲೂ ಈಗ ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ ಬಕುಲಾವತಿಯರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮಾತು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆಸ್ತಿತಿಯಿಂದ ಅವಳು ಕೇಳುತ್ತಾ ಮಾನ ತಾಳಿರುವದರಿಂದಲೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ಆಕೆ ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನೇ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಈಗಲೇ ಕುಲಪುರೋಹಿತರನ್ನು ಕರಿಸಿ ಬಕುಲಾವತಿಯವರು ತಿಳಿಸಿದ ವರನ ರಾಶಿ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಗೋತ್ರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೂ ವದ್ಯಾವತಿಯ ರಾಶಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿಗೂ ಹೊಂದಿಸಿ ಘಟಿತಾರ್ಥವನ್ನು ನೋಡಿಸಿ. ನಿಮಗೂ ತೋಂಡ ಮಾನ ಮೈದುನ ದೇವರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿತವಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡಲೆ ವಿವಾಹ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ತನ್ನ ಪ್ರಿಯವತ್ತಿಯು ಹೇಳಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು— “ ಸಖೆ ! ಬಕುಲಾವತಿಯರು ದಾವತಿಗೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದುದು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಸುದೈವವೆಂದೇ ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ , ಕನ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ ಅವರ ಬರುವಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸನೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಿ ಬಂದು ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಬೇಡಿದಂತೆಯೇ ಸರಿ ಬೇಡಬಂದ ಯೋಗ್ಯವರನಿಗೆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡುವದು ಉತ್ತಮ. ಹುಡುಕಾಡಿ ವರವನ್ನು ಗೊತ್ತುಹಚ್ಚಿ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನ ಮನೆಗೆ ದೂಡುವದು ಮಧ್ಯಮ; ಲಗ್ನಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದವನಿಗೆ ಕೇವಲ ಅವನ ಸಿರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಆಗ್ರಹದಿಂದ ಲಗ್ನಮಾಡಿ ಕೊಡುವದು ಕನಿಷ್ಠ ಈ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ನೋಡಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ನಮ್ಮ ಸದೈಕಿ ಉತ್ತಮವರನಾಗಿರುವನು. ಮೇಲಾಗಿ ಆತನು ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಒಡೆಯನು. ಅಂಧವನಿಗೆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಡುವೆವೆಂದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಂಥ ಕೃತಕೃತ್ಯರೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿ. ಇದೇ ನಮ್ಮ ಸುದೈವ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಸುಗತಿ ಇನ್ನು ತೀವ್ರವೇ ನಮ್ಮ ಮಗಳ ಲಗ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ತೃಪ್ತರಾಗೋಣ.” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಅನಂತರ ಆಕಾಶರಾಜನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಚಾರವು ಹುಟ್ಟಿತು. ಕೇವಲ ಸ್ತ್ರೀವಾಕ್ಯದ ಮೇಲೆಯೇ ಪಿಶ್ತಾಸವಿಷ್ಟು ಮಹತ್ವದ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಳ್ಳುವದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನೂ ವದ್ಯಾವತಿಯನ್ನು

ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ವಿಚಾರಿಸುವದು ಉತ್ತಮವೆಂದು ತಿಳಿದು ತನ್ನ ಸತಿ ಧರಣೀ ದೇವಿಯೊಡನೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು.

ರಾಜ-ರಾಣಿಯೊಬ್ಬರೂ ಮಗಳು ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ತದೇಕ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿದ್ರೆ ಇರದಿದ್ದರೂ ಹಾಸುಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮುಸುಕಿಕ್ಕಿ ಮಲಗಿದ ಆಕೆಯನ್ನು ಕಂಡರು. ಧರಣೀದೇವಿಯು— 'ಮಗೇ! ಪದ್ಮಾ ಎಳು ನೋಡು ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬಂದಿರುವರು ಕಾಣು. ನಿನ್ನ ಮನ ಸಿನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಲು ಇನ್ನೇನು ಕಾಲಾವಧಿಯಿಲ್ಲ. ಎಳೆಳು ಎಂದು ಎಬ್ಬಿಸಿದಳು ಪದ್ಮಾವತಿಯು ಎದ್ದು ಹಾಸಿಗೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒತ್ತು ಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿದಳು. ಸಹಜವಾದ ತನ್ನ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ತಂದೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಕೆಳಗೆ ಮುಬಸಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಳು. ರಾಜನು ಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು— 'ಪದ್ಮಾ ಇದು ನೋಡು ಇನ್ನು ಮನೋವ್ಯಥೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು. ನಿನ್ನ ದೇಹಾಲಸ್ಯವು ದುರಾಗಿದೆಯಲ್ಲವೇ ? ತೀವ್ರವೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಯೋಗ್ಯವರ ನಿಗೆ ಕೂಟ್ಟು ಲಗ್ನವಾದ ಕೃತಕೃತ್ಯರಾಗುವ ನಮ್ಮ ಮನದಿಚ್ಛೆ. ನೀನು ಏನೂ ಸಂಕೋಚವುಳ್ಳ ವಳಾಗದೆ ನಿನ್ನ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸು ಯಾಕ ಮಾತಾಡಲಿಲ್ಲ ? ತೀವ್ರ ಹೇಳು ನಿನ್ನ ಲಗ್ನದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ.' ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ ಮಗಳನ್ನು ಮುದ್ದಿಡುವ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಮಾತನಾಡಿಸಿದನು. ರಾಜನ ಮಾತಿ ನೊಡನೆ ಧರಣೀದೇವಿಯೂ ನಡುನಡುವೆ ತಾನೂ 'ತಿಳಿಯಿತೇ' 'ಮನಸ್ಸಿನ ಲ್ಲಿದ್ದದ್ದನ್ನು ಹೇಳಬಿಡು' ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಳು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಳ್ಳದೆ ಬಿಡಲಾರರೆಂದು ಅರಿತು ಪದ್ಮಾವತಿಯು— ತಾಯಿ ! ನನ್ನ ಲಗ್ನದ ವಿಷಯವಾಗಿ ನಾನೇನು ಹೇಳಲೇ ? ಹಿರಿಯರಾದ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೊರತಾಗಿರುವೆನೆ ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಏಕೆ ಕೇಳುವಿ ? ಒಮ್ಮೆ ನಿನ್ನೆದುರು ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ನುಡಿಯುವದಕ್ಕ ನನಗೆ ನಾಚಿಕೆಯೆನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀನೇ ತಂದೆಯವರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ವರವಾಗಿ ಉತ್ತರಕೊಡು ಎಂದು ಮೆಲ್ಲನೆಯ ಮಾತು ಗಳಿಂದ ತಾಯಿಗೆ ಹೇಳಿದಳು. ಆಗ ಧರಣೀದೇವಿಯು ಪತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು— 'ಮಹಾರಾಜ ! ಪದ್ಮೆಯು ಈ ಮೊದಲೇ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗ

ತಿಯನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸಿರುವೆ ಈಗ ನೀವು ಆಕೆಗೆ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅವಳು ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತೊಡೆದು ನುಡಿಯುವಂತಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ನಾವು ಆಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗದು. ನೊಡಲೇ ಜಡ್ಡಿನಾಕೆ. ಬಹಳ ಮಾತಾಡಲು ಅವಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ತಾವು ಲಗ್ನದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಆಕೆಯ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೀವ್ರವೇ ನೆರವೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವದೇ ಯುಕ್ತವು' ಎಂದಳು. ರಾಜನು ಆ ಕೂಡಲೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎದ್ದು 'ಪದ್ಮಾ! ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ನಿನ್ನನ್ನು ವೇಂಕಟಾ ಚಲದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೇ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಡುವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಇನು ಅಂತ-ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವದಿಲ್ಲ. ನೀನು ನಿಶ್ಚಿಂತವಾಗಿ ನಿನ್ನ ದೇಹಾಲಸ್ಯವನ್ನು ದೂರಚೆಲ್ಲಿಬಿಡು ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದಳು. ಹಾಗೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ದೇವಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ವತ್ರ ಬರೆದು ಮಗ ವಸುದಾನನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳುಹಿದನು.

ತಂದೆಯು ಬರೆದುಕೊಟ್ಟ ವತ್ರಸಹಿತವಾಗಿ ವಸುದಾನನು ಸುರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಗುರುಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕಂಡನು. ಅವರಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಾತ ನೀಡಿ ತಂದೆಯಿಂದ ತಂದ ವತ್ರವನ್ನು ಅವರಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಗುರುವು ಆಕಾಶರಾಜನ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ವತ್ರವನ್ನುಬಿಚ್ಚಿದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪದ್ಮಾವತಿ ಪರಿಣಯದ ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನನ್ನು ರಾಜನು ವಿನಯದಿಂದ ಬರಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಬರೆದದ್ದನ್ನುನೋಡಿ ಆ ಗುರುವಿಗೆ ಒಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಸಂತೋಷ! ಆ ಕೂಡಲೆ ಆತನು ವಸುದಾನನನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಳಿಸಿ ಹಿಂದಿನಿಂದ ತಾನು ಆ ರಾಜನ ಪಟ್ಟಣವಾದ ನಾರಾಯಣಪುರವನ್ನು ಬಂದು ಸೇರಿದರು.

ಗುರುಮಾರ್ಗ ಪ್ರತಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ರಾಜನು ಮಗನಿಂದ 'ಗುರುಗಳು ಇದೀಗ ಬರುವರು' ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಹಾದ್ವಾರಕ್ಕೆ ಬರುವಷ್ಟು ರಲ್ಲಿಯೇ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ತನ್ನಿಗೆ ಬಂದೇಬಿಟ್ಟರು. ತಡವಿಲ್ಲದೆ ರಾಜನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಕುರಲಸ್ತುತೋತ್ತರಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಬ್ಬರು ಸಾಗುತ್ತ ಅರಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿದರು. ಗುರುಗಳನ್ನು ಉಚಿತಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ರಾಜನು ಯಥಾವಿಧಿಯಿಂದ ಸತ್ಕರಿಸಿದನು. ಆಗ

ರಾಜನು ' ಮಹಾನ್ ! ತಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ವಡೆದು ನಮ್ಮ ಪುತ್ರಿ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಕಾಂಕ್ಷಿಣಿ ವದ್ಮಾವತಿಯ ವಿವಾಹಕಾರ್ಯ ನೆರವೇರಿಸಲು ಬದ್ಧನಾಗಿರುವೆನು. ಜಗತ್ಪತಿಯಾದ ವೇಂಕಟಾಚಲದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಧಾರೆಯೆರೆದುಕೊಟ್ಟು ಶರೀರ ಸಂಬಂಧವರ್ಧಿಸುವೆನು ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕಡೆಯಿಂದ ಆತನ ಮನುಷ್ಯ ಆವೃತನಾದ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಕನ್ನೆಯನ್ನು ಒಯಿಸಿ ಬಂದಿರುವಳು ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲ ಕುಲಗುರುಗೌಡ ನಿಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯಂತೆ ಸಾಗುವದು ಕ್ರಮವ್ರಾಪ್ತವು. ಹೆಚ್ಚಿಗೇನು ತಿಳಿಸಲಿ? ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುವೆನು' ಎಂದು ನುಡಿದು ನುಮ್ಮ ನಾದನು.

ರಾಜ ! ಸಹಸ್ರವರ್ಷದ ಶರೀರಸಂಬಂಧ ಘಟನೆಗೆ ಸಾರಾಸಾರ ವಿಚಾರಮಾಡುವದು ಸರ್ವಸಮ್ಮತವು ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ಸುರಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ತೊಡಗಿಸುತ್ತ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಹುಕಾಲ ಕಳೆದೆನು ಈ ಭೂಲೋಕದ ಯಾವಸಂಗತಿಗಳ ಕಡೆಗೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸಂಪೂರ್ಣಸಂಗತಿಯು ನನಗೆ ಗೂತ್ತಿದ್ದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಆತನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮವಾಸಿಯಾಗಿದ್ದ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ತಿಳಿದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೇಕು ಅವರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದಿನವಿಚಾರ ನಡೆಯಿಸೋಣ. ತೀವ್ರವೇ ಅವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸು' ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನಿತ್ತರು. ಆ ಕೂಡಲೆ ರಾಜನು ತನ್ನ ತಮ್ಮ ತೋಡಮಾಸನನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಆ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಗುರುಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಭಿಟ್ಟಿಮಾಡಿಸಿದನು. ಬೃಹಸ್ಪತಿಯವರು ಶುಕಮುನಿಯು ಬಂದ ಕೂಡಲೇ 'ರಾಜನು ತನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ವಿವಾಹ ಮಾಡುವ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವನು' ಎಂದಿಷ್ಟೇ ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು ಶುಕಮುನಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಆನಂದವ ಮಿತಿಯಾಗಿ ಭ್ರಮಿಸ್ತನನ್ನು ಸಹ ಮೀರಿಸುವ ಹುಚ್ಚಾಟಗಳನ್ನು ಆ ಮುನಿಯು ಕೈಕೊಂಡ ಕೆಲಹೊತ್ತಿನನಂತರ ಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ವಡೆದನು. ಅಕಾರರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು ಶುಕಮುನಿಯು—ರಾಜ ! ನಿನ್ನ ಧನ್ಯತೆಯು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ದೊರೆಯದು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಅರ್ಧಾತ್ ಜಗತ್ಪತಿಗೆ ನಿನ್ನಮಗಳನ್ನು ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿಕೊಡುವಿಯೆಂದಮೇಲೆ ಇನ್ನು

ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಯಾರಿರುವರು? ನಿನ್ನ ವಂಶವೇ ಉದ್ಧಾರವಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿ ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವ ಸುಕೃತವು ನಿನಗೆ ಜಗತ್ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಜಾಮಾತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು ಆ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸದೇವನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮಂಥ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳೂ, ಯೋಗಿಗಳೂ, ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಪ್ರಕಾರದ ಸಾಧಕರೂ. ತಪ-ತಪಾಸುಗಳಲ್ಲೂ ದೇಹ ಸವಿಸಿ, ಮೈಮೇಲೆ ಹುತ್ತು ಬೆಳೆಯುವ ವರೆಗೂ ಕುಳಿತು ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದರು. ಸ್ಮರಣೆಮಾಡಿದರು. ಇಷ್ಟೇನುಕೆ? ದೇಹವನ್ನೂ ಕೂಡ ಚಲ್ಲಿಹೋದರು ಅದರೂ ಆತನು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಲು ದುಸ್ತರನಾದನು ನೀನುಮಾತ್ರ ಸುಗಮವಾಗಿ ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನನ್ನು ಹೊಂದುವಿವೆಂದಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಅಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದು! ಸಂತೋಷ! ರಾಜಾ! ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಒಳ್ಳೆ ಸಂತೋಷ! ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನನ್ನು ಕುರಿತು ಮನಃಸಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಸಂಶಯವನ್ನೆಣಿಸದೆ ನಿನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಕನ್ಯಾದಾನವಾಗಿಸಿಡು ನಿನ್ನ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ನೀನು ಮಾಡುವ ಮಗಳಿಗೂ ಸಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬಂದ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಹಿತ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಕಾಣುವ ಸುಯೋಗವು ಲಭಿಸುವದು ಎಂದು ರುಕಮುನಿಯೂ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರೂ ರಾಜನಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು

ಆ ಬಳಿಕ ರಾಜನು ಬಕುಲಾವತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡ ವರನ ಗೋತ್ರ-ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ಒರೆದ ಕಾಗದವನ್ನೂ ವದ್ಯಾವತಿಯ ಚಾತಕದ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಯನ್ನೂ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವತ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಕಡೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು— 'ಸ್ವಾಮಿ! ವಧೂವರರ ಜನನ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಘಟಿತಾರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಅವರಿಗಿರುವ ಗ್ರಹಗಳ ಬಲಾಬಲಗಳನ್ನೂ ಫಲವನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕು.' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ಗುರುವು ಎರಡೂ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಜ್ಯೋತಿರ್ಗಣಿತದ ಆಧಾರದಿಂದ ಪರಿಚಾರಿಸಿದನು ಬಳಿಕ ಮತ್ತೂ ಒಂದು ಸಾರೆ ನೋಡಿ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿತವಾದ ನಂತರ ರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು— 'ರಾಜ! ವರನ ಗೋತ್ರವು ವಶಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದು ಕನ್ಯೆಯ ಗೋತ್ರವಾದ ಅತ್ರಿಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರವರಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವದು. ವರನ ಜನನ ನಕ್ಷತ್ರವು ಶ್ರವಣ. ಹಾಗೂ ನಿಮ್ಮ ಮಗಳ ನಕ್ಷತ್ರವು ಮೃಗಶಿರವಾದುದರಿಂದ ನಾಡೀದೋಷವಾಗಲಾರದು.

ಇಬ್ಬರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಾದರೂ ದುಷ್ಟ ವರ್ಗದವಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗೋತ್ರ-ನಾಡಿಗಳ ಭಿನ್ನತೆಯಾದಲ್ಲಿ ವಧಾವರರ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಬಾಧಕವೆಂದು ಬಹು ಜನಮತ. ಇನ್ನೂ ಇದಕ್ಕಂತಲೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ತಿಳಿಯುವುದಾದಲ್ಲಿ ನಾಡೀ ವೇದಲಾದ ಕೂಟ, ನವಾಂಶ, ದ್ವಾದಶಾಂಶ ದೋಷ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಯಾವ ದರಲ್ಲಿಯೂ ದೋಷವಿರದ್ದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಜನ್ಮಲಗ್ನ ಕುಂಡಲಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮಂಗಳ ದೋಷವಿದೆಯೇ ಹೇಗೆಂಬದನ್ನು ಕಾಣಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕೃತ ನೀನು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೂಟ್ಟ ವಧಾವರರ ಪಿಪ್ಪಣೆಗಳಿಂದ ಯಾವ ದೋಷಗಳೂ ಈ ವಧಾವರರಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಜೋತಿಸ್ಯದ ವರವಾಗಿ ನುಡಿಯಬೇಕಾದರೂ ಈ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ತಿಲಾಂಶವಾದರೂ ಸಂಶಯಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದ ಸಿಗಲಾರದು. ಹೀಗೆ ಇನ್ನು ವರನ ಉತ್ಪನ್ನವೊದಲಾದವುಗಳ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಕನ್ನೆ ಕೊಡುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಬಿಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೋತಿಷಿಗಳಾದ ನಾವು ಏನನ್ನೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೊಡಲಾರವು. ಕೇವಲ ವಧಾವರರ ಲಗ್ನವಾಗಬೇಕು. ನಮಗೆ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಭೋಜನ, ದಕ್ಷಿಣೆ ದೊರೆಯಬೇಕು ಇಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಯಿರಲು ಸಾಕು. ಹಾಗೂ ವಧಾವರರಿಗೆ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಉತ್ಕರ್ಷೆಯನ್ನು ದೇವರು ಉಂಟು ಮಾಡಲೆಂದು ಅಶೀರ್ವಾದ ಮಾಡುವ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು” ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಆಕಾರರಾಜನು ಗುರುಮುಂದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಆ ಕೂಡಲೇ ತನ್ನ ಬಂಧು-ಬಳಗ, ಇಷ್ಟಸುತ್ರ ಇವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ವದ್ಯಾವತಿಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರೊಡನೆ ತುಸು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದನು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಆಕಾರರಾಜನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆ ಎಣಿಸದೆ ವಿವಾಹವನ್ನು ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಲು ಅನುಮತಿಯಿತ್ತರು.

ಆಯಿತು! ನಮ್ಮ ವದ್ಯಾವತಿಯ ಲಗ್ನದ ಪೂರ್ವ ಪೀಠಿಕೆಯು ಮುಗಿದಂತಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಕನ್ಯಾಪೇಕ್ಷೆಯಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದ ಬಕುಲಾವತಿಯ ಹಾಗೂ ಶುಕಮುನಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದೂ ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ಆಕಾರರಾಜನು ಗುರು-ಬೃಹಸ್ಪತೃ ಚಾರ್ಯರ ಸಮಕ್ಷಮವಾಗಿ ಕೂಡಿದ ಎಲ್ಲ ಬಂಧುಗಳನ್ನೂ ಅಪ್ಪೇಷ್ಟರನ್ನೂ

ವರನ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಬಕುಲಾವತಿಯನ್ನೂ ಕುರಿತು ತನ್ನ ಭುಜಗಳನ್ನೆತ್ತಿ 'ನಾನು ನನ್ನ ಮಗಳು ವದ್ಯಾವತಿಯನ್ನು ವೇಂಕಟಾಚಲದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಕನ್ಯಾದಾನದಿಂದ ಧಾರ್ಮಿಕರು ಕೂಡುವೆನು. ಈ ನನ್ನ ವಾಗ್ಧಾನಕ್ಕೆ ದೇವ-ಗುರು-ವಿಪ್ರರು ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರು ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಕೂಡುವರೆಂದು ನಂಬಿರುವೆ.' ಎಂದು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದನು. ಬಳಿಕ ಭೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ವೇಂಕಟಾಚಲದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಒಂದು ವತ್ರವನ್ನು ಬರೆದನು. ಆ ವತ್ರೆಯ ಲಿಖಿತವು ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ—

“ ಸ್ವಸ್ತಿ! ಶುಭಂ ಭವತು!! ಅಪ್ರಾಕೃತ, ನಿತ್ಯಾನಂದ, ಅದ್ವಿತೀಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಅನಂತ ರೂಪಿಯೂ ಭಕ್ತಪ್ರಿಯನೂ, ಸಕಲ ಸುರರಿಂದ ವಂದನು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಆಮಾನವಾದ ವೇಂಕಟಗಿರಿ ಸಿಂಹಿಯೂ ಆದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ.— ಸಾರಾಯಣವುರದ ಆಕಾಶರಾಜನ ಕೃತಕುಸೇಕ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು ಸರ್ವವು ಕುಶಲವು. ಸದ್ಯ ಈ ವತ್ರೆಯಿಂದ ನಿಮಗೆ ನಾನು ಬಿನ್ನವಿಸುವದೇನೆಂದರೆ— ನಿಮಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಪುತ್ರಿ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಕಾಂಕ್ಷಿಣಿ ವದ್ಯಾವತಿಯನ್ನು ಕನ್ಯಾದಾನ ವಿಧಿಯಿಂದ ಇದೇ ಶೈಲಿಯ ಶುದ್ಧ ದಶಮೀ ಶುಕ್ರವಾರದ ಶುಭ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿ ಕೂಡುವ ದನ್ನು ದೇವ-ಗುರು-ವಿಪ್ರರ ಆಶೀರ್ವಾದ ಹಾಗೂ ಆಚ್ಛೇದಗಳಿಂದ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವೆನು. ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಇಷ್ಟ-ಮಿತ್ರ, ಬಂಧು-ಬಾಂಧವರೊಡನೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ನಮ್ಮಿಂದ ದತ್ತವಾದ ಕನ್ನೆ ವದ್ಯಾವತಿಯನ್ನು ವಿಧಿಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವರೆಂದು ನಾವು ಬಲವಾಗಿ ಮಾರ್ಚಿಸುವೆವು. ನಮ್ಮ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಬಂದ ಮಾತುಶ್ರೀ ಸಮಾನರಾದ ಬಕುಲಾವತಿಯವರಿಂದಲೂ ನಿಮ್ಮ ಸಮೀಪವಾಸಿಗಳಾದ ಮುನಿಸರಣ್ಯ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರಿಂದಲೂ ನಿಮಗೆ ಪರಿಶವಾಗುವದು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ನಮ್ಮ ವದ್ಯಾವತಿಯೊಡನೆ ನಿನ್ನ ವಂಶಿಯವಾಗಿ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಲಿ ಎಂದು ನನ್ನ ಬಯಕೆಯ ರೂಪದ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ನೀಡುವೆನು.”

ಮೇಲಿನಂತೆ ಆಕಾಶರಾಜನು ವತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಒಂದು ಸಲ ಗುರುವಿನೆದುರಿಗೆ ಓದಿ ತೋರಿಸಿದನು. ಆಗ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೂರಲು ನಿಂತಿದ್ದ ಶುಕಾಚಾರ್ಯರ ಕೈಗೆ ಎದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು— ‘ಸ್ವಾಮಿನ್! ಇದೀಗ

೨೯ನು ಹೊರಟು ವೇಂಕಟಾಚಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ
ಯನ್ನು ಕೊಡಿದಿರಿ. ಆತನ ಮನಸ್ಸು ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ವರಿಸುವ ಹಾಗೆ
೨೯ನು ನಿಮ್ಮ ಜಾಣತನದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿರಿ, ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ವರ
ಸೂಪಣಗಳಿಗಾಗಿ ಆತನು ಬೇಡುವ ಹೊನ್ನಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿ
ಮುಮ್ಮಡಿಯಾಗಿ ನನ್ನ ವತಿಯಿಂದ ನೀವೇ ಆತನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಡಿರಿ.
೨ನನು ತನ್ನ ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಪರ್ದಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ವ್ಯಯ ಮಾಡ
ಬಾಗದೆಂದು ಅವನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿಬಿಡಿರಿ. ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಈ ವಿವಾಹವು ಕೈಗೂ
ಸುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನೀವು ವಿಶೇಷ ಶ್ರಮವಹಿಸಿರಿ.” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶಿಷ್ಟಾ
ಚಾರದಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮುಂದೆ ಕಳಿಸಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದನು.

ಶುಕಮುನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಮದ ಮಾರ್ಗ ಹಿಡಿದು ನಡೆದರು. ಅವರ
ತರುವಾಯ 'ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಧರಣೀದೇವಿಯ
ನಿರೋಪ ಪಡೆದು ತನ್ನ ಕುದುರೆಯನ್ನೇರಿ ವೇಂಕಟಾಚಲಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದಳು. ಏಕ
ಸಮಯಾವಚ್ಛೇದವಾಗಿ ಅವರೀರ್ವರೂ ವೇಂಕಟಾಚಲವನ್ನು ತಲುಪಿದರು. ಇಬ್ಬ
ರಿಗೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಂದ 'ಬರ್ರಿ' ಎಂಬ ಒಂದೇ ಶಬ್ದದಿಂದ ಸ್ವಾಗತವಾಯಿತು.

ಇದುವರೆಗೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು 'ಬಕುಲಾವತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ನಿರೀಕ್ಷಿ
ಸುತ್ತ ಹುತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ. ನಡುನಡುವೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿ
ಯುವವರೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ. ಹುತ್ತದ ಒಂದು ಬದಿಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ
ಶುಕಮುನಿಯೂ ಇನ್ನೊಂದು ಬದಿಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬಕುಲಾವತಿಯೂ
ಬಂದರು. ಕೂಡಲೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಶುಕಮುನಿಗಳೇ ನೀವು ವಹಿಸಿದ ನನ್ನ
ಕಾರ್ಯವು ಕೈಗೂಡಿತೇ ? ಬಕುಲಾದೇವಿ! ನಿನ್ನ ಬಯಕೆ ಈಡೇರಿತೇ? ಎಂದು
ಕೇಳಿದನು. ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಉಸುರಿನಿಂದ 'ಹೌದು' ಎಂದು ನುಡಿದರು.
ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಆತನು
ಶುಕಮುನಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿ ಶುಕಮುನಿಗಳೇ ನೀವು ನನ್ನ ವಿವಾಹ ಜರುಗಿಸುವ
ಆಶೆಯುಳ್ಳವರಾಗಿ ಮಾರ್ಗಯಾಸ ಹೊಂದಿದಿರಿ. ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೂಡಲು ನನ್ನ
ಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಇದ್ದಂತೆ ಮಾಡಿ ನೀವು ಅಲ್ಲಿ ನುಡಿದಿರಬಹುದು.
ಆದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಗಂಡಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ವ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಉಳಿಸುವ
ಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೂಬ್ಬನ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರ್ಯ ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವು

ಸುಳ್ಳುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾದರೆ ಅದು ದೋಷವೆನ್ನಿಸಲಾರದು. ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ ಆ ಸುಳ್ಳಾಡುವವರು ಸಹ ವೈಕುಂಠವದವಿಗೆ ಏರುವರೆಂದು ನನ್ನ ವಚನವುಂಟು. ಈಗ ನಾನು ನನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದ ದೂರಾಗಿರುವೆನಲ್ಲವೇ ? ಸಾಮಾನ್ಯರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕಿಂತಲೂ ನನ್ನದು ಬಲುದೊಡ್ಡದು. ಇಡೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವೇ ನನ್ನಮನೆ. ಬ್ರಹ್ಮನೇ ನನ್ನ ಮಗನು, ಎಲ್ಲ ಜೀವರಾಶಿಗಳೇ ನನ್ನಿಂದ ರಕ್ಷಿತವಾಗುವ ಮಕ್ಕಳು. ಇಂಥ ಘನವಾದ ಸಂಸಾರವನ್ನು ತೂಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವದು ನನ್ನ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಕರವೀರಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದಂದಿನಿಂದ ನನಗೆ ದುಸ್ತರವೆನ್ನಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಮಂದಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಂಜ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ವೈರಾಗ್ಯದ ಸೋಗು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನಿರ್ಜನವಾದ ಅರಣ್ಯಸೇರಿ 'ಬ್ರಹ್ಮಚಿಂತನವೆಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ನನ್ನ ಇಡೀ ಜಗತ್ತುಟುಂಬವೇ ನಾಶವಾಗುವದು ಈ ಅನವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಬಕುಲಾವತಿಯ ಬಯಕೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಲಗ್ನದ ಆಶೆಯು ಕೈಗೂಡುವದೆಂದು ಕೇಳಿ ಈಗ ನನಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು ! ನನ್ನ ಸಂಸಾರವು ಇನ್ನು ಸುಗಮತೆ ಹೊಂದವದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಶ್ರಮವಹಿಸಿದಂತೆ ತೀವ್ರವೇ ಲಗ್ನ ಜರುಗುವ ವ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿರಿ ಮುನಿಗಳೇ ಆಕಾಶರಾಜನು ಯಾವ ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಲಗ್ನಮಾಡಿಕೊಡುವನೆಂಬದನ್ನು ನೀವು ವಿಚಾರಿಸಲಿಲ್ಲವೇ ? ಇನ್ನಾವರೂ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನಿಷ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬರಿ " ಎಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ನುಡಿಯಲು ಶುಕಮುನಿಯು ಆಕಾಶರಾಜನ ಪತ್ರವನ್ನು ಆತನ ಕೈಗೆ ನೀಡಿದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ! ಮುಹೂರ್ತವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಿಶ್ಚಿತಗೊಳಿಸಿ ಆ ರಾಜನು ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವನು. ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ನಮಗೆ ನಿನ್ನಿಂದಾದ ಈ ಸ್ವಾಗತ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಂಕುಳಲ್ಲಿದ್ದ ಈ ವತ್ರವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಕೊಡಲು ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೆನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ! ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಚಿತ್ರವು ಹೇಗೆ ವಿಸ್ಮೃತಿಗೊಳ್ಳುವದೆಂಬುದನ್ನು ನನ್ನ ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಕಾಣಿರಿ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ಈಗ ಈ ವತ್ರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓದಿಕೊಳ್ಳು. ಬಹುಶಃ ಅದರಲ್ಲಿ ಲಗ್ನದ ಮುಹೂರ್ತವನ್ನು ರಾಜನು ಕಾಣಿಸಿರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬದು

ಅವನು ಆಡಿದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ನನಗೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ! ಎಂದು ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಆತನಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದನು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಆ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದುವ ಕೂತೂಹಲವನ್ನು ನಟಿಸಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಓದಿದನು. ಒಳ್ಳೇ ಸಂತೋಷವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸಿದನು.

ಆಕಾಶರಾಜನು ತನಗೆ ಕಳಿಸಿದ ಲಗ್ನಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಪತ್ರಬರೆದು ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಕಟಿತವಾದ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಬರೆದ ಉತ್ತರಕಾಗದದಲ್ಲಿಯೆ ಲೇಖನವು ಕೆಳಗಿನಂತಿದೆ:

ರಾಜಾಧಿರಾಜ ಆಕಾಶರಾಜರ ಸೇವೆ ಸನ್ನಿಧಿ:—ವೇಂಕಟಾಚಲವಾಸಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಜನ್ಮದಾತೃವಿನ ಪೂಜ್ಯತೆಗೆ ನಿಮಗೆ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರಗಳಿಂದ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವದೇನೆಂದರೆ—

ಶುಕಮುನಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟು ನೀವು ಕಳುಹಿದ ಪತ್ರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಗತವಾಯಿತು. ಅತಿ ಸಂತೋಷವೆನ್ನಿಸಿತು. ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಬಕುಲಾವತಿಯವರ ಮುಖಾಂತರವೂ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯು ತಿಳಿಯಿತು. ನೀವು ಬರೆದ ಪತ್ರದಲ್ಲಿಯೆ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ನನ್ನ ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಆತುರವಡುವ ಶುಕ-ಬಕುಲಾವತಿಯವರು ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪತ್ರದಿಂದ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿಸುವೆ. ದೇವಗುರುಗಳಿಂದ ನೀವು ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಂಡ ಆ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಮ್ಮ ಪುತ್ರಿಯಳಾದ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ದೇವಲೋಕದ ಸುರರೆಲ್ಲರ ವಿಧ್ಯಮಾನವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುವೆನು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಆಸ್ಪದವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹಾಗೂ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಪಾಣಿಗ್ರಹಣ ಸಮಾರಂಭದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಪೂರ್ವೋತ್ತರ ವಂಶವು ಉದ್ಧರಣೆಯಾಗಲಿ ಹಾಗೂ ನಿಮಗೆ ಯಶಸ್ಸು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿ ಇವೇ ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಹೀಗೇ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.”

ಮೇಲಿನಂತೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಆಕಾಶರಾಜನಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆದು ಶುಕಮುನಿಗಳೇ ನೀವು ನನ್ನ ವಿವಾಹದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸಮುಗಿಯಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆಕಾಶರಾಜನಿಂದ ಕನ್ಯಾದಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಗೃಹವ್ರವೇಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವರೆಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡಬಾರದಾಗಿದೆ. ಈಗ ನೀವು ಆಕಾಶರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಈ ನನ್ನ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರದ ಪತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು

ಹೋಗಿರಿ. ಎಂದು ಶುಕಾಚಾರ್ಯರನ್ನು ವರಾಮರಿಸಿ ಆಕಾಶರಾಜನ ನಾರಾಯಣಪುರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದನು.

ಶುಕಮುನಿಗಳು ಪತ್ರದ ಉತ್ತರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋದರು. ಬಕುಲಾವತಿಯೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನೂ ಒಳ್ಳೇ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತು ನಡೆಯಿಸಿರುವರು. ಬಕುಲಾವತಿಯು ಕನ್ಯೆಯ ಘಟನೆಯ ಕುರಿತು ತಾನು ಹೊರಟು ಹೋದಂದಿನಿಂದ ತಿರುಗಿ ಬರುವವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಒಂದಕ್ಷರಬಿಡದೆ ಹೇಳಿದಳು. ಹಾಗೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಯೋಗಾಯೋಗವು ಎಂಥ ವಿಚಿತ್ರವಿರುತ್ತದೆಂಬದನ್ನು ಕೇಳು ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲೇ ಧರ್ಮದೇವತೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕೊರವಂಜಿಯು ರಾಜ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಧರಣೀದೇವಿಯನ್ನೊಂದೆ ಪದ್ಮಾವತಿಸಂಪರ್ಪಿಸಿದ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಳಂತೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯನ್ನೂ ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವಸೂಚನೆಯನ್ನೂ ಅವಳು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಳಂತೆ. ಆ ನರ-ನಾರಾಯಣಾಶ್ರಮದ ಧರ್ಮದೇವಿಯ ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯಂತೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಕೇತಗಳೂ ವರ್ತಿಸಿದವು. ಅದರಿಂದಲೇ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ನಿನಗಾಗಿ ಕೊಡುವ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಆ ರಾಜ-ರಾಣಿಯರು ಕೈಕೊಂಡರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ನಿನ್ನ ಸುದೈವದಿಂದಲೇ ಇವೆಲ್ಲಘಟನೆಗಳು ಜರುಗಿದವೆಂದುನನ್ನನಂಬುಗೆ ಆಯಿತು. ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬಕುಲಾವತಿಯು ಆಧೃತಿಯಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಹತ್ತಿದಳು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಕೇವಲ ದಂಗುಬಡೆದವರಂತೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬಕುಲಾವತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಹತ್ತಿದನು. ಪಾವ! ಬಕುಲಾವತಿಗೆ ಆ ಕಪಟನಾಟಕ ಸೂತ್ರಧಾರಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಅಘಟಿತ ಘಟನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವೂ ಮಾಯಾಲೀಲೆಯೂ ಹೇಗೆ ವಿದಿತವಾಗುವದು? ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಬಕುಲಾವತಿಯು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮುಂದೆ ಒಳ್ಳೆಉತ್ಸಾಹ ಬೀರಿ ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಕೇಳಿ ಆತನು 'ತಾಯಿ! ನಿನ್ನ ಬಲವಾದ ಬಯಕೆಯಿಂದಲೇ ಪದ್ಮಾವತಿಯೊಡನೆ ನನ್ನ ಪರಿಣಯವು ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು.

ಎಂದು ಆಕೆಗೆ ಗೌರವವನ್ನಿಟ್ಟು ಮಾತಾಡಿ ಆಕೆಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಹರುಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದನು.

೧೦ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಹಾಗೂ ಬಕುಲಾವತಿಯರ ಮಾತು-ಕತೆಗಳು ಆನಂದದ ಭರದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಗಿ ಮುಗಿಯುವ ಮೊದಲೇ ಆತನ ಮುಖಭಾವದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಮಾರ್ಪಾಟಾಗಿ ಆತನ ಉದಾಸೀನತೆಯು ಬಕುಲಾವತಿಗೆ ಕಾಣಹತ್ತಿತು. ಮಗನ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯವು ಆಕೆಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು? ಆದರೂ ಅವಳು— ‘ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಇದುವರೆಗೆ ಅದುದು ಒಳಿತಾಯಿತಲ್ಲವೇ? ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಂದ ಮುಗಿಯಲು ಬಂದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಚಿಗುರೊಡಿಸಿದಳು. ಬಕುಲಾವತಿಯಾಡಿದ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೂಡಲೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು— ‘ತಾಯಿ! ಅದುದೆಲ್ಲ ಒಳಿತೇ ಸರಿ! ಆದರೆ—!’ ಎಂದುಸುರಿ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ನಿಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರಳಿಸಿ ಮುಗ್ಧನಾದನು. ಆಗ ಬಕುಲಾವತಿಯು— ‘ಆದರೆ? ಆದರೆಂದರೇನು? ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಸಂದೇಹವೇನು?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಏನೋ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿದ್ದವನಂತೆ ನಟಿಸುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬಕುಲಾವತಿಯು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಆತನನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. ಕೊನೆಗೆ ಆತನು ಆಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ನಿರುತ್ಸಾಹ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಚಲ್ಲಿ— ‘ತಾಯಿ! ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಬಲದಿಂದ ನನ್ನ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿದಿ. ಆದರೆ ಆ ಆಕಾಶರಾಜನ ಸಮ್ಮುದ್ರವಾದ ಸಂಪತ್ತಿಗೆ ಹುತ್ತಿನಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ನನ್ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯವು ಸರಿಯಾಗುವದೇ? ಆತನ ರಾಜವೈಭವವೇನು? ಬಂಧು-ಬಳಗ ಆಪ್ತೇಷ್ಟವರ್ಗವೇನು? ಇದೆಲ್ಲದರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಾರದೆ ಕೇವಲ ಕಾಮುಕ ವೃತ್ತಿಯ ಪಾಮರನಂತೆ ನಾನು ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದೆ. ಕೇವಲ ಮಗನ ಲಗ್ನದ ಸಡಗರವನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಯುವಂತೆ ನೋಡಿ ಇಹಜನ್ಮ ನೀಗುವ ಹವ್ಯಾಸದಿಂದ ಆಕಾಶರಾಜನ ಹಾಗೂ ನನ್ನ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾರದೆ ನಾರಾಯಣಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಆ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ನೀನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಂದೆ. ಅಜಗಜಾಂತರದಷ್ಟು ಸಾಂಪತ್ತಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭೇದವಿದ್ದ ನಮ್ಮ ಹಾಗೂ ರಾಜನ ಶರೀರಸಂಬಂಧ ಕೊಡುವಮುಶಕ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲಿವೆ ಶುಕಮುನಿಯ ಯಾವದೇ ಒಂದು ಮೋಸದ

ಮಾತಿಗೆ ಆತನು ಬಲಿಬಿದ್ದು ತನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಪುತ್ಥಳಿಯಂತಿದ್ದ ಪದ್ಮಾವತಿ ಯನ್ನು ನನಗೆ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿರಬಹುದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ನೋಸವು ಬೈಲಿಗೆ ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲವೆ ನನ್ನ ದಾರಿದ್ರ್ಯತನವು ಆ ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿದು 'ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಸಲ್ಲದು' ಎಂಬ ಭಾವನೆಯು ಆತನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಸಂಸಾರವು ಸುಗಮವಾಗಿ ಸಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಮೊದಲೇ ನೋಡಿ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದಿತ್ತು! ತಾಯಿ! ವಿವಾಹ, ವಿನೋದ, ವಿವಾದದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮತೆಯು ಇರಬೇಕಾಗುವದು. ಅಂದರೇನೇ ಅನ್ಯೋನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸುಖವೂ ಸೊಗಸೂ ವರ್ಧಿಸುವವು.

ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ನೋಡಲು ಆ ರಾಜನೊಡನೆ ನಮ್ಮ ಶರೀರ ಸಂಬಂಧವು ಯೋಗ್ಯವಾಗಲಾರದು. ತಾಯಿ! ನನಗೆ ಬಂಧು-ಬಳಗವೆಲ್ಲಿ? ಆಪ್ತೇಷ್ಟವರ್ಗವೆಲ್ಲಿ? ಕರ್ಪದಿಕೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದದ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತು ಅರ್ಧಾತ್ ಅಚಲವಾದ ದಾರಿದ್ರ್ಯತನವು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಹೀನ ದೇಶೀಯಲ್ಲಿಯ ನನಗೆ ಲಗ್ನವು ದೂರತೋವಾಸ್ತವೇ ಸರಿ. ಅದರೊಳಗಂತೂ ಪದ್ಮಾವತಿಯೊಡನೆ ಪರಿಣಯ ಬಯಸುವದಂತೂ ಕನಸಿನ ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸಿದಂತೆ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.” ಎಂದು ನುಡಿದು ಸುಮ್ಮನಾದನು. ಹಾಗು ಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆ ಖಿನ್ನ ಮುಖ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತನು

ಒಮ್ಮೆಲೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಲಗ್ನದ ಬಗ್ಗೆ ನಿರಾಕರಿಸುವ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಅಡಿದ್ದರಿಂದ ಬಕುಲಾವತಿಯು ದಿಕ್ಕುಗಾಣದಾದಳು. ‘ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ವ್ಯರ್ಥಶ್ರಮಬಟ್ಟಿನಲ್ಲ! ಈತನು ವಿವಾಹದ ಸಡಗರವನ್ನು ನೋಡುವ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟವು ಮತ್ತೂ ಅದೃಷ್ಟವೇ ಆಯಿತಲ್ಲ!’ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಿಡುಕ ಹತ್ತಿದಳು. ಆದರೆ ಅವಳು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ-‘ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಹತ್ತು ಸುಳ್ಳುಹೇಳಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಯಿದ್ದ ನೀನೇ ಈಗ ಸಹಸ್ರ ಸುಳ್ಳುನುಡಿದು ನಿನಗೇ ಜರಗುವ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ತೊರೆದು ಬಿಡುವಿಯಲ್ಲ! ಇದೇನು ನಿನ್ನ ರೀತಿ? ನಿನ್ನ ದರಿದ್ರತನವು ಕೇವಲ ನಿನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನವನ್ನು ದಹಿಸುವ ದಾವಾಗ್ನಿಯಾಗಿ ರುವಿ. ಬಂಧು - ಬಾಂಧವರಲ್ಲೆಂದು ನುಡಿದುಕೊಳ್ಳುವಿ. ಕಮಲ ಜನು ನಿನ್ನ ಮಗನೂ ರುದ್ರನು ನಿನ್ನ ಮಮ್ಮಗನೂ ಆಗಿರುವರಲ್ಲವೆ? ಇವರು ಮೊದಲು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನ ಬಳಗವಿದ್ದು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲವನಂತೆ ದುಃಖದ

ಮಾತುಗಳನ್ನೇಕೆ ಹಾಡುವಿ ? ನಿನಗೆ ವಿವಾಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಕುರಿತು ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರೂ ಶುಕಮುನಿಗಳೂ ತಮ್ಮ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ದಿಂದ ಆಕಾಶರಾಜನಿಗೆ ಉಪದೇಶಮಾಡಿ ನಿನಗೆ ಕನ್ಯೆಕೊಡಲು ಒಡಂಬಡಿಸಿ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದರೆಂದಮೇಲೆ ಆ ಋಷಿವರ್ಯರ ಆಶೆಯನ್ನು ನೀನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಬಿಡುವಿಯಲ್ಲ ! ಇದೆಂಥ ನಿನ್ನ ನಡತೆ ? ಈ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಕಲ್ಪತೆಯನ್ನು ತೊಡೆದುಬಿಡು. ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗು. ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಬಂಧು-ಬಾಂಧವರನ್ನೂ ಇಂದ್ರಾದಿ ಸುರವೃಂದನ್ನೂ ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಆಮಂತ್ರಣಮಾಡು. ಈಗಿನವಾದ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಭೂಲೋಕ ಸಂಚಾರವು ದುರ್ಲಭವಾದುದ ರಿಂದ ನಿನ್ನಲಗ್ನದ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಬರಲಿ. ಆಕಾಶ ರಾಜನಿಗೆ ಒಂದುಮೇಳೆ ‘ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಬಂಧು-ಬಳಗಗಳ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದವನು ’ ಎಂದು ಸಂದೇಹಉಂಟಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಣಲಿ, ನಿನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಲಿ. ಇದೆಲ್ಲ ಮಾಡುವದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಣ್ಣಹುಡುಗನಂತೆ ‘ ನಾನು ಲಗ್ನ ವೊಲ್ಲೆ ’ ಎಂದು ನುಡಿಯುವ ನಿನಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲವೆನ್ನಬೇಕೆ ? ಹಾಗೆಂದಿಗೂ ತಿಳಿಯಕೂಡದು. ” ಎಂದು ಗಂಭೀರ ಮುದ್ರೆಯಿಂದ ನುಡಿದಳು. ಮತ್ತು ‘ ಶ್ರೀನಿವಾಸ !! ಇದೇ ವೈಶಾಖ ಶುದ್ಧ ದಶಮಿ ಮುಹೂರ್ತವಿದೆ ಎಂದಮೇಲೆ ಕಾಲಹರಣವು ಇನ್ನು ಆಗಕೂಡದು. ನಾಮಾನು-ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತೀವ್ರವೇ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ” ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಬಕುಲಾವತಿಯ ಬಯಕೆಯನ್ನೂ ಆಕೆಯು ತನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೇವಲ ಸತ್ತಿ ಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು— ‘ ತಾಯಿ ! ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆ ನನಗೆ ಮಾನ್ಯವದೆ. ಹಾಗು ನಿನ್ನ ಆಶೆಗೆ ನಾನು ಅಡ್ಡಬರಲಾರೆ ’ ಎಂದು ನುಡಿದು ಕೂಡಲೆ ಆತನು ಶೇಷ—ಗರುಡರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕಡೆಗೆ ಅವರು ಆ ಕೂಡಲೆ ಬಂದು ಆತನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತರು. ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತಡಮಾಡದೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಹಾಗು ರುದ್ರರಿಗೊಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದನು. ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ತಲಪುವ ಪತ್ರವನ್ನು ಗರುಡನ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟು ‘ ಇದನ್ನು ನೀನು ನೇರವಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೇ ಮುಟ್ಟಿಸು ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟನು. ಕೈಲಾಸಗಿರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ರುದ್ರನಿಗೆ ಶೇಷನ ಮುಖಾಂತರ

ಪತ್ರ ಕಳಿಸಿದನು. ಗರುಡ—ಶೇಷರಿಬ್ಬರೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಂದ ಅಪ್ಪಣೆ ಹೊಂದಿ ಪತ್ರ ಮುಟ್ಟಿಸಲು ಆಕಾಶಮಾರ್ಗದಿಂದ ಹೋದರು.

ಗರುಡನು ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಬಂದ. ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕಂಡ. ಪತ್ರವನ್ನು ಆತನ ಕೈಗೆ ನೀಡಿದ. ಬಹುದಿನಗಳ ತರುವಾಯ ತನಗೆ ಬಂದ ತಂದೆಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಪಿತಾಮಹ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಶಿರಸ್ಸುಗಳಿಂದ ವಂದಿಸಿ ಅದನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ವಾಯುವಿನಿಂದ ಓದಿಸಿದ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಸಂಗತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿತುಕೊಂಡನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರವು. “ಚಿರಂಜೀವ ಚತುರ್ಮುಖನಿಗೆ:— ವೇಂಕಟಗಿರಿವಾಸನ ಶುಭಪ್ರದಾಯಕವಾದ ಅನೇಕ ಆಶೀರ್ವಾದಗಳು. ನಾರಾಯಣಪುರದ ಆಕಾಶರಾಜನ ಪುತ್ರಿ. ಷಡ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಆತನಿಂದ ನಾನು ಕನ್ಯಾದಾನವಾಗಿ ಅಂಗೀಕಾರಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಜರುಗುವ ಮಂಗಲಮಹೋತ್ಸವದ ನಿಮಿತ್ತ ದಿಂದೆ ನೀನು ನಿನ್ನ ಪುತ್ರಲೋಕಪಾಲಕ, ಅಮರನಾರಿಯರು, ಯಕ್ಷ— ಗಂಧರ್ವ— ಸರ್ವಾದಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಹಾಗೂ ವಿವಾಹಕಾರ್ಯದ ಆರಂಭವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಇತಿ ಆಶಿಸು.” ಎಂಬ ಬರೆಹವುಳ್ಳದಾಗಿತ್ತು.

ಪತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಸತ್ಯಲೋಕದ ದ್ವಾರಪಾಲಕರಿಂದ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಸೂಚಿಸುವ ಭೇರಿ-ದುಂದುಭಿಗಳನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದನು ಸೇನಾನಾಯಕನ ಪ್ರಥಮಾಗಮನವಾಯಿತು. ಬ್ರಹ್ಮನು ಅವನಿಗೆ— ‘ನಾವೀಗ ಎಲ್ಲರೂ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿಯ ವೇಂಕಟಗಿರಿಗೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಡಬೇಕಾಗಿದೆ ನಿನ್ನ ಚತುರಂಗ ಬಲವೆಲ್ಲ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಹೊರಡಲಿ, ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕರನ್ನೂ ಅಷ್ಟವಸುಗಳನ್ನೂ ಕರೆಯಿಸು. ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ಆ ಕಲ್ಯಾಣದ ಸೂಬಗನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ನೋಡಲಿ.’ ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನಿತ್ತನು.

ಇದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಸತಿಯರಾದ ಸಾವಿತ್ರಿ ಗಾಯತ್ರಿ, ಸರಸ್ವತಿಯರಿಗೆ ಸಾಲಂಕೃತರಾಗಿ ಹೊರಡಲು ಸೂಚಿಸಿದನು. ತಂದೆಯ ಮದುವೆ ಎಂದಮೇಲೆ ಕೇಳುವದೇನು? ಮಗನ ಉತ್ಸಾಹಕ್ಕೆ ಎಣೆಯಿಲ್ಲವಾಯಿತು. ತಾನೂ ಶೃಂಗಾರ

ಪೂರ್ಣನಾಗಲು ದಿವ್ಯತರ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳನ್ನು ತೊಟ್ಟನು. ತನಗಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಶಿರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಒಂದೊಂದನ್ನೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಶಿರೋಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿದನು. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಬಂಗಾರದಕಡೆ-ತೋಡೆಗಳೂ, ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಉತ್ತಮ ರತ್ನಗಳಿಂದ ಕೆತ್ತಿದ ಮಕರ ಕುಂಡಲಗಳೂ ನವರತ್ನ ನಿರ್ಮಿತ ಕವಚವೂ, ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂಣಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಉಡುದಾರವೂ ಆತನಲ್ಲಿ ಎಂದಿಲ್ಲದ ಚೆಲುವಿಕೆಯನ್ನು ಅಂದು ಉಂಟು ಮಾಡಿದವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಸಡಗರದೊಡನೆ ಆ ಹಂಸವಾಹನ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಪತ್ನಿಯರು ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜಂಜಡದೊಂದಿಗೆ ವಿಚಿತ್ರ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ವೇಂಕಟಾಚಲಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು.

ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ವಿನಾಹಕ್ಕೆ ಸಂಭ್ರಮ ಮೈಭವಗಳಿಂದ ನಡೆದನು. ಆಗ ಆತನ ಸೃನ್ಯದ ಸೂಬಗು ಅವರ್ಣನೀಯವಾದದ್ದಿತ್ತು ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರಥ ಮತ್ತು ಕಾಲ್ದಳಗಳು ತರತರದ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಶೋಭಾಯು ಮಾನವಾಗಿದ್ದವು. ಗಜಬಲದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆನೆಯು ಹೇಮಘಂಟಿಕೆ, ಶ್ವೇತಚಾಮರಗಳಿಂದಲೂ, ಅಶ್ವಬಲವೆಲ್ಲ ಆರೋಹಿತ ವೀರರ ಶೃಂಗಾರದಿಂದಲೂ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದವು ರಥಗಳ ಚಕ್ರಧ್ವನಿಗಳ ಚೀತ್ಕಾರವೂ ಕಾಲಾಳುಗಳು ಧರಿಸಿರುವ ಶಸ್ತ್ರಾಯುಧಗಳ ಠಣತ್ಕಾರವೂ ಗಮನಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳ ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಗಡಚೆಕ್ಕಿ ಕೆವುಡಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಂಥ ಚತುರ್ಬಲದ ಸೊಬಗನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಚತುರ್ಮುಖಗಳ ಚಕ್ಷುಗಳಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಆತನ ನಾಲ್ಕು ಶಿರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ತನ್ನ ನೆರಳಿನಿಂದ ಮುಚ್ಚಿ ಶೋಭಿಸುವ ಶ್ವೇತ ಭದ್ರವು ಅತಿ-ಎತ್ತರವಾದ ಹೇಮದಂಡಯುಕ್ತವಾಗಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಮೂರು ಯೋಜನಗಳ ವರೆಗೆ ಪಸರಿಸಿದ ಆ ಭದ್ರವನ್ನು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ಆ ಸೃನ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೊಳಗುವ ಸಾವಿರಾರು ನಗಾರೆ-ನೌಬತ್ತು ಮೊದಲಾದ ಚರ್ಮವಾದ್ಯಗಳೂ, ಕಹಳೆ-ತುತ್ತೂರಿಮೊದಲಾದ ಲಕ್ಷಾನುಲಕ್ಷ ಉಚ್ಚಸ್ವಿತ ಓಷ್ಠವಾದ್ಯಗಳೂ ಹಾಗೂ ಅಗಣಿತವಾದ ತಂತುವಾದ್ಯ-ಶೃಂಗವಾದ್ಯಗಳೂ ಅವವುಗಳ ನಿನಾದಗಳಿಂದ ಇಡೀ ಭೂಲೋಕದ ಜನವೆಲ್ಲ ದಂಗಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಇನ್ನು ಆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗಂಧರ್ವರ ಗಾಯ

ನವೂ, ನಟ ನರ್ತಕಿಯರ ನೃತ್ಯವೂ ಅಪ್ಪರೆಯರ ಭಾವವಿನ್ಯಾಸವೂ ಒಳ್ಳೆ ಮೋಹಕವಾಗಿ ನಡೆದಿದ್ದವು. ಅವರ ಮುಂದೆ ವಂದಿ-ಮಾಗಧ-ಬಟ್ಟೆಂಗಿಗಳ ಸ್ತುತಿಸಾಠವೂ ಋಷಿ ಮುನಿಗಳ ವೇದ ವಠನವೂ ನಡೆಯುತ್ತಿರಲು ಆ-ಆ-ಸೂಬಗುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮನು ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟನು. ಅವನು ಬರುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿಯೆ ಸತ್ಯ-ತಪ ಮೊದಲಾದ ಸಪ್ತ ಲೋಕ ನಿವಾಸಿಗಳು ಅವನ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಣಿವಂತೆ ನೋಡ ಹತ್ತಿದರು. ಪಿತಾಮಹನಾದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಬರುವಕಾಲಕ್ಕೆ ಆತನು ತನ್ನ ತೇಜ-ವಿಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ವರೂಪದಿಂದಲೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಾರಾಯಣನೇ ಹೊರಟು-ಬಂದಿರಬಹುದೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಋಷಿಮೊದಲಾದವರು ಭಾಷಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಓಡಿಬಂದು ನೋಡಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಶೋಭನಂತನು ಸಾರಾಯಣ ನಾಗಿರದೆ ಸಮಸ್ತ ಭೂಷಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಅವನಮಗ ಬ್ರಹ್ಮನೆಂಬ ದನ್ನು ಅರಿತರು. ಹಾಗು ಆತನು ತನ್ನ ತಂದೆಯ ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಲೋಕ ದಲ್ಲಿಯೆ ಶೇಷಾಚಲಕ್ಕೆ ತನ್ನ ವೈಭವದಿಂದ ಹೋಗುವನೆಂಬದನ್ನೂ ಆತನ ಅನುಚರರಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು. ಆ ಯಶಿ ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ತಾವೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕಲ್ಯಾಣಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟು ನಡೆದರು. ಈ ವೃಕಾರ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಹಾಗು ಆಗಂತುಕ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ವೈಭವದಿಂದ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಬಂದು ವೇಂಕಟಾಚಲವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸಿದನು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕರೆಯಲು ಹೋಗಿದ ಗರುಡನು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿಂದುಳಿಸಿ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಮುಂದೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಹತ್ತರ ಬಂದು- 'ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಇದೀಗ ಬರಲಿರುವನು. ಸದ್ಯ ಆತನು ಜಾಹ್ನವೀ ತೀರವನ್ನು ದಾಟಿ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೇ ಗೋವಾವರಿ-ಕೃಷ್ಣೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಶ್ರೀಶೈಲಗಿರಿಯನ್ನು ಬಳಿಸಿ-ಅಹೋಬಿಲ ವರ್ವತಕ್ಕೆ ಬರುವನು. ಈ ಆನಂದದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ನಾನು ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವೆನು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಮಗನು ತನ್ನ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವದನ್ನು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಹಿಡಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಆನಂದವಾಯಿತು. ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಯಾವಾಗ ಕಾಣುವೆನೋ ಎಂಬ ತವಕವು ಆತನಲ್ಲಿ ಹಿರಿದಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಅವನು ಬಕುಲಾವತಿಯ ಅವ್ವಣಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಬರುವ ಮಾರ್ಗದಿಂದ

ಗರುಡನನ್ನೇರಿ ಅವನಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಹೋದನು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಭಿಟ್ಟೆಯು ತುಂಬುರ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಾಯಿತು ಇಬ್ಬರೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ಅಸ್ಥಿ ಕೊಂಡರು. ಅನ್ನೋನ್ಯ ದರ್ಶನದಿಂದ ಅವರವರ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಷ್ಪವು ಪ್ರವಾಹಗಟ್ಟಿತು. ಕಡೆಗೆ ಅವರಿಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯ ದುಗುಡುಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಕುಶಲ ವ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನಾಡಿ ಸಂತುಷ್ಟ ಚಿತ್ತರಾದರು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ-ಬ್ರಹ್ಮರು ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ಲೀಲೆಯಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತಂದೆ-ಮಕ್ಕಳ ಹೃದಯ-ಂತಿರಬೇಕೆಂಬ ಪಾಠವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಅವರಿಬ್ಬರ ಸಂದರ್ಶನದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ದೇವತೆಗಳು ಕಣ್ಮಿಟ್ಟುಕಂಡು ಬಾಯ್ತುಂಬ ಅವರನ್ನು ಹೊಗಳಿದರು ಮತ್ತು ಆ ದೇವತೆಗಳು ಯಾವಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಂಥ ತಂದೆಯಿಲ್ಲ, ಬ್ರಹ್ಮನಂಥ ಮಗನಿಲ್ಲ. ಎಂಬದಾಗಿ ಒಂದೇ ದನಿಯಿಂದ ಸಾರಿಸುಂಡಿದರು.

ಬಳಿಕ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಮಗನಿಂದೊಡಗೂಡಿ ತನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಳವಾದ ಶೇಷಾಚಲದ ವಲ್ಮೀಕಿಕ್ಕೆ ಬಂದನು ಬ್ರಹ್ಮನು ಬಕುಲಾವತಿಯನ್ನು ನಮಿಸಿ ಅವಳಿಂದ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ತನ್ನ ಧನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಗಳಿಕೊಂಡನು. ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕುರಿತು— 'ಸ್ವಾಮಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ! ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ಕ್ಷೇಮಸ್ಥಿತಿವನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ ನಾನು ಚಿಂತೆಯಿಂದ ಬಳಲಿ ಬಿಂಡಾಗಿದ್ದೆ ಇಂದು ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವು ಸಕಲತೀರ್ಥಗಳ ದರ್ಶನದಿಂದಾದ ಪುಣ್ಯಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪುಣ್ಯಕರವೆನ್ನಿಸಿ ಒಳ್ಳೆ ಆನಂದವಾಯಿತು ! ಆದರೂ ನೀನು ಮೈಕುಂಠದಿಂದ ಅಂತರಿಸಿದುದಿನಿಂದ ಇದುವರೆಗಿನ ನಿನ್ನ ಕುಶಲವಾರ್ತೆಯನ್ನು ನಿನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ತಿಳಿದು ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೋಷಪಡಲು ಹಾರೈಸುವೆನು. ಅದನ್ನಷ್ಟು ನನಗೆ ತಿಳಿಸುವಿವೆಂದೂ ನಂಬಿರುವೆನು. ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಮಗನು ಒಳ್ಳೆ ಕಳಕಳಿಯಿಂದೆ ತನ್ನ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿಯಲು ಆತುರ ನಾದದ್ದನ್ನು ತಿಳಿದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಸಂತೋಷ ಚಿತ್ತನಾದನು ಹಾಗೂ ತಾನು ಭೃಗುಮುನಿ ವಾದದಿಂದ ತ್ರಾಡನ ಹೊಂದಿದ ಪ್ರಸಂಗದಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ದೇವಿಯು ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕರವೀರವುರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಮೊದಲಾಗಿ ತನಗೆ ಆಕಾಶರಾಜನ ಪುತ್ರಿ ವದ್ಮಾವತಿಯ ನಿಶ್ಚಯವಾಗುವವರೆಗಿನ ಸಮಗ್ರ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಒಂದಕ್ಷರ ಸಹ ಬಿಡದೆ ಹೇಳಿದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು

ಹೇಳುವ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಎಂಟೂ ಕಿವಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆರೆದಿಟ್ಟು ಕೇಳಹತ್ತಿದನು. ನಡನಡುವೆ ತಂದೆಯ ಮುಖವನ್ನು ತನ್ನ ಎಂಟೂ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಕಂಡು ನಲಯುವನು. ಆತನ ತಲೆಗಾವ ಕೊಡಲಿಯ ಗಾಯ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ತನ್ನ ನಾಲ್ಕೂ ಬಾಯಿಗಳಿಂದ ಹಾ ಹಾ ಹಾ ಎಂದು ದುಃಖೋದ್ಗಾರ ತೆಗೆದನು. ವಿದ್ಯಾವತಿಯನ್ನು ಪರಿಸುತ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿರುವೆನೆಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ನುಡಿದಕೂಡಲೆ ಆ ಚತುರ್ಮುಖನು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಮುಖಗಳಿಂದ ಒಳ್ಳೇ ಸಂತೋಷಭರಿತನಾಗಿ ಹಿ ! ಹಿ ! ಹಿ ! ಹಿ ! ಎಂದು ನಕ್ಕು ನಲಿದನು.

ತಂದೆ ಮಗನ ಮಾತುಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ವಾಯುವು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಭಾರತಿಯೊಡನೆ ತನ್ನ ದುಂದುಭಿವಾದ್ಯದ ಧ್ವನಿ ಗೈಯುತ್ತ ಚಿಗರೆಯನ್ನೇರಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ವಂದಿಸಿದನು. ಆ ತರುವಾಯ ಶಿವ-ಪಾರ್ವತಿಯರು ನಂದಿಯನ್ನೇರಿ ತಮ್ಮ ವ್ರತಧರೊಂದಿಗೆ ಬಂದರು. ಕುಬೇರನು ತನ್ನ ಪರಿವಾರೊಂದಿಗೆ ನರವಾಹನನಾಗಿ ಬಂದನು. ಅಗ್ನಿಯು ಟಗರನ್ನೇರಿ, ಯಮನು ಕೋಣವನ್ನು ಹತ್ತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಆಮಂತ್ರಿತರಾಗಿ ಬಂದರು. ಇಂದ್ರ, ವರುಣ, ಜಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ ಇವರೆಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜನರೊಡನೆ ಬಂದರು. ಸಪ್ತರ್ಷಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಋಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಸುರಲೋಕದ ಗಂಧರ್ವರೂ ಅಸ್ಸುರೆಯರೂ ಸಿದ್ಧರೂ ಚಾಣರೂ ಬಂದರು. ಅನಂತಾದಿ ಉರಗಗಳೆಲ್ಲರ ಆಗಮನವಾಯಿತು. ಋಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಬಂದರು. ಬಾರದ ರಾಜರಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಭಕ್ತರೆಂತೂ ಇದ್ದವರೇ ಸರಿ. ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲರು ಬಂದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತಕ್ಕವಾದ ಉಪಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಾನೇ ನಡುಕಟ್ಟಿ ನಿಂತನು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ವೇಂಕಟಾಚಲವೆಂದರೆ ಆತನ ಸ್ವಂತ ಭೂಮಿಯೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರೂ ಅರಿತುದಾಗಿದೆ. ಆ ಭೂಮಿಯು ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಕೊಂಡು ದಾಗಿದೆ ಎಂಬುದೂ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆತನ ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಬಕುಲಾವತಿಗೆ 'ನನಗೆ ಬಂಧು ಬಳಗವಿಲ್ಲ ಇತ್ಯಾದಿಯಾಗಿ

ನುಡಿದುದು ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು ಯಾರೂ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಆತನ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಸುರ-ನರೋರಗರೆಲ್ಲ ಬಂದರು ರಾಜರಾಜರನೇಕರು ಬಂದರು. ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಸಕುಟುಂಬವಾಗಿ ಬಂದರು ಋಷಿಗಳು ಬಂದರು ಬಾಲ ಗಣದ ಷಣ್ಮುಖ ಮೊದಲಾದವರು ತಮ್ಮ ಸರಿಕ ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ ಕೂಡಿ ಬಂದರು. ಅವಾರ ಚತುರಂಗ ನೇನೆಯೂ ಬಂದಿತು ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಳಿದರು ಸ್ಥಳವೆಲ್ಲ ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದವ ರಿಂದ ಕೆಕ್ಕಿರಿಯಿತು. ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ವಸತಿಗೆ ಕಟ್ಟಡವಿಲ್ಲ ಅವಾಧ ವ್ಯವಾದ ಈ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಕಾಶರಾಜನಲ್ಲಿ ಇಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಗೃಹಾದಿಗಳ ನೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮುಂದೇನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಎಂಬ ವಿಚಾರದ ಮಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತನು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದೇವಲೋಕದಿಂದ ಇಂದ್ರನ ತಮ್ಮನಾದ ವಿಶ್ವ- ಕರ್ಮನು ಬಂದಿಳಿದನು. ಕಾರ್ಮಿಕನಾದ ಆತನು ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿಸಿ ಬರಲು ಅವಕಾಶವಾದುದರಿಂದಲೇ ಅವನು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ತಡವಾಗಿ ಬಂದನು. ಆತನು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತಡವಾದುದಕ್ಕೆ ಆತನ ಮೇಲೆ ಹರಿ ಹಾಯ್ದನು. ಅವನು ಇಂದ್ರನಿಗೆ 'ಈ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಗೆ ಗರ್ವ ಬಂದಂತಾಗಿದೆ. ಇವನನ್ನು ಕೂಡಲೆ ಕೆಲಸದಿಂದ ದೂರಮಾಡಿಬಿಡು' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನುಡಿದುದನ್ನು ಕೇಳಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನನ್ನು ಪುನಃ ಪುನಃ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಆತನನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿದನು.

ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಶಾಂತನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನನ್ನು ಮುಂದೆ ಕರೆದು— 'ನನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ದೇವಾದಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ತಕ್ಕ ವಾಸ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸು. ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಐವತ್ತು ಯೋಜನ ಉದ್ದವೂ ಐವತ್ತು ಯೋಜನ ಅಗಲೂ ಆಗಿರುವ ಮನಹರ ಸಭೆ ಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸು' ಎಂದು ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತನು. ಹಾಗೂ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಕಾಶ ರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಬೀಡಾರು ಬಿಡಲು ಸ್ಥಳಗಳು ಅವಶ್ಯ. ಅವನ್ನಾದರೂ ಆಕಾಶರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ನಿರ್ಮಿಸು, ಎಂದು ಹೇಳಿ ದನು ಮತ್ತು ಇಂದ್ರನನ್ನು ಕರೆದು— ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಆತನಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳು ಎಂದು ಆತನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದನು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಆರಂಭದಿರುವ ದೇವೇಂದ್ರನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಮಾಡುವ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಹತ್ತಿದನು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ಶೇಷಾಚಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿ ಸಭಾಗೃಹವನ್ನು ಹಾ ! ಹಾ. ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿ ದೇವೇಂದ್ರನೊಡನೆ ಆಕಾಶರಾಜನ ನಗರಕ್ಕೆ ಹೋದನು

ನಾರಾಯಣಪುರಕ್ಕೆ ಹೋದಬಳಿಕ ಆಕಾಶರಾಜನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಂದ ಆ ರಾಜನಗರದ ಸುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಅಡವಿ—ವನಗಳನ್ನೂ ಗಿರಿ—ಗಂಹರಗಳನ್ನೂ ಕಡಿಸಿ ನೆಲಸಮ ಮಾಡಿಸಿದನು. ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೋರುವಂಥ ಹೆಲತೆರದ ಮಂದಿರಗಳನ್ನೂ, ಸಭಾಮಂಟಪಗಳನ್ನೂ, ನಿರ್ಮಿಸಿದನು ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಅನೇಕತರದ ಜನರಿಗಾಗಿ ಅನೇಕತರದ ಕಟ್ಟಡ ಮಂದಿರಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಆಕಾಶರಾಜನು ಇದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಂತೋಷ ಬಟ್ಟು ಆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ನವರತ್ನ ಎಚಿತವಾದ ಹಾಗೂ ಹೇಮ—ರಜತಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಲಗ್ನಮಂಟಪವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದನು. ಕೇವಲ ವರನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗಾಗಿ ಇಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಣಿಮಯರತ್ನ—ಗೋಪುರ, ತೋರಣಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಧನ—ಕನಕ—ಧಾನ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವ ಕೋಶಾಗಾರವನ್ನುಳ್ಳ ಒಂದು ಸುಂದರವಾದ ಭವನವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಪಡಿಸಿದನು. ಇದಲ್ಲದೆ ವಾಸ್ತುರಚನಾಕ್ರಮದಂತೆ ಹಲವು ಮಂದಿರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಕರ್ಮನು ತನ್ನ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಉಂಟು ಮಾಡಿದನಲ್ಲದೆ ರಾಜರಿಗೆ ವೈವಾಹಿಕ ಅಶ್ವಶಾಲೆ, ಗಜಶಾಲೆ, ಓಲಗಶಾಲೆ, ವಾಹಿನಿ—ಕೂಪಗಳು, ಮಜ್ಜಿನ ಶಾಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವು ಭಾಗಗಳುಳ್ಳ ಅನೇಕಾನೇಕ ಮಂದಿರಗಳು ಆ ಕೂಡಲೇ ಆಕಾಶರಾಜನ ನಗರದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದವು.

ಅಘಟಿತ ಘಟನಾನಾಮಧ್ಯವುಳ್ಳ ತನ್ನ ದೇವತ್ವದಿಂದ ಮಾಯೆಯನ್ನು ಬೀರುವ ಲೀಲಾವತಾರಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಬಂದರೆ ಯಾವದು ತಾನೇ ಅಸಾಧ್ಯ ?

೧೧ ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕಲ್ಯಾಣಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ದೇವ-ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಶೇಷಾಚಲದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿದರು ಎಲ್ಲರೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಂದ ಸುಸ್ವಾಗತವನ್ನು ನಡೆದರು. ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ಅದೇ ಆಗ ವಿರಚಿತವಾದ ಸಭಾಮಂದಿರವನ್ನು ಅವರೆಲ್ಲರು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ವಿವಾಹದಿಂದಂಟಾಗುವ ತಮ್ಮ ಆನಂದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದರು. ಆಕಾಶರಾಜನಿಂದ ಕರೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಡುವ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತನ್ನ ಲಗ್ನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸತಕ್ಕ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ತನ್ನ ಹುತ್ತಿನಿಂದ ಆ ದೇವಸಭಾಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಬಂದನು ತೇಜೋಮಯನಾದ ಆತನನ್ನು ಕಂಡು ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರು ಹರುಷಗೊಂಡರು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಆ ಸಭಾಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ತನಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಿಗೆ— 'ಎಲೈ, ಸುರವೃಂದವೇ! ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕಾಣುವ ಸುಯೋಗವು ನನ್ನ ವಿವಾಹದ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದುದರಿಂದ ನಾನು ನನಗೆ ಧನ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವೆನು. ಈಗ ನಾನು ನಾರಾಯಣಪುರದ ಆಕಾಶರಾಜನ ಪುತ್ರಿ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆತುರತೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುವೆ. ದೇವಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಚಾರ್ಯರು ಹಾಗೂ ಶುಕಮುನಿಗಳ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಮಾತು: ಶ್ರೀಯವರೇ ಆಗಿದ್ದ ಬಕುಲಾವತಿಯವರ ಬಲವಾದ ಬಯಕೆಯಿಂದಲೂ ಆ ಕನ್ಯೆಯ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ ಕಾರ್ಯವು ತೀವ್ರ ನೆರವೇರಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಮೂಲಕ ಈ ನನ್ನ ವಿವಾಹದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ದೊರಕಿಸಲು ಅಷ್ಟೊಂದು ಕಾಲವು ನನಗೆ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನೀವುಗಳು ನನ್ನ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಹೊರಟು ಬಂದಿರುವಿರಾದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಸಂತೋಷವೆನಿಸಿದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ನನ್ನ ಲಗ್ನದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಮ್ಮತಿಯು ದೊರೆತುದಾದರೆ ನಾನು ಧನ್ಯನೆಂದು ಭಾವಿಸುವೆ' ಎಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಿರಿಕ್ಷಿಸಿ

ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಆಗ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳ ವತಿಯಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮುಂದೆ ಇಡಲು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು:-
 ಪುರುಷೋತ್ತಮ! ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ದಾಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಕೊಂಡಿರು
 ವೆವು. ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಿಂದಲೇ ನಿನ್ನ ಶುಭಮಂಗಲ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಹೋತ್ಸವ
 ದೊಡನೆ ಕಾಣುವ ಲವಲವಿಕೆ ನಮ್ಮದಿರುವದು. ನಮ್ಮ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು
 ಪೂರ್ಣಮಾಡುವಿ ಎಂದು ನಾವು ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂರ್ಣನೆಂಬಿರುವೆವು' ಎಂದು
 ನುಡಿದು ದೇವತೆಗಳ ಚವ್ವಾಳೆಯಿಂದ ಸೂಚಿತವಾದ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು
 ಬೀರಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡನು. ಬಳಿಕ ಶ್ರೀಶಂಕರನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ-
 'ನೀನು ಲೌಕಿಕರಂತೆ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಮಮ್ಮಿಲ್ಲರಿಗೆ ವಿನೋದಮಾಡುತ್ತಿರುವೆ-
 ಕೈಲಾಸಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಇರಲು ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಆ
 ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಅವರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಿಂದ ಈ ಪಾರ್ವತಿ
 ಯನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲವೇ? ಅದರಂತೆ ಈ ಶೇಷಾಚಲವಾಸಿಯಾದ
 ನಿನಗೆ ಲಗ್ನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ 'ಒಬ್ಬನೇ ಇರು' ಎಂದು ಹೇಳುವಧೈರ್ಯವು ನಮ
 ಗಾಗದು. ಹಾಗೂ ನೀನು ಒಬ್ಬೊಂಟಿಗನಾಗಿ ಈ ಗಿರಿವಾಸಮಾಡುವದು ಯುಕ್ತ
 ವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸುವೆನು. ಎಂದು ನಗೆ
 ಯಾಡಿ ಕುಳಿತನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನೂ ಉಳಿದ ದೇವತೆಗಳೂ ನಕ್ಕು ಶಂಕರನನ್ನು
 ಹೊಗಳಿದರು. ಇದರಂತೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ
 ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಆನಂದಬೀರಿದರು.

ಇದಾದ ಬಳಿಕ ವಿವಾಹ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವ ಮುಖ್ಯಕೆಲಸವನ್ನು
 ಕೈಕೊಂಡ ಬ್ರಹ್ಮನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಹತ್ತಿರಬಂದು- 'ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಇನ್ನು ಮೇಲೆ
 ವಿವಾಹದ ಮೊದಲೇ ಎಂಟುವರ್ಗಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಆ
 ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಾನು ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನದ ಕಾರ್ಯಭಾಗವನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳು
 ವೆನು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಂದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದನು. ಮುಷಿಶ್ರೇಷ್ಠ
 ವಶಿಷ್ಠನನ್ನು ವರನ ಪುರೋಹಿತನೆಂಬದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದನು. ಬ್ರಹ್ಮನೇ ವಿವಾಹದ
 ಸರ್ವ ಯಾಜಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ವಹಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಹೇಳಿದನು.
 ಬದವರ ಸ್ವಾಗತಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಬೀಗರನ್ನು ಮರಿದುಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿಯೂ
 ಶಂಕರನನ್ನು ನೇಮಿಸಿದನು ಲಗ್ನದ ಅಡಿಗೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಗ್ನಿಯು ತನ್ನ

ಸ್ವಾಹಾ ಮತ್ತು ಸ್ವಧಾಗಳೆಂಬ ಇಬ್ಬರೂ ಪತ್ನಿಯರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಕೈ ಕೊಳ್ಳಲಿ ಕೇವಲ ನೀರುನಿಡಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ವರುಣನೊಬ್ಬ ನೇಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ' ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು ಇವಲ್ಲದೆ ತಾನೂ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೈಕೊಳ್ಳುವೆನು. ನನಗೂ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಯಮನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡನು ಅವನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಏನೊಂದು ತ್ರಾಸ ಕೊಡದೆ ದುಷ್ಟರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದನು ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ-ಪರಿಮಳ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸವು ವಾಯುವಿನದೆಂದು ಸಾರಿದನು. ಇವರ ಹೊರತಾಗಿ ಧನಾಧಿಪತಿ ಕುಬೇರನು ದೀನ-ದರಿದ್ರ ಮೊದಲಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಶೂದ್ರರೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಯಾಚಕ ವರ್ಗವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ-ವಸ್ತ್ರದಾನಗಳಿಂದ ಸಂತುಷ್ಟ ಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂದು ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟನು ದೀನ-ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಚಂದ್ರನಿಗೂ, ಸಮ್ನಾಂಜನ-ಉದ್ವಾರ್ತನಗಳಿಂದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಜಳಗುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ಅಷ್ಟವಸುಗಳಿಗೂ, ಒಡಾಡಿ ಎಲೆ-ದೊನ್ನೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಕೆಲಸವು ನವಗ್ರಹಗಳಿಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದನು. ನೇಮಕವಾದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ಕೈಕೊಂಡು ಪೂರ್ಣಮಾಡುವ ಕುರಿತು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಈ ಕಾರ್ಯಭಾಗದ ಅಷ್ಟವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟನುಡಿದು ವಿನಂತಿಸಿದನು.

ಇಷ್ಟಾದಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮನು ' ವಿವಾಹ ಕಾರ್ಯದ ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆಗಾಗಿ ಇಷ್ಟ ದೇವತೆ ಕುಲದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನ ವಿಧಿಯನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಿದ್ಧನಾಗಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿದನು ಪುರೋಹಿತರು ಎಲ್ಲ ದುಂಗಳಕಾರಕ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕರೆದ ಕೂಡಲೆ ಲೌಕಿಕರಂತೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ವಲ್ಮೀಕದ ಒಂದು ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಖಿನ್ನವದನನಾಗಿ ಕುಳಿತನು. ಬಕುಲಾವತಿಯು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಮತ್ತೆ ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡಹತ್ತಿದನೆಂದು ಅಲೋಚನೆ ಗೀಡಾದಳು ಆಕೆಯು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕರೆದು—ನಿನ್ನ ತಂದೆ ಅದೇಕೋ ದುಃಖಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿರುವನು. ನೀನು ಹೋಗಿ ಅವನ ಶೂಕದ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸು. ಹಾಗು ಶುಭಕಾರ್ಯದ ಅರಂಭವು ಉಲ್ಬಾಸದಿಂದ ನೆರವೇರುವಂತೆಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಬಕುಲಾನತಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ—ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಇದೇನು ನಿನ್ನ ಮನಸಿನದುಗುಡು ; ತೀವ್ರವೇ ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿಯಾಗು. ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆ ಎಂದು ಎಬ್ಬಿಸಿದನು. ಹಾಗು ಇಂದೇ ಹೀಗೇಕೆ ದುಃಖಮಾಡುತ್ತಿರುವಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದನು

ಬ್ರಹ್ಮನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ನುಡಿದ ಮಾತುಕೇಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು—
 ‘ ಮಗನೇ ನನ್ನ ತಾವವನ್ನು ಏನೆಂದು ಹೇಳಲಿ ? ಚಂದ್ರನಿಲ್ಲದ ತಾರಾಂಗಣ ದಂತೆ, ವೃಕ್ಷರಹಿತವಾದ ವನದಂತೆ, ಈಗ ಈ ದೇವ ಸಮುದಾಯವು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೊಬ್ಬಳು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಕಾಂತಿಹೀನವಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀವಿರಹವು ದುಃಖವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದೆ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ? ಎಂದು ನುಡಿದನು ಆಗ ಶಂಕರನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮುಂದೆ ಬಂದು—
 ‘ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ ಇದೇನು ನಿನ್ನ ವ್ಯಸನ ? ಕೇವಲ ಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆ ಶೋಕಕ್ಕೆ ಅವಸರವನ್ನೀಯುವದು ದೇವೇಶನಾದ ನಿನಗೆ ಶೋಭೆಯನ್ನಿಸಲಾರದು. ಈ ನಿನ್ನ ತಾಪವು ಕೇವಲ ಲೋಕವಿಡಂಬನೆಗಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆಯಾಗಿದೆ. ನಾಕುಬಿಡು ಏಳು ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚಕಕ್ಕಾಗಿ ತೀವ್ರ ಏಳು ಎಂದು ಎಬ್ಬಿಸಿದನು. ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಆತನನ್ನು ಕುರಿತು—ಶಂಕರ ! ನೀನು ಇನ್ನೂ ಅಜ್ಞಾನೆಂದು ನನಗೆ ತೋರುವದು. ಆ ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಮಹಾಪ್ರಳಯಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂಕೂಡ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ ನಿರಾಶ್ರಯ ವಾದ ಕ್ಷೀರಸಾಗರದಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಂದಿಗೆ ರಯನ ವಿಭೂಷಿತಳಾಗಿದ್ದಳು ಸದ್ಯ ಆ ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಮಡದಿಯನ್ನು ಹೊರತುವಡಿಸಿ ಪಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಅದು ಹೇಗೆ ಸೂಗಸುಗಾಣುವದು ? ಇನ್ನು ನನ್ನ ವ್ಯಸನ ನಿವಾರಣೆಯು ಆಕೆಯು ಬಾರದ ವಿನಃ ಆಗುವಂತಿಲ್ಲ. ನೀವೇನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿರಿ. ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಶಂಕರ ಹಾಗು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಕರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಕರೆಯನ್ನು ಆಕೆಯು ಮನ್ನಿಸದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೇನು ಗತಿ ? ಶ್ರೀನಿವಾಸನಂತೂ ಆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು ಬಾರದೆ ಕಂಕಣಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧನಾಗುವ ಲಕ್ಷಣವಿಲ್ಲ. ಹಮ್ಮಿದ ಲಗ್ನವನ್ನು ಮುರಿದು ಕೊಳ್ಳುವದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತೀರ ನಾಚಿಕೆಗೀಡಾದದ್ದಾಗುವದು. ಎಂದು

ಹಲವು ಬಗೆಯಿಂದ ವಿಚಾರಕ್ಕೊಳಗಾದರು. ಬಗೆಹರಿಯದೆ ಅವರು ನಿರ್ವಿಣ್ಣರಾದರು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ಶಂಕರನಿಗೆ—ದೇವ! ನಾವೇಕೆ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನೇ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಅವನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದರಾಯಿತು. ಎಂದು ಹೇಳಿ ತಾನು ಶಂಕರನೊಡನೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದನು. ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು—ಮಗನೇ ಆ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕರೆ-ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿ ಕರೆಯಿ ಸೋಣ ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಸೂರ್ಯನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಏನಪ್ಪಣೆ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ' ನೀನು ಈ ಕೂಡಲೆ ಕರವೀರಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಾ' ಎಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ನುಡಿದನು ಅದಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯನು— 'ಗೋವಿಂದ! ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪಣೆಯಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೋಗಿ ಬರಲು ಬಾಧಕವಿಲ್ಲ ಆದರ?' ಎಂದು ನುಡಿದು ಸುಮ್ಮನಾದನು. ಸೂರ್ಯನ ಮುಖ ಭಾವವನ್ನರಿತು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು. 'ರವಿಯೇ ಆದರೆ ಎಂದರೇನು? ನೀನು ಕರವೀರಪುರಕ್ಕೆಹೋಗು ಆಕೆಯನ್ನು ಕಾಣು, ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಕಾಣುವ ಆಕೆಯಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಉದುರಿಸಿ ನಿಲ್ಲು. ಆಕೆಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಸಾಂತ್ವನಗೊಳ್ಳಿ ಸಿ ನಿನ್ನ ಶೋಕದ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಲು—ನೀನೊಂದು ಅಸತ್ಯ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ನುಡಿದುಬಿಡು. ವಿನಾಹ ಪ್ರಸಂಗ ನೆರವೇರಲು ಸುಳ್ಳು ನುಡಿಯುವದು ದೋಷವಲ್ಲ. ನೀನು ಶಂಕೆಗೊಳ್ಳಬೇಡ. 'ನಿನ್ನ ಪತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಅನಾರೋಗ್ಯವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಕೊರಗಿ ಸೊರಗಿ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದು ಮಲಗಿರುವನು. ನಿನ್ನ ಮುಖ ದರ್ಶನವನ್ನು ಬಯಸುವನು' ಇವೇ ನೀನು ಹೇಳುವ ಆ ಸುಳ್ಳು ನಕಂತೆ. ಇದಕ್ಕೇನೂ ನೀನು ಅಂಜಬೇಡ. ನಿನಗೆ ಸುಳ್ಳಿನ ದೋಷವು ತಟ್ಟಿದಂತೆ ಹಾಗು ಆಕೆಯು ನಿನ್ನನ್ನು 'ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿದನು. ಎಂದು ಜರೆಯದಿರಲಿಕ್ಕೆ ನಾನೊಂದು ಹಂಚಿಕೆಮಾಡುವೆನು. ನೀನು ಅಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸಬೇಡ. ಈಗಲೇ ಹೊರಡು ಕರವೀರಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆಮಾಡು ಈ ಹಂಚಿಕೆಯೇ ಆಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲು ಮೇಲಾದದ್ದು. ಇದರಿಂದ ಅವಳು ಬಂದೇ ಬರುವಳು ನೀನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ತಡೆದು ನಿಂತಾದರೂ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಾ' ಎಂದುಹೇಳಿಕಳಿಸಿದನು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಅಪ್ಪಣೆವಡೆದು ಆತನ ಕಪಟತಂತ್ರವನ್ನು ಧಾರಣಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ರವಿಯು ಕರವೀರವುರಕ್ಕೆ ಹೋದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಹೇಳಿದಂತೆ ತಂತ್ರವನ್ನು ಬೀಸಿದನು. ನಿಜವಾದ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಮರೆಮಾಜಿ ಕೇವಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಹೇಳಿದಷ್ಟನ್ನೇ ಹೇಳಿದನು. ಆತನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದಷ್ಟನ್ನೇ ಮಾಡಿದನು.

ಸೂರ್ಯನಾಡಿದ ನುಡಿಗಳನ್ನೂ ಆತನ ಅಳುವನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಕೇಳಿ, ಕಂಡು ಬಹಳವಾದ ಮುಖವನ್ನು ಹೊಂದಿದಳು. ಕೂಡಲೆ ರಥವನ್ನು ಆರೋಹಿಸಿ ಮನೋವೇಗದಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಳಿದ ಶೇಷಾಚಲಕ್ಕೆ ಬಂದಳು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಬರುವ ಮಾರ್ಗದಕಡೆಗೇ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಆಕೆಯ ರಥವು ತೋರಹತ್ತಿದಕೂಡಲೆ ತನ್ನ ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತನ್ನ ದೇಹ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ವಿಕೃತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಅನುಗಾಲ ಬೇನೆಬಿದ್ದ ಮಾನವನಂತಾದನು. 'ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಇದೀಗ ಬಂದಳು' ಎಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದು ನುಡಿದ ಸೂರ್ಯನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ತಾನು ಆಕೆಯನ್ನು ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವ ಕುರಿತು ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧನಾದನು. ಭುಜಗಾಭರಣನಾದ ರುದ್ರನ ಹೆಗಲಮೇಲೆ ತನ್ನದೊಂದು ಕೈಯನ್ನು ಚತುರ್ಮುಖನ ಕಂಠಗಳ ನ್ನೇಲಿ ಬಳಸಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಶಕ್ತನಂತೆ ನಡೆದನು. ಆಗಿನ ಅವನ ರೂಪವು ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ತೋರಿತು. ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳೂ ಋಷಿಗಳೂ ಆತನನ್ನು ಕಂಡು ವಿಸ್ಮಯ ಪಡೆದರು. ಇಂಥ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ತನಗೆ ಅಭಿಮುಖನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ದೂರದಲೇ ಕಂಡು ರಥದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದಳು. ಕೂಡಲೆ ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಿಂದಲೇ ಆತನ ಎದುರು ಹೋಗಿ ವಾದಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದು ಸ್ವಾಮೀ, ನಾನು ಸರ್ವಸ್ವೀ ಮಹಾಪರಾಧಿಯು. ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡಳು. ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು—'ದೇವಿ! ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವದು? ಗತಿಸಿಹೋದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸ್ಮೃತಿಸುವದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತು ಬಿಡು. ಇನ್ನು ದೇಹಾಲಸ್ಯವು ದೂರಾಗಲೆಂದು ಇಷ್ಟೇ ಬಯಸು' ಎಂದು ದೀನ ದರ್ಶಕ ವಾಣಿಯಿಂದ ನುಡಿಯುವ ನಾರಾಯಣನನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಪ್ರೇಮಭರದಿಂದ ಬಂದು ಆಲಿಂಗಿಸ ಹೋದಳು. ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು—'ದೇವಿ ನನ್ನ ಹೃದಯವು

ಆ ಭೃಗುನುನಿಯ ವಾದೆ ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಆತನ ಬಾಯಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಬಲಹಸ್ತದಿಂದ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿದಳು. ಹಾಗೂ ದೇವಾ! ಗತಿಸಿಹೋದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಸ್ಮೃತಿಸುವದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲೆಂದು ಇದೀಗ ನೀವೇ ನುಡಿದಿರಲಿಲ್ಲವೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ನಗು ತಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಕೈಯನ್ನು ತನ್ನ ಮುಖದಿಂದ ಕೊಸಲೆ ಒಗೆದು ದೃಢವಾಗಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಆಲಂಗಿಸಿದನು. ಆಕೆಯು ಭಕ್ತಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅವನ ಹೃದಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಸ್ಥಿಕೊಂಡಂತೆ ಆತನ ದೇಹದ ಕೊರಗು-ಮೊರಗುಗಳು ಮಾಯವಾಗಿ ಪುಷ್ಟ ರೋರವುಳ್ಳವನಾದನು. ಬಳಿಕವರು ಹಾಗೇ ಕುಶಲ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ವಲ್ಮೀಕಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಕಲ ಜಗತ್ತುಗಳಿಗೆ ಮಾತಾಪಿತೃಗಳಾದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರ ಸಂದರ್ಶನ ದಿಂದ ದೇವ-ಋಷಿಗಳಿಗೂ ಕರ್ಣಾಮನಗಳೂ ದಣಿಯುವಂತೆ ಕಂಡರು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಿಸಿದರು. ಭಗವಂತನ ಗುಣಗೀತೆಯನ್ನು ಶಾಡಿದರು. ಆ ಬಳಿಕ ರಮಾನಾರಾಯಣರು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿ ಬಹುದಿನಗಳಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದ ಮಾತು-ಕತೆಗಳನ್ನು ಮುಂದರಿಸಿದರು. ಅನ್ಯೋನ್ಯರಾಗಿ ವರಸ್ಪರರ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ನುಡಿದರು. ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಕ್ಷಮಾವಾಧ ಬೇಡಿದರು. ಆ ಬಳಿಕ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು ಆತನನ್ನು ಕುರಿತು- ದೇವಾ ಇಷ್ಟು ಕಾಸಬ್ರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ನನ್ನನ್ನೇಕೆ ಕರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ನೀವು ಇನ್ನೊಂದು ವಿವಾದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿರೆಂದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಅವಶ್ಯ ವಾದರೂ ನಿಮಗೇನು? ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಯ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಗಿ- ಪ್ರಿಯ ಸಖಿಯೇ! ನನ್ನ ಈ ಮೊದಲಿನ ಅವತಾರದ ಸ್ಮರಣೆಯು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಲಿ! ಆ ರಾಮಾವತಾರದಲ್ಲಿ ನೀನು ನನಗೆ ಯಾವ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು? ಸ್ಮರಿಸು. ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿತ ವೇದವತಿಯು ನನ್ನ ವಚನದಂತೆ ಈ ಅವತಾರದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣಪುರದ ಆಕಾಶರಾಜನಲ್ಲಿ ಅಯೋನಿಜಕನ್ಯೆಯಾಗಿ ಜಿಳಿದಿರುವಳು. ಅವಳೇ ಈಗ ನಾನು ವಿವಾಹದಿಂದ ಬಂಧನ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವ ವದ್ಯಾವತಿಯು. ದೇವಿ! ಆ ನಿನ್ನ ಕೋರಿಕೆಯಂತೆ ನಿನ್ನ ಸಮ್ಮುಖ ಹಾಗೂ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದಲೇ ಆಕೆಯನ್ನೇ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನು, ಎಂದನು.

ಅದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯು—ಶ್ರೀನಿವಾಸಪ್ರಭು! ನನಗೆಲ್ಲ ಹಿಂದಿನ ಅವತಾರದ ನೆನಪು ಪ್ರಕಾರವಾಯಿತು! ನನ್ನ ವಚನದಂತೆ ಆ ವದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಅರ್ಧಾತ್ ವೇದವತಿಯನ್ನು ವೈವಾಹಿಕ ವಿಧಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ನನ್ನ ವಚನವನ್ನು ಸಫಲಗೊಳಿಸು' ಎಂದು ಬೇಡಿ ಆತನನ್ನು ವಂದಿಸಿದಳು.

ಪ್ರಿಯ ಮಡದಿಯ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಮನೋರಥವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡ ಹಾಗು ಆನಂದಿತ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಶೇಷಾಚಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಮಾಗಮದಿಂದ ಶೋಭಿಸಿದನು.

೧೨ನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯ

★

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಹೋತ್ಸವ

ಶ್ರೀಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿಕೊಂಡನಂತರ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗಾಗಿದ್ದ ವೈವಾಹಿಕ ಬಯಕೆಯು ಬಲಗೊಂಡಿತು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವೆ ಮದುವೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂಗಳಿಸಿಕೊಂಡು ಮಂಗಲಕಾರ್ಯಾರಂಭವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಆತನು ಒಗ್ಗದ ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯತನದ ಭಾರವನ್ನು ಹೊತ್ತ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿದನು ಆತನಿಗೆ 'ಇನ್ನು ಯಾವದೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದು ಸಮಾರಂಭಕ್ಕಾಗಿ ಅವಶ್ಯ ಬೀಳುವ ಎಲ್ಲ ಪಾತ್ರೆ-ಪಡಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕು' ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು. ಬ್ರಹ್ಮನು ಸಂತೋಷವುಳ್ಳವನಾಗಿ ಗರುಡ ಮೊದಲಾದ ಓಡಾಟದ ವೀರರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಪಾತ್ರೆಯ ಸಾಮಾನು ನುಗಳನ್ನು ತರಿಸಿದನು. ತೀರ್ಥದ ಸೌಟು ಮೊದಲಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟಾಹಗಳವರೆಗಿನ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರಕಿಸಿ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಇಟ್ಟರು. ಕೇವಲ ನೀರುತುಂಬವ ನೂರಾರು ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸಾಲಾಗಿರಿಸಿ ನೀರು ನಿಡಿಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡ ವರುಣದೇವನು ನೋಡನೋಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ಸೂಸಿಬಿಟ್ಟನು. ಸತಿಸಾವಿತ್ರಿ ಮೊದಲಾದ ಮುತ್ತೈದೆಯರು ವೃದ್ಧಸುವಾಸಿನಿ ಅರುಣತಿಯ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ವಸ್ತ್ರಲಂಕಾರ ವಿಭೂಷಿತರಾಗಿ ಸಿದ್ಧ-ಸ್ಥೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯ ರೊಡನೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಒರಳಕ್ಕಿಯ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಂಗಲಕರವಾದ ಗೀತೆಯೊಂದಿಗೆ ಮಂಜುಳವಾಗಿ ಹಾಡಿ ಮುಗಿಯಿಸಿದರು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಧಾರಣಮಾಡಿದ ಅವತಾರಿಕ ಕಥೆಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಸಾಂಗತ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪದಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ ಹಾಡುತ್ತ ಶೋಭನೆಯ ಮಂಗಲ ಆರತಿಗಳಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಹೋತ್ಸವದ ಕಾರ್ಯದ ಅಂಚಾರಂಭವನ್ನು ನಡೆ ಯಿಸಿದರು.

ಆ ಬಳಿಕ ಪುರೋಹಿತರು ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನದೊಂದಿಗೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಮಂಗಲಸ್ನಾನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ದೇವ ಸುವಾಸಿನಿಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸೊಸಂದಿರಾದ ಗಾಯತ್ರಿ, ಸಾವಿತ್ರಿ, ಸರಸ್ವತಿ, ರತಿ ಮೊದಲಾದವರೆಲ್ಲ ಬಕುಲಾವತಿಯರ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಸುರಗೀ ಸಡಗರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಹತ್ತಿದರು. ನವರತ್ನಖಚಿತವಾದ ಪೀಠವನ್ನು ಅದರ ಸಾಲ್ಕೂ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಬಂಗಾರದ ಕಲಶಗಳನ್ನಿಟ್ಟು ಅವುಗಳನ್ನೊಂದನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ವಂಚಿಸೂತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಲಿಗೆಯನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಅಲಂಕರಿಸಿದರು. ಆ ಬಳಿಕ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಸುಗಂಧೋದಕ ಪುರಿತ ವಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧವಡಿಸಿಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲ ದಿಟ್ಟಿಯರಾದ ಸುವಾಸಿನಿಯರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ ! ಜಗದೀಶಾ ! ಮಂಗಲಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿ ಏಳು. ಈ ಸೂತ್ರಾವೃತ ಮಣಿಮಯ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸು. ನಿನ್ನ ಸುರಗಿಯ ಶುಭಸ್ನಾನದಿಂದ ನೇತ್ರನಾಫಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಕುರಿತು ಅಮರನಾರಾಯಣರೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ನಿಂತಿರುವರು. ನಿನಗೆ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ ತೈಲವನ್ನು ಪೂಸಿ ಅಭ್ಯಂಗ ಸ್ನಾನಮಾತಿಸುವವನ್ನು ನೋಡಲು ವೃದ್ಧಮಾತುಃಶ್ರೀ ಬಕುಲಾವತಿಯರು ಬಯಕೆಗೊಂಡು ಕುಳಿತಿರುವರು” ಎಂದು ಕರೆಯ ಹತ್ತಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸ ! ಇಂದಿನ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾಗುವದರಿಂದ ತೀವ್ರವೇ ನೀನು ಮಂಗಲಸ್ನಾನ ಮಾಡೇಳು ಸುವಾಸಿನಿಯರೆಲ್ಲ ಸುರಗಿಯನ್ನು ಸುತ್ತಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ನೀನು ಬರುವದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿರುವರು ಬೇಗನೆ ಸುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಎರೆದು ಕೊಂಡುಬಿಡು” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕೂರಿತು— ಎಲೈ ಪ್ರಾಜ್ಞ ! ನನ್ನದೇ ಆಗುವ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಮುಚುತೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಆಶೀರ್ವಚನಗಳನ್ನುಚ್ಚರಿಸಿ ತೈಲಾಭ್ಯಂಗ ಸ್ನಾನವನ್ನೂ ಅಭಿಷೇಚನ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುವವರು ನನ್ನವರೆನ್ನುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ! ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಹಡೆದ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳಿಲ್ಲದ ಪೊತವೀಶನು ಕೂಡ ಮಾತಾ ಪಿತೃಗಳುಳ್ಳ ದೀನದಂದ್ರನಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರ ಎಂದು ತನ್ನಾಗುವ ದಿಲ್ಲಿ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಒದೀಗ ನನ್ನ ಅವಸ್ಥೆಯಿಂದಲೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳು. ಈ ನನ್ನ ಜನ್ಮವನ್ನು ನಾನೇ ಛಿದ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ‘ಏಸುರೊಕ್ಕುವಿದ್ದ

ರೇನು ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೇನು ? ತಾಯ್ತಂದೆ, ಅಕ್ಕ-ತಂಗಿ, ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮ, ಅತ್ತೆ-ಮಾವ, ಬೀಗ-ಬಿಜ್ಜ, ಇವರು ಜೊತೆಯಿದ್ದರೇನೇ ಸೊಗಸು ಈಗ ನನ್ನ ಮಮತೆಯರಾರೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ನನ್ನ ಗತಿಯ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವೇನಿದೆ ಎಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರಲಾರದು. ಧರಣೀಯಂತಿರುವ ತಾಯಿಯೂ ಆಕಾಶದಂತಿದ್ದ ತಂದೆಯೂ ನನಗೇ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಸುಖವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ನನಗೆ ಸದೃಶಿ ವ್ರಾತವಾಗಲು ಸುತರಿಲ್ಲ, ಪ್ರೀತಿಯನ್ನು ವರ್ಧಿಸುವ ಬಂಧುಗಳಿಲ್ಲ ವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಸಮನಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದೇವನಿಲ್ಲ ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಾನು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳೂ ನನ್ನನ್ನು ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಾನೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ! ನನ್ನ ಜೀವವೇ ವೃಥಾವಲ್ಲವೇ ? ಅಂದಮೇಲೆ ನನ್ನಂಥ ತುಂಬ ದರಿದ್ರನಿಗೆ ಸುರಗಿಯಂತೆ ! ಸ್ನಾನವಂತೆ ! ಇದ್ದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಗಿ ಮದುವೆಯಂತೆ ! ಬ್ರಹ್ಮಾ ನಾನೊಲೈನಪ್ಪಾ ! ಒಳ್ಳೆ ಇವಾವೂ ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಇನ್ನು ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಗೌರವವಾದ ಸ್ನಾನವನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನನ್ನ ಜನ್ಮದ ಇತಿಶ್ರೀ.... ಎಂದು ನುಡಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರರು ಒಂದಾಗಿ—ಶ್ರೀನಿವಾಸ ! ಇದೇನು ಬಡಬಡಿಸುವಿ ? ಇದೇನು ನಿನ್ನ ಮಾಯಾರೂಪದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಮರುಳುಗೊಳ್ಳುವ ನಿನ್ನ ಗತ್ತು. ನೀನಾಡುವ ಮಾತುಗಳೆಂದರೆ ಸುಳ್ಳಿನ ಸುರಿಮಳೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಆತನಿಗೆ—ನಿನಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲವೇ ? ಶ್ರೀನಿವಾಸ ! ಹಾಗಾದರೆ ನಾನಾರು ? ಮನ್ನಣೆ ನೀನೇನಾಗಬೇಕು ? ಈ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹರಿದೋಗವೆಯಾ ? ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗ ಈ ರುದ್ರನು ಮಾತ್ರ ನೀನು ಮೊಮ್ಮಗನೆಂದು ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಆತನೇ ದರಿದ್ರನು ಇವರಲ್ಲದೆ ಮರಿಮಗ ಷಡಾನನನೂ, ಹಿರಿಮಗ ವಾಯುದೇವನೂ ಸೊಸಂದಿರಾದ ಭಾರತಿ, ಸುವಿತ್ತಿ ಮೊದಲಾದವರೂ ನಿನ್ನಿಂದ ಹೊರತಾದವರೇ ? ಶ್ರೀನಿವಾಸ ! ನೀನೇನು ತಿಳಿದು ನುಡಿಯುವಿ ? ಪರಮ ಪುರುಷನಾದ ನೀನು ವರಪರಮಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನು ಇದುವರೆಗೆ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಂತೆ ಇನ್ನು ಮರೆಯುವದು ರಕ್ತವಿಲ್ಲ ಈಗ ನೀನಾಡುವ ನುಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ, ಅಲ್ಲಾಟ ! ಕ್ರೀಡೆಯ ಮಾತುಗಳೆಂದು ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೇ ಇರಲಿ, ಇನ್ನು ಏನು ನಿನಗೆ ಅಭ್ಯಂಗನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಮಾತೆಯಿಲ್ಲ

ದಿದ್ದರೂ ಜಗನ್ನಾತೆಯಾದ ಈ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯಿಂದ ಅಭ್ಯಂಗನ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳು ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಚಿಕೆಯೇಕೆ ? ಎಂದು ನುಡಿಯಲು ಆಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸಹಿತ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಂದಹಾಸ್ಯವು ವಿದ್ಯುಲ್ಲತೆಯಂತೆ ಮಿಂಚಿ ಮಾಯವಾಯಿತು ! ಇಷ್ಟೇಅಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮನ ಆ ವಿಚಾರವು ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಪ್ಪಿತವಾದಂತಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ವತ್ಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಗೆ ಸಂಕೇತದಿಂದ ತನ್ನ ಮನೋಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲು ಕೂಡಲೆ ಚಾಣಾಕ್ಷಳಾದ ಆಕೆಯು ಎದ್ದು— ದೇವಾ ! ನಿನ್ನ ಇಂಗಿತವನ್ನರಿತೆ ನನ್ನಿಂದಲೇ ನೀನು ಅಭಂಗ್ಯವನ್ನು ಬಯಸುವಿಯಲ್ಲವೇ ? ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಸದಾಸಿದ್ಧಳಾಗಿರುವೆ. ಎಳರಿ. ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿರಿ ನಾನು ನಿಮಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಸಿ ಎರೆಯುವದನ್ನು ನನ್ನ ಸೇವೆಯಿಂದೇ ಭಾವಿಸಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು.

ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯಾಡಿದ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ವಾಕ್ಚ್ವಾಪಲ್ಯವು ಕುಂಠಿತವಾಯಿತು. ಆತನು ಇನ್ನೊಂದು ಸುಡಿ ನುಡಿಯದೆ ಆಗಲೇ ಹೋಗಿ ಸುರಗಿಯ ಪೀಠದಮೇಲೆ ಕುಳಿತನು ಪುರೋಹಿತರಿಂದ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆ ಪಡೆದನು ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ ತೈಲದಿಂದ ತುಂಬಿದ ಸುವರ್ಣ ವಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ಬಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹೂಸಿದಳು. ಹಾಗು— ‘ಶ್ರೀನಿವಾಸ ! ಬಹುಜನ ಗುಡುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡೆ; ಧನವಂತನಾಗು ! ಚತುರ್ದಶಲೋಕವನ್ನಾಳು ! ಎಂದು ಹಾರೈಸಿ ಹರಕೆಯಿತ್ತು ತೈಲವನ್ನಿಕ್ಕಿ ಶರೀರವನ್ನೆಲ್ಲ ಎಣ್ಣೆಯಿಂದ ಪೂಸಿದಳು. ಸುಗಂಧಪೂರಿತ ಕಲಶೋದಕದಿಂದ ಎರೆದು ತನ್ನ ಧನ್ಯತೆ ಬೀರಿದಳು ಬಳಿಕ ಸುವಾಸಿನಿಯರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಅಭಿಷೇಕ—ಕದಲಾರತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಹರಸಿದಳು. ನಂತರ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಎಲ್ಲ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತನಾಗಿ ಬಂದು ಮಣಿಮಯ ದಾಸನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದನು ಆಗ ಇಂದ್ರಾದಿಸುರರೆಲ್ಲರೂ, ಋಷಿಗಳೂ; ದಿಕ್ಷಾಲಕರೂ ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆತನನ್ನು ಕಣ್ಣುತುಂಬ ನೋಡಿ ಸಂತೋಷಬಟ್ಟರು.

ಆಬಳಿಕ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಅನೇಕ ಜಿಲೆಯುಳ್ಳ ಅಭರಣಗಳಿಂದ ವಿಭೂ

ಷಿತನಾಗಿ ಕಸ್ಯಪಾದಿಪುಷ್ಪಿಗಳಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ಸಂಧ್ಯಾವಂದನೆ ಮೊದಲಾದ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಗಿಯಿಸಿದನು

ಕುಲಗುರು ವಶಿಷ್ಠರಿಂದ ಪ್ರಣ್ಯಾಹವಾಚನವು ಯಥಾ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಬ್ರಹ್ಮನು ಕೂಡಿದ ವಿಪ್ರವರ್ಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂತುಷ್ಟ ಪಡಿಸಿದನು. ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಧನ-ಕನಕ-ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ, ಮುಯ್ಯಗಳ ರೂಪದಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಿದರು.

ಬಳಿಕ ವಶಿಷ್ಠರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕುಲದೇವತೆಯಾದ 'ಶಮಿ'ವೃಕ್ಷಕ್ಕೆ ಆತನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು ಅಲ್ಲಿ ವಿಧಾನೋಕ್ತವಾಗಿ ಶಮಿ ವೃಕ್ಷದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಆತನಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದರು. ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಶಮಿ ದೇವತೆಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತ "ಶಮಾದೇವಿ! ನಿನ್ನಿಂದ ಮೈರಿಗಳು ನಾಶಹೊಂದುವರು ನೀನು ಅರ್ಜುನನ ಧನುಸ್ಸನ್ನು ಧರಿಸಿರುವಿ, ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನಿಗೆ ಪ್ರಿಯಳಾಗಿರುವಿ. ನೀನು ನನ್ನ ಸಂಚಿತಪಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರಮಾಡು. ಸದ್ಯ ನನಗೆ ಸುಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಪೈವಾಹಿಕ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ನಿರ್ವಿಘ್ನತೆಯಿಂದ ಸಾಂಗಗೊಳಿಸು. ಲಗ್ನಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಎರಡೂಪಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮನಸ್ತಾಪವಾಗದಂತೆ ಕೊನೆಗಾಣಿಸು" ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡನು ಹಾಗೂ ಅದರ ಸಣ್ಣ ಕೊಂಗೆಯೊಂದನ್ನು ತಂದನು ಬಳಿಕ ಆತನು ತನ್ನ ಕುಲದೇವತೆಯಾದ ಶಮಿವೃಕ್ಷದ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸ್ನಾಪಿಸುವದು? ಎಂದು ಗುರುವಶಿಷ್ಠರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದನು ಅವರ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ವಿಚಾರದಿಂದ ಕುಲದೇವತೆಯನ್ನು ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಂತೆ ಆ ಮೂರ್ತಿಯಹತ್ತರ ವಿಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದರು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು— "ವರಾಹಸ್ವರೂಪಿ ಮಹಾನುಭಾವನೇ, ದೇವ-ಗುರುಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ನಾನು ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಪೇಕ್ಷೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿರುವೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಧರಾದೇವಿಯಿಂದಲೂ ನಿಮ್ಮ ಕಿಟಿಗಳ ಗಡಣದಿಂದಲೂ ಬಂದು ನನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವವನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಾಂಗಗೊಳಿಸಿ ಪೂರ್ಣಮಾಡುವಿರಿಂದು ಆಶಿಸುವೆನು. ನೀವು ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಹಿತಚಿಂತಕರಾದುದರಿಂದ ನಾನೇನು

ವಿಶೇಷ ಆಗ್ರಹಗೊಳಿಸಲಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಆಗಮನದಿಂದ ಮಂಗಲ ಕಾರ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು ಪೋಭಾಯಮಾನವಾಗುವದೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ- ಸುಜ್ಞರಾದ ನಿಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ನನ್ನ ಮಂಗಲಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ಭಾಗತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಶಸ್ಸನ್ನು ವಡೆಯುವರೆಂದು ಅಶಿಸುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಆಮಂತ್ರಣವಿತ್ತನು. ಆ ಆಮಂತ್ರಣವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯು ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ನಿನ್ನ ಮದುವೆಯ ವಾರ್ತೆಯಿಂದ ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆತ್ಮಂತ ಹರುಷವಾಯಿತು. ನಮ್ಮಕ್ಕಂತಲೂ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮಗನೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಲಹಿದ ಹಾಗು ಹಲವು ಬಯಕೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ನೇವೆ ಕೈಕೊಂಡ ಆ ಬಕಲಾವತಿದೇವಿಗೆ ಆತ್ಮಂತ ಆನಂದವಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ನಾಕು ನಿನ್ನ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಕನ್ಯಾ ಸಿಶ್ವಯದಿಂದ ಮೊದಲಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಓಡಾಡುವ ಆ ನಮ್ಮ ಬಕಲಾವತಿ ಇದ್ದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿನ್ನ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳು— ನಿನಗೆ ವೈವಾಹಿಕ ಸುವಿವ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿ, ನಿನಗೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ವರಿಸಿ ನಿನ್ನ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಭೂಷಿತಳಾಗಿ ಒರುವ ವದ್ಯಾವತಿದೇವಿಗೂ ನಮ್ಮ ಕಿಟಗಣಗಳ ವತಿಯಿಂದ ನಾನೇ ಶುಭಮಂಗಲವನ್ನು ಕೋರುತ್ತೇನೆ— ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ನಾನು ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಅಂತರಿಸಿ ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ಹೋಗುವದು ದುಸ್ತರವಾದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಆಮಂತ್ರಣದಂತೆ “ನಾನು ನಿನ್ನ ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವೆನು” ಎಂದು ಅರಿತು ಲಗ್ನಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ! ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಎಲ್ಲವೂ ನಿನಗೆ ಸುಖವಾಗಲಿ, ಹೋಗಿಬರು” ಎಂದು ನುಡಿದನು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಂದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ಅವನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ದೇವತಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗಾಗಿ ಆತನ ಅವ್ಯಣಿ ವದಿದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಆ ಮಾತಿನ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ, ಲಗ್ನದ ಆಮಂತ್ರಣವನ್ನು ಕೊಡುವದನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಮುಂದುವರಿದು ಆಮಂತ್ರಣದ ಬಂದೇ ಸಂಗತಿಯು ಮುಗಿದದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಮುಂದುವರಿದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಹೋಗಿಬರಲು ನಿರೋಪವಿತ್ತನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಮಾತಿನ ವಿಚಾರವು ಹಾಗೇ ಉಳಿ

ಯಿತು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ದೇವಸ್ಥಾನವೆನೆಗಾಗಿ ಕೇಳಬೇಕೇ ಕೇಳಬಾರದೇ ಎಂಬ ಸಂದಿಗ್ಧವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೊಳಲಾಡಿ ಕಡೆಗೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು— “ಒಳ್ಳೇದು ಮೂರ್ತಿ ನನ್ನ ಇನ್ನೊಂದು ಪಿನಂತಿಮೇನಂದರೆ—ಮದುವೆಗಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕೂಲದೇವತೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು. ನನ್ನದು ಹುತ್ತಿನಮನೆ ಒಬ್ಬರಲ್ಲದ ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಆ ಮನೆಯು ಒಳಗೆ ಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ ಮೇಲಾಗಿ ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಸುರಲೋಕದಿಂದ ನನ್ನ ಬಂಧು— ಬಾಂಧವಾದಿಗಳಿಲ್ಲ ಬಂದುದರಿಂದ ಈ ರೇಷಾಚಲದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡಲು ಕೂಡ ಸ್ಥಳವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ದಬ್ಬಣೆಯುಂಟಾಗಿದೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತ ಗೃಹಗಳೂ ಸಭಾಮಂಟಪವೂ ಕಕ್ಕಿರುವ ತುಂಬಿನ ಹೀಗಾಗಿ ಕೂಲದೇವತೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವಕಾರವೇಯಿಲ್ಲ ಅದುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ನನ್ನ ಗುರುಗಳ ವಿಚಾರದಿಂದ ನಿನ್ನಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಮೊರೆಯುವದೇ? ಎಂದು ಕೇಳಿದನು. ಮೂರ್ತಿಯು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರಮಾಡದೆ “ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ದೇವತಾಸ್ಥಾನವೆನೆಗಾಗಿ ನನ್ನ ಮಂದಿರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಮಂಗಲಕಾರ್ಯ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾದನಂತರ ನನ್ನ ಮಂದಿರವನ್ನು ನನ್ನ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಬಿಡಿರಿ” ಎಂದು ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಸೇವಕರಿಂದ ಆ ಮನೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಒಂದು ಮಾಡಿಸಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಒಳಕ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಬಂಗಾರದ ಬಂದು ಕಲರದಲ್ಲಿ ಮುತ್ತು ರತ್ನಾದಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಅವನ್ನು ನವವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಆಚ್ಛಾದಿಸಿ ವಿಧಿಯುಕ್ತ ಪೂಜೆ—ಪ್ರಸನ್ನರಗಳಿಂದ ಮೂರ್ತಿಯ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ದೇವಸ್ಥಾನವನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದನು ಲಗ್ನದ ಪೂರ್ವವಿಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನದ ತರುವಾಯ ಕೂಲದೇವತಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಯ ವಿಧಿಯು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಕೊನೆಗಂಡಿತು.

ಇನ್ನು ಮದುವೆಗಾಗಿ ಆಕಾಶರಾಜನಿಂದ ಕರ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಎಲ್ಲ ರೊಡನೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಮೊರಡುವದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು ಆಕಾಶರಾಜನಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕರ ಬರಲಿಲ್ಲ ದಿನದ ಮೊದಲಿನ ಪ್ರಹರ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ ಮದುವೆಗಾಗಿ ಕೂಡಿದ ಸಹಸ್ರಾರು ಸುರಗಣಗಳೂ, ಮಾನವರೂ ಹೊತ್ತು ಬಹಳಾದುದರಿಂದ ಹಸಿದು ತೀವ್ರವೇ ಖಾಟಮೊರೆಯ

ಬೇಕೆನ್ನುವರು. ಹಿರಿಯತನವನ್ನೆಲ್ಲ ಹೂತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಅಡಿ
 ಗೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು— ಬ್ರಹ್ಮನೇ! ನಾವು
 ಹೇಗೂ ಆಕಾಶರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಷ್ಟೇ? ಏನೂ ಅವಕಾಶಮಾಡದೆ
 ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮೊದಲಗೇ ಹೊರಟು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋಣ. ನಮಗೆಲ್ಲ
 ರಿಗೂ ಆಕಾಶರಾಜನ ಆಮಂತ್ರಣ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ
 ದಂತೆ ಇಲ್ಲೇ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವದಾರ್ಥ
 ಗಳ ಸಂಚಿತವಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ವದಾರ್ಥಗಳ ಕೊರತೆ ಬೀಳಬಹುದು. ಇನ್ನು
 ಹಲವು ಬಗೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಏನೊಂದು ಅನುಕೂಲವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ
 ಇಲ್ಲಿ ಊಟದ ವಿಚಾರವನ್ನೆತ್ತ ಬೇಡ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನು
 'ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಪುಣ್ಯ ಪೂಜನ-ದೇವಸ್ಥಾನ ಪನೆಗಾಗಿ ಊಟಮಾಡದ ಊರಿಂದ
 ಅಂತರಿಸಿ ಹೋಗುವುದು ಸಂಯಮ ತಪಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯೇ ವಾಕಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಿ
 ಎಲ್ಲರ ಭೋಜನವು ತಪಸ್ಸವಾಗಿ ಆಗಲೇಬೇಕಾಗುವುದು, ಎಂದು ನುಡಿದನು.
 ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು— ಬ್ರಹ್ಮನೇ ನಾನು ಹತ್ತು ನಾವಿರ ವರುಷಗಳ ದೀರ್ಘ
 ಕಾಲಾನಧಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೂಕ ಕೈ-ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿಯ ಗಂಟೆನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದು
 ಕೊಂಡು ಈಗ ಕಂಗಾಲಿಸ್ತೀನಿ. ಮುಟ್ಟಿರುವುದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲೇ?
 ಬುದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಅಣಕಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡಿದ ದೇವಮಾನವ
 ಗಣಕ್ಕೂ ಭೋಜನದ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವದೆಂದು ಬೂಗಳುವಿ. ಅದು
 ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದು? ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನರಿತು ಊಟದ ಮಾತಿತ್ತುವದು
 ನಿನ್ನ ಮೂರ್ಖತನವಲ್ಲವೇ? ಏನೇ ಆದರೂ ನಾವು ವರಪಕ್ಷದವರು.
 ಕನ್ಯೆಯ ತಂದೆಯು ನಮಗೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ವರಾಮರಿಕೆ ಮಾಡುವನು.
 ಅದೇ ಅವನ ಧರ್ಮವು. ಆತನು ಕೊಡುವ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನು ಇನ್ನಿಷ್ಟು
 ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ಸ್ವೀಕರಿಸುವದು ವರಪಕ್ಷದವರಾದ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ.
 ಇದಾವದನ್ನು ನೀನು ಅರಿಯದೆ ಊಟ ಊಟವೆಂದು ಬಡಬಡಿಸುವಿಯಲ್ಲ!
 ಎಂದು ಗದ್ದರಿಸಿದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಯುಕ್ತವಾದಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಉತ್ತರ
 ಕೊಡದ ತಾನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಹಿರಿಯತನದ ಅನಧಿಕಾರವನ್ನು ಹಳೆದುಕೊಂಡು
 ಸುಮ್ಮನಾದನು. ಆಗ ಕೃಲಾಸಗಿರಿಯ ಶಂಕರನು ಎದ್ದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು
 ಕುರಿತು— ದೇವೇಶ! 'ಮನೆಕಟ್ಟಿನೋಡು, ಮದುವೆ ಮಾಡಿನೋಡು'

ಎಂಬಲೋಕೋಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀನು ಅರಿತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಪುಣ್ಯಾಹವಾಚನಾದಿ ಮಂಗಲ ವಿಧಿಗಳನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸುವದು. ಯುಕ್ತವಲ್ಲೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮನಾಡಿದ ನುಡಿಯು ಯೋಗ್ಯವಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿದ್ದರೇನು ? ಲಗ್ನಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಿದ್ಧನಾದ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು-ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿದರೆ ಕಾರ್ಯವು ಕೊನೆಗೊಣುವದೆಂತು ? ಅನ್ಯರಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನಾದರೂ ತಂದು ಕಾರ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಸಾಂಗಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಮರ್ಯಾದೆಗೆ ಭೂಷಣವು. ಎಂದು ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟ ವಡಿಸಿದನು.

ಬ್ರಹ್ಮನ ಹಾಗೂ ಶಂಕರನ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ತುಸು ಕೋಪ ಉಂಟಾಗಿ— 'ಶಂಕರ! ಅಜ್ಞಾನಾದ ನಿನಗೆ ಎನೂತೀಯದು ಸಾಲವನ್ನು ತಂದಾದರೂ ಕಾರ್ಯ ಮುಗಿಯಿಸಬೇಕನ್ನುವ ನೀನು— 'ನದ್ರದ ನನ್ನ ದರಿದ್ರಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲಕೊಡುವವರು ? ಇದರ ವಿಚಾರಮಾಡ ಬಾರದೆ ? ಎಂದು ನುಡಿದನು ಆಗ ಶಂಕರನು ನೀನು ಋಣಪಡೆಯಲು ಸಿದ್ಧನಿದ್ದರೆ ನಿನಗೆಷ್ಟುನಾಲಬೇಕು ? ಧನಾಧಿಪತಿ ಕುರ್ಬರನಲ್ಲಿ ಅಗಣಿತ ದ್ರವ್ಯವಿದೆ ನಿನಗಷ್ಟೇ ಏಕ ? ನಿನ್ನಂಥ ಹಲವಾರು ಜನರಿಗೆ ನಾಕಷ್ಟು ನಾಲಕೊಡುವಷ್ಟು ಧನವು ಆತನ ಬಿಂಕಿನಲ್ಲಿರುವದು ಕೇವಲ ನಿನಗಾಗಿ ದ್ರವ್ಯಬೇಕಾದುದರಿಂದ ನೀನು ಆತನನ್ನು ಬೇಡಿದರಮಾತ್ರ ದೊರೆಯಬಹುದು. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಧನವಿದ್ದವನಿಂದ ಬೇಡಿ ಕೊಳ್ಳುವದು ಅಪಾಗದಿದ್ದರೆ ಕಸಿದು ಕೊಳ್ಳುವದು ಇವೇ ಎರಡು ಧನಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಉಪಾಯಗಳು. ವಾಪ ಭೀರುವಾದ ನೀನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರಿ ಅದನ್ನು ಬಿಡು ಕೇವಲ ಆತನನ್ನು ಬೇಡಿ ಧನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸು ಅದರಿಂದಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು. ಎಂದು ಬಿಡತುಂಡಾಗಿ ನುಡಿದನು.

ಒಬ್ಬರನ್ನು ಬೇಡುವವನು ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನು. ಆದರ ಪ್ರಸಂಗವು ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂಪೇಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಡುವದಿಲ್ಲ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಇದೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ವರಾಹಮೂರ್ತಿಯಿಂದ ಕೇವಲ ನೂರು ಅಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಲು ಬಾಯಿಬಿಚ್ಚಿ ಬೇಡಿದನು ಅದು ತನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಎಡಗೈ

ಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಬೇಡಿದನು. ಆದರೆ ವಿಚಾರವಂತ ಮೂರ್ತಿಯು—
 ‘ಶ್ರೀನಿವಾಸನಂಧ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯನು ನೂರು ಅಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೇಡುವ
 ದೆಂದರೇನು? ತಾನು ಕೊಡಬಾರದೆಂದರೇನು? ಎಂಬ ವಿಚಾರಮಾಡಿ
 ಕೂಡಲೇ ನೂರು ಅಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೇ? ಒಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ
 ದಾದರೆ ಬೇಡದೆ ಯಾರೂ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವವು
 ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ತಾಗಿ ಈಗಲೂ ಕುಬೇರನ ಹತ್ತರ ಹಣ ಬೇಡಲು
 ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದನು ಆ ರಂಕಗನಿಂದಲೇ ಕುಬೇರನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ
 ಕೊಂಡು ‘ನವ್ರಾಮ ಪುಷ್ಕರಣಿಯ ವಸ್ತಿ ಮಕ್ಕಾರುವ ಅಶ್ವತ್ಥಮರದ ಬುಡ
 ದಲ್ಲಿ ಕೊಡ—ಕೊಂಬುವವ್ಯವಹಾರದ ವಿಚಾರ ನಡೆಯಿತು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು
 ತನ್ನ ಲಗ್ನದ ನಿಮಿತ್ತವನ್ನು ಮುಂದೆಮಾಡಿ ಆ ಕುಬೇರನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು
 ಸಾಲವಾಗಿ ಕೇಳಿದನು ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ತಾನು ತಪ್ಪದೆ ಮುಟ್ಟಿಸುವೆನು
 ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅತನ ಮುಂದಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ತರದ ಮಾರ್ಗ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತ
 ನಿಂತನು

ಕುಬೇರನು ಭೂಶೂಕದ ನಾಮಾನ್ಯ ಸಾವಕಾರನಂತಲ್ಲ ಸುರಲೋ
 ಕದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಿರಿವಂತನಾತನು ಅತನಿಂದ ಸಾಲ ಕೊಳ್ಳದೆ ದೇವತೆಗಳೇ
 ಇರಲಿಲ್ಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸನೊಬ್ಬನು ಮಾತ್ರ ಅನನ ಸಾವಕಾರಿಕೆಯ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ
 ಇರುವರೆಗೆ ಬಿದ್ದಿರಲಿಲ್ಲ ಈಗ ಮಾತ್ರ ಆ ಕಾಲ ಬಂದೊದಗಿತು

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಸಾಲ ರೂಪವಾಗಿ ಧನವನ್ನು ಯಾಚಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ
 ಕುಬೇರನು— ‘ದೇವಾ! ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ! ನನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಧನಶಾಶಿಯೆಲ್ಲವೂ
 ನಿನ್ನದೇ ಆಗಿರುವುದು ಒಂದು ಕವಡಿಯು ಕೊಡ ನನ್ನದಲ್ಲ ಆ ಧನ
 ಶಾಶಿಯ ಕಾವಲಿಗೊಂದು ನೀನು ನೇಮಿಸಿದ ಸೇವಕನು ಮಾತ್ರ ನಾನು.
 ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ ನೀನು ಕೇವಲ ದಂದ್ರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ
 ಪಡಿಸಿ ಲೌಕಿಕರ ಪಿಡಂಬನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಿದೆ ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ಈ
 ಧನವೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ನಿನ್ನವನೇ.
 ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಧನವನ್ನು ಕೊಂಡು ನೀನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು ನಿನ್ನನ್ನು
 ತಡೆಯಲು ನನಗಾಗಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗಾಗಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ.”
 ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಒಳಕ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು— ‘ನರವಾಹನನಾದ ಕುಬೇರನೇ!

ಈ ನಿನ್ನ ವಿಚಾರವು ಯೋಗ್ಯವಾದರೂ ಈ ಕಲಿಯುಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ತಕ್ಕದಾದುದಲ್ಲ ನಾನು ಒಂದು ದಿವ್ಯ ವರುಷದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದರಾವತಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಪಡಿಸುವೆನು ಆ ನನ್ನ ವ್ರತಿ ಅವತಾರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಧನಕ್ಕೆ ನಾನು ನನ್ನ ಮನೆಯ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಬಳಸುವದಿಲ್ಲ ಹಾಗು ಭೂಗತ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುವದಿಲ್ಲ ಯುಗಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿಯೂ ದೇಶ ಕಾಲಾನುಸಾರವಾಗಿಯೂ ನಡೆವ ಕ್ರಮದಂತೆ ನನಗೆ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ವನ್ನು ಕೊಡು ಹಾಗು ತಿರುಗಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ” ಎಂದು ಹೇಳಿದನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಲೌಕಿಕ ರೀತಿಯ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕುಬೇರನು— ‘ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಯುಗಾನುಸಾರವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ಧನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕೊಡಲಿ? ಅದನ್ನು ನೀನು ತಿರುಗಿ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಬಗೆ ಹೇಗೆ? ’ ಎಂದು ಧನ ಸೋಹ-ಮಮತೆಯುಳ್ಳವನಾಗಿ ನುಡಿದನು ಅಲ್ಲದೆ ಆತನು— ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ನೀನು ನಿನ್ನ ಸ್ವಯಸ್ತಲಬ್ಧತಂದ ಒಂದು ಲೇಖನವನ್ನು ನನಗೆ ಬರೆದು ಕೊಡು ಅದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವೆನ್ನಿಸುವ ಈ ರುಕರ-ಬ್ರಹ್ಮನಂಧವರ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಸು ಆ ಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಧನಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ’ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದನು

ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದೋಷಿತನಾಗಿದ್ದ ಕುಬೇರನಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಲೇ ವಿಚಾರವು ಒದಲಾಗಿ ಧನಲಬ್ಧತೆಯುಂಟಾಯಿತು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ‘ಲೇಖನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡು’ ಇತ್ಯಾದಿ ಲೌಕಿಕವದ್ವತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾತಾಡಿದನು ಅವಕ್ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಕುರಿತು ‘ಈ ಕುಬೇರನಾವಾಕಾರನಿಗೆ ಲೇಖನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು? ನನ್ನಂಥ ದರಿವ್ರನ ಲೇಖನವನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವದು ಶಕ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದನು ಅವಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮನು—‘ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ನಿನ್ನ ಲಗ್ನವಕಾರಣವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಕುಬೇರನಿಂದ ಹದಿನಾಲ್ಕುಲಕ್ಷ ರಾಮಮುಷ್ಠೆಯ ವರಹಗಳನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಂಡಿರುವೆ, ಅದನ್ನು ಅದರ ಬಡ್ಡಿ ಸಹಿತವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಿಸುವೆ ಕುಬೇರನು ಕೊಟ್ಟಧನವು ಇಂದಿನದಿನವೆಂದರೆ ವಿಲಂಬ ಸಂವತ್ಸರವೆ ವೈರಾಯಿ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದ ಸಪ್ತಮಿಯ ತಿಥಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಂಥವರ ವಿದ್ರಮಾನದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಮುಟ್ಟಿದವು ಎಂದು ಬರೆದು ಅದರ ಕೆಳಗೆ ನಿನ್ನ ಅಂಕಿತವನ್ನೂ ಸಾಕ್ಷಿದಾರರ ಅಂಕಿತವನ್ನೂ ಬರೆಯಿಸಿ ಕುಬೇರನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಧನ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಎಂದು ಹೇಳಿದನು

ಬ್ರಹ್ಮನ ಹೇಳಿಕೆಯಂತೆ ಸಾಲವತ್ತವು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಆಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷದ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮನ ಹಾಗೂ ಶಂಕರನ ಸಾಕ್ಷಿಯ ಅಂಕಿತಗಳು ಹೊಕ್ಕಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅಲ್ಲದ ಮೂರನೆಯ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ಆಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷವೇ ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಯಿತು. ಆ ಒಳಕ ಕುರ್ಬೇರನಿಂದ ೧೪ ಲಕ್ಷ ವರಹಗಳು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು.

ಕುರ್ಬೇರನಿಂದ ತಕ್ಕೊಂಡ ಧನವನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವ ಕುರಿತು ಆ ಕುರ್ಬೇರನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ನೀಡಿದನು. ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕಲಿಸವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಕುರ್ಬೇರನು ಆ ಕೂಡಲೆ ಆ ಧನದಿಂದ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದನು. ಸಾಕ ಛ್ರಯೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಕರೆದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು—‘ವೈಶ್ವಾನರನೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸು. ನಿನಗೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಅಡುಗೆಯ ವಾತ್ರೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಬೇರ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿ ಪುಷ್ಕರಣಿ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ಅನ್ನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸು. ಅರ್ಘ್ಯವೇ ಆ ತೀರ್ಥವೇ ನಿನಗೆ ಅನ್ನದ ವಾತ್ರೆಯಾಗಿರುವುದೆಂದುತಿಳಿ. ಅದ ರಂತೆ ವಾವನಿಸುವನಿಲ್ಲ. ಸೂಪವನ್ನು ಆಕಾರಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ವರಮಾನ್ಯ ವನ್ನೂ ದೇವತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿ-ವಶ್ರಿಯನ್ನೂಮಾಡು. ಇನ್ನು ತುಪ್ಪವನ್ನು ಬಿಸು ಮಾಡಲು ತುಂಬುರ ತೀರ್ಥವನ್ನು ಒಳಿಸು. ಕುಮಾರಧಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ಷ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡು. ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಆಪ್ತವನ್ನೂ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಂದ-ಮೂಲಾದಿ ವೃಂದನ ವವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪ ಯೋಗಿಸು’ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಅಡುಗೆಯ ವಾತ್ರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿದ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ದೇವ-ಯುಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಒಪ್ಪಿ ಆತನನ್ನು ಹೊಗಳಿದರು. ವಾಕಡಾಪ್ತನಿಪುಣನೆಂದು ವೇದ ವ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಅಗ್ನಿಯು ಹಾ. ಹಾ. ಎನ್ನುವಷ್ಟ ರಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದನು. ಅನು ಕೂಲ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೂ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ವಾತ್ರೆಗಳೂ, ಕುಶಲನಾದ ಅಡುಗೆ ಯವನೂ ಹೀಗೆ ಮೂರರ ಸಂಯೋಗವಾಗಲು ರುಚಿಕಟ್ಟಾದ ಅಡುಗೆ ತೀವ್ರ ಸಿದ್ಧವಾಗುವದರಲ್ಲೇನು ಸಂಶಯವು? ಯುಗಾಗುವರ್ತಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ

ವಿಚಿತ್ರ ಕರ್ಮಗಳು ಆಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅದ್ಭುತವಾಗಿಯೂ ಅಶ್ಚರ್ಯಯುಕ್ತವಾಗಿಯೂ ತೋರಿದವು

ವಾಕಶಾಸ್ತ್ರ ವ್ರವೀಣನಾದ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಅಂದಿನ ಅಡಿಗೆಯಿಲ್ಲವೂ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು ನಂತರ ಆತನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು—‘ಸ್ವಾಮಿ! ನಿಮ್ಮ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅಡಿಗೆಯಿಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವೆನು ಇನ್ನು ದೇವ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣ-ಋಷಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಭೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ಆಮಂತ್ರಿಸಿ’ ಎಂದು ನುಡಿಸಿದನು ಕೂಡಲೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಪಡಾನನನನ್ನು ಕರೆದು— ನೀನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸಮಸ್ತದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಋಷಿ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದನು ಅವರೆಲ್ಲರು ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಶಂಕರನು ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಎಲೆ ಹಾಕಿಸಿದನು ಅವರು ಕುಳಿತ ಭೋಜನನಾಲು ಪಾಂಡ ತೀರ್ಥದಿಂದ ತ್ರೀರೈಲಗಿರಿಯವರಗೆ ನಿಡಿದಾಗಿದ್ದಿತು ನೊದಲು ಕುಲದೇವತೆಗೂ ಇಷ್ಟ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ನೈವೇದ್ಯ ಸಮರ್ಪಣವಾಯಿತು ಬಳಿಕ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಬಂದ ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿಗಳನ್ನು ಪೂಜೆಮಾಡಿ ಸರ್ವರಿಗೂ ತೀರ್ಥ ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು

ನಾಲ್ಕಿಡಿದು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದನಂತರ ದಿಕ್ಪಾಲಕರೆಲ್ಲರು ಉಪ್ಪು ನೊದಲುಮಾಡಿ ಯಾಗತ್ತು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವೃನ್ದಿಸಿತವಾಗಿ ಬಡಿಸಿದರು. ಬ್ರಹ್ಮನು ಎಲ್ಲ ಎಲೆಗಳಿಗೆ ತುಪ್ಪವನ್ನು ಹಾಕಿದನು ಬಡಿಸುವವಾದ ನಂತರ ನುರೋಹಿತರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಕರೆದು ಆತನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗಂಧ-ಕುಸುಮ-ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ‘ಏಕೋವಿಷ್ಟು’ ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನುಚ್ಚರಿಸುತ್ತ ಆತನಿಂದ ಅರ್ಘ್ಯವನ್ನು ಬಡಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲರು ‘ಲಕ್ಷ್ಮೀರಸುಣ ಗೋವಿಂದಾ ಗೋವಿಂದ’ ಎಂದು ನಾಮವನ್ನು ಗರ್ಜಿಸಿ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಸುರುಮಾಡಿದರು ಎಲ್ಲರೂ ಹಸಿದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಎಲೆಗಳನ್ನೇ ಸೀರಿಸುತ್ತ ಬಡಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದಾರ್ಥದ ರುಚಿಯನ್ನು ನೋಡುವದ ರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲೀನರಾದರು. ಊಟಕ್ಕೆ ಬಡಿಸುವವರೆಲ್ಲರೂ ಉಣ್ಣುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬನ ಎಲೆಯಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಪದಾರ್ಥವು ಕೊರತೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಸ್ಮಿತೋಪಮವಾದ ಅಂದಿನ ಅನ್ನದ ರುಚಿಯೂ, ಮಧು-ಮಧುರ

ವಾದ ವಾಯನಾದಿ ಪಕ್ವಾನ್ನಗಳೂ, ನಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಕಂಪಾಗಿ ನಾಲಗೆಗೆ ರುಚಿ
ಯಾಗಿ ಮನದಣಿಯುವಂತೆ ಬಡಿಸಿದ ತುಪ್ಪವೂ ಸುರಲೋಕದ ದೇವ-ದೇವ
ತೆಗಳನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳಿಸಿದವು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಸುರರೆಲ್ಲರು ಭೂಲೋಕದ
ಭೋಜನದ ಸುಖವನ್ನು ಬಲುವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸುತ್ತ ಆಕಂಠ ಪರಿಯಂತವೂ
ಉಂಡುತೇಗಿದರು ಉಟವಾದನಂತರ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಂಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ
ತಾಂಬೂಲು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲ ದಕ್ಷಿಣೆ ದಾನಗಳಿಂದ ಸಂತು
ಷ್ಟತೆ ಹೊಂದಿದರು

ದೇವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೊದಲಾದವರ ಭೋಜನದ ತರುವಾಯ ಶ್ರೀನಿವಾ
ಸನ ಆಪ್ತೇಷ್ಟವರ್ಗವೂ ಮೊದಲಿನ ವಜ್ರಗೆ ಉಣ್ಣಲು ಬಡಿಸಿದ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾ
ಲರೂ ಅಗ್ನಿ-ಗರುಡ-ರೇಷ ಮೊದಲಾದವರೂ ಇನ್ನೊಂದುವಜ್ರಿಯಾಗಿ ಉಟ
ಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಮಾತ್ರಗಳ ಭೋಜನೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ
ಉಂಡವರೆಂದರೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ—ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯರೂ, ಬಕುಲಾವತಿಯೂ
ಇವರೇ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಲ್ಲ

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಭೋಜನದ ಸಂಭ್ರಮವು ಕೊನೆಗಾಣುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ
ಗಮಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು ಆಕಾಶರಾಜನಿಂದ ಪುರೋಹಿತನು ಫಲಾ
ಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಸಹಿತವಾಗಿ ಬೀಗರನ್ನು ಕರೆಯಲು ಬಂದನು ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮ
ಣನನ್ನು ಯಥೋಚಿತವಾಗಿ ಮರಾದೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ರಾತ್ರಿಯಾಗಲು
ವಿವಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಯಾವತ್ತೂ ದೇವ-ಮಾನವರು ಆರೇಷಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ
ದಲ್ಲಿಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಕಂದರ, ಹೆಮ್ಮರ, ಗಂದರಗಳನ್ನದೆ ಸ್ವಳ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಸುಖ
ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಅಂದಿನ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯರೂ
ವಲ್ಮೀಕಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಮರುದಿನ ಆಕಾ
ಶರಾಜನ ನಗರಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಬಳಸಬೇಕಾದುದು ಆಕಾಶರಾಜನಿಂದ ಕರ
ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ನಿರ್ಧಾರವಾಯಿತು. ಬೆಳಗಾಯಿತು ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ
ಮೊದಲೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಎಚ್ಚರಾಗಿ ಎದ್ದನು. ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಡಲು
ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೂಚಿಸಿದನು. ಆ ಕೂಡಲೆ ಮುಂಜಾವಿನ ಮಂಗಳ
ಲವಾದ್ಯಗಳ ಮಂಜುಳ ನಿನಾದವು ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿತು.
ಆ ಸಪ್ತಳವನ್ನು ಕೇಳಿಕೇಳುತ್ತಲೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಿದ್ರೆತಿಳಿದಿದ್ದರು. ಪ್ರಾತರ್ವಿಧಿ

ಯನ್ನು ತೀರಿಸಹತ್ತಿದರು ಕೆಲವರು ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಸುವರ್ಣಮುಖರೀ ನದಿಗೆ ಸ್ನಾನಾಂಗ ತರ್ವಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಹೋದರು. ಮುಸ್ಸಿನ ಮುದುಕರೂ, ಹಲವು ನಾರಿಯರೂ, ಅಶಕ್ತತೆಯಿಂದ ಶೀತಲೋದಕ ಸ್ನಾನ ರುಚಿಸದವರೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸ್ನಾನಗೃಹದಲ್ಲೆಯೇ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ ಉಷ್ಣೋದಕದಿಂದ ಸ್ನಾನಗಳನ್ನು ಮುಗಿಯಿಸಿಕೊಂಡರು ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರ ಸ್ನಾನ ಶುದ್ಧತೆಯು ಅರುಣೋದಯ ಸೂರ್ಯೋದಯಗಳ ನಡುವಿನ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗಿಯಿತು ಆ ಬಳಿಕ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊರಡಲು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತರಾಗಿ ನಿರ್ಗಮನದ ವೇಳೆಯನ್ನು ಕಾದು ಕುಳಿತರು. ವಾಹನಗಳ ನೌಕರ್ಯವಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಹಂಸವನ್ನು ಆರೋಹಿಸಿ ಸಿದ್ಧನಾದನು ಶಂಕರನು ತನ್ನ ನಂದಿಯನ್ನೇರಿ ನಿಂತನು ಇದರಂತೆ ಉಳಿದ ದೇವತೆಗಳೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಾಹನಗಳನ್ನೇರಿ ಪ್ರಯಾಣೋತ್ಸುಕರಾಗಿ ನಿಂತರು ದೇವಸೃಸೃವು, ಋಷಿಗಣವು, ಮಾನವರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಸಜ್ಜಾದನಂತರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಹಿತನಾಗಿ ಗರುಡನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಆತನ ಸ್ತಂಭವನ್ನು ಆರೋಹಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮುಂದೆ ನಾಗಲು ಸೂಚಿಸಿದನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಬಲಗಡೆಗೆ ಶಂಕರನೂ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾಯುವೂ ಶೋಭಾಯಮಾನರಾಗಿ ಹೊರಟರು. ಷಡಾನನನು ಆತನ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೇ ನಾಗಿದನು ಮಾತೃಸ್ವರೂಪಳಾದ ಬಕುಲಾವತಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ವಿಮಾನವನ್ನೇರಿ ನಡೆದರು.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ದೇವ, ಋಷಿ, ಮಾನವರೆಲ್ಲ ಸಡಗರದಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟು ವೇಂಕಟಾಚಲದಿಂದ ಇಳಿದು ಪ್ರಯಾಣಬಳಿಸಿದರು. ಅವರ ಸಂಮರ್ಧವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಅದರಿಂದ ಆಕಾಶ ರಾಜನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಮಾರ್ಗವು ಕಂಕ್ರಿದುತುಂಬಿ ಮಹಾಪೂರ ಬಂದ ಪ್ರವಾಹಿಯು ನಾಗರರಾಜನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೇವದೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾರ್ಗದ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಆ ಜಂಗುಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬೀಳುವರು, ಕೆಲವರು ಏಳುವರು. ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಸರಸವಾಡುತ್ತ, ಪದ-ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ, ನಡೆಯು

ವರು. ಆ ವಚ್ಚುಣೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾನು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಸಂಗಡಿಗರಿಂದ ಅಗಲಿನಡೆದರು ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೆಲವರು ಮುಂದಡಿಯಿಡದಾದರು ಹಲವರು ಉಸಿಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲವರು ಫಲಹಾರನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ನೀರುಕಂಡಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಜಂಗುಳಿಯೊಡನೆ ಮುಂದೆ ನಾಗಿದರು. ನಾರೀವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೂಸುಗಳನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಭಾರವಾಗಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತ ನಡೆದರು. ಎಂದೂ ತಮ್ಮ ನಂದಿರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕದಲದ ನಾರಿಯರು ಬಿಸಿಲಿನಿಂದ ಬಂದು ತಳಮಳಿಸಿದರು ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಬವರೆಲ್ಲ ತಮಗೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸುಶಿವೆನ್ನಿಸಿದರೂ, ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವೆನ್ನಿಸಿದರೂ ಅದಾವುದನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತಾರದೆ ಸೂಗಸು ಸಂಭ್ರಮ ಬೀರುತ್ತಲೇ ಮುಂದೆ ಮುಂದೆ ಮಾರ್ಗ ಕ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ವ್ರತಾರವಾಗಿ ತನ್ನೊಡನೆ ನಾಗುತ್ತಿರುವ ಜನರಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿದ 'ವದ್ಯತೀರ್ಥ' ವೆಂಬ ಮಹಾತೀರ್ಥದ ವರೆಗೆ ಬಂದನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಕೃಷ್ಣವೈಷ್ಣವಾಯನರ ಪುತ್ರ ಶುಕಮುನಿಗಳ ಆಶ್ರಮವಿತ್ತು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸಡಗರದ ಜನಗುಂಪನ್ನು ಕಂಡು ಆ ಋಷಿಯು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ನೇರವಾಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದು ಆತನಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ತ ಮಾಡಿ— 'ದೇವ! ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ನೀನು ವೇದಗಳಿಗೆ ಅಗಮ್ಯನು ಬ್ರಹ್ಮ-ರುಪ್ರಾದಿಗಳು ನಿನ್ನ ಮಹತಿಯನ್ನರಿಯರು. ಇಂಥ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಣುವ ಬಯಕೆಯಿಂದಲೇ ಹಲದಿನ ತಪವನ್ನಾಚರಿಸಿದೆನು ಆ ತಪದ ಫಲವು ಇಂದು ಸಕಲ ದೇವಗಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಹಿತನಾದ ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದಿಂದ ನನಗೆ ದೊರೆಯಿತು ಇನ್ನು ನನ್ನ ಬಯಕೆಯೆಂದರೆ 'ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗನಾದ ನಾವು ಈಗ ನಿನಗೆ ಕೊಡುವ ಕಂದಮೂಲಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸಿ ನಮ್ಮ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು' ಎನ್ನಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು— 'ನಾವು ಇಂದು ಆಕಾಶರಾಜನಲ್ಲೆಯೇ ಹೋಗಿ ಭೋಜನ ಮಾಡುವೆವು. ಮೇಲಾಗಿ ನನ್ನ ಈ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆಲ್ಲ ನೀನು ಕೊಡುವ ಕಂದಮೂಲದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವೆಂತು?' ಎನ್ನಲು ಆ ವ್ಯಾಸ ಕುಮಾರನಾದ ಶುಕನು— 'ದೇವಾ! ನಾನು ದರಿದ್ರನು ನೀನು ದರಿದ್ರರಾದವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯನು. ಅಂದಮೇಲೆ ನಾನು ನೀಡುವ ಫಲದಾನದಿಂದ ನೀನೊಬ್ಬನು ತೃಪ್ತನಾದರೆ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲ ತೃಪ್ತ

ಮಾಡಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಾವನೆ ನನ್ನಲ್ಲಿರುವದು' ಎಂದು ನುಡಿದನು. ಶುಕನ ಈ ಭಾವನಾಪ್ರಧಾನವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಬಕುಲಾವತಿಯು ಕೇಳಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ— 'ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಈ ಶುಕ ಮುನಿಯು ಪದ್ಧಾವತಿಯನ್ನು ನಿನಗೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಬುಸ್ತಿಯಿಂದ ಆಕಾಶರಾಜನ ಮನಸ್ಸೊಪ್ಪಿಸಿದನು ಈಗ ಇವನ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ನೀನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಎನ್ನಲು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು 'ಹಾಗೇಆಗಲಿ' ಎಂದು ಶುಕನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಆಗ ಶುಕನು ಆತನನ್ನು ತನ್ನ ಆಶ್ರಮಕುಟೀರದೊಳಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಕುಳಿರಿಸಿ ಪೂಜೆಮಾಡಿದನು. ಹಾಗೂ ತಾನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದ ಉತ್ತರಣೆಯ ಆನ್ವವನ್ನೂ ಹುಳಿನಾರನ್ನೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೂ, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ— ಬಕುಲಾವತಿಯರಿಗೂ ಉಣ್ಣಲುಬಡಿಸಿದನು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಉಂಡು ತೇಗಿದರು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನೊಡನೆ ಬಂದ ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ— ಶುಕನು ಕೇವಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸ-ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯರಿಗಷ್ಟೇ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದು ನಮ್ಮನ್ನು ಕರೆಯಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ!' ಎಂದು ತಳಮಳಿಸಿ ಶುಕನಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಾಗಿ ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಯ ಹತ್ತಿದರು. ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಋಷಿಗಳ ಈ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನರಿತನು. ತಾನು ಆ ಕೂಡಲೆ ಕುಟೀರದಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಧರ್ಮನೇ ತೇಗಿದನು ಆ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲ ದೇವಋಷಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹಾಗೂ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟುಬಂದ ಸಣ್ಣದೊಡ್ಡವರೂ ತಾವುಉಂಡು ತೃಪ್ತರಾದವರಂತೆ ತೇಗಿದರು. ಆಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಸಿವೆಯು ಮರವೆಯಾಯಿತು. ತಾವು ವೃಥಾವಾಗಿ ಶುಕನಿಗೆ ದೋಷವಿತ್ತೆವಲ್ಲ! ನಿಜವಾಗಿ ನಮಗಾಗಿಗೂ ಹಸಿವೆ—ತೃಷ್ಣೆಗಳಿಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣತೃಪ್ತಿ ನಮಗಿದೆ. ಎಂದು ಋಷಿಗಳು ನುಡಿದು ಇದೆಲ್ಲವೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕೃತಕರಣವು— ಎಂದು ಆತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ತಾವೂ ಶುಕಮುನಿಯನ್ನು ಕಂಡು— 'ಋಷಿವರ್ಮ! ಸರ್ವಾಂತರ್ಯಾಮಿಯನ್ನು ತೃಪ್ತಪಡಿಸಿ ನೀನು ಕೃತಕೃತೃನಾದೆ. ವೃಥಾವಾಗಿ ನಿನಗೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ದೋಷಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡುವೆವು' ಎಂದು ನುಡಿದರು. ಬಳಿಕ ಶುಕಮುನಿಯು ಅವರೊಡನೆ ಸರಸವಾಡಿ ಅಂದಿನದಿನವು ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಆಗ್ರಹಪೂರ್ವಕ ತನ್ನ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಉಪಚರಿಸಿದನು.

ಮರುದಿನವು ಎಲ್ಲರೂ ಪಂಚ ಪಂಚ ಉಷಾಕಾಲಕ್ಕೆದ್ದು ಪದ್ಧತೀರ್ಥ ದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ತಿಕ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮುಗಿ ಯಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ವ್ರಯಾಣ ಬಳಸಿದರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಶುಕಮುನಿ ಯಿಂದ ನಿರೋಪಪಡೆದು ಅವರಿಗೂ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಬರಲು ನಿವೇ ದಿಸಿ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದನು

ಎಲ್ಲರೂ ಮುನ್ನಾದಿನದಂತೆ ಚಕ್ರಂದದಿಂದ ಹಾದಿಗುಂಬ ಸರಸಸಪಿ ನುಡಿಗಳನ್ನಾಡುತ್ತ ನಡೆದರು. ಅಂದು ಸೂರ್ಯನು ವಡುವಣಸಾಗರವನ್ನು ಸೇರುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಆಕಾಶರಾಜನ ವಟ್ಟಣದ ಸನಿಹಕ್ಕೆ ಬಂದರು ಕರ ಯಲು ಬಂದ ವ್ರರೋಹಿತನು ತಾನು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಆಕಾಶರಾಜನಿಗೆ ವೇಂಕಟಾಚಲದಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ನಡೆಗರ ವೈಭವದಿಂದ ಹೂರಬು ಶುಕ ಮುನಿಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ನದಿವಸವನ್ನು ನೂಕ ಇಂದು ಇದೇ ಈಗ ಬಂದಿರು ವನು ಉತ್ತರದಿಕ್ಕಿನ ತಮ್ಮ ಪುರೋಹಿತನಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲ ಇರಿಸಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಅದನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಬಂದಿರುವೆನೆಂದು ಹೇಳಿದನು ಬಳಿಕ ಆಕಾಶ ರಾಜನು ಗಡಬಿದಿಯಿಂದ ತನ್ನ ಅಷ್ಟವರ್ಗದವರನ್ನೂ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಮೊದ ಲಾದವರನ್ನೂ ಕಲಿಹಾಕಿದನು ಆತನ ತಮ್ಮ ತೊಂಡಮಾನನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಯಲ್ಲಿ ಊರಿನ ಎಲ್ಲ ರ್ರಾಷ್ಟ್ರ ಸಾವುಕಾರರೂ, ರಾಜ ಮನ್ನಣೆಯವರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆಬಂದರು ಕುಲಗುರು ಬೃಹಸ್ಪತಿಯು ಎಲ್ಲ ವೇದವಿತ್ ಭೂಸುರರೊಂದಿ ಗೆಯೂ ಧರಣೀದೇವಿಯು ಪುರಪ್ರಮುಖ ನಾರಿಯರ ಗಡಣದಿಂದಲೂ ಸಜ್ಜಾಗಿ ಮಂಗಳಕಾರಕ ಅಲಂಕಾರಯುಕ್ತ ವವಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಎದುರ್ಗೊಂಡು ಬರಲು ಹೊರಟು ನಿಂತರು ಆಗ ಆಕಾಶರಾಜನು ಭದ್ರಗಜವ್ರಂದನನ್ನು ಶ್ರೀಂಗರಿಸಿ ತರಿಸಿ ಅದರಮೇಲೆ ವದ್ಮಾನತಿಯನ್ನು ಕುಳ್ಳಿ ರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಗರದ ಉದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬೇಗರನ್ನು ಎದುರೊಂಡು ಬರಲು ಸಾಗಲು ಹೇಳಿ ತಾನೂ ಹೊರಟನು. ಮುಂದೆ ಹಲವು ಮಂಗಳ ವಾದ್ಯಗಳು ಆಕಾಶಮಂಡಲವನ್ನು ಭೇದಿಸುವಂತೆ ಧ್ವನಿ ಮಾಡುತ್ತಿವವು. ಅದರ ಹಿಂದೆ ಆಕಾಶರಾಜನ ಸೃಷ್ಟಿವೆಲ್ಲ ಶೃಂಗಾರವಾಗಿ ಸೇನಾವತಿಯ ಅಜ್ಞೆಯಂತೆ ಪ್ರಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ತರುವಾಯ ತೊಂಡದಮಾನನು ನಗರ ಪ್ರಮುಖರಿಂದ ಕೂಡಿ ಸಾಗಿದನು ಗುರು- ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು

ವೇದಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಚ್ಚರಿಸುವ ಋಷಿ-ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಮೂಹದಿಂದ ಕೂಡಿ ಅವರ ಒಂದಿನ ನಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಾಗವರು ಅವರ ತರುಣಾಯ ವದ್ಯಾವತೀ ದೇವಿಯೇರಿದ ಭದ್ರಗಜವೂ ಅವರಹಿಂದೆ ಧರಣೀದೇವಿ ಮೊದಲಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಆ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಮಂತ್ರಿ-ಸರದಾರ ಮಾನಕರಿಗಕೊಡನೆ ಆಕಾಶ ರಾಜನೂ ಅಳಿಯನಾಗುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಎದುರಗೊಂಡುಬರಲು ಸಂಭ್ರಮ ದಿಂದ ಹೊರಟರು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾದ ನೂಬಗಿನಿಂದ ನಗರವನ್ನು ದಾಟಿ ಆ ಸಂಭ್ರಮದ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಪುರೋದ್ಧಾನವನ್ನು ಸಮಾಪಿಸಿ ಬರಹತ್ತಿತು.

ತಮ್ಮನ್ನು ಎದುರಗೊಳ್ಳಲು ಬರುವ ಆಕಾಶರಾಜನ ನೂಬಗಿನ ಸನ್ನಾಹವನ್ನು ದೂರದಲ್ಲೇ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ಎಲ್ಲ ವರಿವಾರ ವನ್ನು ಸಜ್ಜಾಗಲು ಎಚ್ಚರಿಸಿದನು. ಸಮಾಪಿಸಿ ಬಂದ ಆಕಾಶರಾಜನ ಕಡೆಯ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ಗುಂಪನ್ನು ನೋಡಿ ದೇವೇಂದ್ರನು ತನ್ನ ಕೋಟ್ಯಾಸು ಕೋಟಿ ಅಮರರಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಆಕಾಶರಾಜನ ಈ ವರಿವಾರವೆಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ಮೀರಿರಬಹುದೆಂದು ತರ್ಕಿಸಿದನು. ದೇವ-ಋಷಿಗಳೆಲ್ಲ ಗಗನ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿರುವ ತನೂರು ತಾರೆಗಳ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಹಿಂದೊಗೆವ ರೋಹಿಣೀ ತಾರೆಯಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿರುವ ಗಜವಾಹಿನಿ ವದ್ಯಾವತಿಯನ್ನು ದೂರದಲ್ಲೇ ಕಂಡು “ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ತಕ್ಕ ಕನ್ಯೆಯೆಂದರೆ ವದ್ಯಾವತಿಯು” ಎಂದು ತಮ್ಮ ಸ್ವಪ್ನವಾದ ನುಡಿಯನ್ನು ನುಡಿಯಹತ್ತಿದರು. ದೇವಋಷಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ರೆಲ್ಲರೂ ಆ ವದ್ಯಾವತಿಯನ್ನು ಆಕೆಯು ಇನ್ನೂ ಆನೆಯಮೇಲಿರುವಾಗಲೆ ಹುಬ್ಬು ಗೈಹಟ್ಟಿ ವೆವೆಯೆಕದ ಒಮ್ಮೆ ಆಕೆಯಕಡೆಗೆ ನೋಡುವರು. ಒಮ್ಮೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ವಕ್ರದಲ್ಲಿ ಕೂತ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವರು. ಅವರಿ ಗೆಲ್ಲ ಆ ಎರಡೂ ರೂಪಗಳ ಜಿಲುಪಿಕೆಯು ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿ ಕಂಡು ಇವಳು “ಲಕ್ಷ್ಮೀಯು” “ಅವಳು ವದ್ಯಾವತಿಯು” ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸುವದು ಅವರಿಗೆ ದುಸ್ತರವಾಯಿತು. ಒಕುಲಾಪತಿಯಂತೂ ಆನೆಯನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತ ವದ್ಯಾವತಿ ಯನ್ನು ತನ್ನ ಕನೀನಿಕೆಯನ್ನು ಸಣ್ಣದು ದೊಡ್ಡದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ತನ್ನ ಬಯಕೆಯೇಡರಿತೆಂದು ಭಾವಿಸಿದಳು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ-ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಯರು ಗರುಡನ ಸ್ವಂಧದಲ್ಲೊಳು ವದ್ಯಾವತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ವರಸ್ವರ ನೋಡುತ್ತ ಮುಗುಳ್ಳುಗ ಬರಹತ್ತಿದರು.

ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಆಕಾಶರಾಜನ ಕಡೆಯ ಯಾವತ್ತು ಪರಿವಾರ ದವರು ಮೆರವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಪುರೋದ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಕಂಡರು. ತನ್ನರಥದಿಂದಿಳಿದು ಮುಂದೆ ಬಂದ ಆಕಾಶರಾಜನನ್ನು ಕಂಡು ದೇವೇಂದ್ರನು ಆತನ ಎದುರುಹೋಗಿ ಆತನ ಹಸ್ತಾದೋಲನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಆತನನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಹತ್ತಿರ ಕರೆದೊಯ್ದನು. ಗರುಡಾರೂಢನೂ ಶ್ವೇತ ಭದ್ರಹಿಂದ ಶೋಭಿತನೂ, ಯುವಕನೂ, ಸುಂದರನೂ ಮತ್ತು ಮನಹರ ಮುಖಕಮಲನೂ ಆಗಿರುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಆಕಾಶರಾಜನಿಗೆ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸಿದನು. ಆತನನ್ನು ಕಂಡು ಆಕಾಶರಾಜನು ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 'ನಾನೇ ಧನ್ಯನು' ಎಂದು ಸಂತೋಷಬಟ್ಟನು. ಅಜಾನುಬಾಹುವಾಗಿ ಗಂಭೀರ ಮುಖಮುದ್ರೆಯುಳ್ಳ ಆಕಾಶ ರಾಜನನ್ನು ನಾರದರ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಗರುಡನಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದು ವಂದಿಸಿದನು ಮತ್ತು ನಾರದ ನನ್ನು ಕುರಿತು—'ನಾರದರೇ ನನ್ನ ಪೂರ್ವಕೃತ ಪುಣ್ಯದಿಂದ ಈ ಆಕಾಶ ರಾಜನು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಕನಾದನು. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಧನ್ಯನಾದೆ' ಎಂದು ಉದ್ಗಾರತೆಗೆದನು. ಬಳಿಕ ಆಕಾಶರಾಜನು ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಗಜದಿಂದ ಅವರೋಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಸೂಚಿಸಿ ತಾನು ದ್ವಾರ ತೋರಣವನ್ನು ದಾಟಿ ಬಂದನು. ಹಾಗೂ ಅಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಗಳಿಂದಲೂ, ಪರಿಮಳವನ್ನು ಹರಡುವ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳಿಂದಲೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ವಾದಗಳನ್ನು ತೊಳೆದು ಪೂಜೆ ಮಾಡಹತ್ತಿದನು. ಆನೆಯಿಂದಿಳಿದು ಬಂದ ಪದ್ಮಾವತಿಯು ತನ್ನ ಮೇಲುದ ವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಸರಿಸಿ. ಆಕಾಶ ರಾಜನಿಂದ ಪೂಜೆಗೊಳ್ಳುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ವಾದದಿಂದ ಶಿರಸ್ಸಿನ ಮೇಲಿನ ರತ್ನಮಯ ಕಿರೀಟನವರೆಗೆ ಓರೆಗಣ್ಣಿನಿಂದ ನೋಡಿದಳು. ಮತ್ತು ಹರುಷದಿಂದ ಪುಲಕಾಂಕಿತಳಾದಳು. ಇತ್ತ ಶ್ರೀನಿವಾಸನೂಸಹ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರವ ದೇವತೆಗಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಲೇ ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಚೆಲ್ಲಿದನು. ಆಗ ಅವನಲ್ಲುಂಟಾದ ಮೋಹ ಕತೆಯನ್ನು ಅವನಿಗೆ ಮರೆಮಾಡುವದು ಅನಾಥ್ಯವಾಯಿತು. ಅದರೂ ಆಕಾಶರಾಜನ ಕುಶಲ-ಕ್ಷೇಮಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವ ಔಪಚಾರಿಕ ನುಡಿ ಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡನು. ಅದರೂ ಅವನಿಂದ 'ಪದ್ಮಾವತಿ ಯನ್ನು ಈಗಲೇ ದೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಡದು' ಎಂದು ಬಂಧಿತವಾಗಿದ್ದ ಆತನ ಕಣ್ಣಿನ

ಗಳು ಆತನ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಮುನ್ನಿಸದಾದವು. ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನ ಪ್ರಚೋದನೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕಳ್ಳ ನೋಟವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದವು. ಹಾಗೂ ಲೋಹ ಚುಂಬಕವು ಸೆಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ಕಬ್ಬಿಣಶಲಾಕೆಯಂತೆ ವದ್ಮಾವತಿಯ ಕಂಗಳ ನೋಟವನ್ನು ತಮ್ಮಕಡೆಗೆ ಜಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳಹತ್ತಿದವು ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ—ಪದ್ಮಾವತಿಯರ ಪ್ರಥಮ ಸಂದರ್ಶನ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅವರ್ನಿವರ ದೃಷ್ಟಿಯುದ್ಧದ ಹೋರಾಟವೆಸಗಿತು. ಆದರೆ ಈ ಹೋರಾಟವು ಉಳಿದ ಯುದ್ಧಗಳಂತೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿರಲಿಲ್ಲೆಂಬದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ನಿಟ್ಟಿನ ಪರಿವಾರದವರು—ಅರ್ಧಾತ್ ಬೀಗ-ಬೀಗರು ಶಿಷ್ಟ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಅಲಿಂಗಿಸುತ್ತ ಹಾಗೂ ಉಪಚರಿಸುತ್ತ ನಡೆದರು ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಸ್ತ್ರೀ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದೇ ಪ್ರಕಾರನಡೆಯಿತು. ಈ ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆಯು ಸಾಗಿದಾಗಲೇ ಒಂದರ್ಧ ನಿಮಿಷದ ಹಿಂದೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಎರಡು ಬೀಗರ ತಂಡಗಳು ಈಗ ಅವೆರಡೂ ಕೂಡಿ ಒಂದೇ ಗುಂಪಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅರಿಯದವರಿಗೆ ಇವರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕಡೆಯವರು. ಅವರು ಆಕಾಶರಾಜನ ಕಡೆಯವರು ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸುವದು ಕರಿಣವಾಯಿತು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಎದುರುಗೊಳ್ಳುವ ಸಡಗರವು ಮುಗಿದನಂತರ ಆಕಾಶರಾಜನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ರಥದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಸಮಸ್ತ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ನಗರದೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿದನು. ಪುರಪ್ರವೇಶವಾದ ಕೂಡಲೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ-ಪದ್ಮಾವತಿಯರನ್ನು ಗ್ರಾಮದೇವತೆಯ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದನು ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ರಥದಿಂದ ಇಳಿದು ದೇವಿಗೆ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಿವಾತಮಾಡಿದರು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ದೇವಿಯ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕೈಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತು— ‘ದೇವಿ ! ಈ ಪದ್ಮಾವತಿಯೇ ನನ್ನನ್ನು ವರಿಸಿ ನನ್ನಪೋಹದ ಮಡದಿಯಾಗುವಂತೆ ಕೃಪೆಯಮಾಡು’ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದನು. ಪದ್ಮಾವತಿಯೂ ಸಹ ದೇವಿಗೆ ಅರಿಸಿಣ-ಕುಂಕುಮಗಳನ್ನೇರಿಸಿತಾಯಿ ! ಜಗದಂಬೆ ! ಸೌಭಾಗ್ಯದಾಯಿನಿ ! ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಜನ್ಮ-ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪ್ರಭುವೇ ನನ್ನ ಪತಿಯಾಗುವಂತೆ

ಹರಕೆಯಿತ್ತು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡು ದೇವಿಗೂ ವತಿಯಾಗಲಿರುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿವಳು ಇಷ್ಟಾದ ಬಳಿಕ ಅವರಿಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರೆವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಪುರದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ರೇವಿಸಿದರು ಮೆರೆವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರುವರು ಪ್ರಕಾರ ಮಾನವಾದ ದೀವ ಬೆಗಗಳು ಬೆಳದಿಂಗಳನ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿಯ ತಾರೆಗಳಂತೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು ವೀಣಾ-ವೇಣು ನೊದಲುವ ವಾದ್ಯಧ್ವನಿಗಳು ಚತುರ್ಧಿವಳನ್ನು ಭೇದಿಸಿ ಕಾರಾಗುಣತೆ ಮೊಳಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಗಂಧರ್ವರಗುನಗೂ, ವಂದಿಸೂಗಧ ಮೊದಲಾದವರ ಸ್ತುತಿ ವರನವು ಆಪ್ತಾಹತವಾಗಿ ನಡದಿದ್ದವು ಋಷಿಗಳೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಉದ್ಘೋಷಿಸುವ ವೇದಯಂತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಇಂದ್ರಾದಿವೇವತೆಗಳುಚ್ಚರಿಸುವ ಧನ್ಯವಾದಗಳಿಂದಲೂ ದುಮುದುಮುಸುತ್ತ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಲಿತ್ತು ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದ ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಹಲವು ಒಗೆಯಿಂದ ಶ್ರೀಗಂಧರ್ವ ರಾಜ ವೀಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರಲು ಪುರನಾರಿಯರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಧೂವರರಿಗೆ ಆರತಿಯನ್ನೆತ್ತಿ ಮುತ್ತಿನ ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ರೂಢಿಯಿಂದ ಒರುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸ-ಸುಮ್ಮಾವತಿಯರನ್ನು ನಗರದ ಆಬಾಲವೃದ್ಧರೆಲ್ಲ ಕಣ್ಣಿನ ದಣಿಯುವಂತೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ತಮ್ಮ ನೇತ್ರ ಸಾಫಲ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಈ ಪ್ರಕಾರದ ಸೂಬಗಿನಿಂದ ಸಾಗುತ್ತ ಕಡೆಗೆ ಕೇವಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗಾಗಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಮನಹರವಾದ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಮೆರವಣಿಗೆ ಬಂದು ತಲುಪಿತು ಶ್ರೀನಿವಾಸನೂ ಆತನ ಕಡೆಯ ಯಾವತ್ತು ದೇವ-ಮಾನವರೂ ಆ ಮಂದಿರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಇದ್ದ ಹಲವು ಮಂದಿರಗಳೆಲ್ಲ ಇಳಿದುಕೊಂಡರು ಇದಿಗೊಳ್ಳಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದ ಆಕಾರರಾಜನ ಪರಿವಾರ ವೆಲ್ಲವೂ ಬೀಗರನ್ನು ಬಿಡಾರಗಳೆಲ್ಲರಿಂದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋದರು ರಾಜನು ಸಹಿತವಾಗಿ ರಾಜಪರಿವಾರವೆಲ್ಲವೂ ಅರಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರಳಿತೆಂಬದನ್ನು ವೇಳೆಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅಂದಿನ ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಮುಗಿಯಲು ಐದುಗಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿಯಾಯಿತು ಆ ಬಳಿಕ ರಾಜ ಒಂಥ ತೋರಿದಮಾನನು ಉಪಚಾರ ಕಾಗಿ ಬೀಗರೊಡನೆ ಬಂದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಕಂಡು—'ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ತಮ್ಮ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಉಪಚಾರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೆಂಬದನ್ನು ತಿಳಿಸುವನಾಗಬೇಕು ಯಥಾರಕ್ತಿಯಾಗಿ ತನ್ನೆಲ್ಲರ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವೆವು'

ಎಂದು ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡನು ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ— 'ನಾವು ಶ್ರೀನಿವಾಸ—ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯರಿಂದ ಸಹಿತವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಹಸಿದಿರುವೆವು ಅವರರಾತ್ರಿಯು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವದರೊಳಗೇ ಎಲ್ಲರ ಭೋಜನವಾಗತಕ್ಕದ್ದು' ಎಂಬದಾಗಿ ತೋಡಮಾನನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು. ಆ ಕೂಡಲೆ ತೋಡಮಾನನು ವಾಕಕರ್ಮ ಪ್ರವೀಣನಾದ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಸಿದನು ಶ್ರೀನಿವಾಸ—ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ—ಬಕುಲಾ ವತಿಯರನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ—ಖಷಿಗಳನ್ನೂ ಉಚಿತಕ್ಕೆ ಬಿಳಿಸಿ ತಾನು ತನ್ನ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಬಡಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಪಡಿಸಿದನು. ಭೋಜನೋತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸತ್ಕರಿಸಿದನು. ಅಳಿಯನಾಗುವ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯನ್ನೂ ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮರ್ಯಾದಿಸಿದನೆಂಬದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟಾದ ೭೬ಕ ತೋಡಮಾನನು ಬೀಗರಲ್ಲಿಂದ ಅರಮನೆಗೆ ತಿರುಗಿದನು ರಾತ್ರಿಯು ಒದಕಾದುದರಿಂದಲೂ ಬೀಗರಲ್ಲರೂ ಮಾರ್ಗಾಯಾನದಿಂದ ಬಳಿದುದರಿಂದಲೂ ಕರಯದಲೆ ಬಂದ ನಿವ್ರಾಧೇವಿಯು ಅವರನ್ನು ಪೀಡಿಸದತ್ತಿದಳು ಕೊನೆಗೆ ಅವರೊಬ್ಬರು ಆಕೆಗೆ ಸೂತಂತಾಗಿ ತಾವು ಇಳಿದ ಮಂದಿರಗಳಲ್ಲಿ ಮಲಗಿ ನುಲವಾಗಿ ನಿದ್ರೆಯೊದರು

ಮರುದಿನದುದಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಹಾಸಿಗೆಯಿಂದದ್ದು ಮುಖವಾರ್ಜನಾದಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಗಿಯಿಸಿಕೊಂಡನು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪುರೋಹಿತರಾದ ವಶಿಷ್ಠಮುನಿಗಳು ಬಂದು—ಶ್ರೀನಿವಾಸ! ಇಂದು ರಾತ್ರಿಯ ಹದಿಮೂರುಗಳಿಗೆ ಕಳೆದನಂತರ ವಿನಾಯಕ ತಕ್ಕ ಮುಹೂರ್ತವು ಹೊರಡುವದು ಅವಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು, ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ, ತಾಯಿ ಬಕುಲಾವತಿ, ಬ್ರಹ್ಮ ಹಾಗೂ ಪುರೋಹಿತನಾದ ನಾನು ಈ ಐವರನ್ನು ಹೂರತುವಡಿಸಿ ಉಳಿದವರ ಭೋಜನವಾಗಬೇಕು ಅದರಂತೆ ಸಧುಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಸಧುವು, ಆಕೆಯತಾಯಿ—ತಂದೆಗಳೂ, ಕಕ್ಕ ತೋಡಮಾನನು ಹಾಗೂ ಅವರ ಪುತೋಹಿತನು ಹೀಗೆ ಐದುಜನರು ಕನ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಭೋಜನ ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ನೇಮವನ್ನು ಕುರ್ಬೀರನ ಮುಖಾಂತರ ಆಕಾರ ರಾಜನಿಗೆ ಸೂಚಿಸಿ ಅಡುಗೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ತಿಳಿಸಬೇಕು' ಎಂದು ನಿನೇದಿಸಿದನು ಆ ಕೂಡಲೆ

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ತನ್ನ ಪುರೋಹಿತನ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕುಬೇರನಿಂದ ಆಕಾಶ ರಾಜನಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದನು ಈ ಮಾತು ಆಕಾಶರಾಜನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿತವಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ ಅಡಿಗೆಮಾಡಿಸಿ ಬೀಗರ ಕಡೆಯವರನ್ನೂ ತನ್ನವರನ್ನೂ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ ಸತ್ಕರಿಸಿದನು.

ಬಳಿಕ ವಿವಾಹಮುಹೂರ್ತವು ಸಮಾಪಿಸಿತೆಂಬದನ್ನು ಕನ್ಯಾಪಕ್ಷದ ಪುರೋಹಿತನು ಹಾಕಿದ ಗಳಿಗೆಬಿಟ್ಟು ಸಹಾಯದಿಂದ ಅರಿತು ಆಕಾಶರಾಜನು ವೈಭವದಿಂದ ತನ್ನ ಎಲ್ಲರೊಡನೆ ಬೀಗರಲ್ಲಿಗೆ ಅಳಿಯನನ್ನು ಲಗ್ನಕ್ಕೆ ಕರೆಯಲು ಹೋದನು.

ಆಕಾಶರಾಜನ ಅರಮನೆಯಮುಂದಿನ ಭವ್ಯ ಪಟಾಂಗಣದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಶ್ವ ಕರ್ಮದಿಂದ ವಿವಾಹಮಂಟಪವು ಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು. ಕೇವಲ ವಧಾ-ವರರಿಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬೋರಜಗುಲಿಯು ಎತ್ತರವಾಗಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟು ಮಂಟಪದ ಯಾವ ಬದಿಯಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದರೂ ವಧಾ-ವರರ ಮುಖಗಳುತೋರುವಂತೆ ಒಳ್ಳೆ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ರಚಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ದೇವತೆಗಳು, ಋಷಿಗಳು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ರಾಜಸುನಿತನದವರು, ಮಂತ್ರಿಮೊದಲಾದವರು, ನಗರ ಶ್ರೇಷ್ಠಿ-ಸಾವುಕಾರರು, ರೈತ-ರಾಹಣಿಯವರು, ಭಿಕ್ಷುಕರು, ವಾದ್ಯನುಡಿ ಸುವವರು ಈ ಎಲ್ಲ ಭಿನ್ನ ಬಿನ್ನ ತರಗತಿಯವರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸ್ಥಳಗಳ ಏರ್ಪಾಡಾಗಿತ್ತು. ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ ಅವರಲ್ಲಿಯ ತಾರತಮ್ಯದಂತೆಯೂ ಭದ್ರ ಸ್ನಾನಗಳು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿಯ ನೇತಾಡುವ ಝುಮರಿನ ದೀವಿಗೆಗಳು ಮಾಣಿಕ ಶಲಾಕೆಗಳನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿರುವವೋ ಏನೋ ಅನ್ನುವಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾಗಿ ಮಂಟಪದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ನಕ್ಷತ್ರ ಮಾಲೆಯಂತೆ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಬಂಗಾರದ ಹಣತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿದ ನಾಲು ದೀವಿಗೆಗಳೂ, ತರತರದ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಬೆರೆತ ಸುವಾಸಿಕ ನೀರಿನ ಕಾರಣಿಗಳೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಂಟಪದ ಶೋಭೆಗಾಗಿ ಭತ್ತಿಗೆ ತೂಗಹಾಕಿದ ತಸಬೀರುಗಳೂ ಆ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಭೂಷಣವನ್ನಂಟು ಮಾಡಿದ್ದವು. ಮಂಟಪದ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದ ಚಾತುರ್ಯದರ್ಶಕ ರಂಗವಲ್ಲಿಯ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲರ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಮಂಟಪದ ಆ ಭೂಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಸಿದ ರತ್ನಗಂಬಳಿಗಳು ಸದಾ ವತಿಯ ತಾಯಿ ಭೂದೇವಿಗೆ ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ನೀಡಿದ ವಸ್ತ್ರಗಳಂತೆ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ತಾನಿಳಿದ ಮನೆಯಿಂದ ಮದುಮಗನು ಬಂದ. ಅವನೊಡನೆ ಅವನ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಕರೆಯ ಹೋದ ರಾಜನೂ ಪರಿವಾರದವರೂ ಬಂದರು. ಮೇಲೆ ವರ್ಣಿಸಿದ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದರು ಅಲ್ಲಿಯ ಶಿಸ್ತನ್ನು ಕಾಯಲು ತೊಂಡಮಾನನಿಂದ ನಿಯಮಿಸಿದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಅವರವರ ಉಚಿತಾಸನದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದರು ಸುರಲೋಕದ ಅಮರ-ಅಮರಿಯರಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಬಾರಲಿಕ್ಕಾಗದ ಕಲ ವೇದವೆತಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿಮಾನಗಳನ್ನೇರಿ ತತ್ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿತರಾದರು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಬಂದು ವಿವಾಹ ಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ವಿರಾಜಮಾನರಾದರು

ಆಗ ಆಕಾಶರಾಜನ ಪುರೋಹಿತನು ಅಲಂಕೃತರಾಗಿ ಬಂದ ರಾಜ—
ರಾಣಿಯರನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಕುಳಿತ ಮಣಿಮಯ ಪೀಠದ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದನು ಹಾಗೂ ಅವರಿಂದ “ನಾವು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಕನ್ಯಾದಾನವಾಗಿ ಧಾರೆಯೆರೆದು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ” ಎಂಬ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಮಾಡಿಸಿದನು ಮಧುವರ್ಕವನ್ನೂ ಅಳಿಯನ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಲನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿದನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ವಾದೋದಕದಿಂದ ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ನಾವಲ್ಯವಾಯಿತೆಂದು ರಾಜ-ರಾಣಿಯರು ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಿರಸ್ಸಿಗೆ ಧಾರಣ ಮಾಡಿದರು. ಇದಾದಬಳಿಕ ದಿವ್ಯಾಲಂಕೃತೆಯಾದ ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿದ. ಆಗ ಕನ್ಯೆಯಕಡೆಯ ಪುರೋಹಿತ ಬೃಹಸ್ಪತ್ಯಾಚಾರ್ಯರು— “ಅತ್ರಿಸುಷಿಯಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಸುವೀರನ ಮೊಮ್ಮಗನೂ, ಆಕಾಶರಾಜನ ಮಗಳೂ ಆಗಿರುವ “ಪದ್ಮಾವತಿ, ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸಾಲಂಕೃತಳಾದ ಕನ್ಯೆಯನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನೇ ನೀನು ವಾಣಿಗ್ರಹಣದಿಂದ ಅಂಗೀಕರಿಸು” ಎಂದು ದೀರ್ಘೋಚ್ಚಾರ ಮಾಡಿದನು. ಅದರಂತೆ ವರ ಪಕ್ಷದ ಪುರೋಹಿತ ವಶಿಷ್ಠರು— “ವಶಿಷ್ಠ ಗೋತ್ರಜನಾದ ಯಯಾತಿರಾಜನ ಮರಿಮಗನೂ, ಶೂರಸೇನನ ಮೊಮ್ಮಗನೂ, ವಸುದೇವನ ಪುತ್ರನೂ ಆಗಿರುವ ವೇಂಕಟೇಶನಿಗೆ ಹೇಮಾಲಂಕೃತಳಾದ “ಪದ್ಮಾವತಿ” ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ವಧುವನ್ನು ನಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕನ್ಯೆಯ ಹಾಗೂ ವರನ ಗೋತ್ರ—

ಪ್ರವರಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಎರಡೂ ನಿಟ್ಟಿನ ಪುರೋಹಿತರು ವಧೂ-ವರರ ನಡುವೆ “ಅಂತಃಪಟ”ವನ್ನು ಹಿಡಿದರು ಬಳಿಕ ವಿವಾಹಕಾಲ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ “ಸುಮುಹೂರ್ತೇ ನಾವಧಾನ” ಎಂದು ಜೋಯಿಸ-ಪುರೋಹಿತರು ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತರ ಸ್ವರದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಹತ್ತಿದರು ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಮದು-ಮಕ್ಕಳಮೇಲೆ ಹಾರಿಸಲು ಅಕ್ಷತೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು ವಿವಾಹಕಾಲವನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ವೇಳೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಂಗಳಾಷ್ಟಕ ವದ್ಯಗಳನ್ನುನುಸರಿಸುವ ಗಳೆಗೆಬಟ್ಟಲು ಮುಳುಗುತ್ತಿರಲು, ವಾದ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ಬಾರಿಸುತ್ತಿರಲು, ಕೂಡಿದವರೆಲ್ಲ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹಾರಿಸಲು ಆತುರರಾಗಿ ಮದು-ಮಕ್ಕಳಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿಟ್ಟು ನೋಡುತ್ತಿರಲು ಆಗಲೇ “ತದೇವಲಗ್ನಂ ಸುದಿನಂ” ಎಂಬ ಮಂತ್ರವು ಜೋಯಿಸ ಪುರೋಹಿತರ ಮುಖದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಿತು ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದ ಅದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಮದುಮಕ್ಕಳು ಒಬ್ಬರಮೇಲೊಬ್ಬರು ವೇಸಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನೇ ಮೊದಲು ವದ್ವಾವತಿಯ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದನು ಕೂಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಅಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಅವರ್ವರಮೇಲೆ ನುಸಿದರು. ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿಂತ ದೇವತೆಗಳು ಹೊಮ್ಮಳಗರೆದರು ಇಂತು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವವು ಸಕಲರಿಗೂ ಸಂತೋಷಕರವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು

ಅಕ್ಷತಾರೋಪಣದ ತರುವಾಯ ಆಕಾಶರಾಜನು ಶುದ್ಧವಾದ ಅಂತಃಕರುಣದಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ಕುರಿತು— ‘ದೇವ ದೇವೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀನಿವಾಸಾ! ಈ ನನ್ನ ಪುತ್ರಿಯನ್ನು ಕನ್ಯಾದಾನವೆಂದು ನಿನಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವೆನು, ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತ ಮಂತ್ರ ಪೂತವಾದ ಸ್ವಾಮಿ ಪುಷ್ಕರಣಿ ತೀರ್ಥ ಜಲವನ್ನು ತನ್ನ ಕರಾಂಜುಗಳೆಲ್ಲಂದೂ ಧರಣೀದೇವಿಯಿಂದ ಸುರಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಬೊಗಸಗೆ ಎರೆದನು ದೇವಾ! ಈ ಸಾಲಕೃಂತ ವದ್ವಾವತಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು. ಎಂದು ಕಂಕಣದಿಂದ ಬಂಧಿತವಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಂಕಣದಿಂದ ಭೂಷಿತ ವದ್ವಾವತಿಯ ಕೈಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ವದ್ವಾವತಿಯ ವಾಣಿಗ್ರಹಣವನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕರಗಳಿಂದಲೇ ಅಕ್ಕಿಗ ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದನು ಮುತ್ತೈದೆಯರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸಿದ

ಪದ್ಮಾವತಿ- ಶ್ರೀನಿವಾಸರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಹೋತ್ಸವ

ಪದ್ಮಾವತಿಯನ್ನು ಮುತ್ತೈದೆಯಾಗು, ಪುತ್ರವತಿಯಾಗು, ಜಗನ್ಮಾತೆಯಾಗು ಎಂದು ಹರಿಸಿದರು. ಗುರುಹಿರಿಯರೆಲ್ಲ ಮಾಂಗಲ್ಯಸೂತ್ರಭೂಷಿತಳಾದ ಆಕೆಗೆ ಹರುಷಾನ್ವಿತರಾಗಿ ಆಶೀರ್ವಚನ ನುಡಿದರು.

ಆ ಬಳಿಕ ಆಕಾಶರಾಜನು ಕೋಟಿ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಂಗಾರದ ಮೋಹರುಗಳನ್ನು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಾಗಿಯೂ ಅನೇಕ ರತ್ನಾಭರಣ-ವಸ್ತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ವರಭೂಷಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಿರಿಹಿರಿ ಹಿಗ್ಗಿದನು ಮಾವನು ಕೊಟ್ಟ ಕಿರೀಟು ಮೊದಲಾದವನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಆಗಲೇ ಧರಿಸಿಕೊಂಡು ಶೋಭಾಯಮಾನನಾದನು. ಇದಲ್ಲದೆ ಆಕಾಶರಾಜನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸುವರ್ಣಮಯ ವಾತ್ಸ್ರಿಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಆಗಲೇ ಬಕುಲಾವತಿಯ ಕೈಗೆ ಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಬಳಿಕ ಪುರೋಹಿತ ವಶಿಸ್ವರು ವಿವಾಹದ ಮುಖ್ಯ ವಿಧಿಯಾದ ಲಾಜಾ ಹೋಮವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದರು ರಾಜ ಪುರೋಹಿತನ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನವೂ ಋಷಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಶೀರ್ವಚನ ವೇದಮಂತ್ರಗಳೂ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಆವರಿಂದ ರತ್ನ-ಮೌಕ್ತಿಕಾಸ್ತ್ರತೆಗಳು ಮದುಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಎರಚಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇಷ್ಟಾದ ಬಳಿಕ ಆಕಾಶರಾಜನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿ ಯಾಚಕ ವರ್ಗವನ್ನೆಲ್ಲ ಭೋಜನ, ದಕ್ಷಿಣೆ, ತಾಂಬೂಲಾದಿಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿದನು. ತಾನೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಹಾಗೂ ಅವನ ಆಪ್ತರಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿದನು ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಿವಾಹದಿನದ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯಗಳೆಲ್ಲ ನೆರವೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು.

ಮರುದಿನದಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಭೋಜನ ಸಮಾರಂಭಗಳು ನಡೆದವು. ಐದನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹದ ಮುಕ್ತಾಯ ಸಮಾರಂಭಗಳಾದ 'ನಾಗವಲ್ಲಿ'ಯೂ 'ಕೂಸನ್ನೊಪ್ಪಿಸುವುದೂ ಇವೆಲ್ಲವು ಯಥಾಸಂಗವಾಗಿ ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡವು. 'ಪದ್ಮಾವತಿ'ಯನ್ನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಾಗಂತೂ ಆಕಾಶರಾಜ-ಧರಣೀದೇವಿಯರ ಹಾಗೂ ತೊಂಡಮಾನ ಮೊದಲಾದ ರಾಜ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಕಂಗಳಿಂದ ಬಾಷ್ಪಗಳುದುರಿ ಧಾರೆಗಟ್ಟಿ ಹರಿದವು. ಆಗಿನ ಅವರೆಲ್ಲರ ಹೃದಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೆಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತು ಹೆರವರ ಮನೆಗೆ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟು ದೂಡುವ ಹಡೆದವರಲ್ಲಾಗುವ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇಷ್ಟಾದ ಬಳಿಕ ಅಳಿಯನನ್ನೂ ಮಗಳನ್ನೂ ಕಳಿಸುವ ಕೊನೆಯ ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಕಾಶರಾಜನಿಂದ 'ಕಳವೂಟದ ಸಮಾರಂಭವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮಾವನಿಂದ ಇನ್ನೂ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹಿರಿದುಕೊಂಡು ಉಂಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ತನ್ನ ಜೊತೆಯವರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಸಹಿಗೊಂಡು ಭೋಜನಕ್ಕೆ ವಿಷ್ಣುತರುವ ಅಜ್ಜನಾದ ಅಳಿಯನುಗಿರಲಿಲ್ಲ. 'ತನ್ನ ಮಗಳ ಲಗ್ನದಲ್ಲಿ ಮನಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಿರ್ಚು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಕಳಪಾದ ದಿನದಲ್ಲಿ 'ಇನ್ನೂ ತನಗೆ ಅದು ಬೇಕು, ಇದುವೇಕು, ಎಂದು ಬಾಯಿತೆರೆದು ಬೇಡುವ ಅಳಿಯನನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದಿಂದಲೇ ತೃಪ್ತಿಸಿದವನು ಅಸಮರ್ಥರಾದ ಸಾಮಾನ್ಯಮಾವಂದಿರಂತೆ ಆಕಾರರಾಜನುಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಳಪಾಟ ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಡುವ ಅಳಿಯನ ಸಂಗಡ ಆಕಾಶರಾಜನು ಅಕ್ಕ ಹೆಸರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ನೂರಾರು ಚೀಲಗಳು, ಸಾವಿರ ಹಾಲಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ವಾತ್ಸಗಳು ಅದೇ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಮೊಸರು, ತುಪ್ಪ, ಸಕ್ಕರೆ, ಜೇನುತುಪ್ಪ ಇವೆಲ್ಲ ಸಾಮಗ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ಬಂಡಿ ತುಂಬ ಆತನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದನು. ಸಾವಿರ ಗಜಗಳೂ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಕುದುರೆಗಳೂ, ಐದು ಸಾವಿರ ಆಕಳುಗಳೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ವಾಸ-ವಾಸಿಯರೂ ಅಳಿಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಆಕಾರರಾಜನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು. ಇವುಗಳ ಹೊರತು ಹಲವು ತರದ ವಸ್ತ್ರಗಳು, ಮೃದುಮೋದಕವಾದ ವರ್ಯಂಕಗಳು, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಸೂಗಸಿನ ಒಡವೆಗಳು ಮಾವನಿಂದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿದವು.

ಆ ಒಳಿಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ-ವದ್ಮಾವತಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ವೇಂಕಟಗಿರಿಗೆ ತೆರಳಲನುವಾದರು. ಆಕಾಶರಾಜ ಧರಣೀದೇವಿ ಮೊದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಆಪ್ತರುಗಳು ಅವರನ್ನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಕಳಸಲು ನಡೆದರು. ನಗರವಾಟೆ ತುಸು ದೂರಿಸಲ್ಪಿದ್ದ ತೀರ್ಥಜಲಾರಯಪ್ರಾಂತದ ಸನಿಹಕ್ಕೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಒಬ್ಬ ರನ್ನೊಬ್ಬರು ಪ್ರೀತಿ ಸೂಚಕ ಘಾತುಗಳಿಂದಲೂ ನಮಸ್ಕಾರ-ಚಮತ್ಕಾರಗಳಿಂದಲೂ ಬೀಳ್ಕೊಡ ಹತ್ತಿದರು. ಆಕಾರರಾಜನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನೆದುರು ತನ್ನಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ 'ತನ್ನ ಧನ್ಯತೆ'ಯನ್ನು ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಇದುವರೆಗೂ ಲೌಕಿಕಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸಿದನೇ ಹೊರತು ತನ್ನ ದೇವತ್ವವನ್ನು ವ್ರತಪಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನನ್ನು ದೂರದವರೆಗೆ ಕಳಸಲು ಬಂದ ಆಕಾಶರಾಜನನ್ನು ಲೌಕಿಕರಂತೆ ಪದ್ಮಾವತಿಯಿಂದ ಸಹಿತವಾಗಿ ವಂದಿಸಿ ಆತನಿಂದ 'ದೀರ್ಘಾಯುಷಿಯರಾಗಿರಿ' ಎಂದು ಆಶೀರ್ವಾದಪಡೆದರು.

ಆ ಬಳಿಕ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಆಕಾರರಾಜನನ್ನು ಕುರಿತು— ರಾಜ ! ನೀನು ನನ್ನಿಂದ ಬಯಸತಕ್ಕದ್ದೇನು? ಎಂದು ತನ್ನ ದೇವವಾಣಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದನು ಆಕಾರರಾಜನು ಇದನ್ನರಿಯದೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ! ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀಡುನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದ ನಾನು ನಿನ್ನಿಂದ ಬಯಸುವದೇನು? ನಿಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಕೊರತೆಯುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ ನನ್ನಿಂದ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂದು ತನ್ನ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮದವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಸ್ರವರ್ಶಿಸಿದನು ಆಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಮನಸಿನಲ್ಲಿ ರಾಜನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಂಟಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಆತನನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸಿ ಉದ್ಧರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ದಯಾಮೂರ್ತಿಯಾದ ಆತನು— ಆಕಾರರಾಜನ ಮದವಿರಿತ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ತಾನೊಂದು ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಹೊರಸೂಸಿದನು ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಆಕಾರರಾಜನ ಚಿತ್ತವರಿವರ್ತನವಾಗಿ “ ದೇವಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ! ದಯಮಾಡು; ನಾನು ಇದುವರೆಗೆ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ದೇವತ್ವವನ್ನೆಣಿಸಲಿಲ್ಲ ಇದು ನನ್ನ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವೆನು ” ಎಂದು ನುಡಿಯುತ್ತಿರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು— ರಾಜ ! ನಿನಗೀಗಲಿ ನಾಯುಜ್ಯ ವದವಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುವೆನು ಎಂದು ತನ್ನ ಅನುಗ್ರಹವನ್ನು ಬೇರಿದನು ಅಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಆಕಾರರಾಜನಲ್ಲಿಯ ಮೋಹವು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಅಳಯ-ಮಗಳ ಇವರನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬಳಿಸಲು ಬಿಟ್ಟು, ತಾನು ತನ್ನ ಅರಮನೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನುತನ್ನ ಎಲ್ಲ ಪರಿವಾರದೊಡನೆ ಹೊರಟು ಸುಪರ್ಣಮುಖರೀ ನದಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಅಗಸ್ತ್ಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾರ್ಧದವರೆಗೆ ವಾಸ ಮಾಡಿದನು ಉಳಿದೆಲ್ಲ ದೇವ-ಮುನಿ ಸೊದಲಾದ ಕಲ್ಯಾಣೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದವರನ್ನೆಲ್ಲ ಮರ್ಯಾದಿಸಿ ಅವರವರ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಅಪ್ಪಣೆಯಿತ್ತನು.

ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೂ ಲಗ್ನ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬಂದ ಇತರರಂತೆ ತಾನೂ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕರವೀರಪುರಕ್ಕೆ ಹೊರಟುಹೋದಳು.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಕಲ್ಯಾಣಮಹೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದವರೆಲ್ಲರೂ ಆನಂದದಿಂದ ಹಿಂದಿರಿಗಿಹೋದನಂತರ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಅಂದಿನಿಂದ ಆರುತಿಂಗಳುಗಳ ಪರಿಯಂತವೂ ಪದ್ಮಾವತಿಯೊಡನೆ ಸುಖವಾಸ್ತವ್ಯದಿಂದ ಅಗಸ್ತ್ಯಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇರಹತ್ತಿದನು.

ಆಯಿತು! ಇಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣದ ಸಮಾಪ್ತಿಯಾಯಿತು! ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಲೀಲೆಯೂ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯ ಭಲವೂ ಎಲ್ಲವೂ ಈ ಕಲ್ಯಾಣ ಮೊಂದರಿಂದಲೇ ಕೊನೆಗೊಂಡವು. ಪದ್ಮಾವತಿಯ ಯುಗಾಂತರದ ಆಶೆಯು ಅರ್ಧಾತ್ ಸೀತಾದೇವಿಯು ವೇದವತಿಯನ್ನು ಲಗ್ನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಶ್ರೀ ರಾಮನಿಗೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡ ಆಕೆಯ ವಿನಂತಿಯೂ ಈ ಕಲಿಯುಗದ 'ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ' ದಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಯಶೋದಾ ಮಾತೆಯ ಮಗ ನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ವಿವಾಹ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷ ಪಡುವ ಆಶೆಯು ಆಕೆಯ ಆ ದ್ವಾವರಯುಗದ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಈಡೇರದೆ ಈ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಬಕುಲಾವತಿಯ ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಕೃಷ್ಣನೇ ಆದ ಶ್ರೀನಿವಾಸನನ್ನು ತನ್ನ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸಲಹಿ ಆತನ ಲಗ್ನಕ್ಕಾಗಿ ತಾನೇ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಕನ್ಯೆ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಲಗ್ನ ಮಾಡಿ ಆ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಈ ಕಲ್ಯಾಣದಿಂದ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು ಜನಕರಾಜನು ಆಕಸ್ಮಿಕ ವಾಗಿ ಪ್ರಾಪ್ತನಾಗಿದ್ದ ದುಃಖ ಪರಂಪರೆಗಳು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ 'ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ'ದ ಕಥೆಯನ್ನು ಶತಾನಂದ ಋಷಿಗಳಿಂದ ಶ್ರವಣಮಾಡಿ ತನಗಾದ ದುಃಖಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಸುಖಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ದಿವ್ಯಲೋಕ ವನ್ನು ಪಡೆದು ಶಾಶ್ವತ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದನು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೌನಕಾದಿ ಋಷಿಗಳು ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯಲು ಆತುರವುಳ್ಳವರಾಗಿ ಸೂತ ಪುರಾಣಿಕರ ಮುಖದಿಂದ ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ'ದ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ತಮ್ಮ ಅನೇಕ್ಷೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು

ಇವರೆಲ್ಲರಂತೆ ಈ 'ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕಲ್ಯಾಣ' ವನ್ನು ಓದಿ, ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿದವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಅಭೀಷ್ಟಾಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಪಡೆಯುವರು, ಈ ಶ್ರೀನಿವಾಸಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಸಂಪತ್ತುಗಳು ಲಭಿಸಿ ಅವರು ಸರ್ವಕಾಲವೂ ಆನಂದಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗುವ ರೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

-ಶ್ರೀಮದ್ವೇಂಕಟಾಚಲವಾಸಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಗೋವಿಂದಾ ಗೋವಿಂದ-

—ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು—

